Νόμος 4093/2012

ΝΟΜΟΣ ΥΠ’ ΑΡΙΘ. 4093

(ΦΕΚ Α' 222/12-11-2012)

Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013−2016 − Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013−2016.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Άρθρο πρώτο

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Α.: ΕΓΚΡΙΣΗ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ 2013-2016

1. Εγκρίνεται το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016, το οποίο επισυνάπτεται ως Παράρτημα Ι στον παρόντα νόμο, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του νόμου αυτού και στο οποίο περιλαμβάνονται για το τρέχον έτος και τα τέσσερα επόμενα έτη, κατά κύριο λόγο, τα εξής:

- Οι μεσοπρόθεσμοι στόχοι για τη Γενική Κυβέρνηση και τους επί μέρους φορείς της.
- Η περιγραφή και αξιολόγηση των μακροοικονομικών και δημοσιονομικών εξελίξεων και προβλέψεων για το προηγούμενο έτος το τρέχον έτος, το έτος προϋπολογισμού και τα επόμενα τρία έτη.
- Οι παραδοχές των οικονομικών και δημοσιονομικών προβλέψεων (μισθολογικές και συνταξιοδοτικές εξελίξεις, παροχές, δαπάνες αγαθών και υπηρεσιών, δαπάνες επενδύσεων και δαπάνες τόκων).
- Οι κύριες πηγές κινδύνου για τις δημοσιονομικές προβλέψεις.
- Ο στόχος για το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης.
- Τα συνολικά ανώτατα όρια δαπανών για τη Γενική Κυβέρνηση, καθώς και τα ανώτατα όρια του Κρατικού Προϋπολογισμού, των ΟΤΑ και των ΟΚΑ για την περίοδο.
- Οι δαπάνες και τα έσοδα σε Κεντρική Κυβέρνηση, τοπική αυτοδιοίκηση, κοινωνική ασφάλιση για τα αντίστοιχα έτη.

- Οι προβλεπόμενες δαπάνες της Κεντρικής Κυβέρνησης ανά Υπουργείο για τον Προϋπολογισμό του επόμενου έτους, καθώς και οι συνολικές δαπάνες τους για την υπό εξέταση περίοδο.
- Τα έσοδα και οι δαπάνες της Κεντρικής Κυβέρνησης ανά οικονομική κατηγορία και οι προβλέψεις για τα φορολογικά έσοδα, καθώς και οι δαπάνες για την περίοδο, οι εκτιμήσεις ανά οικονομική κατηγορία των ακαθάριστων εξόδων, εσόδων, και ελλείμματος ή πλεονάσματος του Κοινωνικού Προϋπολογισμού και των Ενοποιημένων Προϋπολογισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.: ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ.

ΥΠΟΥΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.

1. α. Οι διατάξεις των άρθρων 1 του Ν. 91/1943 (Α΄ 129), 1 και 2 του Ν.Δ. 99/1974 (Α΄ 295) και της παρ. 19 του άρθρου 4 του Ν. 3513/2006 (Α΄ 265) παύουν να ισχύουν για όσους από τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα αποκτούν για πρώτη φορά την ιδιότητα του Βουλευτή ή του Δημάρχου, από την επομένη της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου. Τα πρόσωπα αυτά ασφαλίζονται για κύρια σύνταξη, πρόσθετη ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη, στους φορείς που ασφαλίζονταν πριν την εκλογή τους στα αξιώματα αυτά και ο χρόνος της θητείας τους λογίζεται ως χρόνος ασφάλισης στους φορείς αυτούς.

Σε περίπτωση που δεν υφίσταται προγενέστερη κατά τα ανωτέρω ασφάλιση, για τα εν λόγω πρόσωπα έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των παραγράφων 1 , 2 και 3 του άρθρου 2 του Ν. 3865/2010 (Α΄ 120).

Οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές, όπως αυτές καθορίζονται από τη νομοθεσία του κάθε φορέα, βαρύνουν του μεν ασφαλισμένου τους ίδιους, του δε εργοδότη τη Βουλή ή το Δήμο, κατά περίπτωση, παρακρατούνται από τη βουλευτική αποζημίωση ή την αντιμισθία και αποδίδονται ανά μήνα στους οικείους φορείς.

Όσα από τα ανωτέρω πρόσωπα πριν την εκλογή τους υπάγονταν στο ασφαλιστικό- συνταξιοδοτικό καθεστώς του Δημοσίου, οι ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται επί των συντάξιμων αποδοχών της οργανικής τους θέσης, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την

εφαρμογή των διατάξεων του τρίτου και τέταρτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου των προηγούμενων εδαφίων.

β. Οι διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 8 του Ν. 2592/1998 (Α΄ 57), αντικαθίστανται ως εξής:

«14. Οι συντάξεις των συνταξιούχων του Δημοσίου, γενικά, συμπεριλαμβανομένων όσων λαμβάνουν βουλευτική σύνταξη ή χορηγία, οι οποίοι υπηρετούν ή προσλαμβάνονται σε θέσεις του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην παρ. 6 του άρθρου 1 του Ν. 1256/1982 (Α΄ 65) και λαμβάνουν σύνταξη ή χορηγία, κατά περίπτωση και αποδοχές συγχρόνως, καταβάλλονται μειωμένες κατά 70% με εξαίρεση τις συντάξεις που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις των νόμων 1897/1990 (Α΄ 120) και 1977/1991 (Α΄ 185), τις εξ ιδίου δικαιώματος πολεμικές συντάξεις που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων, καθώς και τις εξ ιδίου δικαιώματος συντάξεις παθόντων στην υπηρεσία και εξαιτίας αυτής.

Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν ανάλογη εφαρμογή και για όσους λαμβάνουν σύνταξη ή χορηγία από το Δημόσιο και καταλαμβάνουν θέση εξωκοινοβουλευτικού Υπουργού, Αναπληρωτή Υπουργού ή Υφυπουργού.

Οι διοριζόμενοι σε θέσεις προέδρων ή μελών Διοικητικών Συμβουλίων, φορέων του δημόσιου τομέα, οι οποίοι λαμβάνουν σύνταξη από το Δημόσιο ή από οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης μπορούν, αντί της υπαγωγής τους στις ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου, να επιλέξουν με υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 που απευθύνουν τόσο προς την υπηρεσία τους, όσο και προς τον οικείο ασφαλιστικό φορέα, την υπαγωγή τους στις ρυθμίσεις της παρ. 9 του άρθρου 6 του Ν. 2469/1997 (Α΄ 38).»

γ. Οι διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 8 του Ν. 2592/1998 , όπως τροποποιούνται με τις διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης έχουν εφαρμογή και για όσους λαμβάνουν ταυτόχρονα με τη σύνταξη ή τη χορηγία, κατά περίπτωση, βουλευτική αποζημίωση ή αντιμισθία ως αιρετά όργανα των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού.

δ. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 58 του Π.Δ. 169/2007 , προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι ανωτέρω διατάξεις έχουν εφαρμογή και:

α. για όσους λαμβάνουν, εξ΄ ιδίου δικαιώματος ή κατά μεταβίβαση, βουλευτική σύνταξη ή χορηγία αιρετού οργάνου των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, καθώς και

β. για όσους λαμβάνουν σύνταξη από το Δημόσιο, συμπεριλαμβανομένης και της βουλευτικής ή χορηγία και συγχρόνως βουλευτική αποζημίωση ή αντιμισθία, ως αιρετά όργανα των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, κατά περίπτωση».

ε. Χρόνος ασφάλισης σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα, καθώς και στο Δημόσιο δεν μπορεί να χρησιμεύσει για τη θεμελίωση ή την προσαύξηση βουλευτικής σύνταξης ή σύνταξης αιρετού οργάνου των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού.

στ. Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 14 του Ν. 3865/2010 αντικαθίστανται, από 1.1.2011, ως εξής:

«2. Οι δήμαρχοι διατηρούν το καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης στο οποίο υπάγονταν πριν την εκλογή τους στις ανωτέρω θέσεις, οι δε αναλογούσες κρατήσεις, υπολογίζονται επί της αντιμισθίας που λαμβάνουν, βαρύνουν τους ίδιους και αποδίδονται, ανά μήνα, στον οικείο φορέα.»

ζ. Οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 14 του Ν. 3865/2010 , από 1.1.2011 έχουν εφαρμογή για τα πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 93 του Ν. 3852/2010 (Α΄ 87), με εξαίρεση τους δημάρχους, καθώς και για τα πρόσωπα του άρθρου 182 του ίδιου ως άνω νόμου, τα οποία λαμβάνουν αντιμισθία.

η. Οι αναλογούσες εισφορές ασφαλισμένου των προσώπων της παρ. 1 των άρθρων 93 και 182 του Ν. 3852/2010 βαρύνουν τους ίδιους.

θ. Οι καταβαλλόμενες κατά την 1.1.2013 και εφεξής κανονιζόμενες συντάξεις των βουλευτών και των αιρετών οργάνων των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού που λαμβάνουν και δεύτερη κύρια σύνταξη από οποιοδήποτε φορέα κοινωνικής ασφάλισης ή το Δημόσιο, μειώνονται κατά 20%. Το ποσοστό της μείωσης ορίζεται σε 30% εάν τα ανωτέρω πρόσωπα λαμβάνουν και τρίτη σύνταξη συμπεριλαμβανομένης και της βουλευτικής ή της χορηγίας.

Η κατά τα ανωτέρω μείωση γίνεται επί του ακαθαρίστου ποσού της μηνιαίας βασικής σύνταξης, όπως αυτό ισχύει κατά την 31.12.2012, προ της παρακράτησης της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων και της επιπλέον εισφοράς της παρ. 14 του άρθρου 2 του Ν. 4002/2011 (Α΄ 180), καθώς και των μειώσεων που επιβλήθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 1 του Ν. 4024/2011 (Α΄ 226), του άρθρου 1 του Ν. 4051/2012 (Α΄ 40) και της

υποπαραγράφου της παρ. 3 του άρθρου αυτού, για τον υπολογισμό των οποίων, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, η βουλευτική σύνταξη ή χορηγία λαμβάνεται υπόψη μειωμένη κατά 20% ή 30%, κατά περίπτωση.

ι. Η εξ ιδίου δικαιώματος σύνταξη για όσα από τα πρόσωπα της προηγούμενης περίπτωσης θα θεμελιώσουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από την 1.1.2013 και μετά, καταβάλλεται με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας τους, με εξαίρεση όσα από αυτά είναι ανίκανα για κάθε βιοποριστικό επάγγελμα κατά ποσοστό 67% και άνω.

ια. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής, κατά το μέρος που αφορούν βουλευτικές συντάξεις, έχουν εφαρμογή και για τις συντάξεις των Προέδρων και Αντιπροέδρων της Κυβέρνησης, καθώς και για αυτές των Προέδρων της Βουλής.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.2.

α. Στο τέλος του άρθρου 56 του Π.Δ. 169/2007 προστίθεται παράγραφος 15 ως εξής:

«15. α. Για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2013 και μετά, το όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξής τους που προβλέπεται από τις διατάξεις:

αα. των υποπεριπτώσεων βα΄ και βγ΄ της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, αυξάνεται στο 67ο έτος,

ββ. της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, αυξάνεται στο 62ο έτος.

β. Η σύνταξη όσων θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2013 και μετά, καταβάλλεται ολόκληρη με τη συμπλήρωση σαράντα (40) ετών πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας και του 62ου έτους της ηλικίας τους.»

β. Η υποπερίπτωση γγ΄ της περίπτωσης β΄ της παρ. 3 του άρθρου 56 του Π.Δ. 169/2007 καταργείται.

γ. Το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α΄ της παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 2084/1992 (Α΄ 165), όπως ισχύουν, αντικαθίστανται ως εξής:

«α) Αν απομακρυνθεί της υπηρεσίας και έχει 15ετή πλήρη πραγματική συντάξιμη υπηρεσία και το 67ο έτος της ηλικίας του.

Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1.1.2013 και μετά, η σύνταξη καταβάλλεται με τη συμπλήρωση 40 ετών πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας και του 62ου έτους της ηλικίας τους.»

δ. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 15 του Ν. 2084/1992 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο υπάλληλος δικαιούται μειωμένη σύνταξη μετά τη συμπλήρωση του 62ου έτους της ηλικίας του και των χρονικών προϋποθέσεων των άρθρων 3 και 7 του νόμου αυτού.»

ε. Οι διατάξεις των προηγούμενων περιπτώσεων της παρούσας υποπαραγράφου Β.2. έχουν εφαρμογή και για τους δικαστικούς λειτουργούς και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1.1.2013 και μετά.[1]

Ειδικά οι δικαστικοί λειτουργοί και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που αποχωρούν υποχρεωτικά από την υπηρεσία με τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 88 του Συντάγματος, καθώς και οι δικαστικοί λειτουργοί και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που αποχωρούν υποχρεωτικά από την υπηρεσία με τη λήξη της τετραετούς θητείας τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 90 του Συντάγματος, δεν υπάγονται σε όσες από τις διατάξεις της παραγράφου αυτής προβλέπουν καταβολή της σύνταξης με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας και συνταξιοδοτούνται άμεσα μετά την υποχρεωτική αποχώρησή τους από την υπηρεσία

στ. Η σύνταξη όσων από τα πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 3660/2008 (Α΄ 78) θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης με βάση τις διατάξεις του ίδιου άρθρου, από 1.1.2013 και μετά, καταβάλλεται με τη συμπλήρωση του 60ου έτους της ηλικίας τους.

ζ. Το δεύτερο εδάφιο της υποπερίπτωσης εε΄ της περίπτωσης β΄ της παρ. 3 του άρθρου 56 του Π.Δ. 169/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«Για το προσωπικό εσωτερικής φύλαξης και εξωτερικής φρούρησης των γενικών, ειδικών και θεραπευτικών καταστημάτων κράτησης και των ιδρυμάτων αγωγής ανηλίκων, που θεμελιώνει δικαίωμα σύνταξης από

---

[1]Τροποποίηση 4997/2022, Άρθρο 24

1.1.2013 και μετά η σύνταξη καταβάλλεται ακέραια με τη συμπλήρωση του 60ου έτους της ηλικίας τους ή με τη συμπλήρωση τριάντα επτά (37) ετών συντάξιμης υπηρεσίας ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας.»

η. Οι διατάξεις του πρώτου και δευτέρου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 19 του Ν. 2084/1992 αντικαθίστανται από 1.1.2013 ως εξής:

«7. Υπάλληλοι και λειτουργοί του Δημοσίου, καθώς και στρατιωτικοί που έχουν ασφαλισθεί, για κύρια σύνταξη, σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό πριν την 1.1.1993, δικαιούνται σύνταξη από το Δημόσιο κατά παρέκκλιση των διατάξεων των άρθρων 1 και 26 του Π.Δ. 169/2007 , εφόσον αποχωρούν με αίτησή τους και έχουν συμπληρώσει 15ετή πλήρη πραγματική συντάξιμη υπηρεσία και το 67ο έτος της ηλικίας τους. Η συμπλήρωση της ανωτέρω 15ετούς συντάξιμης υπηρεσίας δεν συνιστά θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, κατά την έννοια των διατάξεων των προηγουμένων περιπτώσεων.»

θ.(….)[2]

ι. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 15 του Ν. 3865/2010 (Α΄ 120) και τις οικείες διατάξεις του Κανονισμού της Βουλής έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τους υπαλλήλους της Βουλής.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.3.

α. Η μηνιαία σύνταξη ή το άθροισμα των μηνιαίων συντάξεων και μερισμάτων, άνω των 1.000 ευρώ, που καταβάλλονται από οποιαδήποτε πηγή και για οποιαδήποτε αιτία, μειώνεται ως εξής:

Για συνολικό ποσό σύνταξης ή αθροίσματος συντάξεων:

αα. `Ανω των 1.000,00 ευρώ και έως 1.500,00 ευρώ, μειώνεται το σύνολο του ποσού κατά 5% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 1.000,01 ευρώ.

ββ. Από 1.500,01 ευρώ έως και 2.000,00 ευρώ, μειώνεται το σύνολο του ποσού κατά 10% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 1.425,01 ευρώ.

---

[2]Αφαίρεση 4151/2013, Άρθρο 4

γγ. από 2.000,01 ευρώ έως και 3.000,00 ευρώ, μειώνεται το σύνολο του ποσού κατά 15% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 1.800,01 ευρώ και δδ. από 3.000,01 ευρώ και άνω, μειώνεται το σύνολο του ποσού κατά ποσοστό 20% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 2.550,01 ευρώ.[3]

β. Για τον προσδιορισμό του ποσοστού μείωσης λαμβάνεται υπόψη το ποσό της μηνιαίας βασικής σύνταξης ή των μηνιαίων βασικών συντάξεων όπως αυτά θα έχουν διαμορφωθεί την 31.12.2012 μετά την τυχόν παρακράτηση της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων και της επιπλέον εισφοράς της παρ. 14 του άρθρου 2 του Ν. 4002/2011 , καθώς και των τυχόν μειώσεων που επιβλήθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 1 του Ν. 4024/2011 και του άρθρου 1 του Ν. 4051/2012 .

γ. Σε περίπτωση συρροής συντάξεων το ποσό της μείωσης επιμερίζεται αναλογικά σε κάθε φορέα ή τομέα και αποτελεί έσοδο του οικείου ασφαλιστικού φορέα ή τομέα.

δ. Εξαιρούνται των ανωτέρω μειώσεων οι συνταξιούχοι του Δημοσίου, γενικά, οι οποίοι είναι ανάπηροι με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, σύμφωνα με γνωμάτευση της Ανωτάτης Στρατού Υγειονομικής Επιτροπής ΤΗΣΥΕ).[4]

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.4.

Τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, καθώς και το επίδομα αδείας που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 2592/1998 (Α΄ 57) και του άρθρου Μόνου του Ν. 3847/2010 (Α΄ 67) καταργούνται.

Κατ’ εξαίρεση από 1.1.2013 το συνολικό ετήσιο ποσό των δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα, καθώς και του επιδόματος αδείας που καταβαλλόταν μέχρι την 31.12.2012 στα πρόσωπα της περίπτωσης δ΄ της υποπαραγράφου Β3, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με τις διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης, επιμερίζεται σε δωδεκάμηνη βάση και το ποσό που αντιστοιχεί κατά μήνα προσαυξάνει τη μηνιαία σύνταξη των προσώπων αυτών.[5]

---

[3] Τροποποίηση 4111/2013, Άρθρο 1

[4] Τροποποίηση 4111/2013, Άρθρο 1

[5] Προσθήκη 4111/2013, Άρθρο 1

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.5.

α. Από 1.1.2013 οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 5 και της παρ. 6 του άρθρου 31 του Π.Δ. 169/2007 αντικαθίστανται ως εξής:

«α. Το συνολικό ποσό σύνταξης ή συντάξεων που λαμβάνουν οι άγαμες ή διαζευγμένες θυγατέρες, από το Δημόσιο, των οποίων το συνταξιοδοτικό δικαίωμα γεννήθηκε πριν την ημερομηνία δημοσίευσης του Ν. 3865/2010, δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 720€. Στις περιπτώσεις καταβολής δύο συντάξεων που το άθροισμά τους υπερβαίνει το ανωτέρω ποσό, η περικοπή του υπερβάλλοντος ποσού, διενεργείται επί της μεγαλύτερης σύνταξης και εάν αυτή δεν επαρκεί περικόπτεται ανάλογα και η δεύτερη σύνταξη.

β. Από την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού καταργείται η καταβολή του επιδόματος εξομάλυνσης του άρθρου 1 του Ν. 3670/2008 (Α΄ 117) στις συντάξεις των προσώπων της προηγούμενης περίπτωσης.

γ. Στις περιπτώσεις που στη σύνταξη συντρέχουν περισσότεροι του ενός δικαιούχοι, το ποσό της περίπτωσης α΄ επιμερίζεται σε αυτούς σε ίσες μερίδες. Ειδικά στην περίπτωση που συνδικαιούχος στη σύνταξη είναι επιζών σύζυγος, το μερίδιό του δεν παραβλάπτεται από τον κατά τα ανωτέρω περιορισμό του ποσού που αναλογεί στο μερίδιο των προσώπων της περίπτωσης α΄.

δ. Η καταβολή της σύνταξης των άγαμων ή διαζευγμένων θυγατέρων αναστέλλεται, εάν όπως προκύπτει από τη φορολογική τους δήλωση του προηγούμενου οικονομικού έτους, έχουν και άλλα εισοδήματα, εκτός από την κύρια και επικουρική σύνταξή τους, τα οποία υπερβαίνουν το αναγόμενο σε ετήσια βάση ποσό της περίπτωσης α΄.

....[6]

ε. Από την αναστολή ή την περικοπή της σύνταξης σύμφωνα με τα οριζόμενα στις περιπτώσεις δ΄ και ε΄ δεν επωφελούνται τα τυχόν συνδικαιούχα πρόσωπα.

στ. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή για όσα από τα πρόσωπα που αναφέρονται σε αυτές είναι ανήλικα ή ανάπηρα κατά ποσοστό

[6] Αφαίρεση 4151/2013, Άρθρο 4

67% και άνω ή σπουδάζουν και υπό τις προϋποθέσεις της περίπτωσης δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 5 του Κώδικα αυτού.»

β. Από 1.1.2013 οι καταβαλλόμενες από το Δημόσιο στα ανωτέρω πρόσωπα συντάξεις αναπροσαρμόζονται οίκοθεν από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Συντάξεων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπαράγραφο αυτή.

γ. Οι διατάξεις της υποπαραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή και για όσα από τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του Π.Δ. 167/2007 (Α΄ 208) και του Π.Δ. 168/2007 (Α΄ 209).

δ. Οι διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 των άρθρων 5 και 31, αντίστοιχα, του Π.Δ. 169/2007 , της παρ. 3 του άρθρου 9 του Ν. 3865/2010 , καθώς και αυτές της παρ. 3 του άρθρου 8 του Ν. 3865/2010 κατά το μέρος που παραπέμπουν στις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 4 του Ν. 3620/2007 , καταργούνται. Σχετικές αιτήσεις που έχουν υποβληθεί στις αρμόδιες Διευθύνσεις Συντάξεων, μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού, εξετάζονται με βάση τις καταργούμενες διατάξεις.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.6.

Οι διατάξεις της περίπτωσης α΄ της παρ. 2 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου: «Μέτρα ενίσχυσης των χαμηλοσυνταξιούχων» (Α΄ 211) που κυρώθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 2453/1997 (Α΄ 4), όπως ισχύει, αντικαθίσταται από 1.1.2014 ως εξής:

«Έχουν συμπληρώσει το 64ο έτος της ηλικίας τους.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.7.

Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος των διατάξεων των προηγουμένων υποπαραγράφων, καταργείται κάθε διάταξη που αντίκειται σε όσα ρυθμίζονται με τις διατάξεις των προηγούμενων υποπαραγράφων.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.8.

Η ισχύς των διατάξεων των προηγουμένων παραγράφων αρχίζει από 1.1.2013, εκτός εάν διαφορετικά προβλέπεται στις επί μέρους διατάξεις των παραγράφων αυτών.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.9.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται αναλόγως και για τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ. που διέπονται από το ίδιο με τους δημοσίους υπαλλήλους συνταξιοδοτικό καθεστώς, είτε οι συντάξεις τους βαρύνουν το Δημόσιο είτε τους οικείους φορείς, καθώς και για το προσωπικό του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος και των υπαλλήλων των ασφαλιστικών Ταμείων του προσωπικού των Σιδηροδρομικών Δικτύων, που διέπονται από το καθεστώς του Ν.Δ. 3395/1955 (Α΄ 276).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ. 1.: ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

1. Τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων, Πάσχα και αδείας, που προβλέπονται από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη, ή ρήτρα ή όρο συλλογικής σύμβασης εργασίας, διαιτητική απόφαση ή με ατομική σύμβαση εργασίας ή συμφωνία, για λειτουργούς, υπαλλήλους και μισθωτούς του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., και Ο.Τ.Α., καθώς και για τα μόνιμα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και αντίστοιχους της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος, καταργούνται από 1.1.2013.

2. Αναστέλλεται μέχρι 31.12.2016, η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 19 και της περίπτωσης β΄ του τελευταίου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 29 του Ν. 4024/2011 (Α΄ 226). Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν από 31.10.2012. Για τους υπαλλήλους των φορέων της περίπτωσης 12, η αναστολή των διατάξεων του πρώτου εδαφίου ισχύουν από 1.1.2013.[7]

Για τους υπαλλήλους των φορέων της περίπτωσης 12, η αναστολή των διατάξεων του πρώτου εδαφίου ισχύουν από 1.1.2013.

3. Από 1.1.2013 η αντιμισθία των προέδρων των δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) επί του ποσού που καταβάλλεται στις 31.12.2012.

4. Από 1.1.2013 τα μέλη των δημοτικών συμβουλίων, των οικονομικών επιτροπών των δήμων, των επιτροπών ποιότητας ζωής και των λοιπών επιτροπών των δημοτικών συμβουλίων των δήμων, καθώς και των διοικητικών επιτροπών του άρθρου 164 του Ν. 3852/2010 (Α΄ 87) δεν

[7] Τροποποίηση 4354/2015, Άρθρο 31

λαμβάνουν αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις των ανωτέρω οργάνων.

5. Από 1.1.2013, οι αποδοχές, οι αποζημιώσεις, τα έξοδα παράστασης και οι πάσης φύσεως αμοιβές των Διοικητών, Υποδιοικητών, των Προέδρων, Αντιπροέδρων, Διευθυνόντων Συμβούλων, καθώς και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των Ιδρυμάτων και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου των Δήμων και των Περιφερειών, καθώς και των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου αυτών, συμπεριλαμβανομένων των Συνδέσμων των Ο.Τ.Α., αλλά και των ανωνύμων εταιρειών, στις οποίες οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατέχουν ποσοστό πάνω από το 50% του μετοχικού κεφαλαίου, μειώνονται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%).

6. α. Ο βασικός μισθός του Γενικού Γραμματέα Υπουργείου και του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης της παραγράφου 1Α του διατακτικού της απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών με αριθμό α2/57332/0022/27.7.2012 (ΥΟΔΔ 358), διαμορφώνεται, από 1.1.2013, στο ποσό των τριών χιλιάδων τετρακοσίων πενήντα ευρώ (3.450 €).

β. Ο βασικός μισθός του Ειδικού Γραμματέα Υπουργείου της παραγράφου 1Β της απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών με αριθμό 2/57332/0022/27.7.2012 (ΥΟΔΔ 358), διαμορφώνεται, από 1.1.2013, στο ποσό των τριών χιλιάδων ευρώ (3.000 €).

7. α. Η περίπτωση δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 4024/2011 αντικαθίσταται, από 1.1.2013, ως εξής:

«δ) Οι υπάλληλοι της Βουλής, όσον αφορά τα μισθολογικά θέματά τους τροποποιουμένου αναλόγως του Κανονισμού της Βουλής, και το προσωπικό της Προεδρίας της Δημοκρατίας,»[8]

β) Από 1.1.2013 για τους υπαλλήλους της Βουλής, κατά τα οριζόμενα στην προηγούμενη περίπτωση, αναφορικά με το σύνολο των πάσης φύσεως αποδοχών και επιδομάτων τους, καθώς και τον υπολογισμό και την καταβολή της υπερβάλλουσας μείωσης, που τυχόν προκύπτει, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του ν. 4024/2011, εξομοιώνονται με τους υπαλλήλους των κλάδων των Δημοσιονομικών και Εφοριακών της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4024/2011 για το ενιαίο μισθολόγιο. Δεν καταβάλλεται καμία άλλη παροχή ή επίδομα ή αποζημίωση οιασδήποτε

[8] Τροποποίηση 4111/2013 art_9

μορφής στους υπαλλήλους της Βουλής πλην της οριζόμενης υπερωριακής απασχόλησης στο επόμενο εδάφιο. Ο αριθμός των ωρών υπερωριακής απασχόλησης κατά τις απογευματινές και νυκτερινές ώρες, καθώς και της απασχόλησης κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες για τους υπαλλήλους της Βουλής εγκρίνεται με απόφαση του Προέδρου της Βουλής και η πραγματοποίησή τους βεβαιώνεται από τους αρμόδιους Προϊσταμένους και δεν μπορεί να υπερβαίνει τις πενήντα δύο (52) ώρες το μήνα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 20 του ν.4024/2011.[9]

γ. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 4 του Ν. 4024/2011 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, και Οικονομικών καθορίζεται το σύστημα βαθμολογικής εξέλιξης και το μισθολόγιο που εφαρμόζεται για το προσωπικό της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών από 1.1.2013 και εφεξής, σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της Υπηρεσίας αυτής.»[10]

«Η ως άνω κοινή υπουργική απόφαση δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αλλά φυλάσσεται στο ερμάριο ασφαλείας της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης και επικυρωμένο αντίγραφο επιδίδεται μόνο στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και στην ίδια την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών. Σε κάθε περίπτωση, οι διατάξεις του ν. 3205/2003 και της υπ' αριθ. πρωτ.

2/49212/0022/31.7.2007 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης, όπως ισχύουν κατά την ημερομηνία ψήφισης του ν. 4093/2012, δεν θίγονται είτε πριν είτε μετά την έκδοση της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης.»[11]

8. Οι αποδοχές, οι αποζημιώσεις, τα έξοδα παράστασης και οι αμοιβές εν γένει, που καταβάλλονται στους Προέδρους, Αντιπροέδρους και τα μέλη των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών (ΑΔΑ), καθώς και στους Διοικητές, Υποδιοικητές, στους Προέδρους, Αντιπροέδρους, Διευθύνοντες Συμβούλους

[9] Τροποποίηση 4111/2013 art_9; Τροποποίηση 4111/2013 art_9

[10] Τροποποίηση 4111/2013 art_9

[11] Προσθήκη 4111/2013 art_9

και στα μέλη του Δ.Σ. των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ν.Π.Ι.Δ. της περίπτωσης 12 της παρούσας υποπαραγράφου, επιφυλασσομένων των διατάξεων της περίπτωσης 5, μειώνονται κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%), από 1.1.2013. Η παρ. 3 του άρθρου 2 του Ν. 3833/2010 (Α΄ 40) καταργείται από 1.1.2013.

9. Το χρονοεπίδομα που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του διατακτικού της κοινής υπουργικής απόφασης με αριθμό 2/17132/0022/28.2.2012 (Β΄ 498) καταργείται από 1.1.2013.

10. Οι διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 55 του Ν. 4075/2012 (Α΄ 89) καταργούνται από τότε που ίσχυσαν.

11. Από 1.1.2013 καταργείται η προβλεπόμενη από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 58 του Ν. 3528/2007 (Α΄ 26) προσαύξηση αποδοχών σε όσους χορηγείται άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης στο εσωτερικό. Στους υπαλλήλους που χορηγείται άδεια για μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση στο εξωτερικό, για τον υπολογισμό της προσαύξησης λαμβάνεται υπόψη μόνο ο βασικός μισθός.

12. Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Δεύτερου του Ν. 4024/2011 που αφορούν το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς των υπαλλήλων του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, έχουν ανάλογη εφαρμογή, από 1.1.2013, και στο προσωπικό των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), που ανήκουν στο Κράτος ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε Ο.Τ.Α., κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού σκοπού, εποπτείας, διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησής τους, συμπεριλαμβανομένων των Γενικών και Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων, ή επιχορηγούνται τακτικά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από πόρους των ως άνω φορέων κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, καθώς και των λοιπών δημόσιων επιχειρήσεων, οργανισμών και ανωνύμων εταιρειών, που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α΄ του Ν. 3429/2005 (α΄ 314), όπως έχουν τροποποιηθεί με τις διατάξεις της παρ. 1α του άρθρου 1 του Ν. 3899/2010 (Α΄ 212).

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, οι οποίες μπορούν να ανατρέχουν στην έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης, μπορούν να ρυθμίζονται λεπτομέρειες εφαρμογής των προηγούμενων εδαφίων.

Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης, για τους ανωτέρω παύουν να ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 31 του Ν. 4024/2011 , εκτός από αυτές της παραγράφου 2.

13(...)[12]

14(...)[13]

15(...)[14]

16. Ι) Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 34 του Ν. 3205/2003 (Α΄ 297) αντικαθίστανται από 1.8.2012 ως εξής:

«1. Ο μηνιαίος βασικός μισθός όλων των βαθμών της ιεραρχίας των Ιατροδικαστών του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζεται με βάση το βασικό μισθό του βαθμού Ιατροδικαστή Δ΄ Τάξεως, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με τους παρακάτω συντελεστές και στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ: Ιατροδικαστής Α΄ Τάξεως 1,45 Ιατροδικαστής Β΄ Τάξεως 1,31 Ιατροδικαστής Γ΄ Τάξεως 1,16 Ιατροδικαστής Δ΄ Τάξεως 1,00 2. Για τη διαμόρφωση των βασικών μισθών της προηγούμενης παραγράφου, ο μηνιαίος βασικός μισθός του Ιατροδικαστή Δ Τάξεως ορίζεται σε χίλια είκοσι τρία ευρώ (1.023 €).»

ΙΙ) Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 35 του Ν. 3205/2003 αντικαθίστανται, από 1.8.2012, ως εξής:

«3. Ειδικό επίδομα ιατροδικαστικής υπηρεσίας για την ανθυγιεινή και επικίνδυνη εργασία τους, καθώς και για την απασχόλησή τους πέρα από το υποχρεωτικό ωράριο, κατά τις απογευματινές και νυκτερινές ώρες ή κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, οριζόμενο για όλους τους Ιατροδικαστές σε οκτακόσια είκοσι έξι ευρώ (826 €).

4. Στους Ιατροδικαστές του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων χορηγείται, λόγω των ειδικών συνθηκών προσφοράς υπηρεσιών, της απασχόλησής τους χωρίς ωράριο εργασίας, καθώς και για τη δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης, πάγια αποζημίωση οριζόμενη κατά μήνα, για όλους τους βαθμούς της ιεραρχίας, σε διακόσια ενενήντα δύο ευρώ (292 €).»

---

[12] Αφαίρεση 4270/2014 art_2014

[13] Αφαίρεση 4270/2014 art_2014

[14] Αφαίρεση 4270/2014 art_2014

17. Ι) Η παρ. 1 του άρθρου 36 του Ν. 3205/2003 αντικαθίσταται, από 1.8.2012, ως εξής:

«1. Ο βασικός μηνιαίος μισθός όλων των βαθμίδων των μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Πανεπιστημίων με πλήρη απασχόληση, καθορίζεται με βάση το βασικό μισθό του Λέκτορα, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με τους παρακάτω συντελεστές και στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ:

α. Καθηγητής 1,37

β. Αναπληρωτής Καθηγητής 1,25

γ. Επίκουρος Καθηγητής 1,08

δ. Λέκτορας 1,00

Για τη διαμόρφωση των νέων βασικών μισθών της παραγράφου αυτής ο μηνιαίος βασικός μισθός του Λέκτορα ορίζεται σε χίλια εξήντα πέντε ευρώ (1.065 €).»

ΙΙ) Οι περιπτώσεις β΄, γ΄, δ΄ και στ΄ της παρ. 2 και η παρ. 4 του άρθρου 36 του Ν. 3205/2003 αντικαθίστανται, από 1.8.2012, ως εξής:

«2.β. Διδακτικής προετοιμασίας και εξωδιδακτικής πανεπιστημιακής απασχόλησης εντός των Πανεπιστημίων, οριζόμενο, ως εξής:

i. Καθηγητής 390 €

ii. Αναπληρωτής Καθηγητής 368 €

iii. Επίκουρος Καθηγητής 335 €

iv. Λέκτορας 300 €

Το ανωτέρω επίδομα καταβάλλεται στους δικαιούχους και κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής τους άδειας.

γ. Πάγια αποζημίωση, για δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης και για συμμετοχή σε συνέδρια, οριζόμενη ως εξής:

i. Καθηγητής 273 €

ii. Αναπληρωτής Καθηγητής 184 €

iii. Επίκουρος Καθηγητής 128 €

iv. Λέκτορας 128 €

δ. Ειδικό ερευνητικό, για την εκτέλεση μεταδιδακτορικής έρευνας και την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη προώθηση των ερευνητικών προγραμμάτων, οριζόμενο, ως εξής:

i. Καθηγητής 226 €

ii Αναπληρωτής Καθηγητής 215 €

iii. Επίκουρος Καθηγητής 200 €

iv. Λέκτορας 184 €

στ. ΄Εξοδα παράστασης στους Πρυτάνεις, Αντιπρυτάνεις, Κοσμήτορες και Προέδρους Τμημάτων, οριζόμενα, ως εξής:

i. Πρύτανης 250 €

ii. Αντιπρύτανης 200 €

iii. Κοσμήτορας ή Πρόεδρος Τμήματος 210 €

4. Τα ποσά των περιπτώσεων i των εδαφίων β΄, γ΄ και δ΄ της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου προσαυξάνονται κατά εβδομήντα ευρώ (70 €) με τη συμπλήρωση είκοσι πέντε (25) ετών υπηρεσίας.»

18. α. Η παρ. 1 του άρθρου 3 του Π.Δ. 118/2002 (Α΄ 99) αντικαθίσταται, από 1.8.2012, ως εξής:

«1. Ο βασικός μηνιαίος μισθός των μελών Ε.Ε.ΔΙ.Π., καθορίζεται ανά βαθμίδα σε ποσοστό επί του εκάστοτε βασικού μισθού του μέλους Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι. της βαθμίδας του Λέκτορα, ως εξής:

Βαθμίδα	**Κλάδος Ι (ΠΕ)**	**Κλάδος ΙΙ (ΠΕ)**	**Κλάδος ΙΙ (ΤΕ)**
Δ	0,90	0,85	0,81
Γ	0,92	0,89	0,85
Β	0,96	0,92	0,89
Α	0,98	0,97	0,92

β. Οι περιπτώσεις iii και iv της παρ. 2 του άρθρου 3 του Π.Δ. 118/2002 αντικαθίστανται, από 1.8.2012, ως εξής:

«iii) Επίδομα διδακτικής προετοιμασίας και εξωδιδακτικής πανεπιστημιακής απασχόλησης εντός του Πανεπιστημίου οριζόμενο στο ποσό των εκατόν ενενήντα πέντε (195) ευρώ μηνιαίως για την κατηγορία ΠΕ του κλάδου Ι, στο ποσό των εκατόν πενήντα (150) ευρώ για την κατηγορία ΠΕ του κλάδου ΙΙ και στο ποσό των εκατόν τριάντα πέντε (135) ευρώ για την κατηγορία ΤΕ του κλάδου ΙΙ.

iv) Πάγια μηνιαία αποζημίωση για δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης και συμμετοχής σε συνέδρια οριζόμενη στο ποσό των ογδόντα τριών (83) ευρώ για την κατηγορία ΠΕ του κλάδου Ι, στο ποσό των εξήντα τεσσάρων (64) ευρώ για την κατηγορία ΠΕ του κλάδου ΙΙ και στο ποσό των πενήντα ενός (51) ευρώ για την κατηγορία ΤΕ του κλάδου ΙΙ.»

γ. Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 3 του Π.Δ. 118/2002 αντικαθίστανται, από 1.8.2012, ως εξής:

«4. Στους κατόχους διδακτορικού διπλώματος χορηγείται ειδικό ερευνητικό επίδομα για την εκτέλεση μεταδιδακτορικής έρευνας οριζόμενο στο ποσό των ογδόντα εννέα (89) ευρώ μηνιαίως για τα μέλη Ε.Ε.ΔΙ.Π. κλάδου Ι και στο ποσό των εξήντα οκτώ (68) ευρώ για τα μέλη Ε.Ε.ΔΙ.Π. κλάδου ΙΙ.

5. Τα σύμφωνα με τα στοιχεία (iii) και (iv) της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου χορηγούμενα επιδόματα και μηνιαίες αποζημιώσεις, όπως επίσης και το χορηγούμενο ειδικό ερευνητικό επίδομα κατά την παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, προσαυξάνονται κατά δέκα (10) ευρώ για κάθε πενταετία πραγματικής υπηρεσίας που συμπληρώνεται στην καταληκτική βαθμίδα ύστερα από την με οποιονδήποτε τρόπο ένταξη σε αυτή.»

δ. Οι υποπεριπτώσεις iii και iv της περίπτωσης β΄ της παρ. 6 του άρθρου 3 του Π.Δ. 118/2002 αντικαθίστανται, από 1.8.2012, ως εξής:

«iii) Επίδομα διδακτικής προετοιμασίας και εξωδιδακτικής πανεπιστημιακής απασχόλησης εντός του Πανεπιστημίου οριζόμενο στο ποσό των εκατόν πέντε (105) ευρώ μηνιαίως.

iv) Πάγια μηνιαία αποζημίωση για δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης και συμμετοχή σε συνέδρια οριζόμενη στο ποσό των τριάντα (30) ευρώ.»

19. Η παράγραφος 1 και οι περιπτώσεις β΄, γ΄, δ΄, στ΄ και η΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 30 του Ν. 3187/2003 (Α΄ 233) αντικαθίστανται από 1.8.2012 ως εξής:

«1. Ο βασικός μηνιαίος μισθός όλων των βαθμίδων των μελών Δ.Ε.Π. των Α.Σ.Ε.Ι. καθορίζεται με βάση το βασικό μηνιαίο μισθό του Λέκτορα, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με τους παρακάτω συντελεστές και στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ:

α. Καθηγητής 1,37

β. Αναπληρωτής Καθηγητής 1,22

γ. Επίκουρος Καθηγητής 1,11

δ. Λέκτορας 1,00

Ο βασικός μηνιαίος μισθός του Λέκτορα ορίζεται σε εννιακόσια πενήντα τέσσερα (954) ευρώ.»

«2.β. Διδακτικής προετοιμασίας και εξωδιδακτικής απασχόλησης εντός των Α.Σ.Ε.Ι., το οποίο ορίζεται ως εξής:

Ι. Καθηγητής 380 ευρώ

ΙΙ. Αναπληρωτής Καθηγητής 363 ευρώ

ΙΙΙ. Επίκουρος Καθηγητής 294 ευρώ

IV. Λέκτορας 208 ευρώ

γ. Πάγια αποζημίωση για δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης και για συμμετοχή σε συνέδρια, η οποία ορίζεται ως εξής:

Ι. Καθηγητής 260 ευρώ

ΙΙ. Αναπληρωτής Καθηγητής 180 ευρώ

ΙΙΙ. Επίκουρος Καθηγητής 120 ευρώ

IV. Λέκτορας 115 ευρώ

δ. Ειδικό ερευνητικό επίδομα για την εκτέλεση μεταδιδακτορικής έρευνας και την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη προώθηση των ερευνητικών προγραμμάτων, το οποίο ορίζεται ως εξής:

I. Καθηγητής 218 ευρώ

II. Αναπληρωτής Καθηγητής 195 ευρώ

III. Επίκουρος Καθηγητής 170 ευρώ

IV. Λέκτορας 111 ευρώ

ε. Έξοδα παράστασης στους Διευθυντές Τομέων και στον Πρόεδρο Ακαδημαϊκών Θεμάτων οριζόμενα σε εκατόν σαράντα (140) ευρώ.

η. Τα ποσά των περιπτώσεων Ι των στοιχείων β΄, γ΄ και δ΄ της παραγράφου αυτής προσαυξάνονται κατά σαράντα (40) ευρώ με τη συμπλήρωση είκοσι πέντε ετών υπηρεσίας.»

20. Η παρ. 4 του άρθρου 30 του Ν. 3187/2003 αντικαθίσταται από 1.8.012 ως εξής:

«4. Ο βασικός μηνιαίος μισθός των μελών Ε.Ε.ΔΙ.Π. των Α.Σ.Ε.Ι. καθορίζεται ανά βαθμίδα ως γινόμενο του εκάστοτε βασικού μισθού του μέλους Δ.Ε.Π. Α.Σ.Ε.Ι. της βαθμίδας του Λέκτορα, επί τους κατωτέρω συντελεστές ως εξής:

Βαθμίδα	**Κλάδος Ι (ΠΕ)**	**Κλάδος ΙΙ (ΠΕ)**	**Κλάδος ΙΙ (ΤΕ)**
Δ	0,93	0,81	0,80
Γ	0,94	0,88	0,84
Β	0,95	0,92	0,88
Α	0,98	0,97	0,92

21. Ι) Η παρ. 1 του άρθρου 37 του Ν. 3205/2003 , αντικαθίσταται από 1.8.2012 ως εξής:

«1. Ο βασικός μηνιαίος μισθός των μελών Εκπαιδευτικού Προσωπικού των Ανώτατων Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Ε.Π. Τ.Ε.Ι.), καθώς και των μελών Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.), καθορίζεται με βάση το βασικό μηνιαίο μισθό του Καθηγητή Εφαρμογών, ο οποίος πολλαπλασιάζεται

με τους παρακάτω συντελεστές και στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ:

α. Καθηγητής 1,37

β. Αναπληρωτής Καθηγητής 1,25

γ. Επίκουρος Καθηγητής 1,13

δ. Καθηγητής Εφαρμογών 1,00

ε. Μέλος Ε.ΔΙ.Π. 1,00

Ο βασικός μηνιαίος μισθός του Καθηγητή Εφαρμογών ορίζεται σε εννιακόσια εξήντα ευρώ (960 €).»

ΙΙ) Οι περιπτώσεις β΄, γ΄, δ΄ και στ΄ της παραγράφου 2 και η παράγραφος 3 του άρθρου 37 του Ν. 3205/2003 αντικαθίστανται, από 1.8.2012, ως εξής:

«2.β. Διδακτικής προετοιμασίας και εξωδιδακτικής απασχόλησης εντός των Τ.Ε.Ι., οριζόμενο, ως ακολούθως:

i. Καθηγητής: 383 €

ii. Αναπληρωτής Καθηγητής: 350 €

iii. Επίκουρος Καθηγητής: 285 €

iv. Καθηγητής Εφαρμογών: 200 €

v. Μέλος Ε.ΔΙ.Π.: 86 €

Το ανωτέρω επίδομα καταβάλλεται στους δικαιούχους και κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής τους άδειας.

γ. Πάγια αποζημίωση για δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης, και για συμμετοχή σε συνέδρια, οριζόμενη ως ακολούθως:

i. Καθηγητής 218 €

ii. Αναπληρωτής Καθηγητής 180 €

iii. Επίκουρος Καθηγητής 125 €

iv. Καθηγητής Εφαρμογών 110 €

v. Μέλος Ε.ΔΙ.Π. 66 €

δ. Ερευνητικό επίδομα τεχνολογικής έρευνας, οριζόμενο, ως ακολούθως:

αα. Για τους κατέχοντες μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών:

i. Καθηγητής: 205 €

ii. Αναπληρωτής Καθηγητής: 185 €

iii. Επίκουρος Καθηγητής: 165 €

iv. Καθηγητής Εφαρμογών: 115 €

ββ. Για τους μη κατέχοντες μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών:

i. Καθηγητής: 135 €

ii. Αναπληρωτής Καθηγητής: 120 €

iii. Επίκουρος Καθηγητής: 105 €

iv. Καθηγητής Εφαρμογών: 70 €

στ. Έξοδα παράστασης στους Προέδρους, Αντιπροέδρους, Διευθυντές Σχολών και Προϊσταμένους Τμήματος οριζόμενα, κατά μήνα, ως ακολούθως:

i. Πρόεδρος 250 €

ii. Αντιπρόεδρος 210 €

iii. Διευθυντής Σχολής 210 €

iv. Προϊστάμενος Τμήματος και Διευθυντής Κέντρου Ξένων Γλωσσών και Φυσικής Αγωγής 100 €

3. Τα ποσά των περιπτώσεων i των στοιχείων β΄, γ΄ και δ΄ της παραγράφου αυτής προσαυξάνονται κατά πενήντα ευρώ (50 €) με τη συμπλήρωση είκοσι πέντε ετών υπηρεσίας.

Τα ποσά των περιπτώσεων ii των στοιχείων β΄, γ΄ και δ΄ ββ. της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού προσαυξάνονται κατά τριάντα πέντε ευρώ (35 €) με τη συμπλήρωση 25 ετών υπηρεσίας, για όσους κατέχουν προσωποπαγή θέση Αναπληρωτή Καθηγητή.

Την ανωτέρω προσαύξηση δικαιούνται, μετά τη συμπλήρωση 25 ετών υπηρεσίας, και όσοι κατέχουν προσωποπαγή θέση Αναπληρωτή Καθηγητή και δεν διαθέτουν διδακτορικό δίπλωμα σπουδών, αλλά μόνο μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών.»

22. Ι) Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 38 του Ν. 3205/2003 αντικαθίστανται από 1.8.2012, ως εξής:

«1. Ο βασικός μηνιαίος μισθός των Ερευνητών που υπηρετούν σε Εθνικά Ερευνητικά Κέντρα και ανεξάρτητα Ερευνητικά Ινστιτούτα, τα οποία διέπονται από τις διατάξεις του Ν. 1514/1985 (Α΄ 13), καθώς και σε κέντρα έρευνας της Ακαδημίας Αθηνών καθορίζεται με βάση το βασικό μισθό της βαθμίδας του Ερευνητή Δ΄, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με τους παρακάτω συντελεστές και στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ:

α. Ερευνητής Α΄ 1,37

β. Ερευνητής Β΄ 1,25

γ. Ερευνητής Γ΄ 1,08

δ. Ερευνητής Δ΄ 1,00

Για τη διαμόρφωση των ανωτέρω νέων βασικών μισθών, ο βασικός μηνιαίος μισθός του Ερευνητή Δ΄ ορίζεται σε χίλια είκοσι ευρώ (1.020 €).

2. Ο βασικός μηνιαίος μισθός των Ειδικών Λειτουργικών Επιστημόνων (Ε.Λ.Ε.) των ανωτέρω Ερευνητικών Κέντρων και ανεξάρτητων Ερευνητικών Ινστιτούτων καθορίζεται, με βάση το βασικό μισθό του Ειδικού Λειτουργικού Επιστήμονα Δ΄, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με τους παρακάτω συντελεστές και στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ:

α. Ε.Λ.Ε. Α΄ 1,28

β. Ε.Λ.Ε. Β΄ 1,16

γ. Ε.Λ.Ε. Γ΄ 1,06

δ. Ε.Λ.Ε. Δ΄ 1,00

Για τη διαμόρφωση των νέων βασικών μισθών της παραγράφου αυτής, ο μηνιαίος βασικός μισθός του Ε.Λ.Ε. Δ΄ ορίζεται σε εννιακόσια σαράντα πέντε ευρώ (945 €).»

ΙΙ) Οι περιπτώσεις β΄, γ΄ και ε΄ της παρ. 3 και οι παράγραφοι 5 και 6 του άρθρου 38 του Ν. 3205/2003 , αντικαθίστανται από 1.8.2012, ως εξής:

«3.β. Πάγια αποζημίωση για δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης και για συμμετοχή σε συνέδρια, οριζόμενη ως εξής:

i. Ερευνητές Α΄ 273 €

Ερευνητές Β΄ 184 €

Ερευνητές Γ΄ 128 €

Ερευνητές Δ΄ 128 €

ii. Ε.Λ.Ε. Α΄ 263 €

Ε.Λ.Ε. Β΄ 143 €

Ε.Λ.Ε. Γ΄ 75 €

Ε.Λ.Ε.Δ΄ 75 €

γ. Ειδικό ερευνητικό, για την εκτέλεση μεταδιδακτορικής έρευνας, καθώς και την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη προώθηση των ερευνητικών προγραμμάτων, οριζόμενο ως εξής:

i. Ερευνητές Α΄ 226 €

Ερευνητές Β΄ 215 €

Ερευνητές Γ΄ 200 €

Ερευνητές Δ΄ 184 €

ii. Ε.Λ.Ε. Α΄ 190 €

Ε.Λ.Ε. Β΄ 152 €

Ε.Λ.Ε. Γ΄ 117 €

Ε.Λ.Ε. Δ΄ 90 €»

«ε. Ραδιενέργειας, στους Ερευνητές και στους Ειδικούς Λειτουργικούς Επιστήμονες του Εθνικού Κέντρου Έρευνας Φυσικών Επιστημών (Ε.Κ.Ε.Φ.Ε.) «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ», οριζόμενο, κατά ζώνη, ως εξής:

Ζώνη Α΄ 238 €

Ζώνη Β΄ 132 €

Ζώνη Γ΄ 79 €

Το επίδομα αυτό καταβάλλεται με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι οι δικαιούχοι αυτού προσφέρουν υπηρεσία με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση στους χώρους που δικαιολογείται η καταβολή του, η οποία θα βεβαιώνεται, κάθε μήνα, από τον οικείο προϊστάμενο.

Σε περίπτωση απομάκρυνσης των υπαλλήλων για οποιονδήποτε λόγο από τα καθήκοντα, τις θέσεις και τις συνθήκες, οι οποίες δικαιολογούν τη χορήγηση του επιδόματος αυτού, διακόπτεται ισοχρόνως και η καταβολή του με ευθύνη του οικείου προϊσταμένου. Η κατανομή του προσωπικού σε ζώνες (Α΄, Β΄, Γ΄) θα γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου.»

«5. Οι αποδοχές των Διευθυντών των ερευνητικών κέντρων, των ινστιτούτων τους και των αυτοτελών ερευνητικών ινστιτούτων, καθώς και του Προέδρου της Ε.Ε.Α.Ε. είναι ο βασικός μισθός του ερευνητή Δ΄ με συντελεστή 1,7 στρογγυλοποιούμενος στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ, μαζί με όλα τα Επιδόματα, τις παροχές και τις αποζημιώσεις, όπως αυτές ορίζονται στις παραγράφους 3 και 4 του παρόντος άρθρου με τις προϋποθέσεις καταβολής τους. Πέραν των αποδοχών αυτών, στους Διευθυντές αυτούς καταβάλλεται και Επίδομα θέσης ευθύνης, ύψους τετρακοσίων ευρώ (400 €) το μήνα για τους Διευθυντές των Ινστιτούτων των ερευνητικών κέντρων και των αυτοτελών ερευνητικών ινστιτούτων και πεντακοσίων ευρώ (500 €) για τους Διευθυντές των ερευνητικών κέντρων. Διευθυντές που είναι μέλη Δ.Ε.Π. εισπράττουν ολόκληρο το επίδομα χρόνου υπηρεσίας, ανάλογα με τα έτη προϋπηρεσίας που αναγνωρίζονται από το οικείο Α.Ε.Ι..

6. Προκειμένου περί Ερευνητών Α΄ τα ποσά των περιπτώσεων i των εδαφίων β΄ και γ΄ της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού προσαυξάνονται κατά εβδομήντα ευρώ (70 €), με τη συμπλήρωση είκοσι πέντε (25) ετών υπηρεσίας.»

23. α. Η παρ. 1 του άρθρου 40 του Ν. 3205/2003 , αντικαθίσταται από 1.8.2012 ως εξής:

«1. Ο μηνιαίος βασικός μισθός του ερευνητικού προσωπικού του Κ.Ε.Π.Ε. καθορίζεται με βάση το βασικό μηνιαίο μισθό του Συνεργάτη Β΄, ο οποίος

πολλαπλασιάζεται με τους παρακάτω συντελεστές και στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ:

α. Ερευνητής Α΄ 1,37

β. Ερευνητής Β΄ 1,28

γ. Ερευνητής Γ΄ 1,18

δ. Ερευνητής Δ΄ 1,10

ε. Ερευνητής Ε΄ 1,08

στ. Ερευνητής ΣΤ΄ 1,06

ζ. Συνεργάτης Α΄ 1,04

η. Συνεργάτης Β΄ 1,00

θ. Συνεργάτης Γ΄ 0,90

ι. Συνεργάτης Δ΄ 0,88

ια. Συνεργάτης Ε΄ 0,84

Για τη διαμόρφωση των νέων βασικών μισθών της παραγράφου αυτής, ο μηνιαίος βασικός μισθός του Συνεργάτη Β΄ ορίζεται σε οκτακόσια πενήντα ευρώ (850 €).»

β. Οι υποπεριπτώσεις i και ii των περιπτώσεων β΄ και γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 40 του Ν. 3205/2003 , αντικαθίστανται από 1.8.2012 ως εξής:

«β. Πάγια αποζημίωση για δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης και για συμμετοχή σε συνέδρια, οριζόμενη ως εξής:

i. Για ερευνητές, σε διακόσια ευρώ (200 €).

ii. Για συνεργάτες, σε εκατόν ογδόντα ευρώ (180 €).

γ. Επίδομα για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη προώθηση των ερευνητικών προγραμμάτων, οριζόμενο ως εξής:

i. Ερευνητές τριακόσια ευρώ (300 €).

ii. Συνεργάτες διακόσια ευρώ (200 €).»

24. α. Ο βασικός μηνιαίος μισθός της παρ. 1 του άρθρου 41 του Ν. 3205/2003 ορίζεται, από 1.8.2012, σε χίλια τετρακόσια δέκα ευρώ (1.410 €).

β. Το άρθρο 29 του Ν. 3370/2005 (Α΄ 176) αντικαθίσταται, από 1.8.2012, ως εξής:

«Άρθρο 29

Στους Καθηγητές της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας χορηγείται μηνιαίως επίδομα διδακτικής προετοιμασίας ύψους τριακοσίων ογδόντα (380) ευρώ, επίδομα βιβλιοθήκης ύψους διακοσίων εξήντα (260) ευρώ και ειδικό ερευνητικό επίδομα ύψους διακοσίων (200) ευρώ. Στους Επιμελητές και Επιστημονικούς Συνεργάτες της Ε.Σ.Δ.Υ. με διδακτορικό, καθώς και στο λοιπό διδακτικό προσωπικό με διδακτορικό χορηγείται μηνιαίως επίδομα διδακτικής προετοιμασίας ύψους τριακοσίων (300) ευρώ, επίδομα βιβλιοθήκης ύψους εκατόν είκοσι (120) ευρώ και ειδικό ερευνητικό επίδομα ύψους εκατόν ογδόντα (180) ευρώ. Στους Επιμελητές και Επιστημονικούς Συνεργάτες της Ε.Σ.Δ.Υ. χωρίς διδακτορικό χορηγείται μηνιαίως επίδομα διδακτικής προετοιμασίας ύψους εκατόν είκοσι (120) ευρώ, επίδομα βιβλιοθήκης ύψους εκατόν (100) ευρώ και ειδικό ερευνητικό επίδομα ύψους εκατόν πενήντα (150) ευρώ.»

25. Ι) Η παρ. 1 του άρθρου 42 του Ν. 3205/2003 αντικαθίσταται από 1.8.2012 ως εξής:

«1. Ο βασικός μηνιαίος μισθός των συμβούλων και των παρέδρων του πρώην Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Π.Ι.) καθορίζεται με βάση το βασικό μηνιαίο μισθό του Παρέδρου με θητεία, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με τους παρακάτω συντελεστές και στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ: α. Σύμβουλος 1,23 β. Μόνιμος Πάρεδρος 1,11 γ. Πάρεδρος με θητεία και Ειδικός Πάρεδρος 1,00 Για τη διαμόρφωση των νέων βασικών μισθών της παραγράφου αυτής, ο μηνιαίος βασικός μισθός του Παρέδρου με θητεία ορίζεται σε χίλια εξήντα πέντε ευρώ (1.065 €).»

ΙΙ) Οι περιπτώσεις β΄ και γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 42 του Ν. 3205/2003 αντικαθίστανται από 1.8.2012 ως εξής: «β. Πάγια αποζημίωση για δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης και για συμμετοχή σε συνέδρια, οριζόμενη ως εξής:

i. Σύμβουλος 270 €

ii. Μόνιμος Πάρεδρος 180 €

iii. Πάρεδρος με θητεία 123 €

iv. Ειδικός Πάρεδρος 85 €

γ. Ειδικό ερευνητικό, για την εκτέλεση μεταδιδακτορικής έρευνας και την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη προώθηση των ερευνητικών προγραμμάτων, οριζόμενο σε:

i. Σύμβουλος 217 €

ii. Μόνιμος Πάρεδρος 199 €

iii. Πάρεδρος με θητεία 178 €

iv. Ειδικός Πάρεδρος 100 €.»

26. Η παράγραφος 14 και οι περιπτώσεις β΄ και γ΄ της παρ. 15 του άρθρου 11 του Ν. 3966/2011 (Α΄ 118) αντικαθίστανται από 1.8.2012 ως εξής:

«14. Ο βασικός μηνιαίος μισθός των Συμβούλων Α΄, Συμβούλων Β΄, Συμβούλων Γ΄ και Εισηγητών του Ι.Ε.Π. καθορίζεται με βάση το βασικό μηνιαίο μισθό του Εισηγητή, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με τους παρακάτω συντελεστές και στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ: α) Σύμβουλος Α΄: 1,35 β) Σύμβουλος Β΄: 1,25 γ) Σύμβουλος Γ΄: 1,11 δ) Εισηγητής: 1,00

Για τη διαμόρφωση των βασικών μισθών της παραγράφου αυτής, ο μηνιαίος βασικός μισθός του Εισηγητή ορίζεται σε χίλια εξήντα πέντε (1.065 €) ευρώ.»

«15. β) Πάγια αποζημίωση για δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης και για συμμετοχή σε συνέδρια, οριζόμενη ως εξής:

Σύμβουλος Α΄: 270 ευρώ

Σύμβουλος Β΄: 184 ευρώ

Σύμβουλος Γ΄: 128 ευρώ

Εισηγητής: 128 ευρώ.

γ) Ειδικό ερευνητικό, για την εκτέλεση έρευνας και την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη προώθηση των ερευνητικών προγραμμάτων, οριζόμενο σε:

Σύμβουλος Α΄: 220 ευρώ

Σύμβουλος Β΄: 215 ευρώ

Σύμβουλος Γ΄: 200 ευρώ

Εισηγητής: 184 ευρώ.»

27. α. Η παράγραφος 1 του άρθρου 43 του Ν. 3205/2003 , αντικαθίσταται από 1.8.2012 ως εξής:

«1. Οι μηνιαίοι βασικοί μισθοί όλων των βαθμών της ιεραρχίας του κλάδου των ιατρών του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ) ορίζονται στα παρακάτω ποσά:

α. Συντονιστής Διευθυντής 1.665 €

β. Διευθυντής 1.580 €

γ. Επιμελητής Α΄ 1.513 €

δ. Επιμελητής Β΄ 1.321 €

ε. Ειδικευόμενος 1.007 €.»

β. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 44 του Ν. 3205/2003 , αντικαθίστανται από 1.8.2012 ως εξής:

«3. Νοσοκομειακής απασχόλησης, απόδοσης και ειδικών συνθηκών άσκησης ιατρικού έργου οριζόμενο κατά βαθμό, ως εξής:

α. Συντονιστής Διευθυντής, Διευθυντής 238 €

β. Επιμελητής Α΄ 205 €

γ. Επιμελητής Β΄ 174 €

δ. Ειδικευόμενος 190 €

4. Πάγια αποζημίωση για συμμετοχή σε σεμινάρια και ενημέρωση βιβλιοθήκης, οριζόμενη κατά βαθμό, ως εξής:

α. Συντονιστής Διευθυντής, Διευθυντής 225 €

β. Επιμελητής Α΄ 195 €

γ. Επιμελητής Β΄ 164 €

δ. Ειδικευόμενος 123 €.»

γ. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 44 του Ν. 3205/2003 , αντικαθίσταται, από 1.8.2012, ως εξής:

«6. Θέσης - Ευθύνης στους Συντονιστές Διευθυντές και σε όσους Διευθυντές ασκούν χρέη Συντονιστή, για όσο χρόνο ασκούν τα καθήκοντα των βαθμών τους, οριζόμενο σε εκατόν πενήντα έξι (156) ευρώ.»

δ. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της περίπτωσης δ΄ της παρ. 4 του άρθρου 45 του Ν. 3205/2003 , αντικαθίστανται, από 1.8.2012, ως εξής:

«Τα ανωτέρω προκύπτοντα συνολικά ποσά αμοιβής δεκαεπτάωρης ή εικοσιτετράωρης ενεργού εφημερίας, κατά περίπτωση, προσαυξάνονται κατά τριάντα ευρώ (30 €).

Το ωρομίσθιο των εφημεριών υπολογίζεται με συντελεστή 0,0042 επί του βασικού μισθού που κατέχει ο δικαιούχος.»

ε. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης ε΄ της παρ. 4 του άρθρου 45 του Ν. 3205/2003 αντικαθίσταται από 1.8.2012 ως εξής:

«ε. Στους ιατρούς που υπηρετούν με βαθμό Συντονιστή Διευθυντή σε Νοσοκομεία της Α΄ Ζώνης και στους Διευθυντές των πανεπιστημιακών κλινικών εργαστηρίων και μονάδων, ως αποζημίωση εφημεριών καταβάλλεται μηνιαίο ποσό, ίσο με το τριάντα τοις εκατό (30%) του εκάστοτε ισχύοντος βασικού μισθού του Συντονιστή Διευθυντή Ε.Σ.Υ, στρογγυλοποιούμενο στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ.»

στ. Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 45 του Ν. 3205/2003 αντικαθίστανται από 1.8.2012 ως εξής:

«Οι ιατροί και οδοντίατροι των νοσοκομείων και των κέντρων υγείας του Ε.Σ.Υ., όπως αναφέρονται στο άρθρο 43 του παρόντος, συμμετέχουν σε μικτή εφημερία, αποτελούμενη από ενεργό 6ωρη εφημερία, μετά το πέρας του τακτικού ωραρίου, που συνεχίζεται με εφημερία ετοιμότητας μέχρι τη συμπλήρωση του 17ώρου.

Η αμοιβή της εφημερίας αυτής καθορίζεται συνολικά σε εβδομήντα εκατοστά (70/100) της αντίστοιχης συνολικής αμοιβής της 17ωρης ενεργού εφημερίας.»

28. Ι) Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 46 του Ν. 3205/2003 αντικαθίστανται από 1.8.2012 ως εξής:

«1. Ο μηνιαίος βασικός μισθός όλων των βαθμών της ιεραρχίας των υπαλλήλων του διπλωματικού κλάδου του Υπουργείου Εξωτερικών, του επιστημονικού προσωπικού της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας, της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, καθώς και των υπαλλήλων του κλάδου Εμπειρογνωμόνων του ίδιου Υπουργείου, καθορίζεται με βάση το βασικό μισθό του Ακολούθου Πρεσβείας, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με τους παρακάτω συντελεστές και στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ:

α. Πρέσβης 1,79

β. Πληρεξούσιος Υπουργός Α΄ Τάξεως, Ειδικός Νομικός Σύμβουλος και Εμπειρογνώμονας Πρεσβευτής Σύμβουλος Α΄ Τάξεως 1,67

γ. Πληρεξούσιος Υπουργός Β΄ Τάξεως, Νομικός Σύμβουλος και Εμπειρογνώμονας Πρεσβευτής Σύμβουλος Β΄ Τάξεως 1,56

δ. Σύμβουλος Πρεσβείας Α΄ Τάξεως, Αναπληρωτής Νομικός Σύμβουλος και Εμπειρογνώμονας Α΄ Τάξεως 1,44

ε. Σύμβουλος Πρεσβείας Β΄ Τάξεως και Εμπειρογνώμονας Β΄ Τάξεως 1,33

στ. Γραμματέας Πρεσβείας Α΄ τάξεως και Εισηγητής της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας 1,25

ζ. Γραμματέας Πρεσβείας Β΄ Τάξεως 1,17

η. Γραμματέας Πρεσβείας Γ΄ Τάξεως 1,09

θ. Ακόλουθος Πρεσβείας και Ακόλουθος Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων 1,00

2. Για τη διαμόρφωση των νέων βασικών μισθών της προηγούμενης παραγράφου ο μηνιαίος βασικός μισθός του Ακολούθου Πρεσβείας ορίζεται σε χίλια εξήντα ένα ευρώ (1.061 €).»

ΙΙ) Το κίνητρο απόδοσης της παρ. 3 του άρθρου 47 του Ν. 3205/2003 καθορίζεται από 1.8.2012, σε εκατόν τριάντα ευρώ (130 €).

III) Οι παράγραφοι 5 και 6 του άρθρου 47 του Ν. 3205/2003 αντικαθίστανται από 1.8.2012 ως εξής:

«5. Ξενίας παράστασης και ξένων γλωσσών, οριζόμενο ως εξής:[15]

α. Για το βαθμό του Ακολούθου Πρεσβείας και Ακολούθου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων διακόσια τριάντα ένα (231) ευρώ.[16]

β. Για το βαθμό του Γραμματέα Πρεσβείας Γ΄ μέχρι και για το βαθμό του Γραμματέα Πρεσβείας Α΄, για το βαθμό του Εισηγητή της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας, καθώς και για το βαθμό του Γραμματέα Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Γ΄ μέχρι και το βαθμό του Γραμματέα Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Α΄, διακόσια τριάντα ένα (231) ευρώ.[17]

γ. Για το βαθμό Συμβούλου Πρεσβείας Β΄, Εμπειρογνώμονα Β΄ τάξεως και Συμβούλου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Β΄ διακόσια σαράντα επτά (247) ευρώ.[18]

δ. Για το βαθμό Συμβούλου Πρεσβείας Α΄, του Αναπληρωτή Νομικού Συμβούλου, του Εμπειρογνώμονα Α΄ τάξεως και Συμβούλου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Α΄, τριακόσια πέντε (305) ευρώ.[19]

ε. Για το βαθμό του Πληρεξούσιου Υπουργού Β΄, του Νομικού Συμβούλου Β΄, του Εμπειρογνώμονα Πρεσβευτή Συμβούλου Β΄, Γενικού Συμβούλου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Β΄και για όλους τους ανώτερους βαθμούς τριακόσια δεκαοκτώ ευρώ (318) ευρώ.[20]

---

[15] Τροποποίηση 4111/2013 art_9

[16] Τροποποίηση 4111/2013 art_9

[17] Τροποποίηση 4111/2013 art_9

[18] Τροποποίηση 4111/2013 art_9

[19] Τροποποίηση 4111/2013 art_9

[20] Τροποποίηση 4111/2013 art_9

6. Πάγια αποζημίωση, λόγω των ειδικών συνθηκών προσφοράς διπλωματικών ή επιστημονικών υπηρεσιών και της απασχόλησής τους πέραν του κανονικού ωραρίου εργασίας, οριζόμενη κατά βαθμό ως εξής:[21]

α. Ακόλουθος Πρεσβείας και Ακόλουθος Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων εκατόν δώδεκα (112) ευρώ.[22]

β. Γραμματέας Πρεσβείας Γ΄ τάξεως και Γραμματέας Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Γ΄, εκατόν δώδεκα (112) ευρώ.[23]

γ. Γραμματέας Πρεσβείας Β΄ τάξεως και Γραμματέας Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Β΄, εκατόν πενήντα τέσσερα (154) ευρώ.[24]

δ. Γραμματέας Πρεσβείας Α΄ τάξεως, Εισηγητής της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας και Γραμματέας Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Α΄, εκατόν ενενήντα τέσσερα (194) ευρώ.[25]

ε. Σύμβουλος Πρεσβείας Β΄ τάξεως, Εμπειρογνώμονας Β΄ τάξεως και Σύμβουλος Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Β΄, διακόσια πενήντα έξι (256) ευρώ.[26]

στ. Σύμβουλος Πρεσβείας Α΄ τάξεως, Αναπληρωτής Νομικός Σύμβουλος, Εμπειρογνώμονας Α΄ τάξεως και Σύμβουλος Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Α΄, τριακόσια δεκατρία (313) ευρώ.[27]

ζ. Πληρεξούσιος Υπουργός Β΄ τάξεως, Νομικός Σύμβουλος Β΄, Εμπειρογνώμονας Πρεσβευτής Σύμβουλος Β΄ τάξεως και Γενικός Σύμβουλος

---

[21] Τροποποίηση 4111/2013 art_9

[22] Τροποποίηση 4111/2013 art_9

[23] Τροποποίηση 4111/2013 art_9

[24] Τροποποίηση 4111/2013 art_9

[25] Τροποποίηση 4111/2013 art_9

[26] Τροποποίηση 4111/2013 art_9

[27] Τροποποίηση 4111/2013 art_9

Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Β΄, τριακόσια ενενήντα τρία (393) ευρώ.[28]

η. Πληρεξούσιος Υπουργός Α΄ τάξεως, Ειδικός Νομικός Σύμβουλος και Νομικός Σύμβουλος Α΄, Εμπειρογνώμονας Πρεσβευτής Σύμβουλος Α΄ τάξεως και Γενικός Σύμβουλος Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Α΄, τετρακόσια εβδομήντα (470) ευρώ.[29]

θ. Πρέσβης πεντακόσια πέντε (505) ευρώ. » [30]

29. Ι) Η παρ. 1 του άρθρου 48 του Ν. 3205/2003 , αντικαθίσταται από 1.8.2012 ως εξής:

«1. Ο μηνιαίος βασικός μισθός των Αρχιερέων της Εκκλησίας της Ελλάδος καθορίζεται με βάση το βασικό μισθό του Τιτουλάριου Επισκόπου και Βοηθού Επισκόπου, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με τους παρακάτω συντελεστές και στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ.

α. Αρχιεπίσκοπος 1,32

β. Μητροπολίτης και Τιτουλάριος Μητροπολίτης 1,17

γ. Τιτουλάριος Επίσκοπος και Βοηθός Επίσκοπος 1,00 Για τη διαμόρφωση των βασικών μισθών, ο μηνιαίος βασικός μισθός του Τιτουλάριου Επισκόπου και Βοηθού Επισκόπου ορίζεται σε χίλια ογδόντα εννέα ευρώ (1.089 €).

ΙΙ) Οι περιπτώσεις γ΄ και δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 48 του Ν. 3205/2003 αντικαθίστανται από 1.8.2012 ως εξής:

«γ. Αποκλειστικού ειδικού λειτουργήματος οριζόμενο σε εκατόν εξήντα πέντε ευρώ (165 €).

δ. Αποζημίωση εξόδων παράστασης οριζόμενη ως εξής: Αρχιεπίσκοπος, εκατό ευρώ (100 €). Εν ενεργεία Μητροπολίτης, πενήντα ευρώ (50 €).»

30. Ι) Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 49 του Ν. 3205/2003 αντικαθίστανται από 1.8.2012 ως εξής:

---

[28]Τροποποίηση 4111/2013 art_9

[29]Τροποποίηση 4111/2013 art_9

[30]Τροποποίηση 4111/2013 art_9

«1. Ο μηνιαίος βασικός μισθός των μελών του μόνιμου καλλιτεχνικού προσωπικού της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών (Κ.Ο.Α.), της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης (Κ.Ο.Θ.) και της Ορχήστρας της Λυρικής Σκηνής (Ο.Λ.Σ.) καθορίζεται με βάση το βασικό μισθό της κατηγορίας του Μουσικού, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με τους παρακάτω συντελεστές και στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ:

Αρχιμουσικός Εξάρχων 1,47

Κορυφαίος Α΄ 1,41

Κορυφαίος Β΄ 1,30

Μουσικός 1,00

2. Για τη διαμόρφωση των ανωτέρω βασικών μισθών της προηγούμενης παραγράφου ο μηνιαίος βασικός μισθός του μουσικού ορίζεται σε οκτακόσια ογδόντα έξι ευρώ (886 €).»

ΙΙ) Οι περιπτώσεις γ΄ και δ΄ της παρ. 3 του άρθρου 49 του Ν.3205/2003 , αντικαθίστανται από 1.8.2012, ως εξής:

«γ. Ειδικό μουσικό επίδομα, οριζόμενο σε τριακόσια ενενήντα έξι ευρώ (396 €).

δ. Ειδικό επίδομα για τη διευκόλυνση αγοράς, συντήρησης και επισκευής οργάνων, οριζόμενο σε τριακόσια είκοσι τρία ευρώ (323 €).»

31(...)[31]

32(...)[32]

33(...)[33]

34. α. Η παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 3432/2006 (Α΄ 14), αντικαθίσταται από 1.8.2012, ως εξής:

---

[31] Αφαίρεση 4307/2014 art_86

[32] Αφαίρεση 4307/2014 art_86

[33] Αφαίρεση 4307/2014 art_86

«1. Ο βασικός μηνιαίος μισθός των μελών του τακτικού Διδακτικού και Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού των Ανωτάτων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών καθορίζεται με βάση το βασικό μηνιαίο μισθό του Λέκτορα, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με τους παρακάτω συντελεστές και στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ:

α. Καθηγητής 1,36

β. Αναπληρωτής Καθηγητής 1,20

γ. Επίκουρος Καθηγητής 1,11

δ. Λέκτορας 1,00

ε. Μέλος Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού 0,94.

Ο βασικός μηνιαίος μισθός του Καθηγητή Εφαρμογών ορίζεται σε εννιακόσια εβδομήντα πέντε ευρώ (975 €).»

β. Οι περιπτώσεις β΄, γ΄, δ΄ και στ΄ της παραγράφου 2 και η παράγραφος 3 του άρθρου 16 του Ν. 3432/2006 αντικαθίστανται από 1.8.2012, ως εξής:

«β. Διδακτικής προετοιμασίας και εξωδιδακτικής απασχόλησης εντός των Α.Ε.Α., οριζόμενο, ως ακολούθως:

αα. Καθηγητής 383 €

ββ. Αναπληρωτής Καθηγητής 350 €

γγ. Επίκουρος Καθηγητής 278 €

δδ. Λέκτορας 192 €

εε. Μέλος Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού 85 €

Το ανωτέρω επίδομα, καταβάλλεται στους δικαιούχους και κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής τους άδειας.

γ. Πάγια αποζημίωση για δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης, και για συμμετοχή σε συνέδρια, οριζόμενη ως ακολούθως:

αα. Καθηγητής 218 €

ββ. Αναπληρωτής Καθηγητής 180 €

γγ. Επίκουρος Καθηγητής 125 €

δδ. Λέκτορας 107 €

εε. Μέλος Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού 64 €

δ. Ερευνητικό επίδομα, οριζόμενο, ως ακολούθως:

Για τους κατέχοντες μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών:

αα. Καθηγητής 200 €

ββ. Αναπληρωτής Καθηγητής 180 €

γγ. Επίκουρος Καθηγητής 156 €

δδ. Λέκτορας 104 €

Για τους μη κατέχοντες μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών:

αα. Καθηγητής 145 €

ββ. Αναπληρωτής Καθηγητής 145 €

γγ. Επίκουρος Καθηγητής 124 €

δδ. Λέκτορας 91 €

ε. Έξοδα παράστασης στον Πρόεδρο του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου και στον Διευθυντή Σπουδών οριζόμενα, κατά μήνα, ως ακολούθως:

αα. Πρόεδρος Ακαδημαϊκού Συμβουλίου 250€

ββ. Διευθυντής Σπουδών 200€

3. Τα ποσά των περιπτώσεων αα΄ των στοιχείων β΄, γ΄ και δ΄ της προηγούμενης παραγράφου προσαυξάνονται κατά σαράντα ευρώ (40 €) με τη συμπλήρωση είκοσι πέντε ετών υπηρεσίας.»

35. Ι) Η παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 3450/2006 (Α΄64), αντικαθίσταται από 1.8.2012, ως εξής:

«1. Ο βασικός μηνιαίος μισθός των μελών του Εκπαιδευτικού Προσωπικού και του Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) καθορίζεται με βάση το βασικό μηνιαίο μισθό του Καθηγητή

Εφαρμογών, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με τους παρακάτω συντελεστές και στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ:

α. Καθηγητής 1,36

β. Αναπληρωτής Καθηγητής 1,21

γ. Επίκουρος Καθηγητής 1,11

δ. Καθηγητής Εφαρμογών 1,00

ε. Μέλος Ε.ΔΙ.Π. 0,94

Ο βασικός μηνιαίος μισθός του Λέκτορα ορίζεται σε εννιακόσια εβδομήντα πέντε ευρώ (975 €).»

ΙΙ) Οι περιπτώσεις β΄, γ΄, δ΄ και στ΄ της παραγράφου 2 και η παράγραφος 3 του άρθρου 11 του Ν. 3450/2006 , αντικαθίστανται από 1.8.2012, ως εξής:

«β. Διδακτικής προετοιμασίας και εξωδιδακτικής απασχόλησης εντός των Α.Ε.Ν., οριζόμενο, ως ακολούθως:

i) Καθηγητής 383 ευρώ

ii) Αναπληρωτής Καθηγητής 350 ευρώ

iii) Επίκουρος Καθηγητής 278 ευρώ

iv) Καθηγητής Εφαρμογών 192 ευρώ

v) Μέλος Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού 85 ευρώ

Το ανωτέρω επίδομα καταβάλλεται στους δικαιούχους και κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής τους άδειας.

γ. Πάγια αποζημίωση για δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης και για συμμετοχή σε συνέδρια, οριζόμενη ως ακολούθως:

i) Καθηγητής 218 ευρώ

ii) Αναπληρωτής Καθηγητής 180 ευρώ

iii) Επίκουρος Καθηγητής 125 ευρώ

iv) Καθηγητής Εφαρμογών 107 ευρώ

v) Μέλος Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού 64 ευρώ

δ. Ειδικό επίδομα ναυτικής εκπαίδευσης και μεταπτυχιακής έρευνας, για μέλη που έχουν τακτικές θέσεις.

αα. Για τους κατέχοντες μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών:

i) Καθηγητής 200 ευρώ

ii) Αναπληρωτής Καθηγητής 181 ευρώ

iii) Επίκουρος Καθηγητής 156 ευρώ

iv) Καθηγητής Εφαρμογών 104 ευρώ

ββ. Για τους μη κατέχοντες μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών:

i) Επίκουρος Καθηγητής 100 ευρώ

ii) Καθηγητής Εφαρμογών 73 ευρώ

στ. Έξοδα παράστασης στους Διευθυντές Σχολών και Αναπληρωτές Διευθυντών Σχολών οριζόμενα, κατά μήνα, ως ακολούθως:

i) Διευθυντές Σχολών 128 ευρώ

ii) Αναπληρωτές Δ/ντών Σχολών εφόσον στη Σχολή λειτουργούν τουλάχιστον πέντε τμήματα 62 ευρώ.»

3. Τα ποσά των περιπτώσεων i των στοιχείων β΄, γ΄ και δ΄ της προηγούμενης παραγράφου προσαυξάνονται κατά σαράντα ευρώ (40 €) με τη συμπλήρωση είκοσι πέντε ετών υπηρεσίας.»

36. Ι) Η παρ. 1 του άρθρου 52 του Ν.3205/2003 , αντικαθίσταται από 1.8.2012 ως εξής:

«1. Ο βασικός μηνιαίος μισθός των μελών Ε.Π. των Α.Ε.Ν. καθορίζεται με βάση το βασικό μισθό του Επιμελητή, με τους παρακάτω συντελεστές, στρογγυλοποιούμενος στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ:

α. Καθηγητής 1,17

β. Επίκουρος Καθηγητής 1,06

γ. Επιμελητής 1,00

δ. Καθηγητής ειδικών μαθημάτων 0,98

Για τη διαμόρφωση των βασικών μισθών της παραγράφου αυτής ο βασικός μισθός του Επιμελητή ορίζεται σε εννιακόσια τριάντα τρία ευρώ (933 €).

ΙΙ) Οι περιπτώσεις β΄, γ΄, δ΄ και ε΄ της παρ. 2 του άρθρου 52 του Ν. 3205/2003 αντικαθίστανται από 1.8.2012, ως εξής:

«β. Διδακτικής προετοιμασίας και εξωδιδακτικής απασχόλησης εντός των Α.Ε.Ν. οριζόμενο ως εξής:

i. Καθηγητής 221 €

ii. Επίκουρος Καθηγητής 177 €

iii. Επιμελητής 134 €

iv. Καθηγητής ειδικών μαθημάτων 112 €

γ. Πάγια αποζημίωση για δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης, οριζόμενη ως εξής:

i. Καθηγητής 208 €

ii. Επίκουρος Καθηγητής 158 €

iii. Επιμελητής 113 €

iv. Καθηγητής ειδικών μαθημάτων 110 €

δ. Ειδικό επίδομα ναυτικής εκπαίδευσης, οριζόμενο για όλες τις βαθμίδες σε εκατόν πέντε ευρώ (105 €).

ε. Έξοδα παράστασης σε Διευθυντές και Αναπληρωτές Διευθυντές Σχολών, οριζόμενα ως εξής:

i. Διευθυντές Σχολών ογδόντα πέντε ευρώ (85 €)

ii. Αναπληρωτές Διευθυντές Σχολών, εφόσον στη Σχολή λειτουργούν τουλάχιστον πέντε τμήματα σαράντα τρία ευρώ (43 €).»

37. Ο χρόνος και ο τρόπος επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών αποδοχών ή συντάξεων, που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων

της παρούσας υποπαραγράφου, καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

38. α. Στο τέλος της περίπτωσης α΄ της παρ. 5 του άρθρου 38 του Ν. 3986/2011 (Α΄ 152), προστίθεται, από τότε που ίσχυσε, το ακόλουθο εδάφιο:

«Στους αμειβόμενους με ειδικά μισθολόγια που διορίζονται, προσλαμβάνονται, κατατάσσονται ή μετατάσσονται μετά την 30.6.2011 αναγνωρίζεται η προϋπηρεσία τους μέχρι και την εν λόγω ημερομηνία, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, για τη χορήγηση επιδόματος χρόνου υπηρεσίας.»

β. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 27 του 4024/2011 (Α΄ 226) προστίθενται οι λέξεις: «και μέχρι την τροποποίηση των διατάξεων του Β΄ Μέρους του Ν. 3205/2003 με τις οποίες επέρχονται μειώσεις στα ειδικά μισθολόγια.»

γ. Ειδικά για τους στρατιωτικούς όλων των Κλάδων, που η μετοχική τους σχέση με τον οικείο Ειδικό Λογαριασμό Αλληλοβοήθειας έληξε κατά το χρονικό διάστημα από την 1η Ιουλίου 2011 έως και την 31η Ιουλίου 2012, οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 38 του ν. 3986/2011 παύουν να ισχύουν κατά την ημερομηνία εξόδου τους από τις Ένοπλες Δυνάμεις, αποκλειστικά για τον υπολογισμό του εφάπαξ βοηθήματος, χωρίς να παράγονται άλλα οικονομικά αποτελέσματα. Για τον σκοπό αυτόν εκδίδεται συμπληρωματικό Φύλλο Διακοπής Μισθοδοσίας, στο οποίο υπολογίζονται και οι επιπλέον αναλογούσες εισφορές υπέρ του οικείου Ειδικού Λογαριασμού, για το διάστημα από την 1η Ιουλίου 2011 έως την έξοδο των στελεχών από την υπηρεσία. Οι εισφορές αυτές παρακρατούνται από το δικαιούμενο συμπληρωματικό εφάπαξ βοήθημα, το οποίο καταβάλλεται κατά την κρίση των Διοικουσών Επιτροπών των Ειδικών Λογαριασμών Αλληλοβοήθειας μόνο εφόσον υφίσταται σχετική οικονομική δυνατότητα του οικείου Ειδικού Λογαριασμού. Το εφάπαξ βοήθημα και το ύψος των εισφορών υπολογίζονται βάσει των διατάξεων που ίσχυαν κατά την ημερομηνία εξόδου των στελεχών από την υπηρεσία. Πράξεις απονομής συμπληρωματικών εφάπαξ βοηθημάτων που εκδόθηκαν μετά την 1η Αυγούστου 2012 και πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας, σύμφωνα με τα ανωτέρω, θεωρούνται νόμιμες.[34]

39. Η καταβολή των δύο τελευταίων δόσεων της έκτακτης παροχής στους εν ενεργεία δικαστικούς λειτουργούς/και μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που προβλέπεται από τις διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 5 του

[34]Προσθήκη 4609/2019 art_17

ν. 3620/2007 (Α' 276), όπως ισχύει και περιγράφεται στην απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης με αριθμό 2/38031/0022/7.6.2010 (Β' 898), θα πραγματοποιηθεί ως εξής:[35]

α) η τέταρτη (4η) δόση τον Μάρτιο του 2013,

β) η πέμπτη (5η) δόση τον Μάρτιο του 2014,

γ) η 5η δόση για τους συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς και μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, θα καταβληθεί τον Νοέμβριο του 2014.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.2. ΠΛΗΡΩΜΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ - ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

1. α. Δαπάνες Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 1Β του Ν. 2362/1995 (Α΄ 247), όπως προστέθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3871/2010 (Α΄ 141) και συμπληρώθηκε με το άρθρο 50 του Ν. 3943/2011 (Α΄ 66) που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2011, καθ΄ υπέρβαση των εγγεγραμμένων πιστώσεων χωρίς την τήρηση της διαδικασίας που προβλέπεται από τις περί αναλήψεως υποχρεώσεων διατάξεις, οι οποίες περαιτέρω κατέστησαν ήδη και αναφέρονται ως ληξιπρόθεσμες οφειλές, δύνανται να πληρωθούν κατ΄ εξαίρεση, σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού των οικείων φορέων του τρέχοντος ή και του επόμενου οικονομικού έτους, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις νομιμότητας και κανονικότητας αυτών.

β. Για την εγγραφή και μεταφορά των αναγκαίων πιστώσεων στους προϋπολογισμούς των οικείων φορέων, προς εξόφληση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, απαιτείται η υπογραφή μνημονίου κατανόησης μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών/Γ.Λ.Κράτους και του οικείου Υπουργείου, με το οποίο αναλαμβάνεται ρητά η υποχρέωση από τον αρμόδιο οικονομικά υπεύθυνο για την εφεξής πιστή και απαρέγκλιτη εφαρμογή των περί αναλήψεως υποχρεώσεων διατάξεων και την αποφυγή της δημιουργίας νέων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων. Αντίστοιχα μνημόνια υπογράφονται μεταξύ των Υπουργείων και των εποπτευόμενων από αυτά φορέων.

2. Οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, που περιλαμβάνονται στο μητρώο της ΕΛ.ΣΤΑΤ. μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου, δύνανται να επιχορηγούνται κατ΄ εξαίρεση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό

[35] Τροποποίηση 4109/2013 art_29

αποκλειστικά και μόνο για την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεών τους και μέχρι του ύψους των υφιστάμενων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2011 υποχρεώσεων αυτών. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας έκτακτης χρηματοδότησης των νοσηλευτικών ιδρυμάτων (νομικών προσώπων και δημοσίων υπηρεσιών) Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της προηγούμενης υποπαραγράφου, διαγράφονται οι απαιτήσεις των ανωτέρω έναντι του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, που προέρχονται από υπηρεσίες παρασχεθείσες σε ασφαλισμένους αυτών μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2011, ανεξαρτήτως του χρόνου τιμολόγησης, καθώς και οι υποχρεώσεις του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης έναντι των νοσηλευτικών ιδρυμάτων (νομικών προσώπων και δημοσίων υπηρεσιών) Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, που προέρχονται από τις προπεριγραφόμενες υπηρεσίες.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και Υγείας ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας υποπαραγράφου.[36]

2. β. Στην καθοριζόμενη στην παραπάνω περίπτωση 2.α συνολική επιχορήγηση κάθε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, μέχρι του ύψους των υφιστάμενων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2011 ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεών του, δύνανται να συμπεριλαμβάνονται και ποσά για: α) Κατασχέσεις που διενεργήθηκαν μετά την 1.1.2012 σε βάρος των τραπεζικών λογαριασμών του φορέα, κατόπιν τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων και αφορούν στην εξόφληση υφιστάμενων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2011 ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεών του και β) δάνεια που έχουν συναφθεί από το φορέα, κατά το μέρος που οι πόροι των δανείων αυτών χρησιμοποιήθηκαν αποκλειστικά και μόνο για την εξόφληση υφιστάμενων κατά την 31 η Δεκεμβρίου 2011 ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων.»

β. Η περίπτωση ζ' της παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 4151/2013 αναδιατυπώνεται ως εξής:

«Η ισχύς της παρούσας παραγράφου του παρόντος άρθρου αρχίζει από 1.1.2014. Μέχρι τις 31.3.2014 η εξόφληση των χρηματικών ενταλμάτων δύναται να διενεργείται και από τις Δ.Ο.

---

[36] Τροποποίηση 4132/2013 art_3

γ.(…)[37]

3. Οι δαπάνες προμήθειας φαρμάκων, υγειονομικού υλικού, ορθοπεδικού υλικού και χημικών αντιδραστηρίων των στρατιωτικών νοσοκομείων και του ΝΙΜΤΣ, των στρατιωτικών φαρμακείων και του Κέντρου Εφοδιασμού Ναυτικού που πραγματοποιήθηκαν έως και 31.12.2011 δύνανται να εξοφληθούν κατά παρέκκλιση των διατάξεων των άρθρων 21 , 82 και 83 του Ν. 2362/1995 , του Ν. 2286/1995, του Π.Δ. 60/2007, του Π.Δ. 118/2007 και του Π.Δ. 113/2010 (Α΄ 194).

4. Δαπάνες που εκκαθαρίζονται από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και αφορούν αμοιβές και έξοδα φυσικών ή νομικών προσώπων που ενεργούν για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου στο εξωτερικό, όπως δικηγορικές εταιρίες, δικηγόροι, δικαστικοί επιμελητές, μεταφραστές, πραγματογνώμονες, συμβολαιογράφοι, καθώς και δαπάνες για δημοσιεύσεις στον τύπο και μετακινήσεις μελών του Ν.Σ.Κ., που σχετίζονται με δικαστικές ενέργειες, υπάγονται στην παρ. 2 του άρθρου 9 του Π.Δ. 113/2000 . Εκκρεμείς ληξιπρόθεσμες δαπάνες εξοφλούνται κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση 1.

5. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 7 του Π.Δ. 113/2010 αντί των λέξεων «Το πρώτο δεκαήμερο» τίθενται οι λέξεις «Μέσα στις πρώτες είκοσι ημέρες».

6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας υποπαραγράφου.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.3. ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Δαπάνες της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) που αφορούν:

α) αμοιβές ιδιωτών συνεργατών, στατιστικών ανταποκριτών και υπαλλήλων Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, οι οποίοι απασχολήθηκαν σε στατιστικές έρευνες και εργασίες 2011 και 2012,

β) αποζημίωση για παρασχεθείσα υπερωριακή απασχόληση των υπαλλήλων της ΕΛΣΤΑΤ στο πλαίσιο των Γενικών Απογραφών Πληθυσμού-Κατοικιών-Κτιρίων, της Απογραφής Γεωργίας-Κτηνοτροφίας και της Διαδικασίας Υπερβολικού Ελλείμματος 2011-2012,

[37] Αφαίρεση 4223/2013 art_28

γ) αποζημίωση για μετακινήσεις εκτός έδρας υπαλλήλων της ΕΛΣΤΑΤ για διενέργεια στατιστικών ερευνών 2011-2012,

δ) αμοιβή για την ανάπτυξη διαδικτυακής εφαρμογής υποβολής στοιχείων ενδοκοινοτικού εμπορίου (INTRASTAT) 2011,

ε) αμοιβές εμπειρογνωμόνων για παροχή τεχνογνωσίας στην έρευνα Ισοτιμιών Αγοραστικών Δυνάμεων και στην Απογραφή Γεωργίας-Κτηνοτροφίας 2011,

στ) αμοιβή για τη νομική εκπροσώπηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ. στα δικαστήρια και την παροχή άλλων νομικών υπηρεσιών πρώτου εξαμήνου 2012,

ζ) αμοιβή εμπειρογνώμονα για παροχή συμβουλών και τεχνογνωσίας για τις Γενικές Απογραφές Πληθυσμού-Κατοικιών-Κτιρίων 2011, εκκαθαρίζονται και πληρώνονται σε βάρος των πιστώσεων του Προϋπολογισμού της ΕΛ.ΣΤΑΤ. τρέχοντος οικονομικού έτους.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.4. ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΗΣ Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, σε περίπτωση που έχουν καταπέσει ή καταπίπτουν εγγυήσεις που παρασχέθηκαν σε πιστωτικά ιδρύματα, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 3066/2002 (Α΄ 252) και 3912/2011 (Α΄ 17), η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε.» και τον ειδικό τίτλο «Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.» εξοφλεί στο εξής τις σχετικές υποχρεώσεις της προς τα πιστωτικά ιδρύματα, με την καταβολή μετρητών, τα οποία της αποδίδονται από το Ελληνικό Δημόσιο σε αντικατάσταση ομολόγων της παρ. 3 του άρθρου 22 του Ν. 3775/2009 (Α΄ 122) που διακρατεί η εταιρεία. Η εξόφληση γίνεται χωρίς περαιτέρω επιβαρύνσεις, ιδία τόκους υπερημερίας.[38]

Για το σκοπό αυτόν, η εταιρεία, επιστρέφει στο Ελληνικό Δημόσιο ομόλογα του προηγουμένου εδαφίου, τα οποία δεν έχουν λήξει, ίσης ονομαστικής αξίας με το ποσό που λαμβάνει από το Ελληνικό Δημόσιο, χωρίς να επέρχεται μεταβολή στο μετοχικό της κεφάλαιο, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του κ.ν. 2190/1920 ή άλλου νόμου ή του καταστατικού της.

Η κατά τα ανωτέρω γενόμενη εκπλήρωση των υποχρεώσεων της ΕΤΕΑΝ προς τα πιστωτικά ιδρύματα επιφέρει αυτόματα ισόποση μείωση του μετοχικού

[38] Τροποποίηση 4613/2019 art_7

κεφαλαίου της εταιρείας, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης του κ.ν. 2190/1920 ή άλλου νόμου ή του καταστατικού της.

Μετά την ως άνω μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας, οι απαιτήσεις της Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε. κατά των πρωτοφειλετών για τα δάνεια των οποίων είχε παρασχεθεί η εγγύηση που κατέπεσε, καθίστανται απαιτήσεις του Ελληνικού Δημοσίου και για τη βεβαίωσή τους ως δημόσιο έσοδο εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 22 του Ν. 3775/2009 .

2. Πιστωτικά ιδρύματα τα οποία, εντός του έτους 2012 και μέχρι την προηγούμενη ημερομηνίας έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου, έλαβαν ομόλογα, σε εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 7 του άρθρου 22 του Ν. 3775/2009, δύνανται να τα επιστρέψουν στην Ε.Τ.Ε.ΑΝ. ΑΕ και να λάβουν σε μετρητά το ισόποσο της αξίας των εγγυήσεων που είχαν καταπέσει. Για το σκοπό αυτόν, αποδίδονται στην ΕΤ.Ε.ΑΝ. Α.Ε. από το Ελληνικό Δημόσιο μετρητά σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των δύο πρώτων εδαφίων της προηγούμενης περίπτωσης 1. Συνεπεία αυτής της διαδικασίας, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του κ.ν. 2190/1920 ή άλλου νόμου ή του καταστατικού της, επέρχεται στο μετοχικό κεφάλαιο της ΕΤ.Ε.ΑΝ. Α.Ε. μείωση, κατά το ποσό των μετρητών που καταβάλλει στο πιστωτικό ίδρυμα και αύξηση κατά το ποσό της ονομαστικής αξίας των ομολόγων που της επιστρέφονται. Τυχόν αδιάθετο ποσό από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης θα χρησιμοποιηθεί από την Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε. για τους σκοπούς της περίπτωσης 1. Εάν μετά την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, προκύψει εκ νέου αδιάθετο ποσό, η Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε. υποχρεούται να το επιστρέψει στον Κρατικό Προϋπολογισμό έως την ημερομηνία λήξης των ομολόγων των παραγράφων 3 και 6 του άρθρου 22 του ν. 3775/2009 (Α΄122) που διακρατεί η εταιρεία.[39]

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι της διαδικασίας αντικατάστασης και επιστροφής των ομολόγων. Με όμοια απόφαση τα επιστρεφόμενα στο Ελληνικό Δημόσιο ομόλογα δύνανται να ακυρώνονται στο σύνολό τους ή μερικά. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, δύναται να καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγουμένων περιπτώσεων της υποπαραγράφου αυτής.

---

[39]Τροποποίηση 4571/2018 art_22

4. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 10 του άρθρου 22 του Ν. 3775/2009 (Α΄ 122), αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Ομόλογα της παραγράφου 6 που εκδόθηκαν με την αριθμ. 2/58044/0023Α΄/5.8.2009 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (Β΄ 1828), ονομαστικής αξίας εκατό εκατομμυρίων (100.000.000) ευρώ αντικαθίστανται με ομόλογα ίσης ονομαστικής αξίας, τα οποία φέρουν ίδιους όρους με τα αντικαθιστάμενα και ημερομηνία λήξης 10.8.2019.»

5. Στη διάταξη της παρ. 10 του άρθρου 22 του Ν. 3775/2009 , κάθε αναφορά στην ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ νοείται ως αναφορά στην Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε..

6. Η παρ. 11 του άρθρου 22 του Ν.3775/2009 (Α΄ 122) καταργείται.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.5. ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΟΤΑ Α΄ ΚΑΙ Β΄ ΒΑΘΜΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ

1. Η διάρκεια αποπληρωμής των χορηγηθέντων δανείων από το Τ.Π.Δ. προς τους Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου αυτών, τους Συνδέσμους αυτών και τις Δημοτικές Επιχειρήσεις αυτών επιμηκύνεται άπαξ έως οκτώ (8) έτη από τη λήξη της δανειακής σύμβασης, όπως αυτή ισχύει σήμερα, με υποβολή σχετικής αίτησης, έως 31.12.2012, του οικείου νομικού προσώπου, μετά από απόφαση του αρμοδίου οργάνου αυτού, στην οποία θα καθορίζεται ο χρόνος της επιμήκυνσης. Παραλλήλως, μετά από την υποβολή της ίδιας ως άνω αίτησης, χορηγείται, για τα αυτά δάνεια, περίοδος χάριτος διάρκειας έως τριών (3) ετών, αρχής γενομένης από 1.1.2013, εντός της οποίας καταβάλλονται μόνο τόκοι, κατά τον τρόπο και στο χρόνο, που προβλέπουν οι σχετικές συμβάσεις, με μειωμένο το επιτόκιο των δανείων αυτών, κατά την εν λόγω περίοδο χάριτος, κατά μισή (0,5) ποσοστιαία μονάδα. Η περίοδος χάριτος περιλαμβάνεται στο χρόνο επιμήκυνσης, που παρέχεται δυνάμει του παρόντος.

Η παρούσα ρύθμιση τίθεται σε ισχύ από την 1.1.2013. Οι λοιποί όροι της ισχύουσας δανειακής σύμβασης διατηρούνται ακέραιοι σε ισχύ.

Από την ανωτέρω ρύθμιση εξαιρούνται τα δάνεια, που έχουν χορηγηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν. 4038/2012 (Α΄ 14).

Η ανωτέρω ρύθμιση ισχύει και για τα δάνεια, που έχουν εγκριθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος και θα συνομολογηθούν έως 30.6.2013.

2. Η αναφερόμενη στην παρ. 1α του άρθρου 49 του Ν. 3943/2011 (Α΄ 66) διάρκεια παράτασης αποπληρωμής οφειλών επιμηκύνεται έως δέκα (10) επιπλέον έτη.

3. Η αποκλειστική προθεσμία της περίπτωσης γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 49 του Ν. 3943/2011 όπως αυτή τροποποιήθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 2 του Ν. 4038/2012 , εντός της οποίας θα πρέπει να έχει λάβει χώρα η συνομολόγηση των σχετικών δανείων, παρατείνεται έως 30.6.2013, εφόσον έχει υποβληθεί το σχετικό αίτημα το αργότερο έως 31.1.2013. Μετά την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, τα χρεωστικά ανοίγματα, όπως εμφανίζονται στα βιβλία του Τ.Π.Δ., βεβαιώνονται ή επαναβεβαιώνονται οίκοθεν στην Κεντρική Υπηρεσία του Τ.Π.Δ. από 1.7.2013 υπέρ του Τ.Π.Δ., με βάση τα σχετικά στοιχεία που διαθέτει κατά του οικείου δήμου και εισπράττονται κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε..

4. Αναστέλλεται η παρακράτηση του ένατου ενδεκατημορίου έναντι τοκοχρεολυτικών δόσεων εξυπηρέτησης χορηγηθέντων δανείων από το Τ.Π.Δ. προς Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού και τα τυχόν παρακρατηθέντα ποσά επιστρέφονται σε αυτούς κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησής τους.

Τα ως άνω οφειλόμενα ποσά, καθώς και οι τυχόν λοιπές ανεξόφλητες, κατά την 1.1.2013, οφειλές των Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού, των νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου αυτών, των Συνδέσμων αυτών και των Δημοτικών Επιχειρήσεων αυτών, από χορηγηθέντα δάνεια δύνανται να εξοφληθούν άτοκα, εντός του έτους 2013, κατά μέγιστο σε ένδεκα (11) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, αρχής γενομένης από 31.1.2013, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Τ.Π.Δ..

5. Η προθεσμία του άρθρου 2 παρ. 2 του Ν.4038/2012 , που αφορά στη συνομολόγηση δανείου και λήγει στις 30.9.2012, παρατείνεται μέχρι 30.6.2013

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.1. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν. 3601/2007 ΚΑΙ ΤΟΥ Ν. 3864/2010

1. α. Στο τρίτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 63Δ του Ν. 3601/2007 (Α΄ 178), οι λέξεις «Εντός τριμήνου» αντικαθίστανται με τις λέξεις «Εντός εξαμήνου».

β. Η παρ. 4 του άρθρου 63Δ του Ν. 3601/2007 , όπως τροποποιήθηκε με την προηγούμενη υποπερίπτωση, καταλαμβάνει και τις περιπτώσεις, στις οποίες

ο προσωρινός καθορισμός του ποσού της διαφοράς έχει ήδη γίνει κατά τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου.

2. α. Στο άρθρο 16Γ του Ν. 3864/2010 (Α΄ 119) προστίθεται παράγραφος 7, ως εξής:

«7. Τα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία λαμβάνουν κεφαλαιακή ενίσχυση σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος καταβάλλουν άπαξ στο Ταμείο χρηματικό ποσό, συνολικού ύψους πεντακοσίων πενήντα πέντε εκατομμυρίων και εξακοσίων χιλιάδων ευρώ (555.600.000€), επακριβώς καθοριζόμενο ως προς το ύψος και τους όρους καταβολής για έκαστο πιστωτικό ίδρυμα στην οικεία σύμβαση προεγγραφής, την οποία το πιστωτικό ίδρυμα θα συνάψει με το Ταμείο μέχρι της 21ης Δεκεμβρίου 2012.»

β. Στην παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν. 3723/2008 προστίθεται μετά το πρώτο εδάφιο νέο εδάφιο ως εξής:

«Η ως άνω σταθερή απόδοση 10% είναι καταβλητέα σε κάθε περίπτωση, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του κ.ν. 2190/1920 όπως ισχύει, εκτός του άρθρου 44Α, πλην της περιπτώσεως και στο μέτρο κατά το οποίο η καταβολή του σχετικού ποσού θα οδηγούσε σε μείωση των κυρίων στοιχείων των βασικών ιδίων κεφαλαίων του υπόχρεου πιστωτικού ιδρύματος κάτω από το προβλεπόμενο ελάχιστο όριο.»

3. Όπου στις διατάξεις του Ν. 3864/2010 αναφέρονται οι λέξεις «Εκτελεστικό Συμβούλιο» ή «Εκτελεστικού Συμβουλίου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Εκτελεστική Επιτροπή» ή «Εκτελεστικής Επιτροπής».

4. Στην παρ. 10 του άρθρου 4 του Ν. 3864/2010 προστίθενται στοιχεία (ε) και (στ) ως εξής:

«(ε) να εκπροσωπεί δικαστικά και εξώδικα το Ταμείο, (στ) να ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα που δεν απονέμεται ρητά στο Γενικό Συμβούλιο».

5. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 13 του άρθρου 4 του Ν. 3864/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου συγκαλούνται από τον Πρόεδρο ή σε περίπτωση απουσίας του από ένα από τα άλλα μέλη του Γενικού Συμβουλίου, εκτός του εκπροσώπου του Υπουργείου Οικονομικών και εκτός του προσώπου που ορίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος».

6. Στο έβδομο εδάφιο της παραγράφου 10 του άρθρου 6 του Ν. 3864/2010 οι λέξεις «της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας» διαγράφονται.

7. Στο τέλος της παρ. 10 του άρθρου 6 του Ν. 3864/2010 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με όμοια απόφαση δύναται να καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι που συνομολογούνται κατά τη σύναψη των συμβάσεων προεγγραφής του Ταμείου, του πιστωτικού ιδρύματος και του ΕΤΧΣ για τη συμμετοχή του Ταμείου στην κάλυψη υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολογιών εκδόσεως του πιστωτικού ιδρύματος.»

8. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 7 του Ν. 3864/2010 μετά τις λέξεις «των ομολογιών» προστίθενται οι λέξεις «και των χρηματοοικονομικών μέσων, η τιμή διάθεσης των κοινών μετοχών, οι προϋποθέσεις και οι όροι χορήγησης της κεφαλαιακής ενίσχυσης».

9. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 7 του Ν. 3864/2010 εφαρμόζεται και για την έκδοση των μετατρέψιμων ομολογιών ή χρηματοοικονομικών μέσων.

10. Η παρ. 3 του άρθρου 7 του Ν. 3864/2010 καταργείται.

11. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 10 του άρθρου 9 του Ν. 4051/2012 (Α΄ 40) καταργείται και προστίθεται παρ. 10 στο άρθρο 16Β του Ν. 3864/2010 ως εξής:

«10. Μέχρι το διορισμό των μελών του Γενικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής και τη συγκρότηση των οργάνων αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3864/2010 , το Ταμείο διοικείται από το υφιστάμενο διοικητικό συμβούλιο. Με το διορισμό των νέων οργάνων διοίκησης καταργείται το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου και παύει η θητεία των μελών του αυτοδικαίως και αζημίως.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.2. ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

1. α. Στο τέλος του άρθρου 7 του Ν. 4062/2012 (Α΄70), προστίθενται παράγραφοι 4 και 5 ως εξής:

«4. Περιέρχονται στο Ελληνικό Δημόσιο κατά πλήρη και αποκλειστική κυριότητα, με τα παραρτήματα και τα συστατικά τους, τα παρακάτω ακίνητα, τα οποία βρίσκονται στην έκταση του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού - Αγ. Κοσμά, όπως αυτή ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού:

α. Εκτάσεις του πρώην Αεροδρομίου Ελληνικού, με τα κτίσματα, συστατικά και παραρτήματα που βρίσκονται σε αυτές, συνολικού εμβαδού 169.448,20 τ.μ., όπως αυτές εμφαίνονται με στοιχεία 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.1 και 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.5 στο από Οκτώβριο 2012 τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1: 1000 που θεωρήθηκε από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών και Στέγασης του Υπουργείου Οικονομικών, αντίγραφο του οποίου δημοσιεύεται σε φωτοσμίκρυνση με το νόμο αυτό στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - διάγραμμα 1).

β. Κτίσμα του πρώην Αεροδρομίου Ελληνικού, εμβαδού 149,80 τ.μ., όπως αυτό εμφαίνεται με στοιχεία 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.1. στο από Οκτώβριο 2012 τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1: 200 που θεωρήθηκε από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών και Στέγασης του Υπουργείου Οικονομικών, αντίγραφο του οποίου δημοσιεύεται σε φωτοσμίκρυνση με το νόμο αυτόν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ- διάγραμμα 2).

γ. Έκταση του πρώην Αεροδρομίου Ελληνικού, με τα κτίσματα, συστατικά και παραρτήματα που βρίσκονται σε αυτή, εμβαδού 38.688,30 τ.μ., όπως αυτή εμφαίνεται με στοιχεία 3.1, 3.2, 3.12, 3.13, 3.1 στο από Οκτώβριο 2012 τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1: 500 που θεωρήθηκε από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών και Στέγασης του Υπουργείου Οικονομικών, αντίγραφο του οποίου δημοσιεύεται σε φωτοσμίκρυνση με τον παρόντα νόμο στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ- διάγραμμα 3).

Το φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, στο οποίο δημοσιεύεται ο παρών νόμος, καταχωρίζεται στα βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου Υποφυκοφυλακείου και στο αρμόδιο Γραφείο Κτηματογράφησης. Η ως άνω καταχώριση απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος ή αμοιβή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τέλους, εισφοράς ή δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και ασφαλιστικών οργανισμών ή τρίτων και αμοιβών ή ανταποδοτικών τελών υποθηκοφυλάκων και πάσης φύσης ανταποδοτικών τελών.

5. Περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο η πλήρης και αποκλειστική κυριότητα κάθε ακινήτου, με τα παραρτήματα και τα συστατικά του, το οποίο βρίσκεται εντός της έκτασης του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού - Αγ. Κοσμά, όπως αυτή περιγράφεται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού.»

β. Στο τέλος της υποπαραγράφου α΄ της παραγράφου 7 του άρθρου 2 του Ν. 4062/2012 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με όμοιο προεδρικό διάταγμα μπορούν επίσης να τροποποιούνται ή αναθεωρούνται γενικά πολεοδομικά σχέδια, πολεοδομικές μελέτες, ρυμοτομικά σχέδια και σχέδια πόλεως, καθώς και τοπικά ρυμοτομικά σχέδια του άρθρου 26 του Ν. 1337/1983 (Α΄ 33), προκειμένου να εναρμονιστούν με τα όρια και το περιεχόμενο των ειδικότερων ζωνών των παραγράφων 2 και 3, ιδίως όσον αφορά τις χρήσεις γης, τους όρους και περιορισμούς δόμησης και τους όρους προστασίας του περιβάλλοντος ή και κάθε άλλο θέμα αναγκαίο για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού - Αγίου Κοσμά.»

2. α. Καταργείται αφότου ίσχυσε η με αριθμ. 186/6.9.2011 κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (Β΄ 2061) κατά το μέρος που αφορά το ακίνητο με αύξοντα αριθμό 34, Α.Β.Κ. 193, Διεύθυνση Μεσογείων 96, Αθήνα, επιφάνεια 10.000 τ.μ..

Η μεταβίβαση του ως άνω ακινήτου με την καταργούμενη απόφαση θεωρείται ως μηδέποτε γενομένη.

β. Εγκρίνεται το ρυμοτομικό διάγραμμα εντός Ζωνών Δ1 και Δ2 του Μητροπολιτικού Πάρκου «Γουδή» του από 14.6.2011 π.δ. (Δ΄187) σε κλίμακα 1:1000, που θεωρήθηκε από τον Διευθυντή Περιουσίας της ΕΤΑΔ ΑΕ τον Οκτώβριο 2012, και που αντίτυπό του δημοσιεύεται σε φωτοσμίκρυνση με τον παρόντα νόμο στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ), με τους επί αυτού εμφαινόμενους κοινόχρηστους χώρους και τον με στοιχεία 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 70, 69, 68, 67, 66, 65, 64, 63, 62, 61, 60, 59, 58, 57, 56, 55, 54, 53, 52, 51, 50, 21 οικοδομήσιμο χώρο. Επιτρεπόμενες χρήσεις στον οικοδομήσιμο χώρο καθορίζονται οι εξής: περίθαλψη, κοινωνική πρόνοια, εκπαίδευση/έρευνα, διοίκηση.

γ. Το ακίνητο με στοιχεία 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 70, 69, 68, 67, 66, 65, 64, 63, 62, 61, 60, 59, 58, 57, 56, 55, 54, 53, 52, 51, 50, 21, το οποίο εμφαίνεται στο δημοσιευόμενο με τον παρόντα νόμο ρυμοτομικό διάγραμμα που περιγράφεται στην προηγούμενη υποπαράγραφο, επιφανείας 11.903,00 τ.μ. μετά των επ΄ αυτού κτισμάτων, μεταβιβάζεται και περιέρχεται χωρίς αντάλλαγμα στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε.» κατά πλήρη κυριότητα,

νομή και κατοχή, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του Ν. 3986/2011 (Α΄ 152). Το Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως στο οποίο δημοσιεύεται ο παρών νόμος καταχωρίζεται στα Βιβλία Μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Αθηνών και στο αρμόδιο Γραφείο Κτηματογράφησης Αθηνών.

3. α. Καταργείται αφότου ίσχυσε η με αριθμ. 202/21.2.2012 (Β΄ 656) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων κατά το μέρος που αφορά το ακίνητο με αύξοντα αριθμό 24, Διεύθυνση Α. Παπανδρέου 37, Μαρούσι, επιφάνεια 28.000 τ.μ. και κτηματολογική μερίδα 050142664006/0/0.

Η μεταβίβαση του ως άνω ακινήτου με την καταργούμενη απόφαση θεωρείται ως μηδέποτε γενομένη.

β. Το ακίνητο (ΚΑΕΚ 050142664006/0/0) με στοιχεία 1, 2, 3...140, 141, 1, εμβαδού 231.092 τ.μ., το οποίο εμφαίνεται στο τοπογραφικό διάγραμμα σε κλίμακα 1:1000, που θεωρήθηκε από τον Διευθυντή Περιουσίας της ΕΤΑΔ ΑΕ τον Οκτώβριο 2012 και που αντίτυπό του δημοσιεύεται σε φωτοσμίκρυνση με τον παρόντα νόμο στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV), κατατμείται στο ακίνητο ΙΕ1 με στοιχεία 74, 75, 76...123, 124, 173, 172, 171™ 144, 143, 142, 74, εμβαδού 95.352 τ.μ. και στο ακίνητο Ε2 με στοιχεία 1, 2, 3. 73, 74, 142, 143. 172, 173, 124, 125.140,141,1, εμβαδού 135.740 τ.μ., ως εμφαίνονται στο ανωτέρω τοπογραφικό διάγραμμα.

γ. Το ακίνητο Ε1 της προηγούμενης υποπερίπτωσης 3. β της παρούσας υποπαραγράφου μεταβιβάζεται και περιέρχεται χωρίς αντάλλαγμα στην Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε.» κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του Ν. 3986/2011 καταργουμένου ρητώς του δικαιώματος επικαρπίας του κατωτέρω αναφερομένου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.)» μετά την φράση «κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή» και πριν την φράση «εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του ν. 3986/2011.[40]

[40] Τροποποίηση 4254/2014 art_1

δ. Επί του ακινήτου Ε2 το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.) του άρθρου 4 παρ. 1α του Ν. 3027/2002 (Α΄ 152) διατηρεί δικαίωμα επικαρπίας.

ε. Το φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, στο οποίο δημοσιεύεται ο παρών νόμος, καταχωρίζεται στο αρμόδιο Κτηματολογικό Γραφείο Αμαρουσίου.

4. α. Καταργείται αφότου ίσχυσε η υπ΄ αριθ. 186/6.9.2011 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (Β΄ 2061) κατά το μέρος που αφορά το ακίνητο με αύξοντα αριθμό 35, Α.Β.Κ. 2248, Διεύθυνση Κηφισίας 39, Μαρούσι, επιφάνεια 28.000 τ.μ..

Η μεταβίβαση του ως άνω ακινήτου με την καταργούμενη απόφαση θεωρείται ως μηδέποτε γενομένη.

β. Επί του ενιαίου οικοπέδου κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου συνολικής έκτασης 14.300,54 τ.μ., το οποίο απαρτίζεται από (α) το οικόπεδο με αριθμό Β.Κ. 2248, έκτασης 11.494,86 τ.μ., το οποίο είναι καταχωρισμένο στο Κτηματολογικό Φύλλο του Κτηματολογικού Βιβλίου του Δήμου Αμαρουσίου με Κ.Α.Ε.Κ. 050142411001/0/0 κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου και (β) το οικόπεδο εμβαδού 2.805,68 τ.μ., το οποίο είναι καταχωρισμένο στο Κτηματολογικό Φύλλο του Κτηματολογικού Βιβλίου του Δήμου Αμαρουσίου με Κ.Α.Ε.Κ. 050142411002/0/0 κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου, συνιστώνται από και με τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3741/1929 (Α΄ 4) και τα άρθρα 1002 και 1117 Αστικού Κώδικα, δύο (2) ανεξάρτητες και αυτοτελείς οριζόντιες ιδιοκτησίες και συγκεκριμένα:

Α) Η υπό στοιχείο (Α) οριζόντια ιδιοκτησία που εμφαίνεται στο από Οκτωβρίου 2012 τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:200 του αγρονόμου-τοπογράφου μηχανικού Ιωάννη Παπαστάμου, το οποίο προσαρτάται στον παρόντα νόμο και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα αυτού (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V), αποτελείται από ισόγειο και τρεις (3) ορόφους, συνολικού εμβαδού 14.680,60 τ.μ., πλέον υπόγειων βοηθητικών χώρων εμβαδού 6.281,00 τ.μ. και η οποία συμμετέχει με ποσοστό συνιδιοκτησίας επί του ενιαίου οικοπέδου 337,20/1000 εξ αδιαιρέτου.

Β) Η υπό στοιχείο (Β) οριζόντια ιδιοκτησία που εμφαίνεται στο συνημμένο, στον παρόντα νόμο, από Οκτωβρίου 2012 τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:200 του αγρονόμου-τοπογράφου μηχανικού Ιωάννη Παπαστάμου (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V), αποτελείται από υπόγειο, ισόγειο όροφο, και επτά (7) ορόφους συνολικού εμβαδού 28.856,50 τ.μ. πλέον υπόγειων βοηθητικών χώρων εμβαδού 5.327,62 τ.μ. και η οποία συμμετέχει με ποσοστό συνιδιοκτησίας επί του ενιαίου οικοπέδου 662,80/1000 εξ αδιαιρέτου.

γ. Τροποποίηση της κατά την προηγούμενη υποπαράγραφο σύστασης οριζοντίων ιδιοκτησιών, καθώς και καθορισμός των σχέσεων των συνιδιοκτητών δύναται να γίνει οποτεδήποτε με συμβολαιογραφικό έγγραφο υποβαλλόμενο σε μεταγραφή, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, στις οποίες υπάγονται εφεξής και τα διά του παρόντος συνιστώμενα εμπράγματα δικαιώματα.

δ. Μεταβιβάζεται και περιέρχεται χωρίς αντάλλαγμα στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε.» κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή η υπό στοιχείο (Β) οριζόντια ιδιοκτησία της υποπαραγράφου β΄, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του Ν. 3986/2011.

ε. Το Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, στο οποίο δημοσιεύεται ο παρών νόμος καταχωρίζεται στο αρμόδιο Κτηματολογικό Γραφείο Αμαρουσίου.

στ. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, το Παραχωρητήριο Χρήσης Δημοσίου Ακινήτου της «Κτηματικής Εταιρίας του Δημοσίου» με αριθμό φακέλου 312969/8.2.1991, με το οποίο παραχωρήθηκε στην ΗΕLΕΧΡΟ-ΔΕΘ Α.Ε. η χρήση του Β.Κ. 2248 δημοσίου ακινήτου αρμοδιότητας Κτηματικής Υπηρεσίας Αθηνών, ισχύει μόνο για την υπό στοιχείο (Α) οριζόντια ιδιοκτησία που συνίσταται με την υποπαράγραφο β΄.

5. α. Στο τέλος της παραγράφου 10 του άρθρου 3 του Ν. 3986/2011 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Το Ταμείο συντάσσει, επίσης, τριμηνιαίες αναφορές επί των δραστηριοτήτων και των οικονομικών καταστάσεών του, που περιλαμβάνουν αναλυτική κατάσταση του συνόλου των εσόδων και καταστάσεις ταμειακών ροών και οικονομικής θέσης και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του εντός 60 ημερών από το τέλος κάθε τριμήνου.»

β. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 2 του Ν. 3986/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις περί εντολής του Α.Κ., με εξαίρεση τα άρθρα 719, 721 έως και 723 του ίδιου Κώδικα.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ Δ.3 (….)[41]

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε. ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΣΟΔΑ, ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.1. ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Ο Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων (Π.Δ.186/1992, Α΄ 84), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, καταργείται και αντικαθίσταται με τον Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών που έχει ως εξής:

«ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Άρθρο 1

Υπόχρεοι απεικόνισης συναλλαγών

1. Κάθε ημεδαπό πρόσωπο των παραγράφων 1 και 4 του άρθρου 2 και των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 101 του Ν. 2238/1994 , κοινοπραξία, κοινωνία ή νομική οντότητα που ασκεί δραστηριότητα στην ελληνική επικράτεια και αποβλέπει στην απόκτηση εισοδήματος από εμπορική ή βιομηχανική ή βιοτεχνική ή γεωργική επιχείρηση ή από ελευθέριο επάγγελμα ή από οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση, καθώς και οι αστικές κερδοσκοπικές ή μη εταιρείες, έχει τις υποχρεώσεις του παρόντος νόμου σχετικά με την τήρηση βιβλίων, έκδοση στοιχείων και υποβολή δεδομένων για διασταύρωση.

2. Τις υποχρεώσεις της προηγουμένης παραγράφου έχει και κάθε αλλοδαπό πρόσωπο ή νομική οντότητα που αποκτά πραγματική-φυσική επαγγελματική εγκατάσταση στην ελληνική επικράτεια ή ασκεί δραστηριότητα στην ελληνική επικράτεια αποβλέποντας στην απόκτηση εισοδήματος από εμπορική ή βιομηχανική ή βιοτεχνική ή γεωργική επιχείρηση ή από ελευθέριο επάγγελμα ή από οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση. Εξαιρετικά, τις υποχρεώσεις

[41] Αφαίρεση 4111/2013 art_3

αυτές έχει και κάθε αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που δεν έχει εγκατάσταση στην ελληνική επικράτεια, εφόσον ανεγείρει ακίνητο κυριότητάς της εντός της ελληνικής επικράτειας ή πραγματοποιεί σε τέτοιο ακίνητο προσθήκες ή επεκτάσεις. Τα αναφερόμενα στο προηγούμενο εδάφιο δεν ισχύουν για τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

Άρθρο 2

Τρόπος απεικόνισης συναλλαγών

1. Από την απεικόνιση των συναλλαγών στα βιβλία και από τα στοιχεία πρέπει να προκύπτουν συγκεντρωτικά και αναλυτικά στοιχεία των καταχωρήσεων και να υποστηρίζονται αυτές, ώστε να είναι ευχερής η αναλυτική πληροφόρηση και εφικτή η επαλήθευση αυτών από τον φορολογικό έλεγχο, για τις ανάγκες όλων των φορολογικών αντικειμένων.

2. Τα βιβλία και τα στοιχεία τηρούνται στην ελληνική γλώσσα και στο ευρώ, εκτός αν έχει νομίμως επιτραπεί η τήρηση αυτών κατ΄ άλλον τρόπο. Τα στοιχεία που εκδίδονται για συναλλαγές με το εξωτερικό επιτρέπεται να διατυπώνονται σε ξένη γλώσσα και να αναγράφεται σε αυτά το ξένο νόμισμα στο οποίο γίνεται η συναλλαγή.

Ειδικά, τα τιμολόγια και τα στοιχεία που επέχουν θέση τιμολογίου συνενωμένα ή μη με στοιχεία διακίνησης μπορεί να εκφράζονται σε ξένη γλώσσα για συναλλαγές και στο εσωτερικό της χώρας. Η φορολογική αρχή δικαιούται, για ορισμένους υπόχρεους απεικόνισης συναλλαγών ή σε ορισμένες περιπτώσεις, να ζητά για λόγους ελέγχου, μετάφραση των στοιχείων που εκφράζονται σε ξένη γλώσσα, τα οποία προσκομίζονται μεταφρασμένα εντός ευλόγου προθεσμίας, η οποία τίθεται από την φορολογική αρχή. Τα ποσά που αναφέρονται στα ανωτέρω στοιχεία είναι δυνατόν να εκφράζονται σε οποιοδήποτε νόμισμα, υπό την προϋπόθεση ότι το ποσό του οφειλόμενου φόρου εκφράζεται στο εθνικό νόμισμα του κράτους - μέλους στο οποίο πραγματοποιείται η παράδοση των αγαθών ή η παροχή των υπηρεσιών με τη χρήση του μηχανισμού μετατροπής που προβλέπεται στο άρθρο 91 της Οδηγίας 2006/112/ΕΕ.

3. Κάθε εγγραφή στα βιβλία, που αφορά συναλλαγή ή άλλη πράξη του υπόχρεου, πρέπει να στηρίζεται σε στοιχεία που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου ή σε δημόσια έγγραφα ή σε άλλα πρόσφορα αποδεικτικά στοιχεία.

4. Μηχανογραφικές καταστάσεις ή βεβαιώσεις, σε έγγραφη ή μαγνητική μορφή, οι οποίες εκδίδονται ή παράγονται από τράπεζες ή άλλους πιστωτικούς οργανισμούς και πιστοποιούν την πραγματοποίηση από αυτές εισπράξεων ή πληρωμών για λογαριασμό του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή ασφαλιστικών οργανισμών, επέχουν θέση παραστατικών εγγράφων των δοσοληψιών που αναφέρονται σε αυτές.

5. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, ως «ηλεκτρονικό τιμολόγιο» νοείται το τιμολόγιο που περιέχει τις απαιτούμενες σύμφωνα με τον παρόντα νόμο πληροφορίες και το οποίο εκδίδεται και λαμβάνεται σε οποιαδήποτε ηλεκτρονική μορφή. Η χρήση ηλεκτρονικού τιμολογίου υπόκειται στην αποδοχή του αποκτώντος τα αγαθά ή του λήπτη των υπηρεσιών.

Η αυθεντικότητα της προέλευσης, η ακεραιότητα του περιεχομένου και η αναγνωσιμότητα των τιμολογίων, σε χαρτί ή σε ηλεκτρονική μορφή, διασφαλίζεται από τη χρονική στιγμή της έκδοσής τους έως τη λήξη της περιόδου φύλαξής τους. Κάθε υπόχρεος ορίζει τον τρόπο διασφάλισης της αυθεντικότητας της προέλευσης, της ακεραιότητας του περιεχομένου και της αναγνωσιμότητάς του με κάθε πρόσφορο τρόπο ο οποίος διασφαλίζει την αξιοπιστία της διαδρομής μεταξύ τιμολογίου και παράδοσης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών. Με τον όρο «αυθεντικότητα της προέλευσης» νοείται η διασφάλιση της ταυτότητας του προμηθευτή ή του εκδότη του τιμολογίου. Με τον όρο «ακεραιότητα του περιεχομένου» νοείται ότι το περιεχόμενο που απαιτείται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία δεν έχει αλλοιωθεί.

Για την υλοποίηση των προαναφερομένων η αυθεντικότητα της προέλευσης και η ακεραιότητα του περιεχομένου ενός ηλεκτρονικού τιμολογίου, θεωρείται ότι διασφαλίζεται με τους πιο κάτω ενδεικτικά αναφερόμενους τρόπους:

α) Προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του Π.Δ. 150/2001 (Α΄ 125).

β) Ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων (EDI), όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της σύστασης 1994/820/Ε.Κ. της Επιτροπής, της 19ης Οκτωβρίου 1994 (Επίσημη Εφημερίδα Ε.Κ. EL 388/28.12.1994), εφόσον η συμφωνία σχετικά με αυτή την ανταλλαγή προβλέπει τη χρησιμοποίηση διαδικασιών που να εξασφαλίζουν τη γνησιότητα της προέλευσης και την ακεραιότητα των δεδομένων.

γ) Σήμανση με τη χρήση ειδικών ασφαλών διατάξεων σήμανσης του Ν. 1809/1988.

Στην περίπτωση που πλήθος τιμολογίων αποστέλλεται ή τίθεται στη διάθεση του ίδιου αποκτώντος αγαθά ή λήπτη υπηρεσιών, οι κοινές ενδείξεις στα διάφορα τιμολόγια είναι δυνατόν να παρατίθενται μία μόνο φορά, όταν είναι δυνατή η πρόσβαση στο σύνολο των πληροφοριών κάθε τιμολογίου.

Ειδικά, για συναλλαγές με ιδιώτες το αντίτυπο των φορολογικών στοιχείων ή παραστατικών που προορίζεται για τον πελάτη, μπορεί να μην αποστέλλεται σε χαρτί, εφόσον ο πελάτης αποδέχεται τη λήψη ηλεκτρονικών αρχείων, τα οποία περιέχουν όλα τα δεδομένα και τις ενδείξεις που αποτυπώνονται στο στέλεχος ή το ηλεκτρονικό αρχείο του εκδότη των στοιχείων.

6. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών μπορεί να συγχωνεύει ή συνενώνει οποιοδήποτε βιβλίο ή βιβλία, στοιχείο ή στοιχεία, βιβλίο και στοιχείο ή βιβλία και στοιχεία σε άλλο, με την προϋπόθεση ότι από το βιβλίο ή το στοιχείο που προκύπτει από τη συγχώνευση ή τη συνένωση παρέχονται τουλάχιστον τα δεδομένα των συγχωνευομένων ή συνενωμένων βιβλίων ή στοιχείων. Επί συνένωσης βιβλίου με στοιχείο το βιβλίο μπορεί να τηρείται σε περισσότερα του ενός αντίτυπα.

7. Σε περίπτωση βλάβης μηχανήματος ή γενικά μη λειτουργίας του λογισμικού παρατείνεται η προθεσμία ενημέρωσης των βιβλίων με εξαίρεση της αναλυτικής πληροφόρησης της παραγράφου 23 του άρθρου 4. Η παράταση αυτή δεν μπορεί να υπερβεί την προθεσμία υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

8. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που χρησιμοποιεί ηλεκτρονικό υπολογιστή (Η/Υ) για την τήρηση των βιβλίων ή την έκδοση των στοιχείων υποχρεούται να θέτει στη διάθεση του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ., το κατάλληλο προσωπικό για τη χρήση του λογισμικού της επιχείρησης, για όσο χρόνο απαιτηθεί, κατά τη διάρκεια του ελέγχου και να επιτρέπει, σε συνεργείο ελέγχου που συμμετέχει και υπάλληλος με ειδικότητα πληροφορικής, την απευθείας λήψη οποιουδήποτε στοιχείου ή πληροφορίας από τα αρχεία του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Επίσης, υποχρεούται να παρέχει κάθε πληροφορία στον φορολογικό έλεγχο σχετικά με τις εφαρμογές λογισμικού που αναφέρονται τουλάχιστον στην εφαρμογή των διατάξεων της Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών. Τις υποχρεώσεις του προηγούμενου εδαφίου έχει και όποιος αναλαμβάνει τη μηχανογραφική τήρηση των βιβλίων των υπόχρεων.

Άρθρο 3

Εξαιρέσεις - Απαλλαγές

1. Το Δημόσιο, το ημεδαπό ή αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή επιτροπή ή ένωση προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο που δεν έχει εγκατάσταση στην Ελλάδα και αποκτά κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου στην ημεδαπή, οι ξένες αποστολές και οι διεθνείς οργανισμοί υποχρεούνται μόνο στη λήψη, έκδοση, υποβολή και διαφύλαξη των στοιχείων που ορίζονται ρητά από τον παρόντα νόμο.

Τα πρόσωπα αυτά, εκτός από το Δημόσιο, όταν ενεργούν πράξεις παράδοσης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών που υπάγονται στο φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) ή στο φόρο εισοδήματος θεωρούνται υπόχρεοι απεικόνισης συναλλαγών μόνο για τις δραστηριότητες αυτές και έχουν τις υποχρεώσεις των άρθρων 1 έως 10.

2. Δεν είναι υπόχρεοι απεικόνισης συναλλαγών τα φυσικά πρόσωπα, με εξαίρεση τους ελεύθερους επαγγελματίες, τα οποία, ευκαιριακά και ως παρεπόμενη απασχόληση, πωλούν προϊόντα ή παρέχουν υπηρεσίες για τις οποίες εκδίδονται στοιχεία από τον αντισυμβαλλόμενο.

3. Απαλλάσσονται επίσης οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α., όπως ορίζονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων με βάση τα ακαθάριστα έσοδά τους, ή το ποσό επιστροφής Φ.Π.Α., ή το ποσό της επιδότησης που λαμβάνουν ανά φορολογικό έτος.[42]

Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζονται επί ελευθέρων επαγγελματιών, επί υπόχρεων απεικόνισης συναλλαγών που πραγματοποιούν ακαθάριστα έσοδα από πωλήσεις κατά ποσοστό τουλάχιστον εξήντα τοις εκατό (60%) σε άλλο υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών και σε πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 και ή εξαγωγές ανεξάρτητα από ποσοστό, επί των υπόχρεων στην τήρηση πληροφοριών του άρθρου 4, καθώς και επί προσώπων που επιλέγουν την ένταξή τους στο κανονικό καθεστώς Φ.Π.Α.. ως και επί επιτηδευματιών που παρέχουν υπηρεσίες από επαγγελματική εγκατάσταση ή παρέχουν υπηρεσίες επισκευής ή συντήρησης τεχνικών έργων ή εγκαταστάσεων επιτηδευματιών ή μη». Η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του Κώδικα Φορολογικής

[42] Τροποποίηση 4223/2013, Άρθρο 51; Τροποποίηση 4110/2013, Άρθρο 23

Απεικόνισης Συναλλαγών, όπως τροποποιείται με το παρόν, εφαρμόζεται από 1ης Ιανουαρίου 2013.[43]

4. Σε περιπτώσεις μετασχηματισμού επιχειρήσεων, η νέα εταιρεία έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, που είχε οποιαδήποτε από τις επιχειρήσεις ή κλάδους που μετασχηματίστηκαν.

5. Έξοδα πρώτης εγκατάστασης, αγορές και λοιπές συναλλαγές που πραγματοποιούνται από τον ιδρυτή, πριν τη σύσταση νομικού προσώπου ή υποκαταστήματος αλλοδαπού προσώπου ή κοινοπραξίας ή την έναρξη λειτουργίας ατομικής επιχείρησης και οποιασδήποτε επιχείρησης γενικά, καταχωρούνται στα βιβλία των προσώπων αυτών μετά τη σύστασή τους ή την υποβολή της δήλωσης έναρξης εργασιών, κατά περίπτωση.

Αρθρο 4

Τήρηση Απλογραφικών ή Διπλογραφικών βιβλίων.

1. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών τηρεί απλο-γραφικά ή διπλογραφικά βιβλία όπως ορίζεται στις παραγράφους 2 έως 5 του άρθρου αυτού ή απαλλάσσεται από την τήρηση βιβλίων όπως ορίζεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 3 από την έναρξη κάθε διαχειριστικής του περιόδου.

2. Στην τήρηση διπλογραφικών βιβλίων εντάσσονται οι ημεδαπές και αλλοδαπές ανώνυμες και περιορισμένης ευθύνης εταιρίες, καθώς και οι ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρίες. Κατ΄ εξαίρεση, μπορούν να τηρήσουν απλογραφικά βιβλία οι αλλοδαπές γενικά επιχειρήσεις που εγκαθίστανται στην Ελλάδα με βάση τις διατάξεις των αναγκαστικών νόμων 89/1967 (Α΄ 132) και 378/1968 (Α΄ 82), τα υποκαταστήματα των αλλοδαπών αεροπορικών επιχειρήσεων που λειτουργούν στην Ελλάδα και απαλλάσσονται από τη φορολογία εισοδήματος με τον όρο της αμοιβαιότητας, καθώς και οι αλλοδαπές Α.Ε. και Ε.Π.Ε. του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 1.

3. Σε απλογραφικά βιβλία εντάσσονται με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού:

α) Ο πράκτορας εφημερίδων και περιοδικών, καθώς και ο πρατηριούχος χονδρικής πώλησης καπνοβιομηχανικών προϊόντων.

---

[43] Τροποποίηση 4223/2013, Άρθρο 51; Τροποποίηση 4110/2013, Άρθρο 23

Όποιος από τους παραπάνω υπόχρεους απεικόνισης συναλλαγών διατηρεί και κλάδο παροχής άλλων υπηρεσιών ή πώλησης αγαθών τηρεί, για όλες τις δραστηριότητές του τα βιβλία της κατηγορίας που αντιστοιχεί στο σύνολο των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων του.

β) Ο εκμεταλλευτής πλοίου δεύτερης κατηγορίας του άρθρου 3 του Ν. 27/1975 .

γ) Ο πρατηριούχος υγρών καυσίμων για την εμπορία βενζίνης και πετρελαίου και ο πωλητής πετρελαίου εσωτερικής καύσης (DIESEL) θέρμανσης.

Όποιος από τους παραπάνω υπόχρεους απεικόνισης συναλλαγών των περιπτώσεων β΄ και γ΄ διατηρεί και κλάδο πώλησης άλλων αγαθών ή παροχής υπηρεσιών τηρεί για τον κλάδο αυτόν τα βιβλία της κατηγορίας που αντιστοιχεί στα ετήσια ακαθάριστα έσοδά του.

δ) Ο νέος υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών κατά την έναρξη εργασιών του.

ε) Τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3, σε περίπτωση υποχρέωσης τήρησης διπλογραφικών βιβλίων.

4. Στην κατηγορία που αντιστοιχεί στα ετήσια ακαθάριστα έσοδά τους, οι λοιποί υπόχρεοι απεικόνισης συναλλαγών, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων και των αστικών επαγγελματικών εταιρειών δικηγόρων των προεδρικών διαταγμάτων 518/1989 (Α΄ 220) και 81/2005 (Α΄ 120), για τους οποίους δεν προβλέπεται ένταξη με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου αυτού.

5. Για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων τα όρια για την ένταξη σε τήρηση απλογραφικών ή διπλογραφικών βιβλίων, ορίζονται με βάση το ύψος των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου, ως ακολούθως:

Βιβλία	**Όρια ακαθάριστων εσόδων**
Απλογραφικά (Β΄ Κατηγορίας)	Μέχρι και 1.500.000 €
Διπλογραφικά (Γ΄ Κατηγορίας)	Άνω των 1.500.000 €

Αν η προηγούμενη διαχειριστική περίοδος είναι μικρότερη ή μεγαλύτερη του 12μήνου τα ετήσια ακαθάριστα έσοδα για την ένταξη σε κατηγορία βιβλίων βρίσκονται με αναγωγή.

Όταν πωλούνται αγαθά για λογαριασμό τρίτου ως ακαθάριστο έσοδο για την τήρηση βιβλίων θεωρείται η αξία των αγαθών που πωλήθηκαν.

6. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών, από την έναρξη της διαχειριστικής του περιόδου, μπορεί να τηρήσει βιβλία ανώτερης κατηγορίας από εκείνη στην οποία εντάσσεται, με την προϋπόθεση της τήρησης όλων των βιβλίων και των στοιχείων, που ορίζονται για την κατηγορία αυτή.

7. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που εντάσσεται σε τήρηση διπλογραφικών βιβλίων για την άσκηση του επαγγέλματός του, τηρεί λογιστικά βιβλία κατά τη διπλογραφική μέθοδο με οποιοδήποτε λογιστικό σύστημα, σύμφωνα με τις γενικά παραδεκτές αρχές της λογιστικής.

8. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 13 και 14 του παρόντος άρθρου, για την τήρηση των ημερολογίων και καθολικών εφαρμόζεται υποχρεωτικά το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (Π.Δ. 1123/1980, Α΄ 283), μόνο ως προς την δομή, την ονοματολογία και το περιεχόμενο των πρωτοβαθμίων, δευτεροβαθμίων και των υπογραμμισμένων τριτοβαθμίων λογαριασμών, και από τους λογαριασμούς της ομάδας 9 μόνο ο λογαριασμός 94, εφόσον τα ακαθάριστα έσοδα από πωλήσεις αγαθών (λογαριασμοί 70, 71) υπερβαίνουν τα πέντε εκατομμύρια ευρώ ανά λογαριασμό. Η ανάπτυξη των δευτεροβαθμίων λογαριασμών, σε μη θεσμοθετημένους από τις διατάξεις του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου τριτοβαθμίους λογαριασμούς, καθώς και η ανάπτυξη των τριτοβαθμίων λογαριασμών σε επίπεδο τεταρτοβαθμίων, γίνεται σύμφωνα με τις αρχές της λογιστικής και τις ανάγκες του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών.

Διατάξεις που επιβάλλουν την τήρηση κλαδικών λογιστικών σχεδίων κατισχύουν των διατάξεων των προηγούμενων εδαφίων.

Από τους λογαριασμούς του γενικού και των αναλυτικών καθολικών πρέπει να προκύπτουν συγκεντρωτικά και αναλυτικά στοιχεία των καταχωρήσεων, ώστε να είναι ευχερής η πληροφόρηση ή η επαλήθευση από το φορολογικό έλεγχο, για τις ανάγκες όλων των φορολογικών αντικειμένων.

9. Το πρώτο, το δεύτερο και τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 21 του άρθρου αυτού έχουν ανάλογη εφαρμογή και επί τήρησης διπλογραφικών βιβλίων.

10. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που τηρεί διπλογραφικά βιβλία τηρεί επίσης:

10.1. Μητρώο παγίων περιουσιακών στοιχείων κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.103 του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου. Τα έπιπλα και σκεύη μπορεί να παρακολουθούνται στο μητρώο παγίων ανά συντελεστή απόσβεσης.

10.2. Βιβλίο απογραφών στο οποίο μετά από καταμέτρηση καταγράφονται και αποτιμώνται όλα τα στοιχεία της επαγγελματικής του περιουσίας που κατέχει κατά τη λήξη της διαχειριστικής του περιόδου. Την ίδια υποχρέωση έχουν στο τέλος κάθε έτους και τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 101 του Ν. 2238/1994 που έχουν τεθεί σε εκκαθάριση που διαρκεί πέραν του έτους. Για την αποτίμηση των στοιχείων της απογραφής εφαρμόζονται υποχρεωτικά οι κανόνες αποτίμησης του Π.Δ. 1123/1980.

Όταν τα λογιστικά βιβλία τηρούνται σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.), η αξία των μενόντων αποθεμάτων των ιδιοπαραχθέντων έτοιμων προϊόντων και της παραγωγής σε εξέλιξη, όπως αυτή προσδιορίζεται με βάση τα Δ.Λ.Π. δεν αναπροσαρμόζεται με τις διαφοροποιήσεις στοιχείων κόστους μεταξύ λογιστικής και φορολογικής βάσης. Οι διαφορές αυτές, εφόσον υπάρχουν, ποσοτικοποιούνται σε ετήσια συνολική βάση, ανεξάρτητα αν αποτελούν στοιχεία κόστους των πωληθέντων ή των μενόντων προϊόντων και καταχωρούνται στον Πίνακα των Φορολογικών Αποτελεσμάτων Χρήσης και στον Πίνακα Συμφωνίας Λογιστικής Φορολογικής Βάσης (Π.Σ.Λ.Φ.Β.), που ορίζονται από τις διατάξεις της παραγράφου 14 του άρθρου αυτού. Στο βιβλίο απογραφών καταχωρούνται: α) Τα αποθέματα τα οποία καταγράφονται στο βιβλίο ή σε καταστάσεις διακεκριμένα για κάθε αποθηκευτικό χώρο. Τα αποθέματα που βρίσκονται σε τρίτους καταχωρούνται ανά τρίτο χωρίς να απαιτείται καταχώρηση και κατά αποθηκευτικό χώρο τρίτου. Η καταχώρηση, η οποία περιλαμβάνει το είδος, τη μονάδα μέτρησης, την ποσότητα, την κατά μονάδα αξία, στην οποία αποτιμήθηκε κάθε είδος, καθώς και τη συνολική του αξία, γίνεται με μία εγγραφή για ολόκληρη την ποσότητα κάθε είδους αγαθού, για κάθε αποθηκευτικό χώρο. Τα πιο πάνω αναφερόμενα αγαθά που βρίσκονται σε υποκατάστημα ή σε αποθηκευτικό χώρο καταχωρούνται διακεκριμένα στο βιβλίο απογραφών της έδρας και τα δεδομένα των αγαθών αυτών δίνονται άμεσα στον έλεγχο που διενεργείται στο υποκατάστημα ή στον αποθηκευτικό χώρο.

β) Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία αναγράφονται κατά ομοειδείς κατηγορίες τουλάχιστον με την αξία κτήσης ή κόστος ιδιοκατασκευής, προσαυξημένο με τις δαπάνες επεκτάσεων ή προσθηκών και βελτιώσεων, τις αποσβέσεις τους και την αναπόσβεστη αξία τους.

Σε περίπτωση ολοσχερούς απόσβεσης παγίου περιουσιακού στοιχείου διατηρείται στο μητρώο παγίων περιουσιακών στοιχείων αναπόσβεστη αξία ενός λεπτού του ευρώ, όταν το περιουσιακό αυτό στοιχείο εξακολουθεί να παραμένει στην κυριότητα του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών.

Κατ΄ εξαίρεση, τα έπιπλα και σκεύη μπορεί να καταχωρούνται στο βιβλίο απογραφών, κατά συντελεστή αποσβέσεων, με το συνολικό ποσό της αξίας κτήσης τους, τις αποσβέσεις και την αναπόσβεστη αξία τους.

γ) Τα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, τα οποία μπορεί να καταχωρούνται στο βιβλίο απογραφών με τα υπόλοιπα μόνο των πρωτοβάθμιων λογαριασμών, εφόσον ανάλυση καθενός λογαριασμού δίνεται στον έλεγχο. Ειδικά για τις μετοχές, τις ομολογίες και τα λοιπά χρεόγραφα καταχωρείται για κάθε είδος η ποσότητα, η αξία κτήσης κι η τρέχουσα αξία.

δ) Τα αποθέματα κυριότητας άλλου υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών που βρίσκονται κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου στις εγκαταστάσεις του κατ΄ είδος και ποσότητα, εφόσον τα δεδομένα αυτά δεν προκύπτουν από άλλα βιβλία.

ε) Ο νόμιμα συνταχθείς ισολογισμός και λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης, ο πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων, η κατάσταση του λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τα υποδείγματα των παραγράφων 4.1.202, 4.1.302 και 4.1.402 του άρθρου 1 του Π.Δ. 1123/1980, καθώς και οι πίνακες που ορίζονται από τις περιπτώσεις α΄ και γ΄ της παραγράφου 15 του άρθρου αυτού. Ειδικά τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 101 του Ν. 2238/1994 που τελούν υπό εκκαθάριση που διαρκεί πέραν του έτους συντάσσουν και καταχωρούν στο βιβλίο απογραφών προσωρινό ισολογισμό λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης και κατάσταση του λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τα υποδείγματα του προηγούμενου εδαφίου.

11. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που τηρεί διπλογραφικά βιβλία, υποχρεούται να τηρεί ηλεκτρονικό φάκελο ελέγχου ανά διαχειριστική περίοδο, ο οποίος ενημερώνεται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα της λήξης της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος με τα αναλυτικά δεδομένα του τελευταίου προσωρινού και του οριστικού ισοζυγίου των λογαριασμών όλων των βαθμίδων, των ημερολογίων, του βιβλίου απογραφών και ισολογισμού, των πληροφοριών της παραγράφου 23 του άρθρου αυτού, και του μητρώου παγίων, εφόσον αυτά τηρούνται μηχανογραφικά.

12. Η ενημέρωση των διπλογραφικών βιβλίων γίνεται:

α) Του ή των ημερολογίων μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από την έκδοση ή λήψη του κατά περίπτωση δικαιολογητικού και επί ταμειακών πράξεων από τη διενέργειά τους. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να υπερβεί την εμπρόθεσμη υποβολή της δήλωσης Φ.Π.Α.. Στην ίδια προθεσμία ενημερώνεται το γενικό καθολικό και τα αναλυτικά καθολικά με εξαίρεση αυτά των ασφαλιστικών επιχειρήσεων τα οποία μπορεί να ενημερώνονται μέχρι την εικοστή (20ή) του μεθεπόμενου μήνα.

β) Του Μητρώου Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων και του ιδιαίτερου Φορολογικού Μητρώου Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων μέχρι την προθεσμία κλεισίματος του Ισολογισμού.

γ) Η ποσοτική καταχώριση των αποθεμάτων στο βιβλίο απογραφών ή σε καταστάσεις μέχρι την 20ή ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου.

δ) Του βιβλίου απογραφών με την αξία των αποθεμάτων και των λοιπών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και το κλείσιμο του ισολογισμού μέχρι την εμπρόθεσμη υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

13. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που συντάσσει τις Ετήσιες Οικονομικές του Καταστάσεις σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.) τηρεί τα λογιστικά του βιβλία ή με βάση τις αρχές και τους κανόνες των Δ.Λ.Π. ή με βάση τις αρχές και τους κανόνες της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας.

14. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που τηρεί τα βιβλία του σύμφωνα με τους κανόνες των Δ.Λ.Π. υποχρεούται:

Α. Να συντάσσει Πίνακα Συμφωνίας Λογιστικής - Φορολογικής Βάσης (Π.Σ.Λ.Φ.Β.).

Στον Πίνακα αυτόν καταχωρούνται σε χωριστές στήλες για κάθε πρωτοβάθμιο διαφοροποιημένο λογαριασμό σε χρέωση ή πίστωση:

α) Η αξία όπως προκύπτει από τα τηρούμενα βιβλία (Λογιστική βάση).

β) Η αξία όπως προσδιορίζεται με βάση τους κανόνες της φορολογικής νομοθεσίας (Φορολογική βάση).

γ) Η διαφορά μεταξύ Λογιστικής και Φορολογικής βάσης.

Β. Να τηρεί ιδιαίτερο Φορολογικό Μητρώο Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων, το οποίο μπορεί να είναι ενσωματωμένο στο κύριο Μητρώο Πάγιων

Περιουσιακών Στοιχείων της εταιρείας και χρησιμοποιείται ως βάση του ποσοτικού προσδιορισμού των αναγκαίων καταχωρήσεων στον Π.Σ.Λ.Φ.Β. και στον Πίνακα Φορολογικών Αποτελεσμάτων, στο βαθμό που, κατά την εφαρμογή των Δ.Λ.Π., προκύπτουν διαφορές στην αποτίμηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων είτε λόγω της διαφοροποίησης της προ των αποσβέσεων αξίας τους είτε λόγω της διαφοροποίησης των συσσωρευμένων αποσβέσεων.

Γ. Να συντάσσει Πίνακες Φορολογικών Αποτελεσμάτων Χρήσης, Σχηματισμού Φορολογικών Αποθεματικών και Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα Φορολογικών Αποθεματικών, των οποίων τα δεδομένα προκύπτουν από λογαριασμούς που τηρούνται με τη διπλογραφική μέθοδο.

15. Οι συναλλαγές του υποκαταστήματος με εξηρτημένη λογιστική, αντί να καταχωρούνται σε ιδιαίτερα βιβλία ή καταστάσεις, καταχωρούνται στα βιβλία της έδρας και ειδικά οι αγορές, οι πωλήσεις και το ταμείο κάθε υποκαταστήματος παρακολουθούνται χωριστά από τα αντίστοιχα δεδομένα της έδρας ή άλλου υποκαταστήματος και δίνεται άμεσα στον έλεγχο το υπόλοιπο ταμείου κάθε υποκαταστήματος για το οποίο δεν τηρούνται βιβλία μέχρι την ημέρα που σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 12 του άρθρου αυτού έπρεπε να έχει γίνει η ενημέρωση των ημερολογίων.

Στο υποκατάστημα από τα βιβλία του οποίου εξάγεται αυτοτελές λογιστικό αποτέλεσμα τηρούνται ίδια διπλογραφικά βιβλία και εξάγεται τελικό αποτέλεσμα

το οποίο ενσωματώνεται με λογιστική εγγραφή στα βιβλία της έδρας.

16. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που εντάσσεται σε τήρηση απλογραφικών βιβλίων τηρεί:

α) Βιβλίο εσόδων - εξόδων.

β) Βιβλίο απογραφών ή καταστάσεις απογραφής, εφόσον τα ετήσια ακαθάριστα έσοδά του από την πώληση αγαθών υπερέβησαν το όριο των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ. Τα έσοδα της πρώτης διαχειριστικής περιόδου δεν ανάγονται σε ετήσια βάση.

17. Στο βιβλίο εσόδων - εξόδων καταχωρούνται διακεκριμένα:

α) Το είδος του δικαιολογητικού, ο αύξων αριθμός και η χρονολογία έκδοσης ή λήψης του, καθώς και το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία του εκδότη των στοιχείων αγορών και εξόδων.

β) Τα έσοδα από την πώληση εμπορευμάτων, προϊόντων, πρώτων και βοηθητικών υλών, υλικών συσκευασίας, από την παροχή υπηρεσίας και από λοιπές πράξεις.

γ) Οι δαπάνες για αγορά αγαθών, διακεκριμένα και ανάλογα με τον προορισμό τους για μεταπώληση ή παραγωγή προϊόντων, οι δαπάνες λήψης υπηρεσιών, τα γενικά έξοδα και λοιπές πράξεις.

δ) Η αξία αγοράς και πώλησης των παγίων στοιχείων.

ε) Ο Φ.Π.Α. που αντιστοιχεί στις πιο πάνω πράξεις.

στ) Οι αυτοπαραδόσεις αγαθών ή η ιδιοχρησιμοποίηση υπηρεσιών.

ζ) Τα έσοδα και έξοδα για λογαριασμό τρίτου που αφορούν πράξεις για τις οποίες εκδίδονται εκκαθαρίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 6 του παρόντος.

η) Οι επιστροφές και οι εκπτώσεις που γίνονται με ιδιαίτερο στοιχείο επί των πιο πάνω πράξεων, οι οποίες καταχωρούνται αφαιρετικά από τις αντίστοιχες στήλες.

Το ποσό κάθε πράξης των περιπτώσεων β΄, γ΄, δ΄ και στ΄ αναλύεται στον χρόνο ενημέρωσης, σε ιδιαίτερες στήλες του τηρούμενου βιβλίου ή σε καταστάσεις ανάλογα με τις ανάγκες του Φ.Π.Α..

18. Η καταχώρηση - ενημέρωση του βιβλίου εσόδων -εξόδων με τις πιο πάνω πράξεις γίνεται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα κάθε ημερολογιακού τριμήνου και όχι πέραν του χρόνου της εμπρόθεσμης υποβολής της περιοδικής δήλωσης Φ.Π.Α..

Στην περίπτωση που κατά την διάρκεια της χρήσης λαμβάνονται στοιχεία αγοράς αγαθών πριν από την παραλαβή τους, η ενημέρωση των βιβλίων γίνεται κατά την παραλαβή των αγαθών. Εφόσον στο τέλος της χρήσης λαμβάνονται στοιχεία αγοράς αγαθών που δεν έχουν ακόμα παραληφθεί, καταχωρούνται σχετικές εγγραφές σε ιδιαίτερες στήλες του βιβλίου εσόδων - εξόδων και τακτοποιούνται με την παραλαβή των αγαθών

Επιπλέον, μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του οικείου οικονομικού έτους καταχωρείται ανακεφαλαιωτικά, συγκεντρωτικά και όχι ανά παραστατικό, ανάλυση των δεδομένων της παραγράφου 17 του άρθρου αυτού, ανάλογα με τις ανάγκες της φορολογίας εισοδήματος για τον προσδιορισμό του αποτελέσματος και την συμπλήρωση των φορολογικών δηλώσεων ή καταστάσεων που ορίζονται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

19. Σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου εσόδων - εξόδων ή σε καταστάσεις καταχωρείται, μέχρι τον χρόνο της εμπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος για κάθε πάγιο περιουσιακό στοιχείο, η ημερομηνία και η αξία κτήσης του, το οικείο δικαιολογητικό, ο συντελεστής απόσβεσής του, οι αποσβέσεις και η αναπόσβεστη αξία.

20. Στο βιβλίο απογραφών ή σε καταστάσεις απογραφής καταχωρούνται τα εμπορεύματα, τα προϊόντα, τα ημιέτοιμα, οι Α΄ και Β΄ ύλες, καθώς και τα υλικά συσκευασίας, τα οποία κατέχει ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών κατά τη λήξη της διαχειριστικής του περιόδου και βρίσκονται σε δικές του εγκαταστάσεις ή σε εγκαταστάσεις τρίτων. Η καταχώρηση αυτή γίνεται με τον τρόπο που ορίζεται με τις διατάξεις της περίπτωσης α΄ της υποπαραγράφου 10.2 της παραγράφου 10 του άρθρου 4. Τα πιο πάνω αναφερόμενα αγαθά που βρίσκονται σε υποκατάστημα ή σε αποθηκευτικό χώρο καταχωρούνται διακεκριμένα στο βιβλίο απογραφών της έδρας και τα δεδομένα των αγαθών αυτών δίνονται άμεσα στον έλεγχο που διενεργείται στο υποκατάστημα ή στον αποθηκευτικό χώρο.

Το βιβλίο ενημερώνεται, με την ποσοτική καταχώρηση των αποθεμάτων, μέχρι την 20ή Φεβρουαρίου του επόμενου έτους, η δε αξία τίθεται μέχρι τον χρόνο της εμπρόθεσμης υποβολής, της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

21. Τα ποσά των ακαθάριστων εσόδων και ο Φ.Π.Α. που αντιστοιχεί σε αυτά μπορεί να καταχωρούνται καθημερινά στις στήλες που αφορούν, με ένα ποσό, για κάθε ένα είδος και σειρά στοιχείων που εκδόθηκαν την ίδια ημέρα με αναγραφή του πρώτου και τελευταίου αριθμού.

Σε περίπτωση χρήσης φορολογικής ταμειακής μηχανής αναγράφεται ο αριθμός του ημερήσιου δελτίου «Z», όπως ορίζεται από τις εκάστοτε ισχύουσες αποφάσεις περί Τεχνικών Προδιαγραφών των φ.τ.μ..

Παρέχεται η δυνατότητα καταχώρησης των ημερήσιων δελτίων «Z» με μία μηνιαία συγκεντρωτική εγγραφή με βάση δελτίο μηνιαίας αναφοράς, που εκτυπώνεται από την φ.τ.μ., και στο οποίο εμφανίζονται τα αντίστοιχα αθροίσματα των επί μέρους ημερήσιων δελτίων «Z», με αναγραφή στο βιβλίο εσόδων - εξόδων της περιόδου που αφορά, καθώς και του πρώτου και του τελευταίου αριθμού του ημερήσιου δελτίου «Z» του αντίστοιχου μήνα. Τα ημερήσια δελτία «Z» θα συνεχίσουν να εκδίδονται και να διαφυλάσσονται κατά τα οριζόμενα από τις εκάστοτε ισχύουσες αποφάσεις περί τεχνικών προδιαγραφών των φ.τ.μ. και των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 9. Στον ίδιο χρόνο διαφυλάσσονται και τα παραπάνω δελτία αναφοράς.

Τα ποσά των ακαθάριστων εσόδων και ο Φ.Π.Α που αντιστοιχεί σε αυτά μπορεί επίσης να καταχωρούνται καθημερινά στις στήλες που αφορούν, με ένα ποσό, με την προϋπόθεση ότι θα δίνεται άμεσα στον έλεγχο όταν ζητηθεί από αυτόν κατάσταση με ανάλυση των εσόδων για κάθε ένα είδος και σειρά στοιχείων που εκδόθηκαν την ίδια ημέρα με αναγραφή του πρώτου και τελευταίου αριθμού ή του αύξοντα αριθμού του ημερήσιου δελτίου «Z» κατά περίπτωση.

Τα ποσά των εξόδων μέχρι εκατόν πενήντα (150) ευρώ έκαστο και ο Φ.Π.Α. που αντιστοιχεί σε αυτά μπορεί να καταχωρούνται καθημερινά στις στήλες που αφορούν συγκεντρωτικά με ένα ποσό, με αναγραφή και του πλήθους των αντίστοιχων δικαιολογητικών.

22. Στο υποκατάστημα, πλην των πρόσκαιρων εγκαταστάσεων, τηρείται βιβλίο εσόδων - εξόδων για τις συναλλαγές κάθε υποκαταστήματος με δυνατότητα μη τήρησής του, εφόσον οι αγορές και οι πωλήσεις κάθε υποκαταστήματος παρακολουθούνται χωριστά στο βιβλίο εσόδων - εξόδων της έδρας, από τα αντίστοιχα δεδομένα της έδρας ή άλλου υποκαταστήματος.

Όταν στο υποκατάστημα τηρείται ιδιαίτερο βιβλίο εσόδων - εξόδων τα δεδομένα του καταχωρούνται διακεκριμένα συγκεντρωτικά στο αντίστοιχο βιβλίο της έδρας μέχρι την προθεσμία ενημέρωσής του.

23. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών της παραγράφου αυτής, ανεξάρτητα από την κατηγορία των βιβλίων που τηρεί, εκμεταλλευτής χώρου διαμονής ή φιλοξενίας, εκπαιδευτηρίου, κλινικής ή θεραπευτηρίου, κέντρων αισθητικής, γυμναστηρίων, χώρου στάθμευσης, καθώς και οι γιατροί και οδοντίατροι, παρέχουν ασφαλείς πληροφορίες για τις συναλλαγές τους μέχρι την έκδοση του στοιχείου, για το οποίο έχουν υποχρέωση, όπου και αναγράφονται τα στοιχεία του πελάτη. Η διασφάλιση των πληροφοριών αυτών γίνεται είτε με την καταχώριση χειρόγραφα σε θεωρημένα έντυπα ή, επί μηχανογραφικής τήρησης, με τη χρήση ειδικών ασφαλών διατάξεων σήμανσης του Ν. 1809/1988 (Α΄ 222). Η παρούσα παράγραφος παύει να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2014.

Άρθρο 5

Δελτίο Αποστολής

1. Δελτίο αποστολής εκδίδεται από τον υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών:

α) σε κάθε περίπτωση χονδρικής πώλησης ή παράδοσης ή διακίνησης αγαθών προς οποιονδήποτε και για οποιονδήποτε σκοπό, εφόσον δεν εκδόθηκε συνενωμένο δελτίο αποστολής με φορολογικό στοιχείο αξίας,

β) σε κάθε περίπτωση παραλαβής από αυτόν αγαθών για διακίνηση, από μη υπόχρεο σε έκδοση δελτίου ή από αρνούμενο την έκδοσή του,

γ) επί διακίνησης αγαθών μεταξύ των επαγγελματικών εγκαταστάσεών του,

δ) επί ποσοτικής παραλαβής σε επαγγελματική του εγκατάσταση, χωρίς στοιχείο διακίνησης, εμπορεύσιμων ή πάγιων αγαθών από οποιονδήποτε τρίτο για αγορά, πώληση, απλή διαμεσολάβηση προς πώληση, αποθήκευση, φύλαξη, χρήση, καθώς και για επεξεργασία στην περίπτωση που ο αποστολέας είναι υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών ή αγρότης του ειδικού καθεστώτος. Όταν κατά την παραλαβή των αγαθών εκδίδεται άμεσα τιμολόγιο αγοράς δεν απαιτείται να εκδίδεται δελτίο αποστολής.

2. Δελτίο αποστολής εκδίδεται και από τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3, σε περίπτωση αποστολής αγαθών σε υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών, λόγω πώλησης ή για να πωληθούν για λογαριασμό τους.

3. Δελτίο αποστολής εκδίδεται και από τους αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α., εφόσον διακινούν οπωρολαχανικά, νωπά αλιεύματα, άνθη και φυτά για πώληση απευθείας ή μέσω τρίτων, για επεξεργασία ή συσκευασία, ανεξάρτητα από το χρησιμοποιούμενο μεταφορικό μέσο. Για τα λοιπά αγροτικά προϊόντα εκδίδουν δελτία αποστολής μόνον, όταν τα διακινούν με δημόσιας χρήσης μεταφορικά μέσα και για τις αιτίες που προαναφέρονται.

4. Συγκεντρωτικό δελτίο αποστολής εκδίδεται σε περίπτωση μεταφοράς και διανομής αγαθών, που η ποσότητά τους καθορίζεται από τον παραλήπτη, κατά την παραλαβή τους. Στην περίπτωση που χρησιμοποιούνται οχήματα ιδιωτικής χρήσης για τη διακίνηση κάθε είδους αγαθών, αντί της έκδοσης Συγκεντρωτικού Δελτίου Αποστολής δύναται να τηρείται θεωρημένο βιβλίο κινητής αποθήκης, ξεχωριστά σε κάθε όχημα, στο οποίο καταχωρούνται εντός δεκαπέντε (15) ημερών, τα δελτία αποστολής εφοδιασμού του οχήματος με αγαθά και τα εκδιδόμενα παραστατικά για τη διάθεση αυτών, τα οποία φυλάσσονται επί του οχήματος μέχρι την ενημέρωση του βιβλίου αυτού.

Κατά την παράδοση των αγαθών εκδίδεται, κατά παραλήπτη, δελτίο αποστολής ή συνενωμένο δελτίο αποστολής με φορολογικό στοιχείο αξίας ή απόδειξη λιανικής πώλησης, εφόσον στην τελευταία περίπτωση πρόκειται για

υπόχρεο τήρησης βιβλίων. Στο στοιχείο που εκδίδεται, κατά περίπτωση, αναγράφεται και το είδος και η ποσότητα των αγαθών, με εξαίρεση τις αποδείξεις που εκδίδονται από φορολογική ταμειακή μηχανή και εφόσον δεν τηρείται ο λογαριασμός 94 του Ε.Γ.Λ.Σ., καθώς και η ακριβής ώρα παράδοσής τους. Με την επιστροφή στην επιχείρηση αναγράφεται στο πρωτότυπο του συγκεντρωτικού δελτίου αποστολής η ποσότητα των αγαθών που επιστρέφονται ή εκδίδεται δελτίο αποστολής, στο οποίο αναγράφονται το είδος και η ποσότητα των επιστρεφόμενων αγαθών, καθώς και ο αύξων αριθμός του συγκεντρωτικού δελτίου αποστολής.

Το συγκεντρωτικό δελτίο αποστολής αυτής της παραγράφου, κατάλληλα γραμμογραφημένο σε στήλες, μπορεί να εκδίδεται την πρώτη ημέρα της διακίνησης των αγαθών, ανεξαρτήτως απόστασης, εφόσον, κάθε ημέρα και μέχρι τριάντα (30) ημέρες πριν από την εκκίνηση του μεταφορικού μέσου αναγράφονται σε ιδιαίτερη στήλη τα υπόλοιπα των ποσοτήτων κάθε είδους αγαθών που διακινούνται την ημέρα αυτή.

5. Στο δελτίο αποστολής αναγράφονται:

α) Τα στοιχεία του αποστολέα και παραλήπτη, όπως ορίζονται από τις διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου 6. Όταν τα αγαθά αποστέλλονται σε ιδιώτη αναγράφεται μόνο το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνσή του. Στο συγκεντρωτικό δελτίο αποστολής, ως παραλήπτης, αναγράφεται η λέξη «Διάφοροι».

β) Η ακριβής ώρα παράδοσης ή έναρξης της αποστολής, που σημειώνεται τουλάχιστον στο πρώτο αντίτυπο, με τετραψήφιο αριθμό.

γ) Ο αριθμός κυκλοφορίας του πρώτου χρησιμοποιούμενου, κατά τη μεταφορά των αγαθών, φορτηγού αυτοκινήτου δημόσιας ή ιδιωτικής χρήσης ή το όνομα του πλωτού μέσου επί θαλάσσιων μεταφορών.

δ) Ο τόπος από τον οποίο τα αγαθά αποστέλλονται, καθώς και ο τόπος προορισμού, όταν δε συμπίπτει με τη διεύθυνση του καταστήματος ή του υποκαταστήματος του αποστολέα και του καταστήματος του παραλήπτη, κατά περίπτωση.

ε) Η ημερομηνία έκδοσης αυτού. Σε περίπτωση που το δελτίο αποστολής εκδίδεται για τη διακίνηση αγαθών με ενδιάμεσο σταθμό, αναγράφεται σε αυτό εκτός από την ημερομηνία και ώρα διακίνησής τους μέχρι τον ενδιάμεσο αυτό σταθμό και η ημερομηνία και η ώρα της κυρίως διακίνησής τους από το σταθμό αυτό μέχρι το τελικό σημείο προορισμού τους.

στ) Ο σκοπός της διακίνησης.

ζ) Το είδος, η μονάδα μέτρησης, η ποσότητα κάθε είδους, το άθροισμα των ποσοτήτων των ειδών, αριθμητικώς και ολογράφως, ανεξάρτητα αν για τον προσδιορισμό της ποσότητας κάθε είδους χρησιμοποιήθηκε η ίδια ή διαφορετική μονάδα μέτρησης. Δεν υπάρχει υποχρέωση αναγραφής του αθροίσματος των ποσοτήτων αριθμητικώς και ολογράφως όταν το δελτίο αποστολής εκδίδεται με τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή (Η/Υ).

η) Επί αποστολής αγαθών εκτός της χώρας με σκοπό την αποθήκευση και εν συνεχεία την πώληση, αναγράφεται και η αξία των αγαθών που αποστέλλονται.

θ) Ο αριθμός του τιμολογίου αγοράς ή πώλησης ηρτημένων καρπών.

6. Τα αγαθά που αποστέλλονται ή παραλαμβάνονται, συνοδεύονται κατά τη διακίνησή τους με το πρώτο αντίτυπο του δελτίου αποστολής, που παραδίδεται στον παραλήπτη τους. Όταν για τη διακίνηση αγαθών, εκδίδεται δελτίο αποστολής δεν επιτρέπεται στη συνέχεια για την ίδια συναλλαγή η έκδοση συνενωμένου δελτίου αποστολής με φορολογικό στοιχείο αξίας και αντίστροφα. Το στοιχείο αυτό συνοδεύει τα αγαθά σε όλη τη διαδρομή και παραδίδεται στον παραλήπτη τους.

Επί μεταφοράς αγαθών με μεταφορικά μέσα δημόσιας χρήσης, ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών ή τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 και οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. παραδίδουν στο μεταφορέα ή το μεταφορικό γραφείο τα στοιχεία του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής, που συνοδεύουν τα αγαθά μέχρι την παράδοσή τους στον παραλήπτη.

Επί αποστολής αγαθών από πρόσωπο μη υπόχρεο στην έκδοση των στοιχείων του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής, το πρόσωπο αυτό παραδίδει στο μεταφορέα ή το μεταφορικό γραφείο ενυπόγραφη δήλωση μεταφοράς, στην οποία αναγράφεται το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και η διεύθυνσή του, καθώς και τα αντίστοιχα στοιχεία του παραλήπτη, ο τόπος προορισμού και συνοπτική περιγραφή των ειδών.

7. Το δελτίο αποστολής, σε όλη τη διάρκεια της διαδρομής από τον τόπο έναρξης της διακίνησης μέχρι τον τόπο παράδοσης ή προορισμού, συνοδεύει τα διακινούμενα αγαθά και επιδεικνύεται άμεσα στο φορολογικό έλεγχο.

Η επικαιρότητα του δελτίου αποστολής, εξαρτάται από την απόσταση, τον τρόπο της μεταφοράς, το είδος των χρησιμοποιούμενων μεταφορικών μέσων και τις ειδικότερες συνθήκες της μεταφοράς.

Το βάρος της απόδειξης της χρονικής διάρκειας των δελτίων αποστολής φέρει ο υπόχρεος σε έκδοσή τους, ο οποίος μπορεί να αναγράφει στα δελτία αποστολής, γεγονότα ή καταστάσεις, που δικαιολογούν τη χρονική διάρκεια αυτών.

8. Κατ΄ εξαίρεση δεν απαιτείται η έκδοση δελτίου αποστολής στις εξής περιπτώσεις:

α) Διακινήσεις ειδών που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό αυτών ως αγαθών, υπό την έννοια ότι πρόκειται για ενσώματα είδη που δεν εμπεριέχονται σε αυτά δικαιώματα ή δεν έχουν εμπορευματική αξία για τον αποστολέα, τον παραλήπτη ή άλλον τρίτο και δεν προκύπτει από τη διάθεση αυτών, αυτούσιων ή μη, έσοδο.

β) Διακινήσεις ανταλλακτικών παγίων από τον υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών μεταξύ των εγκαταστάσεών του, εφόσον δεν αποτελούν γι΄ αυτόν αντικείμενο εμπορίας και προορίζονται αποκλειστικά για την αποκατάσταση βλαβών στις εγκαταστάσεις του και οι διακινήσεις αυτές διενεργούνται με μεταφορικά μέσα ιδιωτικής χρήσης κυριότητάς του ή μισθωμένα δημόσιας χρήσης.

γ) Μεταφοράς, με μεταφορικά μέσα ιδιωτικής χρήσης ή μισθωμένα δημόσιας χρήσης: γα) αυτούσιων λατομικών προϊόντων (άμμου, σκύρων κ.λπ.) από κατασκευαστικές επιχειρήσεις, που παράγονται από τις ίδιες επιχειρήσεις για τα έργα που εκτελούνται από αυτές, γβ) μεταλλεύματος, από εργοτάξιο σε εργοτάξιο και από εργοτάξιο σε χώρους αποθήκευσης, επεξεργασίας και εκφόρτωσης, κατά περίπτωση, που ενεργούνται από μεταλλευτικές επιχειρήσεις και γγ) πέτρας, χαλικιού, αργιλοπετρώματος και αργιλοχώματος, από επιχειρήσεις παραγωγής αδρανών υλικών, ασβέστη και τσιμέντου, από τους χώρους περισυλλογής ή εξόρυξης στους χώρους επεξεργασίας.

δ) Διακίνηση αγαθών που αναφέρονται στις διατάξεις της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 16 του άρθρου 6, τα οποία διατίθενται μέσω δικτύου με συνεχή ροή.

Άρθρο 6

Τιμολόγηση Συναλλαγών

1. Για την πώληση αγαθών για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτου και την παροχή υπηρεσιών από υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών σε άλλο υπόχρεο, σε πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 ή σε αγρότες του

ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. ή σε πρόσωπα εκτός της χώρας, για την άσκηση του επαγγέλματός τους ή την εκτέλεση του σκοπού τους, κατά περίπτωση, εκδίδεται τιμολόγιο, τουλάχιστον διπλότυπο.

Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών οφείλει να εξασφαλίζει την έκδοση τιμολογίου από τον ίδιο σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, καθώς επίσης εξ ονόματός του και για λογαριασμό του από τον πελάτη του ή από τρίτον, για τις παραδόσεις αγαθών ή παροχή υπηρεσιών που πραγματοποιούνται από αυτόν, είτε στο εσωτερικό της χώρας, είτε σε άλλα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε σε τρίτη χώρα.

2. Για τις χονδρικές πωλήσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών, που επαναλαμβάνονται κάθε ημέρα ή και κατά αραιότερα χρονικά διαστήματα μέσα στον ίδιο μήνα, προς τον ίδιο υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών ή πρόσωπο της παραγράφου 1 του άρθρου 3 ή σε αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α., ο πωλητής μπορεί, αντί της έκδοσης τιμολογίου για κάθε πώληση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών, να τηρεί κατάσταση κατά αγοραστή - πελάτη, στην οποία καταχωρείται για κάθε πώληση αγαθών ή για κάθε παροχή υπηρεσιών η ημερομηνία παράδοσης των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών, το είδος, η ποσότητα και η αξία των αγαθών ή το είδος των υπηρεσιών και το ποσό της αμοιβής που συμφωνήθηκε. Με βάση τα δεδομένα της κατάστασης αυτής εκδίδεται το τιμολόγιο την τελευταία ημέρα του μήνα εκείνου που αφορά, στο οποίο δεν απαιτείται αναλυτική περιγραφή, εφόσον η πιο πάνω κατάσταση συντάσσεται σε δύο αντίτυπα, ένα των οποίων επισυνάπτεται στο τιμολόγιο. Η κατάσταση αυτή δεν απαιτείται όταν το τιμολόγιο που εκδίδεται περιέχει αναλυτικά όλα τα δεδομένα που απαιτούνται από τις κατ΄ ιδίαν διατάξεις.

3. Επίσης, ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών εκδίδει τιμολόγιο όταν εισπράττει επιδοτήσεις, οικονομικές ενισχύσεις, αποζημιώσεις, επιστροφές τόκων, εισφορές και άλλα ανόργανα έσοδα. Για την υποχρέωση έκδοσης τιμολογίου, ως είσπραξη θεωρείται και η πίστωση του λογαριασμού του δικαιούχου, εφόσον αυτός εγγράφως έλαβε γνώση της πίστωσης αυτής.

4. Τιμολόγιο εκδίδεται και από τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 για τις πωλήσεις αγαθών ή τις παροχές υπηρεσιών, που πραγματοποιούν σε υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών ή σε πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 ή αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α..

5. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών και τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 αποδεικνύουν τις συναλλαγές με τη σύνταξη, εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στις παραγράφους 14 και 15 αυτού του

άρθρου, τίτλου κτήσης στον οποίο περιλαμβάνονται τα στοιχεία των συμβαλλομένων, καθώς και τα στοιχεία της συναλλαγής, όπως αναφέρονται στις παραγράφους 10 και 11 του άρθρου αυτού για τα αγαθά που αγοράζουν από πρόσωπα που δεν έχουν υποχρέωση για έκδοση τιμολογίου κατά την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών. Στην περίπτωση άρνησης από υπόχρεο έκδοσης τιμολογίου ή έκδοσης ανακριβούς τιμολογίου το γεγονός γνωστοποιείται άμεσα από τον αγοραστή των αγαθών ή τον λήπτη των υπηρεσιών στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. του αντισυμβαλλόμενου σε Κεντρικές Υποδομές.[44]

6. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών και τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 όταν αγοράζουν αγροτικά προϊόντα από αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. εκδίδουν τιμολόγιο.

Για το χρόνο έκδοσης του τιμολογίου του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν αναλόγως τα οριζόμενα, για την πώληση αγαθών, στις διατάξεις των παραγράφων 14 και 15 του άρθρου αυτού, για δε τις επαναλαμβανόμενες αγορές τα οριζόμενα στην παραπάνω παράγραφο 2.

7. Τα αγαθά που παραλαμβάνονται από τρίτο προς πώληση ή προς επεξεργασία για λογαριασμό του καταχωρούνται, κατ΄ είδος και ποσότητα σε διπλότυπη κατάσταση κατά εντολέα. Στην ίδια κατάσταση καταχωρούνται κατ΄ είδος, ποσότητα και αξία τα αγαθά που πωλούνται ή παραδίδονται μετά την επεξεργασία, οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για λογαριασμό του τρίτου, ο Φ.Π.Α. και κάθε άλλο στοιχείο απαραίτητο για την εκκαθάριση. Την τελευταία ημέρα κάθε μήνα εκδίδεται εκκαθάριση κατά εντολέα, στην οποία αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία του εντολέα, η συνολική αξία των πωλήσεων ή της αμοιβής κατά συντελεστή Φ.Π.Α., το ποσό του Φ.Π.Α., η προμήθεια που αναλογεί, ο Φ.Π.Α. της προμήθειας, καθώς και οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για λογαριασμό του εντολέα. Η εκκαθάριση με το ένα αντίτυπο της κατάστασης και τα δικαιολογητικά των δαπανών, που εκδόθηκαν στο όνομα του εντολέα και αναγράφονται αναλυτικά στην κατάσταση, αποστέλλονται στον εντολέα μέχρι τη δεκάτη πέμπτη (15η) ημέρα του μήνα της εκκαθάρισης και προκειμένου για τον τελευταίο μήνα της διαχειριστικής περιόδου μέχρι την εικοστή (20ή) ημέρα του επόμενου μήνα. Η εκκαθάριση και η κατάσταση, ως προς τον εντολέα, υποκαθιστούν τα στοιχεία πώλησης αυτού.

---

[44] Τροποποίηση 4223/2013 art_51; Τροποποίηση 4111/2013 art_11

Η πιο πάνω κατάσταση μπορεί να μη συντάσσεται εάν τα στοιχεία της αναγράφονται στην εκκαθάριση.

8. Οι διατάξεις της προηγουμένης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και επί αγοράς αγαθών ή λήψης υπηρεσιών για λογαριασμό τρίτου.

Επί αγοράς αγαθών ή λήψης υπηρεσιών από πρόσωπο που δεν έχει υποχρέωση έκδοσης τιμολογίου εφαρμόζεται αναλόγως η παράγραφος 5 του παρόντος άρθρου. Στην περίπτωση αυτή στο τιμολόγιο αναγράφεται και το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του εντολέα, διαφορετικά η αγορά θεωρείται, κατ΄ αμάχητο τεκμήριο, ότι έγινε για λογαριασμό του αντιπροσώπου.[45]

Στις περιπτώσεις χορήγησης αμοιβών (προμηθειών), που απαλλάσσονται από το Φ.Π.Α., σε υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών, δύναται ο λήπτης των υπηρεσιών, υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών, να εκδίδει εκκαθάριση έως το τέλος του δεύτερου μήνα από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου των συμβαλλομένων με την προϋπόθεση, ότι αφορά το σύνολο των περιπτώσεων στην ίδια διαχειριστική περίοδο.

9. Στο τιμολόγιο αναγράφονται η ημερομηνία έκδοσης αυτού, τα πλήρη στοιχεία των συμβαλλομένων, η ημερομηνία της συναλλαγής, εφόσον δεν συμπίπτει με την ημερομηνία έκδοσης του τιμολογίου, και τα στοιχεία αυτής, καθώς και ο αύξων αριθμός ή οι αριθμοί των δελτίων αποστολής που εκδόθηκαν για τη διακίνηση ή την παραλαβή των αγαθών που αφορά το τιμολόγιο.[46]

Ακόμη, στο τιμολόγιο αναγράφονται υποχρεωτικά και οι ακόλουθες ενδείξεις:

α) Όταν η πράξη απαλλάσσεται από το Φ.Π.Α., η αντίστοιχη εθνική διάταξη ή διάταξη της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ σύμφωνα με την οποία η παράδοση αγαθών ή η παροχή υπηρεσιών απαλλάσσεται από το φόρο αυτό.

β) Επί ενδοκοινοτικής παράδοσης ενός καινούργιου μεταφορικού μέσου, τα στοιχεία που απαριθμούνται στην παράγραφο 4 του άρθρου 11 του Κώδικα Φ.Π.Α. (Ν. 2859/2000, Α΄ 248).

---

[45] Τροποποίηση 4111/2013 art_11

[46] Τροποποίηση 4111/2013 art_11

γ) Όταν εφαρμόζεται το καθεστώς του περιθωρίου κέρδους των πρακτορείων ταξιδιών, η αναφορά «Καθεστώς περιθωρίου - Ταξιδιωτικά πρακτορεία».

δ) Όταν ο υπόχρεος στο Φ.Π.Α. είναι φορολογικός αντιπρόσωπος κατά την έννοια του άρθρου 35 του Κώδικα Φ.Π.Α. , τα πλήρη στοιχεία του προσώπου αυτού, καθώς και ο Α.Φ.Μ. του.

ε) Όταν ο λήπτης είναι υπόχρεος καταβολής του φόρου, η αναφορά «Αντίστροφη επιβάρυνση».

στ) Όταν εφαρμόζεται ένα από τα ειδικά καθεστώτα που ισχύουν στον τομέα των μεταχειρισμένων αγαθών και αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής και αρχαιολογικής αξίας, η αναφορά «Καθεστώς περιθωρίου -Μεταχειρισμένα αγαθά», «Καθεστώς περιθωρίου - Έργα τέχνης» ή «Καθεστώς περιθωρίου - Αντικείμενα συλλεκτικής και αρχαιολογικής αξίας» αντιστοίχως.

10. Ως πλήρη στοιχεία των συμβαλλομένων νοούνται το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία, η διεύθυνση και ο Α.Φ.Μ.. Για το Δημόσιο και τα εξομοιούμενα με αυτό πρόσωπα, καθώς και για τους διεθνείς οργανισμούς και τις ξένες αποστολές, αναγράφεται τουλάχιστον η επωνυμία και η διεύθυνση, καθώς και ο Α.Φ.Μ..

11. Ως πλήρη στοιχεία της συναλλαγής νοούνται το είδος των αγαθών, η ποσότητα, η μονάδα μέτρησης, η τιμή μονάδας και η αξία ή το είδος των υπηρεσιών και η αμοιβή, η οποία, όπου συντρέχει περίπτωση, αναλύεται κατά συντελεστή Φ.Π.Α. ή απαλλαγή από το Φ.Π.Α.. Οι παρεχόμενες εκπτώσεις αναγράφονται κατά τις ίδιες διακρίσεις. Στο καθαρό ποσό περιλαμβάνονται οι κατά το χρόνο της συναλλαγής συναλλακτικές και ειδικές φορολογικές επιβαρύνσεις και προστίθεται ο Φ.Π.Α. που αναλογεί. Ακόμη αναγράφεται το συνολικό ποσό της αξίας της συναλλαγής ή της αμοιβής. Επί αγοράς ηρτημένων καρπών ορισμένου κτήματος στο τιμολόγιο αναγράφεται ως ποσότητα αυτή που υπολογίζεται να αποληφθεί.

Επί παροχής πολλαπλών συναφών υπηρεσιών ως είδος μπορεί να αναγράφεται συνοπτική περιγραφή τούτων, εφόσον γίνεται παραπομπή στην οικεία σύμβαση.

Ειδικά επί παροχής ιατρικών υπηρεσιών το είδος αυτών αναγράφεται κατά γενική κατηγορία.

12. Στο τιμολόγιο που εκδίδει ο αντιπρόσωπος οίκου εξωτερικού, εκτός από τα στοιχεία του, τα στοιχεία του αντισυμβαλλόμενου οίκου εξωτερικού και

τα στοιχεία της συναλλαγής, όπως αυτά αναφέρονται στις παραγράφους 9, 10 και 11 του άρθρου αυτού αναγράφει τον αριθμό του τιμολογίου ή της παραγγελίας, στα οποία αναφέρεται η προμήθεια. Επίσης, εκδίδει τιμολόγιο με το ίδιο περιεχόμενο και στις περιπτώσεις που παίρνει προμήθεια και από τον παραγγελέα ή μόνο από αυτόν.

13. Για τις επιστροφές και τις εκπτώσεις ή άλλες διαφορές, εκτός του Φ.Π.Α., οι οποίες αναφέρονται σε προηγούμενες συναλλαγές, εκδίδεται πιστωτικό τιμολόγιο από τον εκδότη του τιμολογίου ή άλλου στοιχείου που εκδόθηκε αντί τιμολογίου, στο οποίο αναγράφονται, εκτός των στοιχείων των συμβαλλομένων, το είδος, η ποσότητα, η μονάδα μέτρησης, η τιμή και η αξία κατά συντελεστή Φ.Π.Α. των επιστρεφομένων αγαθών, το ποσό των εκπτώσεων και των τυχόν διαφορών, ο αύξων αριθμός ή οι αριθμοί των στοιχείων της συναλλαγής που αφορά η επιστροφή ή η παρεχόμενη έκπτωση, καθώς και ο Φ.Π.Α.. Επί εκπτώσεων που υπολογίζονται με βάση τις πωλήσεις δεν απαιτείται η αναγραφή των πιο πάνω αριθμών. Πιστωτικό τιμολόγιο για το Φ.Π.Α. εκδίδεται μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπεται αυτό ρητά από σχετικές διατάξεις.

14. Το τιμολόγιο εκδίδεται κατά την παράδοση ή την έναρξη της αποστολής των αγαθών στον παραλήπτη, κατά περίπτωση. Κατ' εξαίρεση, το τιμολόγιο εκδίδεται το αργότερο σε ένα (1) μήνα από την παράδοση ή αποστολή των αγαθών στον αγοραστή και πάντως μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο των συμβαλλομένων. Στις προαναφερόμενες περιπτώσεις έκδοσης του τιμολογίου σε χρόνο μεταγενέστερο της παράδοσης ή αποστολής των αγαθών, όταν αυτές αφορούν ενδοκοινοτικές αποστολές ή παραδόσεις αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 28 του Ν. 2859/2000 , το τιμολόγιο εκδίδεται το αργότερο μέχρι τη 15η του επόμενου μήνα της παράδοσης ή αποστολής αγαθών και πάντως μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο των συμβαλλομένων. Το τιμολόγιο αγοράς ηρτημένων καρπών εκδίδεται κατά το χρόνο κατάρτισης της σύμβασης. Επί επιστροφής αγαθών το πιστωτικό τιμολόγιο εκδίδεται το αργότερο σε ένα (1) μήνα από το χρόνο της παραλαβής τους και πάντως μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο που παραλήφθηκαν τα αγαθά. Στην περίπτωση παροχής υπηρεσίας το τιμολόγιο εκδίδεται με την ολοκλήρωση της παροχής. Όταν η παροχή υπηρεσίας διαρκεί, εκδίδεται τιμολόγιο κατά το χρόνο που καθίσταται απαιτητό μέρος της αμοιβής, για το μέρος αυτό και την υπηρεσία που παρασχέθηκε. Πάντως, το τιμολόγιο δεν μπορεί να εκδοθεί πέραν της διαχειριστικής περιόδου που παρασχέθηκε η υπηρεσία. Στην περίπτωση εκτέλεσης τεχνικών έργων ή εγκαταστάσεων, το τιμολόγιο εκδίδεται μέσα σε ένα (1) μήνα από την προσωρινή επιμέτρηση και πάντως μέσα στην ίδια φορολογική περίοδο που

πραγματοποιήθηκε η επιμέτρηση. Ειδικά σε περίπτωση παροχής σε πελάτη δικαιώματος λήψης υπηρεσιών, για συγκεκριμένο ή μη χρονικό διάστημα, έναντι προκαθορισμένης αμοιβής, ανεξάρτητα αν αυτή αφορά συγκεκριμένο ή μη πλήθος υπηρεσιών, το τιμολόγιο εκδίδεται κατά το χρόνο που η αμοιβή είναι απαιτητή και ο πελάτης αποκτά το σχετικό δικαίωμα λήψης των υπηρεσιών και πάντως μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο των συμβαλλομένων.[47]

15. Εάν ο αγοραστής των αγαθών ή υπηρεσιών είναι πρόσωπο της παραγράφου 1 του άρθρου 3, το τιμολόγιο μπορεί να εκδοθεί μέχρι το τέλος της διαχειριστικής περιόδου μέσα στην οποία έγινε η παράδοση ή η αποστολή των αγαθών ή η παροχή των υπηρεσιών ή η πιστοποίηση δημόσιων έργων ή η οριστικοποίηση από τις αρμόδιες αρχές της πώλησης συγγραμμάτων.

Όλα τα φορολογικά στοιχεία του παρόντος άρθρου, τα οποία εκδίδονται στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου, επιτρέπεται να εκδίδονται μέχρι την εικοστή (20ή) ημέρα του επόμενου μήνα με ημερομηνία έκδοσης την τελευταία ημέρα της διαχειριστικής περιόδου, εφόσον παραδίδονται μέχρι την ημέρα αυτή, σε αυτόν που αφορούν.

Ειδικά, όλα τα φορολογικά στοιχεία του παρόντος άρθρου που εκδίδονται στο τέλος κάθε μήνα, επιτρέπεται να εκδίδονται μέχρι τη δέκατη πέμπτη (15η) ημέρα του επόμενου μήνα με ημερομηνία έκδοσης την τελευταία ημέρα του προηγούμενου μήνα, με εξαίρεση τα τιμολόγια που εκδίδονται στο χρόνο που προβλέπεται από τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου 14, τα οποία επιτρέπεται να εκδίδονται εντός του επόμενου δεκαπενθημέρου από τον προβλεπόμενο αυτόν χρόνο και με ημερομηνία έκδοσης αυτή της συμπλήρωσης ενός μήνα από την παράδοση ή την αποστολή των αγαθών στον αγοραστή.

16. Εξομοιώνονται με τιμολόγια:

α) Τα συντασσόμενα συμβόλαια μεταβίβασης στις πωλήσεις ακινήτων, βιομηχανοστασίων, πλοίων, αυτοκινήτων, αεροσκαφών και λοιπών μηχανημάτων, καθώς και λοιπά συντασσόμενα έγγραφα στις πωλήσεις μετοχών, παραγώγων, ομολογιών, ομολόγων, εντόκων γραμματίων και λοιπών συναφών που περιλαμβάνουν τα στοιχεία των τιμολογίων,

β) Λοιπά στοιχεία που εκδίδονται για πωλήσεις φυσικού αερίου μέσω δικτύου, ύδατος μη ιαματικού, αεριόφωτος, ηλεκτρικού ρεύματος,

[47] Τροποποίηση 4223/2013 art_51

θερμικής ενέργειας ή παροχής τηλεπικοινωνιακών, ταχυδρομικών, τραπεζικών, χρηματιστηριακών, χρηματοδοτικών εργασιών, καθώς και στις περιπτώσεις είσπραξης ανταποδοτικών τελών και λοιπών συναφών δικαιωμάτων από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α., δημοτικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, εφόσον περιλαμβάνουν τα στοιχεία του τιμολογίου.[48]

γ) Η απόδειξη λιανικής, στην οποία αναγράφεται γενική περιγραφή του είδους των αγαθών ή υπηρεσιών ή η γενική περιγραφή του είδους που προκύπτει από το αντικείμενο εργασιών που εμφανίζεται στα στοιχεία του εκδότη για τις περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών, καθώς και τις πωλήσεις μη εμπορεύσιμων αγαθών για τον αγοραστή υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών ή τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 ή αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α., αξίας κάθε συναλλαγής μέχρι εκατό (100) ευρώ.[49]

17. Τα πρόσωπα που εκδίδουν τιμολόγιο εξ ονόματος και για λογαριασμό του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών μπορεί να είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα, σε άλλα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε τρίτη χώρα, με τους ακόλουθους όρους και προϋποθέσεις:

α) Τα πρόσωπα αυτά να είναι υποκείμενα στο φόρο στη χώρα εγκατάστασής τους. Ειδικά, όταν τα πρόσωπα αυτά είναι εγκατεστημένα σε χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη για την αμοιβαία συνδρομή ανάλογης εμβέλειας με την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του Ν. 1402/1983 (Α΄ 167), του Ν. 1914/1990 (Α΄ 178) και τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1798/2003 του Συμβουλίου της 7ης Οκτωβρίου 2003 (Επίσημη Εφημερίδα L 264/2003, σελ. 1-11), θα πρέπει να αποδεικνύεται η άσκηση δραστηριότητας από τα πρόσωπα αυτά στη χώρα εγκατάστασής τους από επίσημο έγγραφο της οικείας φορολογικής αρχής.

β) Να υπάρχει προηγούμενη συμφωνία, πριν την έκδοση του πρώτου τιμολογίου, μεταξύ τους που αποδεικνύεται με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο και από την οποία να προκύπτουν, μεταξύ άλλων, η ακριβής διεύθυνση της εγκατάστασης από την οποία θα εκδίδονται τα τιμολόγια, η ρητή αποδοχή της συγκεκριμένης διαδικασίας, που καθορίζεται με το άρθρο αυτό, οι όροι της τιμολόγησης, καθώς και οι διαδικασίες

---

[48] Τροποποίηση 4111/2013 art_11

[49] Τροποποίηση 4111/2013 art_11

αποδοχής του κάθε τιμολογίου από τον υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών.

Ειδικά, στην περίπτωση έκδοσης τιμολογίων από τον πελάτη ή τον τρίτο που είναι εγκατεστημένος σε χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη για την αμοιβαία συνδρομή με την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του Ν. 1402/1983, του Ν. 1914/1990 και τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1798/2003 του Συμβουλίου της 7ης Οκτωβρίου 2003, η ανωτέρω συμφωνία απαιτείται να έχει καταρτισθεί εγγράφως, η οποία να έχει κατατεθεί πριν την έκδοση του πρώτου τιμολογίου στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών για λογαριασμό του οποίου ο πελάτης ή ο τρίτος εκδίδει τιμολόγια.

γ) Τα εκδιδόμενα τιμολόγια από τον πελάτη του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών ή τον τρίτο πρέπει να φέρουν τα πλήρη στοιχεία του πελάτη ή του τρίτου, καθώς και του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών για λογαριασμό του οποίου εκδίδονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του παρόντος νόμου διακριτά και με σαφή αναφορά στην ιδιότητα εκάστου. Ο πελάτης ανεξάρτητα του τόπου εγκατάστασής του εκδίδει το τιμολόγιο στο όνομα και για λογαριασμό του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών με την ένδειξη «αυτοτιμολόγηση».

δ) Για τα τιμολόγια που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού.

18. Ως στοιχεία που επέχουν θέση τιμολογίου γίνονται δεκτά όλα τα έγγραφα ή μηνύματα σε χαρτί ή με ηλεκτρονική μορφή, τα οποία πληρούν τους όρους που καθορίζονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

19. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών εφαρμόζει κατάλληλες δικλείδες, που εξειδικεύονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, για την παρακολούθηση των παραλαμβανομένων και μη τιμολογημένων ακόμη από τους προμηθευτές αποθεμάτων, καθώς και των αποθεμάτων που διακινούνται και εκκρεμεί τιμολόγηση.[50]

[50] Προσθήκη 4223/2013 art_51

Άρθρο 7

Αποδείξεις Λιανικών Συναλλαγών

1. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών εκδίδει απόδειξη λιανικής, τουλάχιστον διπλότυπη, για κάθε πώληση αγαθού, για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτου, ή παροχή υπηρεσίας προς φυσικό πρόσωπο, για την ικανοποίηση ατομικών ή οικογενειακών αναγκών ή προς τα μέλη προμηθευτικού συνεταιρισμού με βάση διατακτικές του ή αλλαγή λιανικώς πωληθέντος αγαθού.

2. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών εκδίδει απόδειξη επιστροφής στις εξής περιπτώσεις:

α) Στην επιστροφή λιανικώς πωληθέντος αγαθού, στην οποία αναγράφεται το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του πελάτη, εφόσον επιστρέφεται ποσό άνω των τριάντα (30) ευρώ.

β) Στην έκπτωση, μετά την έκδοση της απόδειξης λιανικής, που αφορά διαρκή καταναλωτικά αγαθά, των οποίων η αρχική τιμή είχε επιβαρυνθεί λόγω διακανονισμού, ή αγαθά που διαπιστώνεται εκ των υστέρων ελάττωμα, στην οποία αναγράφεται το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του πελάτη, το είδος και η ποσότητα, καθώς και ο αύξων αριθμός της σχετικής απόδειξης.

3. Στην απόδειξη λιανικής ή επιστροφής αναγράφεται και η αξία της πώλησης ή το ποσό της αμοιβής ή επιστροφής ή έκπτωσης, κατά συντελεστή Φ.Π.Α.. Το ποσό της αμοιβής αναγράφεται και ολογράφως όταν η απόδειξη εκδίδεται χειρόγραφη. Επί παροχής υπηρεσιών από ασκούντες ελευθέριο επάγγελμα και υπόχρεους τήρησης πληροφοριών της παραγράφου 23 του άρθρου 4 χωρίς αμοιβή, στην απόδειξη λιανικής αναγράφεται η ένδειξη «δωρεάν», εφόσον δεν εκδίδεται στοιχείο αυτοπαράδοσης.

Σε περίπτωση αλλαγής λιανικώς πωληθέντος αγαθού αναγράφεται χωριστά τουλάχιστον η αξία του αγαθού που παραδίδεται στον πελάτη, η αξία του αγαθού που επιστρέφεται και η τυχόν διαφορά και εφόσον επιστρέφεται ποσό άνω των τριάντα (30) ευρώ το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του πελάτη.

Οι ασκούντες ελευθέριο επάγγελμα, αναγράφουν και το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του πελάτη.

Οι εκμεταλλευτές γεωργικών μηχανημάτων ή ελαιουργείου ή αλευρόμυλου ή εργοστασίου αποφλοίωσης ρυζιού αναγράφουν και το ονοματεπώνυμο και τη

διεύθυνση του πελάτη, καθώς και το είδος, την ποσότητα και την αξία του στην τρέχουσα τιμή, όταν η αμοιβή καταβάλλεται σε είδος.

Ο υπόχρεος τήρησης του λογαριασμού 94 του Ε.Γ.Λ.Σ., σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 4, αναγράφει στην απόδειξη λιανικής ή στην απόδειξη επιστροφής, κατά περίπτωση, και το είδος και την ποσότητα του αγαθού που πωλήθηκε ή επιστράφηκε ή αλλάχθηκε.

4. Ο χρόνος έκδοσης των αποδείξεων, ορίζεται, κατά περίπτωση ως εξής:

α) Στην πώληση αγαθών, κατά την παράδοση ή την έναρξη της αποστολής του αγαθού. Κατ΄ εξαίρεση, όταν για τη διακίνηση έχει εκδοθεί δελτίο αποστολής, η απόδειξη μπορεί να εκδίδεται το αργότερο μέχρι τη δέκατη πέμπτη (15η) ημέρα του επόμενου μήνα με ημερομηνία έκδοσης την τελευταία ημέρα του μήνα αποστολής και πάντως όχι πέραν της διαχειριστικής περιόδου. Όταν η αποστολή των αγαθών γίνεται σε τρίτο, με εντολή του αγοραστή, σε χρόνο μεταγενέστερο από την έκδοση της απόδειξης λιανικής, στο δελτίο αποστολής αναγράφεται ο αριθμός της απόδειξης αυτής.

β) Στην παροχή υπηρεσιών, στο χρόνο που ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου 14 και του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 15 του άρθρου 6, με εξαίρεση την περίπτωση παροχής υπηρεσιών από τους ασκούντες ελευθέριο επάγγελμα προς το Δημόσιο και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, όπου η απόδειξη εκδίδεται με κάθε επαγγελματική τους είσπραξη, καθώς και στη περίπτωση παροχής υπηρεσιών θεάματος ή μεταφοράς προσώπων, όπου η έκδοση πραγματοποιείται το αργότερο, κατά το χρόνο έναρξης του θεάματος ή της μεταφοράς.

γ) Στην περίπτωση εκτέλεσης οποιουδήποτε τεχνικού έργου ή εγκατάστασης που ανήκει σε ιδιώτη, κατά την παράδοση του έργου ή της εγκατάστασης και μέχρι το τέλος της διαχειριστικής περιόδου για το έργο που έχει εκτελεστεί.

5. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν έχουν εφαρμογή στις συναλλαγές των περιπτώσεων α΄ και β΄ της παραγράφου 16 του άρθρου 6, εφόσον από τις επιχειρήσεις πώλησης των ειδών ή παροχής των υπηρεσιών αυτών ή από τα πρόσωπα είσπραξης ανταποδοτικών τελών, εκδίδονται άλλα έγγραφα, που περιλαμβάνουν τα στοιχεία της απόδειξης λιανικής και αντίτυπο αυτών των εγγράφων παραδίδεται στον πελάτη, καθώς και στην είσπραξη αμοιβής από συμβολαιογράφο, εφόσον η αμοιβή του αναγράφεται στο συμβόλαιο για το οποίο εισπράττεται.

Κατ΄ εξαίρεση, για τις πωλήσεις ύδατος μη ιαματικού, ηλεκτρικού ρεύματος και παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στα εκδιδόμενα φορολογικά στοιχεία ή άλλα παραστατικά αναγράφεται και το ονοματεπώνυμο του πελάτη - καταναλωτή, η διεύθυνσή του και ο αριθμός φορολογικού μητρώου ή ο αριθμός της αστυνομικής του ταυτότητας, αν στερείται αριθμού φορολογικού μητρώου. Τις υποχρεώσεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν και οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

6. Η έκδοση εισιτηρίων θεάτρων, κινηματογράφων, συναυλιών και λοιπών συναφών καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, καθώς και η έκδοση εισιτηρίων μεταφοράς προσώπων δύνανται να ανατίθενται σε τρίτο.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις.

Άρθρο 8

Έγγραφα μεταφοράς και Στοιχεία Λοιπών Συναλλαγών

1. Ο μεταφορέας με βάση τα έγγραφα των δύο τελευταίων εδαφίων της παραγράφου 7 του άρθρου 5, εκδίδει κατά την παραλαβή των προς μεταφορά αγαθών και το αργότερο πριν την εκκίνηση του μεταφορικού μέσου, για κάθε μεταφορά, φορτωτική κατά φορτωτή και παραλήπτη σε τέσσερα (4) αντίτυπα. Το πρώτο αντίτυπο συνοδεύει τα αγαθά, αποτελεί αποδεικτικό παράδοσης αυτών και παραμένει στο μεταφορέα, το δεύτερο παραδίδεται στο φορτωτή, το τρίτο έχει την ένδειξη «Αποδεικτικό Δαπάνης» και παραδίδεται σε αυτόν που καταβάλλει τα κόμιστρα και το τέταρτο παραμένει ως στέλεχος.

2. Το μεταφορικό γραφείο ή ο διαμεταφορέας, με βάση τα έγγραφα των δύο τελευταίων εδαφίων της παραγράφου 7 του άρθρου 5, εκδίδει για κάθε μεταφορά, φορτωτική κατά αποστολέα και παραλήπτη σε τέσσερα (4) αντίτυπα. Το πρώτο αντίτυπο προορίζεται για το μεταφορικό γραφείο ή τον διαμεταφορέα, το δεύτερο παραδίδεται στον αποστολέα, το τρίτο έχει την ένδειξη «Αποδεικτικό Δαπάνης» και παραδίδεται σε αυτόν που καταβάλλει τα κόμιστρα και το τέταρτο παραμένει ως στέλεχος.

Όταν η φόρτωση των αγαθών γίνεται από τις εγκαταστάσεις του μεταφορικού γραφείου ή του διαμεταφορέα, η φορτωτική εκδίδεται με την παραλαβή των προς μεταφορά αγαθών και το αργότερο πριν την εκκίνηση του μεταφορικού μέσου και το πρώτο αντίτυπο αυτής συνοδεύει τα αγαθά και επιστρέφεται στο μεταφορικό γραφείο ή στον διαμεταφορέα.

Όταν η μεταφορά ενεργείται κατ΄ εντολή του μεταφορικού γραφείου ή του διαμεταφορέα απευθείας από τον αποστολέα στον παραλήπτη, η φορτωτική του μεταφορικού γραφείου ή του διαμεταφορέα εκδίδεται μέχρι το τέλος της επόμενης ημέρας από την ολοκλήρωση της μεταφοράς και με ημερομηνία έκδοσης αυτή της προηγούμενης ημέρας.

Στην περίπτωση αυτή το πρώτο αντίτυπο της φορτωτικής μπορεί να παραμένει στο μεταφορικό γραφείο ή στον διαμεταφορέα εφόσον φυλάσσεται για όσο χρόνο ορίζεται από τις διατάξεις του νόμου αυτού και επιδεικνύεται όταν ζητηθεί από τον έλεγχο.

Για τη μεταφορά των αγαθών το μεταφορικό γραφείο ή ο διαμεταφορέας, όταν η φόρτωση γίνεται από τις εγκαταστάσεις του, εκδίδει διπλότυπη κατάσταση αποστολής αγαθών, στην οποία αναγράφει το είδος και τους αριθμούς των δεμάτων, το είδος και την ποσότητα των μεταφερόμενων αγαθών και τον τόπο του προορισμού τους. Το ένα αντίτυπο της κατάστασης αυτής παραδίδεται στον μεταφορέα για την έκδοση της συγκεντρωτικής φορτωτικής. Εφόσον στην κατάσταση επισυνάπτεται αντίγραφο των τετραπλότυπων φορτωτικών που εκδόθηκαν αναγράφεται μόνο ο αριθμός κάθε φορτωτικής, το συνολικό βάρος των αγαθών που μεταφέρονται και ο συνολικός αριθμός των δεμάτων.

3. Η φορτωτική περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία:

α) το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία, το επάγγελμα και τη διεύθυνση του αποστολέα ή φορτωτή και του παραλήπτη των αγαθών, καθώς και τον Α.Φ.Μ. του καταβάλλοντος τα κόμιστρα,

β) όταν η μεταφορά ενεργείται απευθείας από τον αποστολέα στον παραλήπτη, κατ΄ εντολή μεταφορικού γραφείου, διαμεταφορέα ή άλλου τρίτου, στη φορτωτική αναγράφονται και τα πλήρη στοιχεία του εντολέα,

γ) την ημερομηνία και τον τόπο έκδοσης της φορτωτικής, καθώς και την ημερομηνία έναρξης της μεταφοράς από το μεταφορέα,

δ) τον τόπο προορισμού των προς μεταφορά αγαθών,

ε) το είδος και τον αριθμό του συνοδευτικού στοιχείου του αποστολέα,

στ) τους αριθμούς των δεμάτων, το είδος κατά γενική κατηγορία και την ποσότητα των μεταφερομένων αγαθών,

ζ) το κόμιστρο και τις λοιπές επιβαρύνσεις της μεταφοράς,

η) τον αριθμό κυκλοφορίας του αυτοκινήτου ή το όνομα του πλωτού μέσου, προκειμένου περί θαλασσίων μεταφορών.

4. Ο μεταφορέας εκδίδει φορτωτική και όταν μεταφέρει αγαθά δικά του. Από την υποχρέωση αυτή εξαιρούνται οι δημόσιες μεταφορικές επιχειρήσεις.

5. Ο μεταφορέας, αντί φορτωτικής, μπορεί να εκδίδει διπλότυπη απόδειξη για μεταφορές αποσκευών που συνοδεύονται από τον ταξιδιώτη ή μικροδεμάτων ή για μεταφορές εντός της αστικής περιοχής των πόλεων ή για μεταφορές εμφόρτων ή κενών οχημάτων με πλωτά μέσα. Στην απόδειξη αυτή, που εκδίδεται πριν από την εκκίνηση του μεταφορικού μέσου και το ένα αντίτυπό της παραδίδεται στον καταβάλλοντα το κόμιστρο, αναγράφονται:

α) επί μεταφοράς αποσκευών, τουλάχιστον το κόμιστρο,

β) επί μεταφοράς μικροδεμάτων, τα στοιχεία του φορτωτή και του παραλήπτη, το είδος κατά γενική κατηγορία, η ποσότητα των αγαθών και το κόμιστρο,

γ) επί αστικών μεταφορών, τα στοιχεία της προηγούμενης περίπτωσης β΄, ο αριθμός του συνοδευτικού στοιχείου του αποστολέα και η ώρα εκκίνησης του μεταφορικού μέσου,

δ) επί μεταφοράς οχημάτων με πλωτά μέσα, τα στοιχεία αυτού που καταβάλλει το ναύλο και το ποσό αυτού.

6. Ο μεταφορέας, το μεταφορικό γραφείο ή ο διαμεταφορέας εκδίδει διορθωτικό σημείωμα μεταφοράς σε τρία αντίτυπα: α) όταν επιστρέφει ποσό κομίστρων, β) όταν κατά την παράδοση των αγαθών στον παραλήπτη διαπιστωθούν ποσοτικές διαφορές και γ) σε κάθε περίπτωση πραγματοποίησης της μεταφοράς κατά τρόπο, τόπο και χρόνο διαφορετικό από αυτόν που αναγράφεται στη φορτωτική και για κάθε άλλη διαφορά. Στο σημείωμα αυτό, που υπογράφεται από το μεταφορέα και τον παραλήπτη, γράφονται τα στοιχεία του μεταφορέα, του φορτωτή ή αποστολέα και του παραλήπτη, ο αριθμός της φορτωτικής, το ποσό της διαφοράς των κομίστρων, καθώς και οι διαφορές που διαπιστώθηκαν. Το πρώτο αντίτυπο αποστέλλεται στο φορτωτή ή αποστολέα, το δεύτερο παραδίδεται στον παραλήπτη και το τρίτο παραμένει ως στέλεχος.

7. Ο μεταφορέας που πραγματοποιεί διεθνείς μεταφορές οδικές, σιδηροδρομικές, θαλάσσιες ή εναέριες, δύναται να εκδίδει γι΄ αυτές τις μεταφορές άλλα ισοδύναμα με τα παραπάνω στοιχεία, εφόσον αυτά προβλέπονται από διεθνείς συμβάσεις, στις οποίες έχει προσχωρήσει και η χώρα μας.

8. Ο μεταφορέας που πραγματοποιεί θαλάσσιες ή εναέριες μεταφορές δύναται να αναθέτει την έκδοση των εγγράφων μεταφοράς σε αντιπρόσωπο ή σε πράκτορα, εφόσον πριν από την ανάθεση γνωστοποιήσει τούτο εγγράφως στη Δ.Ο.Υ., στην οποία υπάγεται ο αντιπρόσωπός του ή ο πράκτοράς του.

9. Επί μεταφοράς αγαθών ενός φορτωτή με μεταφορικά μέσα δημόσιας χρήσης, που προορίζονται να παραδοθούν σε περισσότερους από έναν παραλήπτες, μπορεί να εκδίδεται μία συγκεντρωτική φορτωτική κατά αποστολέα για κάθε μεταφορά, αντί της έκδοσης φορτωτικών κατά φορτωτή και παραλήπτη, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό κόμιστρο καταβάλλεται στο μεταφορέα από τον φορτωτή. Στη συγκεντρωτική φορτωτική αναγράφονται το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία, το επάγγελμα και η διεύθυνση του φορτωτή, ο τόπος φόρτωσης, το συνολικό κόμιστρο αριθμητικώς και ολογράφως, η χρονολογία εκκίνησης του μεταφορικού μέσου, καθώς και για κάθε παραλήπτη ο αριθμός και το είδος του συνοδευτικού φορολογικού στοιχείου, το είδος κατά γενική κατηγορία, η ποσότητα των αγαθών που προορίζονται γι΄ αυτόν και ο τόπος προορισμού (εκφόρτωσης).

10. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου μεταφορέας θεωρείται αυτός που ενεργεί τη μεταφορά αγαθών με κόμιστρο, με μεταφορικά μέσα που ανήκουν σε αυτόν ή εκμεταλλεύεται αυτός, και φορτωτής αυτός που αναθέτει στον μεταφορέα το έργο της μεταφοράς.

11. Ο μεταφορέας, επί μεταφοράς αγαθών με ή χωρίς παροχή και άλλων υπηρεσιών, μπορεί να εκδίδει, αντί φορτωτικής, τιμολόγιο ή απόδειξη, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 7, εφόσον τηρείται το ημερολόγιο μεταφοράς, που προβλέπεται από τις διατάξεις της Α.Υ.Ο. 1077844/641/0015/ ΠΟΛ. 1144/6.8.1992 (Β΄ 517). Τα προαναφερόμενα ισχύουν και για τα μεταφορικά γραφεία ή τους διαμεταφορείς, χωρίς την προϋπόθεση της τήρησης ημερολογίου μεταφοράς.

Στο περιεχόμενο του τιμολογίου ή της απόδειξης αναγράφονται, εκτός των άλλων, τα πλήρη στοιχεία του καταβάλλοντος τα κόμιστρα, τα μεταφερόμενα αγαθά, κατά γενική κατηγορία, το κόμιστρο ή την αμοιβή, τις λοιπές επιβαρύνσεις της μεταφοράς και τον αναλογούντα Φ.Π.Α..

12. Στις περιπτώσεις αυτοπαράδοσης αγαθών ή ιδιο-χρησιμοποίησης υπηρεσιών, που προβλέπονται από το Ν. 2859/2000, εκδίδεται απόδειξη αυτοπαράδοσης. Αντί της απόδειξης αυτής μπορεί να εκδίδεται άλλο στοιχείο αξίας, εφόσον κατά την έκδοσή τους αναγράφεται η ένδειξη «απόδειξη αυτοπαράδοσης».

13. α) Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που τηρεί βιβλία οποιασδήποτε κατηγορίας και τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 για κάθε δαπάνη που αφορά την άσκηση της επιχείρησης του ή την εκτέλεση του σκοπού τους, αντίστοιχα, για την οποία ο δικαιούχος δεν υποχρεούται στην έκδοση στοιχείου του παρόντος νόμου, εκδίδει διπλότυπη απόδειξη δαπάνης. Διπλότυπη απόδειξη δαπάνης εκδίδεται επίσης και από τον εκμεταλλευτή επιβατικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης για την καταβολή στους οδηγούς αμοιβών οι οποίες δεν υπάγονται στο φόρο προστιθέμενης αξίας.

β) Στην απόδειξη δαπάνης, η οποία υπογράφεται και από το δικαιούχο και στα δύο αντίτυπα, αναγράφονται: α) τα πλήρη στοιχεία των συμβαλλομένων όπως περιγράφονται στην παράγραφο 10 του άρθρου 6, β) η αιτιολογία και το ποσό της δαπάνης αριθμητικώς και ολογράφως. Δεν απαιτείται η αναγραφή του ποσού ολογράφως στις αποδείξεις που εκδίδονται με Η/Υ, γ) οι τυχόν φόροι και οι λοιπές φορολογικές επιβαρύνσεις.

γ) Για τα δώρα που γίνονται από τον υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών σε διάφορα πρόσωπα, για την επαγγελματική του προβολή ή για την εκπλήρωση κοινωνικής του υποχρέωσης, συνυφασμένης με την επαγγελματική του δραστηριότητα, αξίας του καθενός μέχρι εκατόν πενήντα (150) ευρώ, μπορεί να συντάσσεται σχετική κατάσταση, με το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση των προσώπων αυτών, αντί της έκδοσης της διπλότυπης απόδειξης του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης α΄ της παραγράφου αυτής για κάθε πρόσωπο.

δ) Όταν καταβάλλονται μισθοί, ημερομίσθια, ή άλλες παροχές σε μισθωτούς δύναται, αντί της έκδοσης απόδειξης δαπάνης, να συντάσσεται κατάσταση στην οποία υπογράφουν οι δικαιούχοι για τα ποσά που λαμβάνουν. Επί καταβολής μισθών και ημερομισθίων με τη μεσολάβηση τράπεζας δεν απαιτείται υπογραφή της κατάστασης, εφόσον υπάρχει σχετική εξουσιοδότηση των δικαιούχων της αμοιβής, που δίδεται μία φορά με ταυτόχρονη εντολή προς την τράπεζα για πίστωση συγκεκριμένου λογαριασμού.

Άρθρο 9

Διασφάλιση συναλλαγών και Διαφύλαξη Δεδομένων

1. Η αυθεντικότητα των στοιχείων διακίνησης διασφαλίζεται με τη χρήση θεωρημένων από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. εντύπων, επί χειρόγραφης έκδοσής τους, ή με τη χρήση ειδικών ασφαλών διατάξεων σήμανσης του νόμου 1809/1988

(Α΄ 222), επί μηχανογραφικής έκδοσής αυτών, και των στοιχείων αξίας λιανικών συναλλαγών για παροχή υπηρεσίας με θεώρηση από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.. Τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζονται για τα εισιτήρια επιχειρήσεων μεταφοράς προσώπων με λεωφορεία, σιδηρόδρομους και αεροπλάνα, όταν εκτελούν συγκοινωνίες, καθώς και για τα εισιτήρια πλοίων, εφόσον φορολογούνται κατ΄ ειδικό τρόπο και απαλλάσσονται του Φ.Π.Α.. Η παρούσα παράγραφος παύει να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2014.

2. Κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου και μέχρι την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, τα βιβλία τηρούνται, τα δε στοιχεία, καθώς και τα λοιπά δικαιολογητικά εγγραφών, φυλάσσονται στην επαγγελματική εγκατάσταση που αφορούν και επιδεικνύονται άμεσα στο φορολογικό έλεγχο.

Με γνωστοποίηση στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία της έδρας του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών μπορεί τα βιβλία να τηρούνται, τα δε στοιχεία, καθώς και τα λοιπά δικαιολογητικά εγγραφών, να φυλάσσονται σε άλλο τόπο, με την προϋπόθεση ότι επιδεικνύονται στην προθεσμία που ορίζεται από την αρμόδια φορολογική αρχή.

Επίσης, με τις προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου, μπορεί τα βιβλία να ενημερώνονται σε άλλο τόπο με τα πρωτογενή φορολογικά στοιχεία και λοιπά δικαιολογητικά εγγραφών, τα οποία, μετά την ενημέρωση τους, επιστρέφονται στην επαγγελματική εγκατάσταση που αφορούν.

Οι πληροφορίες της παραγράφου 23 του άρθρου 4 και των αποφάσεων που έχουν εκδοθεί, κατ΄ εξουσιοδότηση του παρόντος νόμου, τηρούνται στην επαγγελματική εγκατάσταση που ασκείται η σχετική δραστηριότητα.

3. Μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος τα βιβλία, τα στοιχεία, τα λοιπά δικαιολογητικά των εγγραφών, καθώς και τα ηλεκτρομαγνητικά μέσα αποθήκευσης αυτών κάθε διαχειριστικής περιόδου, μπορεί να φυλάσσονται σε οποιονδήποτε τόπο εντός ή εκτός της Ελληνικής Επικράτειας και επιδεικνύονται στην προθεσμία που ορίζεται από την αρμόδια φορολογική αρχή. Όταν ο τόπος αποθήκευσης ευρίσκεται εκτός Ελλάδας, υποχρεούται να γνωστοποιεί στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. πριν την αποθήκευση, τον τόπο αυτόν, καθώς και κάθε μεταβολή του τόπου αυτού.

4. Ειδικά, για τη διαφύλαξη των τιμολογίων εφαρμόζονται τα εξής:

α) Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών οφείλει να μεριμνά για την αποθήκευση των αντιγράφων των τιμολογίων που εκδίδονται από τον

ίδιο ή εξ ονόματός του και για λογαριασμό του, από τον πελάτη του ή από τρίτους, καθώς και όλων των τιμολογίων που λαμβάνει. Αντίτυπα των τιμολογίων που εκδίδονται εξ ονόματος και για λογαριασμό του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών, παραδίδονται σε αυτόν μέσα στην προθεσμία που ορίζουν οι διατάξεις περί Απεικόνισης Συναλλαγών για την ενημέρωση των τηρούμενων βιβλίων.

β) Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών μπορεί να καθορίζει τον τόπο αποθήκευσης, υπό τον όρο να θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών, έπειτα από οποιαδήποτε αίτησή τους, τα τιμολόγια ή τις πληροφορίες που έχουν αποθηκευτεί, μέσα στις προθεσμίες που τίθενται με την αίτηση των αρχών αυτών, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Όταν ο τόπος αποθήκευσης ευρίσκεται εκτός Ελλάδας, υποχρεούται να γνωστοποιεί στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. πριν την αποθήκευση, τον τόπο αυτόν, καθώς και κάθε μεταβολή του τόπου αυτού.

γ) Όταν η αποθήκευση δεν πραγματοποιείται με ηλεκτρονικά μέσα που να εξασφαλίζουν την πλήρη και επιγραμμική (on-line) πρόσβαση στα σχετικά δεδομένα, ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών υποχρεούται να αποθηκεύει στο εσωτερικό της χώρας τα τιμολόγια που εκδίδει ή λαμβάνει.

δ) Όταν η αποθήκευση γίνεται σε χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη για την αμοιβαία συνδρομή με την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του Ν. 1402/1983, του Ν. 1914/1990 και τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1798/2003 του Συμβουλίου της 7ης Οκτωβρίου 2003 και σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης με ηλεκτρονικά μέσα, τηλεκφόρτωσης και χρήσης που προβλέπεται στην περίπτωση στ΄, ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών υποχρεούται να αποθηκεύει στο εσωτερικό της χώρας, τα τιμολόγια που εκδίδει ή λαμβάνει.

ε) Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών υποχρεούται στη διαφύλαξη των τιμολογίων με την αρχική τους μορφή με την οποία διαβιβάσθηκαν ή τέθηκαν στη διάθεσή του, σε χαρτί ή με ηλεκτρονικά μέσα. Επίσης, όταν τα τιμολόγια διαφυλάσσονται με ηλεκτρονικά μέσα, διαφυλάσσονται με ηλεκτρονικά μέσα και τα δεδομένα που εξασφαλίζουν τη γνησιότητα της προέλευσης και την ακεραιότητα του περιεχομένου κάθε τιμολογίου.

στ) Όταν ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών αποθηκεύει, με ηλεκτρονικά μέσα τα οποία εξασφαλίζουν πρόσβαση με απευθείας σύνδεση (on-line) πρόσβαση στα σχετικά δεδομένα, τιμολόγια τα οποία εκδίδει ή λαμβάνει, οι αρμόδιες αρχές του κράτους - μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος και, όταν ο Φ.Π.Α. οφείλεται σε ένα άλλο κράτος - μέλος, οι αρμόδιες

αρχές εκείνου του κράτους - μέλους έχουν δικαίωμα πρόσβασης, λήψης και χρήσης αυτών των τιμολογίων.

ζ) Με τον όρο «διαφύλαξη τιμολογίου με ηλεκτρονικά μέσα» νοείται η διαφύλαξη δεδομένων που πραγματοποιείται με ηλεκτρονικό εξοπλισμό επεξεργασίας (περιλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και διαφύλαξης, καθώς και με ενσύρματα, ασύρματα, οπτικά ή άλλα ηλεκτρομαγνητικά μέσα.

5. Τα βιβλία, τα στοιχεία, τα λοιπά δικαιολογητικά των εγγραφών στα βιβλία, καθώς και τα ηλεκτρομαγνητικά μέσα στα οποία αποθηκεύονται δεδομένα βιβλίων, για τα οποία δεν υπάρχει υποχρέωση εκτύπωσής τους, διατηρούνται στον εκάστοτε οριζόμενο από τις σχετικές φορολογικές διατάξεις χρόνο παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για επιβολή φόρου και οπωσδήποτε όσο χρόνο εκκρεμεί σχετική υπόθεση ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων ή του Συμβουλίου της Επικρατείας.

6. Επιτρέπεται στους υπόχρεους απεικόνισης συναλλαγών, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από άλλες διατάξεις, να διαφυλάττουν τα εκδοθέντα και ληφθέντα φορολογικά στοιχεία σε μικροφίλμ ή σε ηλεκτρονική μορφή (οπτικοί δίσκοι CD-ROM τεχνολογίας WORM) με φωτογράφιση ή ψηφιοποίηση από τα αντίστοιχα στελέχη, μετά την υποβολή των περιοδικών δηλώσεων του φόρου προστιθέμενης αξίας ή των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος, κατά περίπτωση, για όσο χρόνο ορίζεται στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου του άρθρου αυτού, εφόσον υπάρχει και σύστημα αναζήτησης, εμφάνισης και εκτύπωσης (αναπαραγωγής) των φορολογικών στοιχείων, με την προϋπόθεση ότι τίθενται στη διάθεση της αρμόδιας φορολογικής αρχής στην προθεσμία που ορίζεται από αυτή. Ειδικά για τα χρησιμοποιούμενα ηλεκτρονικά μέσα του ανωτέρω εδαφίου απαιτείται, προ της χρησιμοποίησής τους, σήμανση από αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών. Η αδυναμία αναπαραγωγής αντιγράφων λογίζεται ως μη διαφύλαξη των σχετικών φορολογικών στοιχείων. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση μη σήμανσης των ηλεκτρονικών μέσων αρχειοθέτησης.

7. Τα αθεώρητα βιβλία που ενημερώνονται μηχανογραφικά, μπορεί να μην εκτυπώνονται, εφόσον τα δεδομένα τους φυλάσσονται σε ηλεκτρομαγνητικά μέσα αποθήκευσης, με την προϋπόθεση ότι, τα δεδομένα αυτά εκτυπώνονται άμεσα όταν ζητηθεί από το φορολογικό έλεγχο. Η μη διαφύλαξη των ηλεκτρομαγνητικών μέσων ή η αδυναμία αναπαραγωγής του περιεχομένου αυτών εξομοιώνεται με μη τήρηση των βιβλίων ή των καταστάσεων που εμπεριέχονται σε αυτά.

Τα αναφερόμενα στο προηγούμενο εδάφιο ισχύουν και για τα αποθηκευμένα δεδομένα, που επέχουν θέση στελέχους των εκδιδόμενων φορολογικών στοιχείων.

Άρθρο 10

Διασταυρώσεις και Απόδειξη Συναλλαγών

1. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών και τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 υποβάλλουν καταστάσεις, για μηχανογραφική επεξεργασία και διασταύρωση πληροφοριών, με τις συναλλαγές που πραγματοποίησαν για την επαγγελματική τους εξυπηρέτηση ή την εκπλήρωση του σκοπού τους, από αγορές αγαθών και λήψη υπηρεσιών, από χονδρικές πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών και από καταβολή ή είσπραξη αμοιβών, αποζημιώσεων, οικονομικών ενισχύσεων και άλλων δικαιωμάτων.

Οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. υποβάλλουν καταστάσεις, μόνο για τα τιμολόγια πώλησης των προϊόντων τους, που δύνανται να εκδίδουν οι ίδιοι για το σύνολο της παραγωγής τους.

2. Τα αναγκαία για διασταύρωση στοιχεία που αφορούν εισαγωγές ή εξαγωγές αγαθών των αναφερομένων στην προηγούμενη παράγραφο προσώπων, λαμβάνονται από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Τελωνείων (Ο.Π.Σ.Τ. - ICIS).

3. Οι καταστάσεις της προηγούμενης παραγράφου 1 περιέχουν το ονοματεπώνυμο και το πατρώνυμο ή την επωνυμία, καθώς και τον Α.Φ.Μ. του υπόχρεου και το έτος που αφορούν.

Στις καταστάσεις αυτές καταχωρούνται το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία, ο Α.Φ.Μ. των συναλλασσομένων με τον υπόχρεο (προμηθευτών, πελατών κ.λπ.), ο συνολικός αριθμός των τιμολογίων ή άλλων φορολογικών στοιχείων και η συνολική αξία, προ Φ.Π.Α..

Εξαιρετικά, δεν συμπεριλαμβάνονται στις καταστάσεις αυτές συναλλαγές, εφόσον η συνολική αξία, προ Φ.Π.Α., ενός εκάστου στοιχείου που έχει εκδοθεί γι΄ αυτές δεν υπερβαίνει τα τριακόσια (300) ευρώ.

4. Οι καταστάσεις της παραγράφου 1 υποβάλλονται μέχρι την εικοστή πέμπτη (25η) Ιουνίου κάθε χρόνου με τις συναλλαγές του προηγούμενου ημερολογιακού έτους.

Οι καταστάσεις υποβάλλονται αποκλειστικά με ηλεκτρονικό τρόπο επικοινωνίας στο διαδικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων.

Οι ανωτέρω καταστάσεις δεν υποβάλλονται, όταν τα δεδομένα τους διαβιβάζονται ηλεκτρονικά στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20 του Ν. 3842/2010 (Α΄ 58).

5. Δεν υποχρεούνται στην υποβολή των καταστάσεων της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού:

α) οι τράπεζες για τους τόκους καταθέσεων που χορηγούν, καθώς και για τους τόκους και τις προμήθειες που χορηγούν σε άλλες τράπεζες ή πρόσωπα του άρθρου 1 και πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 ή αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. ή λαμβάνουν από τα παραπάνω πρόσωπα, με την εξαίρεση των προμηθειών που λαμβάνουν από πρόσωπα του άρθρου 1 ή πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 ή πρόσωπα του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. που πωλούν αγαθά ή παρέχουν υπηρεσίες σε κατόχους - χρήστες πιστωτικών καρτών,

β) τα πρόσωπα του άρθρου 1 και τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 για τους τόκους καταθέσεων που λαμβάνουν από τράπεζες, για τους τόκους και τις προμήθειες που καταβάλλουν σε τράπεζες ή λαμβάνουν από αυτές, καθώς και για τους μισθούς, τα ημερομίσθια και τις συντάξεις που χορηγούν, με την εξαίρεση των προμηθειών που καταβάλλουν στις τράπεζες λόγω πώλησης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών σε κατόχους - χρήστες πιστωτικών καρτών,

γ) τα πρόσωπα του άρθρου 1 και τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 ή πρόσωπα του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. για τις πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών εκτός της χώρας, καθώς και για τις αγορές αγαθών ή υπηρεσιών από επιχειρήσεις που δεν ασκούν δραστηριότητα εντός της χώρας,

δ) τα πρόσωπα του άρθρου 1 και τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 για τα ασφάλιστρα, τις επιστροφές ασφαλίστρων και τις εκπτώσεις επί των ασφαλίστρων που αναγράφονται στα σχετικά ασφαλιστήρια συμβόλαια ή στις πρόσθετες πράξεις.

6. Για την απόδειξη της συναλλαγής από το λήπτη φορολογικού στοιχείου που αφορά αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ και άνω απαιτείται η τμηματική ή ολική εξόφληση να γίνεται μέσω τραπεζικού λογαριασμού ή με επιταγή έκδοσης του λήπτη του στοιχείου. Σε

περίπτωση εκχώρησης επιταγών τρίτων εκδίδεται άμεσα λογιστική απόδειξη εκχώρησης αξιογράφων, στην οποία αναγράφονται τα στοιχεία των εκχωρούμενων επιταγών.

Με επιταγή του αγοραστή ή με κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό αποκλειστικά και μόνο εξοφλούνται επίσης, μερικά ή ολικά, και τα φορολογικά στοιχεία αξίας τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ και άνω, που αφορούν αγορές αγροτικών προϊόντων από πρόσωπο που παράγει τα προϊόντα αυτά, καθώς επίσης και το ποσό που αποδίδεται από τον αντιπρόσωπο στον εντολέα, επίσης πρόσωπο που παράγει τα ως άνω αγροτικά προϊόντα, για τις διενεργηθείσες πωλήσεις των προϊόντων

αυτών, για λογαριασμό του, με βάση την εκκαθάριση της παραγράφου 7 του άρθρου 6, μετά την αφαίρεση της δικαιούμενης προμήθειας. Από την ως άνω υποχρέωση εξαιρούνται τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

Κατ΄ εξαίρεση, των αναφερομένων στα προηγούμενα εδάφια, επιτρέπεται ο συμψηφισμός αμοιβαίων ανταπαιτήσεων μεταξύ των αντισυμβαλλομένων.

7. Στα εκδιδόμενα από τις τράπεζες και λοιπά πιστωτικά ιδρύματα, παραστατικά στοιχεία πάσης φύσεως εισπράξεων ή πληρωμών μετρητοίς για συναλλαγές φυσικών ή νομικών προσώπων ή κοινοπραξιών ποσού άνω των δώδεκα χιλιάδων (12.000) ευρώ αναγράφεται και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου του συναλλασσομένου. Σε περίπτωση αλλοδαπού φυσικού προσώπου αναγράφεται ο αριθμός διαβατηρίου ή ταυτότητας.

Στις εκδιδόμενες επιταγές που καλύπτουν εξόφληση επαγγελματικών συναλλαγών, ανεξαρτήτως ποσού, αναγράφεται υποχρεωτικά ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου του εκδότη, του εκάστοτε οπισθογράφου, καθώς και του τελευταίου κομιστή που εισπράττει αυτήν. Επίσης αναγράφεται υποχρεωτικά ο Α.Φ.Μ. του εκδότη της επιταγής που προσκομίζεται για εξόφληση οφειλής προς το Δημόσιο ανεξαρτήτως ποσού.

8. Το βάρος της απόδειξης της συναλλαγής φέρει τόσον ο εκδότης, όσον και ο λήπτης του στοιχείου, οι οποίοι δικαιούνται να επιβεβαιώνουν τα αναγκαία στοιχεία του αντισυμβαλλόμενου από τη δήλωση έναρξης εργασιών ή από άλλο πρόσφορο αποδεικτικό στοιχείο, επιφυλασσομένων των διατάξεων περί φορολογικού απορρήτου, τα οποία οι συμβαλλόμενοι υποχρεούνται εκατέρωθεν να παρέχουν, φέροντας ο καθένας και την ευθύνη για την ακρίβεια των στοιχείων που παρέχει.

Η επιβεβαίωση των στοιχείων των συναλλασσομένων μπορεί να γίνεται και από βάση δεδομένων ή αρχείο υπόχρεων απεικόνισης συναλλαγών, που είναι διαθέσιμα από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών, καμπτομένου στην περίπτωση αυτή του ισχύοντος φορολογικού απορρήτου.

Άρθρο 11

Εξουσίες της Φορολογικής Αρχής

1. Ο αρμόδιος οικονομικός επιθεωρητής, μετά από εισήγηση του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. της έδρας του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών μπορεί με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή του:

α) να επιτρέπει τη μη έκδοση δελτίου αποστολής ή την έκδοσή του κατά διαφορετικό τρόπο, επί διακίνησης αγαθών μεταξύ των επαγγελματικών εγκαταστάσεων του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών, εφόσον δεν είναι εξαιρετικά δύσκολη η παρακολούθηση των διακινουμένων αγαθών,

β) να απαλλάσσει τον υπόχρεο, κατά την έναρξη εργασιών από την τήρηση απλογραφικών βιβλίων και από την έκδοση των αποδείξεων λιανικής, στην περίπτωση που εκτιμάται ότι κατά τη διαχειριστική περίοδο αυτή δεν θα υπερβεί το όριο των ακαθαρίστων εσόδων της παραγράφου 3 του άρθρου 3.

2. Ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. δε θεωρεί φορολογικά στοιχεία σε υπόχρεο ο οποίος:

α) δεν έχει εκπληρώσει τις ληξιπρόθεσμες και απαιτητές υποχρεώσεις του από πάσης φύσης φόρους του Δημοσίου από την επαγγελματική του δραστηριότητα, από δάνεια με την εγγύηση του Δημοσίου, πρόστιμα για παραβάσεις των διατάξεων του νόμου αυτού, τέλη ή εισφορές που βεβαιώνονται από τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες, όταν το σύνολο των υποχρεώσεων αυτών, χωρίς τις νόμιμες προσαυξήσεις ξεπερνά τις έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ, εκτός αν έχει υπαχθεί σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής των ληξιπρόθεσμων χρεών του από τα κατά νόμο αρμόδια όργανα και είναι απόλυτα συνεπής στην καταβολή των δόσεων αυτών. Επί ομόρρυθμων, ετερόρρυθμων και περιορισμένης ευθύνης εταιρειών, κοινοπραξιών, κοινωνιών και αστικών εταιρειών πρέπει να ερευνάται, μόνο κατά την πρώτη θεώρηση μετά τη σύστασή τους, εάν έχουν εκπληρώσει τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις και τα μέλη των εταιρειών ή της κοινοπραξίας ή της κοινωνίας ή της αστικής εταιρείας,

β) δεν έχει υποβάλει στη δημόσια οικονομική υπηρεσία δηλώσεις απόδοσης οποιουδήποτε παρακρατούμενου ή επιρριπτόμενου φόρου, τέλους, εισφοράς από οποιαδήποτε αιτία, καθώς και δηλώσεις φόρου εισοδήματος.

Κατ΄ εξαίρεση των όσων ορίζονται πιο πάνω ο προϊστάμενος της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. μπορεί, με απόφασή του, να εγκρίνει τη θεώρηση περιορισμένου αριθμού φορολογικών στοιχείων, αφού καταβάλλει ο υπόχρεος μέρος της οφειλής του που καθορίζεται με την ίδια απόφαση.

Το όριο της περίπτωσης α΄ ισχύει και σε κάθε περίπτωση μη θεώρησης βιβλίων και στοιχείων με βάση μη φορολογικές διατάξεις, εξαιρουμένων των χρεών προς τα Επιμελητήρια.

Ομοίως, κατ΄ εξαίρεση, με απόφαση του προϊσταμένου της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. μπορεί να θεωρούνται βιβλία και περιορισμένος αριθμός στοιχείων σε υπόχρεους απεικόνισης συναλλαγών που οφείλουν ληξιπρόθεσμα και απαιτητά χρέη μη φορολογικά και έχουν κώλυμα θεώρησης από άλλες μη φορολογικές διατάξεις. Κάθε σχετική περίπτωση θα αναγγέλλεται εγγράφως στα αρμόδια κατά περίπτωση, για τα χρέη αυτά, πρόσωπα.

Η παρούσα παράγραφος παύει να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2014.

Άρθρο 12

Εξουσίες Υπουργού Οικονομικών

Ο Υπουργός των Οικονομικών εκδίδει τις αναγκαίες αποφάσεις σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 1-11 και της Οδηγίας 2006/112/ΕΕ, καθώς και αποφάσεις για την περαιτέρω απλοποίηση της διαδικασίας,

Άρθρο 13

Θέση σε ισχύ

Οι διατάξεις του παρόντος Κώδικα ισχύουν από 1.1.2013.

Άρθρο 14

Μεταβατικές διατάξεις

1. Κάθε διάταξη αντίθετη στις διατάξεις των άρθρων 1-13 δεν ισχύει σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτά και παύουν να ισχύουν διοικητικά έγγραφα και εγκύκλιοι διαταγές, που αφορούν τις διατάξεις αυτές.

2. Όπου από τις κείμενες διατάξεις γίνεται παραπομπή στις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων (Π.Δ. 99/1977, Α΄ 34) και του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Π.Δ. 186/1992, Α΄ 84), μετά την ισχύ του παρόντος νόμου νοούνται οι συναφείς διατάξεις των άρθρων 1-12.

3. Όπου στις κείμενες διατάξεις γίνεται παραπομπή σε βιβλία δεύτερης κατηγορίας νοούνται τα απλογραφικά βιβλία των παραγράφων 16 έως και 22 του άρθρου 4 και όπου γίνεται παραπομπή σε βιβλία τρίτης κατηγορίας νοούνται τα διπλογραφικά βιβλία των παραγράφων 7 έως και 15 του άρθρου 4.

4. Αποφάσεις της Κεντρικής Επιτροπής Λογιστικών Βιβλίων, της Επιτροπής Λογιστικών Αμφισβητήσεων και της Επιτροπής Λογιστικών Βιβλίων εξακολουθούν να ισχύουν για το χρόνο που ορίζεται και τα θέματα που ρυθμίζονται αντίστοιχα από αυτές, εφόσον με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα υφίστανται οι σχετικές υποχρεώσεις.

5. Οι διατάξεις των άρθρων 5 και 8 καταργούνται. Οι διατάξεις του άρθρου 7 παύουν να ισχύουν την 1 η Ιανουαρίου 2015. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών συστήνεται Ομάδα Εργασίας, προκειμένου να επεξεργασθεί και να υποβάλει μέχρι 30.6.2013 τις προτάσεις της για περαιτέρω απλοποίηση και βελτίωση των προβλεπομένων από τον παρόντα Κώδικα διατάξεων και αντίστοιχες τροποποιήσεις που απαιτούνται στην εμπορική και λογιστική νομοθεσία.»[51]

2. α. Τα τρία πρώτα εδάφια της παραγράφου 21 του άρθρου 55 Ν. 4002/2011 (Α΄ 180) αντικαθίστανται ως εξής:

«21. Η τοποθέτηση και η λήξη θητείας των προϊσταμένων των κατωτέρω οργανικών μονάδων, επιπέδου Τμήματος, Υποδιεύθυνσης και Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών, διενεργείται χωρίς τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις των άρθρων 84 , 85 και 86 του Υπαλληλικού Κώδικα (Ν. 3528/2007, Α΄ 26) και του άρθρου πέμπτου του Ν. 3839/2010 (Α΄ 51), με μόνη

[51] Τροποποίηση 4223/2013 art_51

απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, για θητεία ενός έτους που μπορεί να ανανεώνεται μέχρι δύο φορές ή να διακόπτεται πριν τη λήξη της, με όμοια απόφαση και κύριο κριτήριο την επίτευξη των ποιοτικών και ποσοτικών στόχων που τους έχουν τεθεί.

Οι υπάλληλοι που τοποθετούνται προϊστάμενοι σε αυτές τις οργανικές μονάδες πρέπει να διαθέτουν τα τυπικά προσόντα που προβλέπονται για τη θέση που καταλαμβάνουν, σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 2 και 3 του άρθρου 84 του Υπαλληλικού Κώδικα, να μην έχει επιβληθεί σε βάρος τους οποιαδήποτε ποινή και να μην εκκρεμεί πειθαρχική δίωξη.

Με την απόφαση τοποθέτησης καθορίζονται ποσοτικοί και ποιοτικοί στόχοι για κάθε τρίμηνο της θητείας και για κάθε οργανική μονάδα, οι οποίοι ελέγχονται ανά τρίμηνο.»

β. Σε περίπτωση που οι αποφάσεις τοποθέτησης, που έχουν εκδοθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, καθορίζουν ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους σε ετήσια βάση, οι στόχοι αυτοί κατανέμονται αναλογικά σε κάθε τρίμηνο της θητείας.

γ. Στο τέλος του στοιχείου ε΄ του πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 21 του άρθρου 55 του Ν. 4002/2011 (Α΄ 180) προστίθενται οι λέξεις: «και όσες άλλες Δ.Ο.Υ. διατηρούνται σε λειτουργία.»

δ. Το στοιχείο στ΄ του πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 21 του άρθρου 55 του Ν. 4002/2011 καταργείται και το στοιχείο ζ΄ του ίδιου ως άνω εδαφίου αναριθμείται ως στοιχείο στ΄.

ε. Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 4 του Ν. 3943/2011 (Α΄ 66) προστίθενται δύο εδάφια ως εξής:

«Οι ελεγκτές αξιολογούνται σε τριμηνιαία βάση στη βάση του αριθμού και του είδους των ελέγχων, καθώς και των επιτευχθέντων εσόδων. Αμέσως μετά την επιλογή των ελεγκτών συνάπτεται συμβόλαιο αποδοτικότητας, στο οποίο εξειδικεύονται οι συγκεκριμένοι στόχοι που οφείλουν να εκπληρώσουν.»

στ. Κατ΄ εξαίρεση, για χρονικό διάστημα έξι μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, οι θέσεις Ελεγκτών Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους προκηρύσσονται και οι υποψήφιοι επιλέγονται από πίνακα που καταρτίζει η Ειδική Επιτροπή που προβλέπεται στην παράγραφο 16 του άρθρου 4 του Ν. 3943/2011 (Α΄ 66) μετά από συνέντευξη, προκειμένου

η Επιτροπή να διαμορφώσει γνώμη για την προσωπικότητα και την ουσιαστική ικανότητα άσκησης των ειδικών καθηκόντων της θέσης. Για το χρονικό αυτό διάστημα, δεν απαιτείται η διενέργεια της προβλεπόμενης στο προηγούμενο εδάφιο συνέντευξης στην περίπτωση της επιλογής υπαλλήλων με τουλάχιστον διετή προηγούμενη εμπειρία σε ελεγκτικά καθήκοντα.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.2. ΣΥΣΤΑΣΗ ΘΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ [52]

1. Στο Υπουργείο Οικονομικών συνιστάται Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων καταργουμένης ταυτοχρόνως της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων. Συνιστάται επίσης θέση Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων με βαθμό 1ο της κατηγορίας Ειδικών Θέσεων, ο οποίος προΐσταται της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, ενώ καταργείται ταυτοχρόνως η θέση του Γενικού Γραμματέα Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων με βαθμό 1ο της κατηγορίας Ειδικών Θέσεων.

2. Η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων συγκροτείται από όλες τις οργανικές μονάδες και τις Ειδικές Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες, που υπάγονται στις παρακάτω Γενικές Διευθύνσεις και Υπηρεσίες:

α. Γραφείο Γενικού Γραμματέα.

β. Γενική Διεύθυνση Φορολογίας.

γ. Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων και Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων

δ. Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης.

ε. Γενική Διεύθυνση Γενικού Χημείου του Κράτους και Περιφερειακές Υπηρεσίες αυτού.[53]

στ. Γενική Διεύθυνση Οικονομικής Επιθεώρησης.

ζ. Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης.

η. Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.).[54]

---

[52] Τροποποίηση 4141/2013 art_35

[53] Τροποποίηση 4281/2014 art_3

[54] Προσθήκη 4141/2013 art_35

3. α. Στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών μεταφέρονται στις 31 Ιουλίου 2013 οι αρμοδιότητες, το προσωπικό και οι διαθέσιμοι πόροι των ακόλουθων οργανικών μονάδων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων που αφορούν στην άσκηση της φορολογικής και τελωνειακής διοίκησης:[55]

i) Διεύθυνση Εφαρμογών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (Δ 30) με την εξαίρεση των Τμημάτων Προϋπολογισμού και Δημοσίων Δαπανών, Μισθοδοσίας και Συντάξεων.[56]

ii) Διεύθυνση Εισαγωγής και Ελέγχου Στοιχείων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (Δ32).[57]

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και τίθεται σε ισχύ το αργότερο στις 31 Ιουλίου 2013 μπορούν να εξειδικευθούν περαιτέρω οι προαναφερόμενες λειτουργίες της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων που μεταφέρονται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, καθώς και να ρυθμιστούν ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στη μεταφορά του προσωπικού και των διαθέσιμων πόρων. Με όμοια απόφαση είναι δυνατόν να προβλεφθεί προγενέστερη ημερομηνία εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας υποπερίπτωσης. Μεταξύ της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων και της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων συνάπτεται μέχρι τις 31 Ιουλίου 2013 μνημόνιο συνεργασίας που μπορεί να τροποποιείται όποτε κριθεί απαραίτητο και καθορίζει τις υπηρεσίες που παρέχονται από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων.[58]

β. Οι αρμοδιότητες προληπτικού ελέγχου εφαρμογής της φορολογικής νομοθεσίας και προσωρινού φορολογικού ελέγχου, ιδίως στους παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους, με έμφαση στο Φ.Π.Α., καθώς και ο έλεγχος εφαρμογής των διατάξεων της τελωνειακής νομοθεσίας, όπως προβλέπονται στην περίπτωση β΄ της παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 3296/2004, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού και των πόρων που είναι

---

[55] Προσθήκη 4152/2013 art_1

[56] Προσθήκη 4152/2013 art_1

[57] Προσθήκη 4152/2013 art_1

[58] Προσθήκη 4152/2013 art_1

αναγκαίοι για την άσκηση των ανωτέρω αρμοδιοτήτων, μεταβιβάζονται στις 31 Οκτωβρίου 2013 στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών. Ο έλεγχος των υποθέσεων για τις οποίες εκδίδεται εντολή ελέγχου μέχρι τις 30 Οκτωβρίου 2013 ολοκληρώνεται από το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.). Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μπορεί να καθορίζονται ειδικότερα θέματα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή της παρούσας υποπερίπτωσης και να προβλεφθεί προγενέστερη ημερομηνία εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας υποπερίπτωσης.[59]

γ. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στην υποπερίπτωση β΄ της παρούσας περίπτωσης, οι αρμόδιες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων μπορούν να προβαίνουν σε ελέγχους των μεταφορικών μέσων, καταστημάτων, αποθηκών και άλλων χώρων, όπου βρίσκονται αγαθά, ανεξάρτητα από τον φορέα εκμετάλλευσής τους και του τελωνειακού καθεστώτος, υπό το οποίο τελούν όπως επίσης σε κατασχέσεις βιβλίων, εγγράφων, αγαθών, μέσων μεταφοράς και άλλων στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων και ηλεκτρονικών μέσων αποθήκευσης και μεταφοράς δεδομένων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις περιπτώσεις α΄ και δ΄ της παρ. 4 του άρθρου 30 του ν. 3296/2004. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου σε καμία περίπτωση δεν αποστερεί το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.) από τις παραπάνω εξουσίες, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που αυτό διατηρεί.[60]

δ. Η Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων του Υπουργείου Οικονομικών μεταφέρεται στις 31 Ιουλίου 2013 στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού και των διαθέσιμων πόρων. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και τίθεται σε ισχύ το αργότερο στις 31 Ιουλίου 2013 μπορεί να ρυθμισθούν ειδικότερα θέματα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή της διάταξης αυτής και να προβλεφθεί προγενέστερη ημερομηνία μεταφοράς της Υπηρεσίας αυτής.[61]

---

[59] Προσθήκη 4152/2013 art_1

[60] Προσθήκη 4152/2013 art_1

[61] Προσθήκη 4152/2013 art_1

4. α. Εντός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, ο Γενικός Γραμματέας οφείλει ενδεικτικά και όχι περιοριστικά:

(1) να διαμορφώνει και να επικαιροποιεί σε ετήσια βάση το στρατηγικό σχεδιασμό της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, όπως επίσης ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους και κριτήρια αξιολόγησης των οργανικών μονάδων που υπάγονται στην αρμοδιότητά του και του προσωπικού τους και να ενημερώνει σχετικά τον Υπουργό Οικονομικών,

(2) να επιλέγει και να τοποθετεί τους προϊσταμένους των οργανικών μονάδων και υπηρεσιών που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, σύμφωνα με τα κριτήρια και κατά παρέκκλιση της διαδικασίας που προβλέπεται στον Υπαλληλικό Κώδικα (ν. 3548/2007) και να αποφασίζει την πρόωρη λήξη της θητείας τους, λόγω μη εκπλήρωσης των τεθέντων ποιοτικών και ποσοτικών στόχων.[62]

(3) να διασφαλίζει ότι το πρόγραμμα και οι δραστηριότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων και υπηρεσιών που υπάγονται στις αρμοδιότητές του συμβαδίζουν με το στρατηγικό σχεδιασμό και τους τεθέντες στόχους

και να ελέγχει και εποπτεύει όλες τις δραστηριότητες της Γενικής Γραμματείας,

(4) να υποβάλλει προτάσεις νομοθετικών ρυθμίσεων που κατατίθενται στη Βουλή από τον Υπουργό Οικονομικών σε ζητήματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές του,

(5) να εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών την υποβολή προτάσεων για την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων με τα οποία επέρχονται αλλαγές στον αριθμό, την οργάνωση, τις αρμοδιότητες και τη διάρθρωση των οργανικών μονάδων και υπηρεσιών που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, καθώς και με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου της υποπαραγράφου γ΄ της παρ. 5 του άρθρου 55 του ν. 4002/2011 (Α΄180),[63]

(6) να μεταφέρει πόρους μεταξύ των οργανικών μονάδων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων,

---

[62] Τροποποίηση 4170/2013 art_68

[63] Τροποποίηση 4141/2013 art_35

(7) να λαμβάνει μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την καταπολέμηση της διαφθοράς στις υπηρεσίες που υπάγονται στις αρμοδιότητές του, συμπεριλαμβανομένης και της κίνησης της διαδικασίας πειθαρχικής δίωξης,

(8) να οργανώνει προγράμματα μετεκπαίδευσης και εξειδίκευσης του προσωπικού που υπάγεται στις υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων.

Μέχρι το διορισμό του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, σύμφωνα με την παράγραφο 4β του παρόντος άρθρου, οι ανωτέρω αρμοδιότητες ασκούνται από τον Υπουργό ή τον Υφυπουργό Οικονομικών σύμφωνα με τις ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου διατάξεις.

(9) να αποφασίζει για τις προϋποθέσεις πρόσληψης προσωπικού στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων και για την υποβολή στο Α.Σ.Ε.Π. των αντίστοιχων αιτημάτων για τις σχετικές προκηρύξεις, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.[64]

(10) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μπορεί να καθορίζεται ειδικό σύστημα προαγωγών και βαθμολογικής και υπηρεσιακής εξέλιξης των υπαλλήλων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων κατά παρέκκλιση των κριτηρίων και της διαδικασίας που προβλέπονται στις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007) και κάθε άλλη διάταξη. Το σύστημα μπορεί να περιλαμβάνει το οργανόγραμμα των μονάδων που συγκροτούν τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων και κανόνες που σχετίζονται με τις προαγωγές και τη μετακίνηση υπαλλήλων. Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων έχει πλήρη εξουσία εφαρμογής του συστήματος που καθορίζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρούσα υποπερίπτωση. Οι κείμενες διατάξεις που δεν συνδέονται με το σύστημα προαγωγών και βαθμολογικής εξέλιξης παραμένουν σε ισχύ για το προσωπικό της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων[65]

β. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, ή του καθ΄ ύλην αρμόδιου Υφυπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της

---

[64]Προσθήκη 4152/2013 art_1

[65]Προσθήκη 4152/2013 art_1

Κυβερνήσεως, περιέρχονται στον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων περαιτέρω αρμοδιότητες που κατά την κείμενη νομοθεσία ασκούνται από τον Υπουργό Οικονομικών, ή τον αρμόδιο Υφυπουργό, ή τους προϊσταμένους των οργανικών μονάδων του Υπουργείου Οικονομικών, εντός του πεδίου των αρμοδιοτήτων τους, σχετικά με την οργάνωση και άσκηση της φορολογικής διοίκησης, την εφαρμογή της φορολογικής και τελωνειακής νομοθεσίας που άπτεται της είσπραξης εσόδων, καθώς και την παρακολούθηση και αξιολόγηση του έργου των υπαγόμενων στην αρμοδιότητά του οργανικών μονάδων του Υπουργείου Οικονομικών και των υπαλλήλων τους. Οι αρμοδιότητες που μεταβιβάζονται κατά το προηγούμενο εδάφιο δεν μπορούν να αναμεταβιβασθούν στον Υπουργό Οικονομικών με μεταγενέστερη κανονιστική διοικητική πράξη.

Με αποφάσεις του, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων μπορεί να μεταβιβάζει στους προϊσταμένους των οργανικών μονάδων και ειδικών αποκεντρωμένων υπηρεσιών που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, τις αναγκαίες αρμοδιότητες προκειμένου αυτοί να ανταποκριθούν στους στόχους που τους τίθενται, όπως και να ανακαλεί τη μεταβίβαση αυτή των αρμοδιοτήτων, ανεξάρτητα του εάν έλαβε χώρα πριν ή μετά το διορισμό του. Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων ορίζει έναν από τους προϊσταμένους Γενικής Διεύθυνσης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων να τον αναπληρώνει σε περίπτωση προσωρινής αδυναμίας εκπλήρωσης των καθηκόντων του, καθώς και για το χρονικό διάστημα από τη λήξη της θητείας του μέχρι το διορισμό του διαδόχου του.

Σε περίπτωση πρόωρης λήξης της θητείας του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται ένας από τους προϊσταμένους Γενικής Διεύθυνσης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων ως αναπληρωτής για το χρονικό διάστημα από τη λήξη της θητείας του μέχρι το διορισμό του διαδόχου του. Σε περίπτωση που ο ορισθείς ως αναπληρωτής αδυνατεί να εκτελέσει τα καθήκοντά του ή για οποιονδήποτε λόγο παύσει, με όμοια απόφαση ορίζεται ως αναπληρωτής ένας από τους προϊσταμένους Γενικής Διεύθυνσης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, μέχρι το διορισμό του νέου Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.[66]

γ. Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων υποβάλλει στη Βουλή μέσω του Υπουργού Οικονομικών ως το τέλος Φεβρουαρίου κάθε έτους αναλυτική

[66] Προσθήκη 4303/2014 art_1

ετήσια έκθεση απολογισμού και προγραμματισμού των δραστηριοτήτων της Γενικής Γραμματείας, η οποία συζητείται στην Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής κατά τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής, και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών. Στην έκθεση δραστηριοτήτων δεν περιλαμβάνονται εξειδικευμένα στοιχεία, η γνωστοποίηση των οποίων μπορεί να παρεμποδίσει την υλοποίηση του προγράμματος και την επίτευξη των στόχων είσπραξης.

5. α. Ως Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων επιλέγεται πρόσωπο εγνωσμένου κύρους που διαθέτει:

1) Πτυχίο Ανωτάτου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος και, κατά προτίμηση, μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στη φορολογική διοίκηση και το φορολογικό σύστημα εν γένει.

2) Σημαντική επαγγελματική εμπειρία κατά προτίμηση στον ιδιωτικό τομέα, στη φορολογική διοίκηση και το φορολογικό σύστημα.

3) Σημαντική διοικητική εμπειρία, σε θέσεις ευθύνης, σε διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού, κατάρτιση στρατηγικών σχεδίων, διαχείριση έργων και δραστηριοτήτων (project management), στοχοθεσία, συντονισμό ομάδων και παρακολούθηση επίτευξης στόχων.

4) Γνώση ξένων γλωσσών, ιδίως δε της Αγγλικής, που αποδεικνύεται από σπουδές, δημοσιεύσεις και άλλα πρόσφορα μέσα.

5) Ισχυρό ιστορικό φορολογικής συμμόρφωσης.

β. Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων επιλέγεται και διορίζεται για πενταετή θητεία με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από εισήγηση του Υπουργού Οικονομικών. Με την ανάληψη των καθηκόντων του ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων υπογράφει συμβόλαιο αποδοτικότητας με τον Υπουργό Οικονομικών, όπου περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις του και οι ποιοτικοί και ποσοτικοί στόχοι, οι οποίοι θα πρέπει να επιτευχθούν από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων κατά τη διάρκεια της θητείας του, όπως επίσης και σε ετήσια βάση.

γ. Η θητεία του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων μπορεί να ανανεωθεί μία μόνο φορά με την ίδια διαδικασία.

δ. Συστήνεται Γνωμοδοτικό Συμβούλιο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων. Το Συμβούλιο του προηγούμενου εδαφίου αποτελείται από πέντε μέλη που ορίζονται με θητεία που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία χρόνια. Δύο από τα μέλη του Συμβουλίου επιλέγονται μεταξύ προσώπων με σημαντική διεθνή επαγγελματική εμπειρία στη διοίκηση δημοσίων εσόδων. Τα μέλη του Συμβουλίου δεν είναι πλήρους απασχόλησης. Επιπλέον, στο Συμβούλιο συμμετέχει ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων χωρίς δικαίωμα ψήφου, ως εκ της ιδιότητάς του. Το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο αναφέρεται στον Υπουργό Οικονομικών, παρέχει συμβουλές σε μείζονα θέματα στρατηγικής της φορολογικής και τελωνειακής διοίκησης συμπεριλαμβανομένων και θεμάτων ανθρώπινου δυναμικού, ελέγχει την επίδοση της φορολογικής και τελωνειακής διοίκησης σε σχέση με το σχεδιασμό και τους τεθέντες στόχους, υποστηρίζει τη φορολογική και τελωνειακή διοίκηση στις σχέσεις της με άλλους φορείς και επιβεβαιώνει ότι ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων ασκεί τις εξουσίες του δεόντως. Το Συμβούλιο δεν έχει οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, ούτε πρόσβαση σε στοιχεία που αφορούν σε συγκεκριμένους φορολογουμένους.[67]

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως το αργότερο μέχρι τη 15η Ιουλίου 2013 ρυθμίζονται όλα τα αναγκαία θέματα για τη λειτουργία του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου και ιδίως:[68]

α) καθορίζονται τα ελάχιστα προσόντα των μελών του Συμβουλίου,[69]

β) ορίζονται τα μέλη του Συμβουλίου και η διάρκεια της θητείας τους,[70]

γ) καθορίζεται η αποζημίωση των μελών του Συμβουλίου για την άσκηση των καθηκόντων τους,[71]

δ) τίθενται κανόνες για την αντιμετώπιση συγκρούσεων συμφερόντων,[72]

---

[67] Προσθήκη 4152/2013 art_1

[68] Προσθήκη 4152/2013 art_1

[69] Προσθήκη 4152/2013 art_1

[70] Προσθήκη 4152/2013 art_1

[71] Προσθήκη 4152/2013 art_1

[72] Προσθήκη 4152/2013 art_1

ε) καθορίζεται η ελάχιστη συχνότητα των συνεδριάσεων,[73]

στ) θεσπίζεται πλαίσιο ως προς τον τρόπο αναφοράς του Συμβουλίου στον Υπουργό Οικονομικών,[74]

ζ) ρυθμίζονται θέματα διοικητικής υποστήριξης του Συμβουλίου.[75]

ε. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 55 παρ. 13-16 του Π.Δ.63/2005 , για την υποστήριξη του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων στην άσκηση των καθηκόντων του συνιστάται μια επιπλέον θέση διοικητικού υπαλλήλου κατηγορίας ΠΕ, δύο επιπλέον θέσεις ειδικού συμβούλου και δύο επιπλέον θέσεις ειδικού συνεργάτη.

Στο Γραφείο του Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων συνιστάται μία επιπλέον θέση ειδικού συνεργάτη, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, καθώς και θέση Διευθυντή, ο οποίος προΐσταται αυτού και η οποία καλύπτεται από ένα εκ των ειδικών συνεργατών. Ο Διευθυντής του Γραφείου του Γενικού Γραμματέα ασκεί, κατ' αντιστοιχία, τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 56 του π.δ. 63/2005, εφαρμοζομένης της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου.

Για τις αποδοχές των υπηρετούντων στις θέσεις της παρούσας υποπερίπτωσης εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4354/2015 (Α' 176), που αφορούν στους μετακλητούς υπαλλήλους, οι οποίοι υπηρετούν στα πολιτικά γραφεία των μελών της Κυβέρνησης και των Υφυπουργών. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του π.δ. 63/2005 (Α' 98).[76]

6. Η θητεία του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων λήγει πρόωρα σε περίπτωση παραίτησης του Γενικού Γραμματέα, καθώς και αυτοδίκαιης θέσης σε αργία κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του Υπαλληλικού Κώδικα (Ν. 3528/2007, Α΄ 26), όπως εκάστοτε ισχύει. Η θητεία του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων μπορεί επίσης να λήξει, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Υπουργού Οικονομικών, σε περίπτωση μόνιμης αδυναμίας εκτέλεσης των καθηκόντων

---

[73] Προσθήκη 4152/2013 art_1

[74] Προσθήκη 4152/2013 art_1

[75] Προσθήκη 4152/2013 art_1

[76] Προσθήκη 4389/2016 art_63

του λόγω νόσου ή αναπηρίας, σωματικής ή πνευματικής, όπως επίσης εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις δυνητικής θέσης σε αργία κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 104 του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως εκάστοτε ισχύει. Κατά την ίδια διαδικασία, ο Υπουργός Οικονομικών μπορεί να εισηγηθεί την πρόωρη λήξη της

θητείας του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων σε περίπτωση προφανούς απόκλισης από την επίτευξη των τεθέντων στην παράγραφο 4β του παρόντος άρθρου ποιοτικών και ποσοτικών στόχων, μετά την συμπλήρωση δύο ετών από την τοποθέτησή του. Μετά τη λήξη της θητείας του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων και μέχρι το διορισμό του διαδόχου του, καθώς και σε περίπτωση προσωρινής αδυναμίας εκτέλεσης των καθηκόντων του, οι αρμοδιότητές του ασκούνται από τον Γενικό Διευθυντή που ορίζεται σύμφωνα με την περίπτωση 3 της παρούσας υποπαραγράφου. Τα ενδιάμεσα αυτά διαστήματα δεν επιτρέπεται κατά κανόνα να υπερβαίνουν τους δύο μήνες.

7. α. Κατά τη διάρκεια της θητείας του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε δημόσιου λειτουργήματος, καθώς και η άσκηση καθηκόντων σε οποιαδήποτε θέση στο Δημόσιο, Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ. και νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Επιτρέπεται κατ’ εξαίρεση μέχρι 30.12.2013 και χωρίς αμοιβή η παράλληλη άσκηση των καθηκόντων του Γενικού Γραμματέα Πληροφοριακών Συστημάτων. Επίσης αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε επαγγέλματος και ο ίδιος οφείλει, πριν την ανάληψη των καθηκόντων του, να παύσει οποιαδήποτε έννομη σχέση με εταιρεία, από την οποία μπορεί να προκληθεί σύγκρουση συμφερόντων.[77]

β. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να προβλέπεται ετήσια ειδική ανταμοιβή (bonus) του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ως ποσοστό επί των εισπράξεων της Γενικής Γραμματείας που υπερβαίνουν τον ετήσιο στόχο.

8. Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται ο Γενικός Γραμματέας της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων, νοείται ο Γενικός Γραμματέας της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων.[78]

---

[77] Τροποποίηση 4141/2013 art_35

[78] Προσθήκη 4141/2013 art_35

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.3. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Στο Ν. 2960/2001 «Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας» (Α΄ 265) επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. α. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 73, η περίπτωση ιγ΄ αντικαθίσταται ως εξής:

Είδος	**Κωδικός Σ.Ο.**	**Ποσό φόρου (σε €)**	**Μονάδα επιβολής**
ιγ) Υγραέρια (LPG) που χρησιμοποιούνται ως καύσιμα κινητήρων	2711 12 11 έως και 2711 19 00	330	1.000 χιλιόγραμμα

β. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 5 του άρθρου 78 αντικαθίστανται ως εξής:

«5. Για το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL) κινητήρων, της περίπτωσης στ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 73, το οποίο χρησιμοποιείται αποκλειστικά στη γεωργία, ο συντελεστής Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.) ορίζεται σε εξήντα έξι (66) ευρώ ανά χιλιόλιτρο. Κατά τη θέση σε ανάλωση του ως άνω προϊόντος, εφαρμόζεται ο συντελεστής Ε.Φ.Κ. της περίπτωσης στ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 73 και επιστρέφεται το ποσό του Ε.Φ.Κ. που υπολογίζεται με βάση τη διαφορά του συντελεστή της περίπτωσης στ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 73 και του ως άνω οριζόμενου συντελεστή των εξήντα έξι (66) ευρώ ανά χιλιόλιτρο.»

2. α. Η παράγραφος 1 του άρθρου 96 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης των βιομηχανοποιημένων καπνών:

α) προκειμένου για τα τσιγάρα, αποτελείται από ένα πάγιο στοιχείο (πάγιος φόρος) που ορίζεται σε ποσό εκφρασμένο σε ευρώ ανά μονάδα προϊόντος και από ένα αναλογικό στοιχείο (αναλογικός φόρος) που ορίζεται σε ποσοστό επί της κατά μονάδα προϊόντος τιμής λιανικής πώλησης αυτών,

β) προκειμένου για το λεπτοκομμένο καπνό για την κατασκευή χειροποίητων τσιγάρων και τα άλλα καπνά για κάπνισμα ορίζεται σε ποσό εκφρασμένο σε ευρώ ανά χιλιόγραμμο καθαρού βάρους και

γ) προκειμένου για τα πούρα και τα πουράκια σε ποσοστό επί της κατά χιλιόγραμμο τιμής λιανικής πώλησης αυτών.»

β. Το άρθρο 97 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 97

Βάση υπολογισμού και συντελεστές του φόρου

Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης που επιβάλλεται στα βιομηχανοποιημένα καπνά υπολογίζεται ως εξής:

1. Στα τσιγάρα και τα προϊόντα που εξομοιώνονται με αυτά ο ειδικός φόρος κατανάλωσης διαρθρώνεται:

α) σε ένα πάγιο φόρο ο οποίος επιβάλλεται ανά μονάδα προϊόντος, το ποσό του οποίου είναι 80 ευρώ ανά χίλια (1.000) τεμάχια τσιγάρων (1 φορολογική μονάδα) και είναι το ίδιο για όλες τις κατηγορίες τσιγάρων, και

β) σε έναν αναλογικό φόρο, ο συντελεστής του οποίου είναι 20% και υπολογίζεται στην τιμή λιανικής πώλησης χιλίων (1.000) τεμαχίων τσιγάρων (1 φορολογική μονάδα) και είναι ο ίδιος για όλες τις κατηγορίες τσιγάρων.

Το συνολικό ποσό του ειδικού φόρου κατανάλωσης που υπολογίζεται σύμφωνα με τις ανωτέρω περιπτώσεις α΄ και β΄ δεν μπορεί να είναι κατώτερο των 115 ευρώ ανά χίλια (1.000) τεμάχια τσιγάρων (1 φορολογική μονάδα).

2. Στα πούρα ή στα πουράκια ο συντελεστής του ειδικού φόρου κατανάλωσης ορίζεται σε ποσοστό 34% επί της κατά χιλιόγραμμο τιμής λιανικής πώλησής τους.

3. Στο λεπτοκομμένο καπνό, ο οποίος προορίζεται για την κατασκευή χειροποίητων τσιγάρων, ο συντελεστής του ειδικού φόρου κατανάλωσης ορίζεται στα 153 ευρώ ανά χιλιόγραμμο καθαρού βάρους.

4. Στα άλλα καπνά για κάπνισμα, ο συντελεστής του ειδικού φόρου κατανάλωσης ορίζεται στα 153 ευρώ ανά χιλιόγραμμο καθαρού βάρους.

5. Για τα τσιγάρα, τα πούρα και πουράκια που παράγονται κατόπιν ειδικής παραγγελίας και δεν προορίζονται για εμπορία, καθώς και τα όμοια προϊόντα που διατίθενται δωρεάν για σκοπούς έρευνας αγοράς, ανεξάρτητα από την προέλευσή τους, συσκευασμένα σε λευκά πακέτα χωρίς ενδείξεις και τιμή λιανικής πώλησης, ο ειδικός φόρος κατανάλωσης υπολογίζεται στην ανώτατη

τιμή λιανικής πώλησης των ομοειδών προϊόντων της επιχείρησης που τα παράγει ή τα διαθέτει στην αγορά, εκτός αν έχει συμφωνηθεί μεγαλύτερη τιμή.

6. Για τα τσιγάρα, τα πούρα και πουράκια που αποτελούν αντικείμενο λαθρεμπορίας και δεν έχει καθοριστεί η τιμή λιανικής πώλησης αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 100 του παρόντα Κώδικα, ο ειδικός φόρος κατανάλωσης υπολογίζεται, προκειμένου για τσιγάρα στη σταθμισμένη μέση τιμή λιανικής πώλησης που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 8 και ισχύει κάθε φορά, προσαυξημένη κατά δέκα τοις εκατό (10%), και για τα πούρα και τα πουράκια στην ανώτατη τιμή λιανικής πώλησης των ομοειδών προϊόντων που κυκλοφορούν στο εσωτερικό της χώρας.

7. Για τα τσιγάρα, τα πούρα και τα πουράκια που διακινούνται υπό καθεστώς αναστολής και δεν έχει καθοριστεί η τιμή λιανικής πώλησης αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 100 του παρόντα Κώδικα, ο ειδικός φόρος κατανάλωσης υπολογίζεται, για τους σκοπούς της παραγράφου 6 του άρθρου 112, προκειμένου για τσιγάρα στη σταθμισμένη μέση τιμή λιανικής πώλησης που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 8 και ισχύει κάθε φορά και για τα πούρα και τα πουράκια στην ανώτατη τιμή λιανικής πώλησης των ομοειδών προϊόντων που κυκλοφορούν στο εσωτερικό της χώρας.»

8. Η σταθμισμένη μέση τιμή λιανικής πώλησης των τσιγάρων υπολογίζεται, σύμφωνα με τα στοιχεία φορολογίας που είναι γνωστά κατά την 1η Ιανουαρίου κάθε έτους, με αναγωγή στη συνολική αξία όλων των τσιγάρων που τίθενται σε ανάλωση, βάσει της λιανικής τιμής πώλησης, περιλαμβανομένων όλων των φόρων, διαιρούμενη δια της συνολικής ποσότητας των τσιγάρων που τίθενται σε ανάλωση.

Η σταθμισμένη μέση τιμή λιανικής πώλησης των τσιγάρων καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών βάσει των δεδομένων που αφορούν τις συνολικές ποσότητες που τέθηκαν σε ανάλωση κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος και η έναρξη εφαρμογής της ορίζεται μεταξύ 1ης και 31ης Ιανουαρίου κάθε έτους.»

γ. Το άρθρο 98 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 98

Βάση υπολογισμού του φόρου μικροποσοτήτων βιομηχανοποιημένων καπνών για ατομική χρήση

«1. Ο Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.) των βιομηχανοποιημένων καπνών που κατέχονται από ιδιώτες και εισάγονται από τρίτες χώρες, αποκλειστικά για ατομική χρήση του προσώπου που τα κατέχει, σε ποσότητα μεγαλύτερη από εκείνη που επιτρέπεται ατελώς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και η οποία δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από χίλια (1.000) τεμάχια, προκειμένου για τσιγάρα ή 500 γραμμάρια μικτού βάρους, προκειμένου για τα λοιπά προϊόντα, υπολογίζεται για τα τσιγάρα και τα πούρα και πουράκια με βάση πλασματικές τιμές λιανικής πώλησης που καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

2. Με όμοιες αποφάσεις καθορίζονται οι πλασματικές τιμές λιανικής πώλησης για τα τσιγάρα, τα πούρα και τα πουράκια που παραλαμβάνονται στο εσωτερικό της χώρας με ταχυδρομικά δέματα, για αποκλειστική χρήση των παραληπτών τους και σε ποσότητες μέχρι αυτές που αναγράφονται στην πρώτη παράγραφο.»

3. Η ισχύς των διατάξεων της παρούσας υποπαραγράφου Ε.3. αρχίζει από την κατάθεση του σχεδίου νόμου στη Βουλή.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.4. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΚΩΔΙΚΑ Φ.Π.Α.

1. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 2 του άρθρου 41 του Κώδικα Φ.Π.Α. (Ν. 2859/2000), όπως ισχύουν, αντικαθίστανται, ως εξής:

«2. Η επιστροφή του φόρου ενεργείται από το Δημόσιο με καταβολή στον αγρότη ποσού, το οποίο προκύπτει με την εφαρμογή κατ΄ αποκοπή συντελεστή έξι τοις εκατό (6%), στην αξία των παραδιδόμενων αγροτικών προϊόντων και των παρεχόμενων αγροτικών υπηρεσιών του Παραρτήματος IV του παρόντος προς άλλους υποκείμενους στο φόρο, εκτός των αγροτών που υπάγονται στο καθεστώς του παρόντος άρθρου. Για την πραγματοποίηση της επιστροφής αυτής υποβάλλεται δήλωση - αίτηση επιστροφής.

Ειδικά για πωλήσεις αγροτικών προϊόντων δικής τους παραγωγής που πραγματοποιούνται από αγρότες του παρόντος άρθρου από δικό τους κατάστημα ή από λαϊκές αγορές ή εξάγονται ή παραδίδονται σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε., η επιστροφή πραγματοποιείται με την εφαρμογή κατ΄ αποκοπή συντελεστή τρία τοις εκατό (3%) στην αξία των εν λόγω πωλήσεων, όπως αυτή προκύπτει από το τηρούμενο βιβλίο εσόδων εξόδων.»

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 41 του Κώδικα Φ.Π.Α., όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης ισχύει για αιτήσεις επιστροφής που θα υποβληθούν από 1.1.2013 και μεταγενέστερα,

καθώς και για πωλήσεις αγροτικών προϊόντων που θα πραγματοποιηθούν υπό το κανονικό καθεστώς από 1.1.2013.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.5. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Ν.718/1977

1. Το άρθρο 1 του Ν. 718/1977 (Α΄ 304) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1

Εκτελωνιστικές εργασίες -Τελωνειακός αντιπρόσωπος - Εξουσιοδότηση.

1. Εκτελωνιστικές εργασίες είναι οι κατά τις κείμενες διατάξεις και κανονισμούς απαιτούμενες πάσης φύσεως διατυπώσεις ενώπιον των Τελωνειακών Αρχών προκειμένου για την εισαγωγή και εξαγωγή εμπορευμάτων.

Στις εκτελωνιστικές εργασίες συμπεριλαμβάνονται και οι διαδικασίες για τη διακίνηση των υποκειμένων σε Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.) και Τέλους Ταξινόμησης κοινοτικών εμπορευμάτων, ως επίσης και οι διαδικασίες για την καταβολή του Ε.Φ.Κ. και του Τέλους Ταξινόμησης.

Οι εκτελωνιστικές εργασίες μπορούν να διενεργούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εγκαταστημένα σε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης αρκεί να διαθέτουν ενεργό ελληνικό Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) ή αριθμό καταχώρισης και αναγνώρισης οικονομικών φορέων EORI (Economic Operators΄ Registration and Identification System).

2. Κάθε πρόσωπο μπορεί να ορίσει τελωνειακό αντιπρόσωπο. Η εν λόγω αντιπροσώπευση μπορεί να είναι είτε άμεση, οπότε ο τελωνειακός αντιπρόσωπος ενεργεί στο όνομα και για λογαριασμό του αντιπροσωπευόμενου, είτε έμμεση, οπότε ο τελωνειακός αντιπρόσωπος ενεργεί στο δικό του όνομα, αλλά για λογαριασμό του αντιπροσωπευόμενου.

Ο τελωνειακός αντιπρόσωπος πρέπει να είναι εγκατεστημένος στο τελωνειακό έδαφος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ).

Κατά τις συναλλαγές του με τις τελωνειακές αρχές, ο τελωνειακός αντιπρόσωπος αναφέρει ότι ενεργεί στο όνομα του αντιπροσωπευόμενου και διευκρινίζει ρητώς κατά πόσον η αντιπροσώπευση είναι άμεση ή έμμεση.

Το πρόσωπο που δεν δηλώνει ότι ενεργεί ως τελωνειακός αντιπρόσωπος ή που δηλώνει ότι ενεργεί ως τελωνειακός αντιπρόσωπος χωρίς να έχει σχετική

έγγραφη εξουσιοδότηση, θεωρείται ότι ενεργεί στο δικό του όνομα και για ίδιο λογαριασμό.

3. Οι τελωνειακές Αρχές μπορούν να ζητήσουν από οποιοδήποτε πρόσωπο, το οποίο δηλώνει ότι ενεργεί ως τελωνειακός αντιπρόσωπος, να παρουσιάσει έγγραφη εξουσιοδότηση του προσώπου που αντιπροσωπεύει.»

2. Η παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 718/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι κατά κύριο επάγγελμα εκτελωνιστικές εργασίες ασκούνται ελεύθερα υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 3 του παρόντος.»

3. Το άρθρο 3 του Ν. 718/1977 αντικαθίσταται ως εξής: «1. Οι εκτελωνιστικές εργασίες ενεργούνται:

α. Προκειμένου για εμπορεύματα που ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα από τον δικαιούχο αυτών αυτοπροσώπως ή από τρίτο πρόσωπο με εξουσιοδότηση.

β. Προκειμένου για εμπορεύματα που ανήκουν σε νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, ημεδαπά ή αλλοδαπά, από το νόμιμο εκπρόσωπο αυτών ή από τρίτο πρόσωπο με εξουσιοδότηση.

2. Κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου:

α. Φυσικά πρόσωπα που ενεργούν κατά κύριο επάγγελμα εκτελωνιστικές εργασίες νοούνται ως εκτελωνιστές. Οι εκτελωνιστές υποχρεούνται στην απόκτηση πιστοποίησης επάρκειας εκτελωνιστή.

β. Νομικά πρόσωπα που ενεργούν κατά κύρια δραστηριότητα εκτελωνιστικές εργασίες νοούνται ως εκτελωνιστικές επιχειρήσεις. Στις εκτελωνιστικές επιχειρήσεις υποχρεωτικά συμμετέχει ή απασχολείται με οποιαδήποτε σχέση απασχόλησης ένας τουλάχιστον εκτελωνιστής.

3. Οι ανωτέρω διατάξεις δεν αποκλείουν κανένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων από τη διενέργεια με οποιαδήποτε συχνότητα εκτελωνιστικών εργασιών.»

4. Η παράγραφος 1 του άρθρου 5 του Ν. 718/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα πρόσωπα που ενεργούν εκτελωνιστικές εργασίες μπορούν να δραστηριοποιούνται σε ολόκληρη την Ελληνική Επικράτεια, σε μία ή περισσότερες Τελωνειακές Περιφέρειες της χώρας.

Για τις ανάγκες της άσκησης της εποπτείας και της πειθαρχικής εξουσίας κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί εκτελωνιστικές εργασίες εγγράφεται στο Μητρώο μόνον της Τελωνειακής Περιφέρειας, στην οποία εδρεύει. Η Επικράτεια διαιρείται στις ακόλουθες Τελωνειακές Περιφέρειες:

α. Τελωνειακή Περιφέρεια Πειραιώς που έχει έδρα τον Πειραιά, στη Διεύθυνση Τελωνείων Αττικής και περιλαμβάνει την Περιφέρεια Αττικής, τις Περιφερειακές Ενότητες (Π.Ε.) Αργολίδας και Κορινθίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου, τις Π.Ε. Βοιωτίας, Ευβοίας και Φθιώτιδας της Περιφέρειας Κεντρικής Ελλάδος και τις Π.Ε. `Ανδρου, Θήρας, Κέας - Κύθνου, Μήλου, Μυκόνου, Νάξου, Πάρου, Σύρου και Τήνου (τέως Νομό Κυκλάδων) της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

β. Τελωνειακή Περιφέρεια Θεσσαλονίκης που έχει έδρα τη Θεσσαλονίκη, στη Διεύθυνση Τελωνείων Θεσσαλονίκης και περιλαμβάνει τη Μητροπολιτική Ενότητα Θεσσαλονίκης, τις Π.Ε. Ημαθίας, Κιλκίς, Πέλλας, Πιερίας, Σερρών και Χαλκιδικής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και τις Π.Ε. Καστοριάς, Κοζάνης και Φλώρινας της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

γ. Τελωνειακή Περιφέρεια Πατρών που έχει έδρα την Πάτρα, στη Διεύθυνση Τελωνείου Πατρών και περιλαμβάνει όλες τις Π.Ε. της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, τις Π.Ε. Φωκίδας και Ευρυτανίας, τις Π.Ε. Ζακύνθου,

Ιθάκης, Κεφαλληνίας και Λευκάδας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

δ. Τελωνειακή Περιφέρεια Βόλου που έχει έδρα το Βόλο, στη Διεύθυνση Τελωνείου Βόλου και περιλαμβάνει όλες τις Π.Ε. της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

ε. Τελωνειακή Περιφέρεια Καλαμάτας που έχει έδρα την Καλαμάτα, στη Διεύθυνση Τελωνείου Καλαμάτας και περιλαμβάνει τις Π.Ε. Αρκαδίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

στ. Τελωνειακή Περιφέρεια Καβάλας που έχει έδρα την Καβάλα, στη Διεύθυνση Τελωνείου Καβάλας και περιλαμβάνει τις Π.Ε. Δράμας Καβάλας και Ξάνθης της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης.

ζ. Τελωνειακή Περιφέρεια Αλεξανδρούπολης που έχει έδρα την Αλεξανδρούπολη, στη Διεύθυνση Τελωνείου Αλεξανδρούπολης και περιλαμβάνει τις Π.Ε. Έβρου και Ροδόπης της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης.

η. Τελωνειακή Περιφέρεια Ηρακλείου που έχει έδρα το Ηράκλειο Κρήτης, στη Διεύθυνση Τελωνείου Ηρακλείου και περιλαμβάνει όλες τις Π.Ε. της Περιφέρειας Κρήτης.

θ. Τελωνειακή Περιφέρεια Κέρκυρας που έχει έδρα την Πόλη της Κέρκυρας, στη Διεύθυνση Τελωνείου Κερκύρας και περιλαμβάνει την Π.Ε. Κέρκυρας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων και όλες τις Π.Ε. της Περιφέρειας Ηπείρου.

ι. Τελωνειακή Περιφέρεια Ρόδου που έχει έδρα την Πόλη της Ρόδου, στη Διεύθυνση Τελωνείου Ρόδου και περιλαμβάνει τις Π.Ε. Καλύμνου, Καρπάθου, Κω και Ρόδου (τέως Νομό Δωδεκανήσου) της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

ια. Τελωνειακή Περιφέρεια Μυτιλήνης που έχει έδρα τη Μυτιλήνη, στη Διεύθυνση Τελωνείου Μυτιλήνης και περιλαμβάνει όλες τις Π.Ε. της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να αυξάνεται ή να μειώνεται ο αριθμός των ανωτέρω Τελωνειακών Περιφερειών ή να μεταβάλλονται τα όρια ή η έδρα τούτων, όπως και να καθορίζεται κάθε σχετικό ζήτημα, κάθε διαδικαστικό θέμα ή αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

Ο εκάστοτε επικαιροποιημένος κατάλογος των εκτελωνιστών που εδρεύουν σε κάθε Τελωνειακή Περιφέρεια με πλήρη τα στοιχεία επικοινωνίας τους αναρτάται στο δικτυακό τόπο της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων του Υπουργείου Οικονομικών. Την ευθύνη παροχής στο Υπουργείο των ορθών στοιχείων των εκτελωνιστών έχει κάθε Τελωνειακή Περιφέρεια.».

5. Οι παράγραφοι 3 , 4 και 5 του άρθρου 5 του Ν. 718/1977 καταργούνται.

6. Το άρθρο 7 του Ν. 718/1977 τροποποιείται ως εξής:

α. Ο τίτλος του άρθρου 7 αντικαθίσταται με τον τίτλο

«Προσόντα - Διαγωνισμός για την απόκτηση πιστοποίησης επάρκειας εκτελωνιστή».

β. Η περίπτωση α΄ της παρ. 1 του άρθρου 7 του Ν. 718/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Να είναι έλληνες πολίτες ή πολίτες άλλου κράτους - μέλους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.).»

γ. Οι περιπτώσεις, γ΄ και δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 7 του Ν. 718/1977 καταργούνται.

δ. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 7 του Ν. 718/1977 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η συνδρομή των ανωτέρω υπό ε΄, στ΄ και ζ΄ προϋποθέσεων βεβαιώνεται με υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 του ενδιαφερομένου.»

ε. Η παρ. 2 του άρθρου 7 του Ν. 718/1977 καταργείται.

7. Το άρθρο 8 του Ν. 718/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 8

Διαγωνισμός - Απόκτηση πιστοποίησης επάρκειας εκτελωνιστή

1. Ο διαγωνισμός για την απόκτηση πιστοποίησης επάρκειας εκτελωνιστή διενεργείται κάθε έτος, σε κάθε Τελωνειακή Περιφέρεια, χωρίς κανέναν περιορισμό στον αριθμό των αιτούντων συμμετοχή στο διαγωνισμό. Η προκήρυξη του διαγωνισμού δημοσιεύεται, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2, τουλάχιστον εξήντα (60) ημέρες πριν από την διεξαγωγή του.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδεται εντός εξαμήνου από την δημοσίευση του παρόντος και υπό την επιφύλαξη τήρησης των διατάξεων του Ν. 3919/2011 καθορίζονται: α) ο χρόνος, ο τόπος, ο τρόπος και τα όργανα διενέργειας των διαγωνισμών και εκδόσεων των αποτελεσμάτων, β) τα υποβλητέα δικαιολογητικά και ο χρόνος υποβολής αυτών, γ) το ποσό των καταβλητέων εξέταστρων και ο τρόπος κατανομής αυτών, δ) τα εξεταστέα μαθήματα, η εξεταστέα ύλη και ο τρόπος επιλογής των θεμάτων, ε) ο τύπος, ο τρόπος και ο χρόνος χορήγησης των πτυχίων και στ) κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.»

8. Το άρθρο 9 του Ν. 718/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 9

Απόκτηση πιστοποίησης επάρκειας εκτελωνιστή

Οι επιτυχόντες στον κατά το άρθρο 8 του παρόντος διαγωνισμού λαμβάνουν επίσημη πιστοποίηση επάρκειας για την κατά κύριο επάγγελμα διενέργεια εκτελωνιστικών εργασιών σε όλες τις Τελωνειακές Περιφέρειες της χώρας.»

9. α. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 10 του Ν. 718/1977 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Οι εκτελωνιστές κατά την εκτέλεση των εκτελωνιστικών εργασιών εκπροσωπούν τον εντολέα αυτών ενώπιων των τελωνειακών αρχών, με άμεση ή έμμεση αντιπροσώπευση.

3. Όλα τα συντασσόμενα από τον εκτελωνιστή τελωνειακά έγγραφα πρέπει απαραιτήτως, πέραν της υπογραφής του, να φέρουν και σφραγίδα που θα αναγράφει το ονοματεπώνυμο αυτού, τον Α.Φ.Μ. του, τα στοιχεία επικοινωνίας αυτού (τουλάχιστον διεύθυνση κατοικίας ή έδρας, αριθμό τηλεφώνου και διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου), καθώς και την επωνυμία της εταιρείας στην περίπτωση που μετέχει σε τέτοια.»

β. Η παρ. 4 του άρθρου 10 του Ν. 718/1977 καταργείται.

10. α. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 718/1977 τροποποιείται ως εξής:

«Ο εκτελωνιστής αποδέχεται με την υπογραφή του την εντολή εκτελωνισμού πριν την κατάθεσή της στην οικεία Τελωνειακή Αρχή.»

β. Η παράγραφος 4 του άρθρου 11 του Ν. 718/1977 καταργείται.

11. α. Ο τίτλος του άρθρου 12 του Ν. 718/1977 , αντικαθίσταται μέχρι άνω και κάτω στιγμής (:) ως εξής: «Ευθύνη έναντι του Δημοσίου».

β. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1, του άρθρου 12 του Ν. 718/1977 αντικαθίσταται μέχρι άνω και κάτω στιγμής ως εξής:

«Τα πρόσωπα που διενεργούν εκτελωνιστικές εργασίες, σύμφωνα με το άρθρο 1 και 3 είναι εις ολόκληρον υπόχρεοι μετά του δικαιούχου του εμπορεύματος έναντι του Δημοσίου, ως ακολούθως:.....».

γ. Η παρ. 2 του άρθρου 12 του Ν. 718/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η προς καταβολή υποχρέωση των προσώπων που διενεργούν εκτελωνιστικές εργασίες κατά την προηγούμενη παράγραφο υφίσταται εφόσον οι καταλογιστικές πράξεις κοινοποιήθηκαν εντός τεσσάρων ετών από της αρχικής χρεώσεως και επί πλέον η κοινοποίηση αυτή πραγματοποιήθηκε σε αυτούς κατά τον ίδιο χρόνο με την προς τους εντολείς αυτών, η δε εξόφληση από τους εντολείς δεν συντελέσθηκε εντός εξαμήνου από την κοινοποίηση.»

12. Οι περιπτώσεις α΄, δ΄, ε΄, στ΄, ζ΄, θ΄, ιδ, ιε΄, ιστ΄, ιη,΄ κ΄, κα΄, κγ΄ της παρ. 1 και οι παράγραφοι 2 , 3 , 4 και 5 του άρθρου 13 του Ν. 718/1977 καταργούνται.

13. α. Η παρ. 2 του άρθρου 16 του Ν. 718/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Την επί των εκτελωνιστών πειθαρχική εξουσία ασκεί ο υπουργός Οικονομικών μέσω του κατά το άρθρο 20 Πειθαρχικού Συμβουλίου Εκτελωνιστών.»

β. Η παρ. 3 του άρθρου 16 του Ν. 718/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η πειθαρχική δίωξη εκτελωνιστή ασκείται αυτεπαγγέλτως ή με εντολή του Υπουργού Οικονομικών ή κατόπιν έγγραφης αναφοράς ή καταγγελίας των Επιθεωρητών Τελωνείων και των Προϊσταμένων των Τελωνειακών Περιφερειών και των τελωνειακών Αρχών, καθώς και κάθε τελωνειακού υπαλλήλου ή άλλης Δημόσιας Αρχής ή κατόπιν αίτησης του κυρίου του εμπορεύματος και κάθε ιδιώτη που έχει έννομο συμφέρον.»

γ. Η παράγραφος 4 του άρθρου 16 του Ν. 718/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Οι πειθαρχικές ποινές που επιβάλλονται είναι: α) πρόστιμο μέχρι 50.000,00 ευρώ, β) προσωρινή ανάκληση της πιστοποίησης επάρκειας εκτελωνιστή για χρονικό διάστημα μέχρι τέσσερα (4) έτη και γ) οριστική ανάκληση της πιστοποίησης επάρκειας εκτελωνιστή.»

δ. Η παρ. 10 του άρθρου 16 του Ν. 718/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Τα επιβαλλόμενα πρόστιμα βεβαιώνονται και εισπράττονται ως έσοδα του Δημοσίου κατά τον Κώδικα περί Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ).»

ε. Οι παράγραφοι 5 , 6 , 7 , 8 , 9 , 11 και 12 του άρθρου 16 του Ν. 718/1977 καταργούνται.

14. α. Η περίπτωση α΄ της παρ. 1 του άρθρου 17 του Ν. 718/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Για διάπραξη ποινικώς κολασίμου αδικήματος που ανάγεται στην εκτέλεση του επαγγέλματος του εκτελωνιστή ή λόγω αυτής.»

β. Η περίπτωση β΄ της παρ. 2 του άρθρου 17 του Ν. 718/1977 καταργείται.

15. Στο τέλος της παραγράφου 10 του άρθρου 20 του Ν. 718/1977 προστίθεται παράγραφος 11 που έχει ως εξής:

«11. Για τη συμμετοχή των μελών στο Συμβούλιο δεν προβλέπεται καμία πρόσθετη αμοιβή ή αποζημίωση.»

16. α. Η παρ. 2 του άρθρου 21 του Ν. 718/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Προς εφαρμογή των διατάξεων της προηγουμένης παραγράφου, οι εκτελωνιστές υποχρεούνται να υποβάλουν στην οικεία τους Τελωνειακή Περιφέρεια, εντός του μηνός Ιανουαρίου κάθε έτους υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 ότι δεν καταδικάσθηκαν, ούτε έχουν παραπεμφθεί στο ακροατήριο δικαστηρίου για αδικήματα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και ότι εξακολουθούν να συγκεντρώνουν όλα τα προσόντα που προβλέπονται από το άρθρο 7.»

β. Η παρ. 3 του άρθρου 21 του Ν. 718/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Όσοι εκτελωνιστές δεν υποβάλλουν εντός της τασσόμενης προθεσμίας την υπεύθυνη δήλωση, με απόφαση στερούνται αυτοδικαίως και προσωρινώς το δικαίωμα άσκησης του επαγγέλματος του εκτελωνιστή μέχρι την προσκόμισή της αρμοδίως στην οικεία τους Τελωνειακή Περιφέρεια.»

γ. Οι παράγραφοι 4 έως και 8 του άρθρου 21 του Ν. 718/1977 καταργούνται.

17. Η παρ. 2 του άρθρου 26 του Ν. 718/1977 τροποποιείται ως εξής:

α. Όπου στο Ν. 718/1977 αναφέρεται ο όρος «`Αδεια Ασκήσεως επαγγέλματος εκτελωνιστή» ή «Πτυχίο» αυτός αντικαθίσταται με τον όρο «Πιστοποίηση επάρκειας εκτελωνιστή» και όπου αναφέρεται ο όρος «Επιτροπή», αυτός αντικαθίσταται με τον όρο «Τελωνειακή Περιφέρεια».

β. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 26 του Ν. 718/1977 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Η αρμοδιότητα για την οριστική διεκπεραίωση πειθαρχικών υποθέσεων εκτελωνιστών που εκκρεμούν στις Επιτροπές του άρθρου 18 που καταργούνται, περιέρχεται στο Πειθαρχικό Συμβούλιο Εκτελωνιστών.»

18. Τα άρθρα 4, 15, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30 και 31 του Ν. 718/1977 καταργούνται.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.6. ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΚΤΙΜΗΤΗ

1. Ως Ορκωτός Εκτιμητής μπορεί να οριστεί οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει την ιθαγένεια ή την έδρα του αντίστοιχα σε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο αριθμός των ορκωτών εκτιμητών και των βοηθών ορκωτών εκτιμητών που δραστηριοποιούνται στην Ελληνική Επικράτεια είναι απεριόριστος. Η παράγραφος 1 του άρθρου 7 του Π.Δ. 279/1979 (Α΄ 81) και η περίπτωση β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του Π.Δ. 140/1990 (Α΄ 55), το οποίο αντικατέστησε τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 6 του Π.Δ. 279/1979 (Α΄ 81), καταργούνται.

2. Ο καθορισμός της αμοιβής για την παροχή εκτιμητικών υπηρεσιών γίνεται ελεύθερα με κοινή συμφωνία των μερών. Η παράγραφος 1 του άρθρου 11 του Π.Δ. 279/1979 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Π.Δ. 140/1990 και η περίπτωση γ΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του Π.Δ. 279/1979 , όπως προστέθηκε με το άρθρο 3 του Π.Δ. 140/1990 , το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 4 του αρ. 15 του Ν. 820/1978 (Α΄ 174), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 4 του Ν. 979/1979 (Α΄ 234), καθώς και οποιαδήποτε άλλη νομοθετική διάταξη, απόφαση ή πράξη περιέχει ρυθμίσεις αντίθετες προς τα ανωτέρω, καταργούνται. Επίσης, καταργείται η παράγραφος 6 του άρθρου 39 του Ν.1041/1980 (Α΄ 75) που προβλέπει την απαλλαγή του Δημοσίου από την καταβολή δαπάνης εκτιμήσεως.

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 39 του Ν.1041/1980 (Α΄ 75), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, καθώς και το άρθρο 4 του Π.Δ. 140/1990 (Α΄ 55) καταργούνται, κατά το μέρος που στις διατάξεις αυτές προβλέπεται εκτίμηση αποκλειστικά από το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών. Επίσης, καταργείται οποιαδήποτε άλλη διάταξη, απόφαση ή πράξη κατά το μέρος που προβλέπει την παροχή συγκεκριμένης εκτιμητικής υπηρεσίας υποχρεωτικά από μέλος του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών ή από ομάδα ή επιτροπή στην οποία συμμετέχει υποχρεωτικά μέλος του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.7. ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΕΛΩΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ, ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΟΦΕΙΛΩΝ ΑΠΟ ΤΕΛΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

1. Η είσπραξη των τελών κυκλοφορίας αυτοκινήτων οχημάτων γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του ν. 4270/2014 (Α' 143). Τα τέλη κυκλοφορίας εισπράττονται κατά το χρονικό διάστημα από την 1η Νοεμβρίου έως την 31η Δεκεμβρίου του προηγουμένου έτους εκείνου στο οποίο αφορούν.

Εξαιρετικά για το πρώτο έτος εφαρμογής η καταβολή των τελών κυκλοφορίας θα αρχίσει τη 15η Νοεμβρίου 2012.[79]

Οι κάτοχοι των αυτοκινήτων οχημάτων είναι υπόχρεοι στην καταβολή των τελών κυκλοφορίας, που προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη ενημέρωση αυτών.[80]

Ειδικά για τα οχήματα που τίθενται για πρώτη φορά σε κυκλοφορία, τα τέλη κυκλοφορίας καταβάλλονται πριν από τη χορήγηση της άδειας κυκλοφορίας. Σε περίπτωση αλλαγής των χαρακτηριστικών οποιουδήποτε οχήματος, βάσει της οποίας μεταβάλλεται το ύψος των τελών κυκλοφορίας, τα νέα τέλη οφείλονται από το επόμενο ημερολογιακό έτος.[81]

Σε περίπτωση καταβολής των τελών κυκλοφορίας εντός του μηνός Ιανουαρίου του έτους στο οποίο αφορούν, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του ποσού και, σε περίπτωση καταβολής των τελών κυκλοφορίας εντός του μηνός Φεβρουαρίου του έτους στο οποίο αφορούν, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού. Τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο δεν αφορούν τις νέες ταξινομήσεις οχημάτων που πραγματοποιούνται οποιαδήποτε χρονική στιγμή κατά τη διάρκεια του έτους.[82]

Σε περίπτωση καταβολής μετά από την πάροδο δύο (2) μηνών από την προθεσμία του δεύτερου εδαφίου, ή μη καταβολής, ή καταβολής μέρους μόνο των τελών κυκλοφορίας, με υπαιτιότητα του φορολογουμένου, καταβάλλεται αυτοτελές πρόστιμο ίσο με τα τέλη κυκλοφορίας. Τα ανωτέρω πρόστιμα μειώνονται κατά το ήμισυ, προκειμένου για οχήματα των περιπτώσεων Α.γ, Α.δ, Β.α και Β.β της παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 2948/2001 (Α' 242). Σε κάθε περίπτωση, το πρόστιμο για μη καταβολή τελών κυκλοφορίας δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριάντα (30) ευρώ. Ο τρόπος, η διαδικασία, τα αρμόδια για την είσπραξη όργανα και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια αναφορικά με την καταβολή των τελών κυκλοφορίας και των τυχόν κατά περίπτωση οφειλομένων προστίμων και την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και

---

[79] Τροποποίηση 5113/2024, Άρθρο 27

[80] Τροποποίηση 5113/2024, Άρθρο 27

[81] Τροποποίηση 5113/2024, Άρθρο 27

[82] Τροποποίηση 5113/2024, Άρθρο 27; Τροποποίηση 4110/2024, Άρθρο 23

Οικονομικών. Με όμοια απόφαση είναι δυνατόν να παρατείνεται η προβλεπόμενη στην παρούσα περίπτωση προθεσμία καταβολής των τελών κυκλοφορίας, καθώς και η προθεσμία για τη θέση των οχημάτων σε ακινησία.[83]

2. Για τα ποσά των τελών κυκλοφορίας που δεν έχουν καταβληθεί έως την καταληκτική προθεσμία πληρωμής τους, καθώς και για τα τυχόν οφειλόμενα πρόστιμα, δημιουργούνται χρηματικοί κατάλογοι από την Γ.Γ.Π.Σ. για λογαριασμό των αρμοδίων Δ.Ο.Υ. ή από τις αρμόδιες Δ.Ο.Υ., κατά περίπτωση.

Αρμόδιος για τη βεβαίωση των οφειλομένων τελών κυκλοφορίας και προστίμων είναι ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. που, κατά το χρόνο βεβαίωσης αυτών, είναι αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος του κατόχου του οχήματος.

Τα οφειλόμενα ποσά τελών κυκλοφορίας του τρέχοντος κάθε φορά έτους, καθώς και τα αντίστοιχα πρόστιμα βεβαιώνονται εφάπαξ.

Για την είσπραξη ή τη βεβαίωση των κατά περίπτωση οφειλομένων προστίμων, δεν απαιτείται η έκδοση απόφασης του Προϊσταμένου της αρμόδιας Δ.Ο.Υ..

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τρόπος βεβαίωσης και καταβολής των οφειλομένων τελών κυκλοφορίας και προστίμων και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης.

3. Τα όργανα της Αστυνομικής Αρχής προβαίνουν σε έλεγχο των οφειλομένων τελών κυκλοφορίας, μέσω εφαρμογών διαλειτουργικότητας με τα συστήματα της Γ.Γ.Π.Σ. Στις περιπτώσεις οφειλής τελών κυκλοφορίας αφαιρούνται οι πινακίδες και η άδεια κυκλοφορίας του αυτοκινήτου οχήματος με πράξη της Αστυνομικής Αρχής, από την οποία επιστρέφονται μόνο εάν ο ενδιαφερόμενος προσκομίσει το αποδεικτικό καταβολής των τελών κυκλοφορίας, καθώς και του οφειλομένου, κατά περίπτωση, προστίμου ή αποδεικτικό στοιχείο περί μη οφειλής τελών κυκλοφορίας.

Εφόσον τα αφαιρεθέντα στοιχεία κυκλοφορίας δεν έχουν παραληφθεί από τους ενδιαφερομένους, μετά την παρέλευση εξαμήνου, αποστέλλονται από

[83] Τροποποίηση 5113/2024, Άρθρο 27

την αστυνομική αρχή στις αρμόδιες Υπηρεσίες της οικείας Περιφέρειας με σχετική ενημέρωση των ενδιαφερομένων.

Οι Υπηρεσίες αυτές δεν επιστρέφουν τα στοιχεία κυκλοφορίας, εάν ο ενδιαφερόμενος δεν προσκομίσει τα προσδιοριζόμενα στο πρώτο εδάφιο αποδεικτικά στοιχεία.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη μπορεί να καθορίζονται το ποσοστό επί του εισπραττομένου, κατά περίπτωση, προστίμου, λόγω μη καταβολής τελών κυκλοφορίας, το οποίο αποδίδεται στα Ασφαλιστικά Ταμεία των αστυνομικών, ο τρόπος απόδοσης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με τον τρόπο αφαίρεσης και επιστροφής των στοιχείων κυκλοφορίας των αυτοκινήτων οχημάτων.

Επίσης, ο Προϊστάμενος της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., δύναται με έγγραφό του να ζητά να αφαιρούνται με πράξη των Αστυνομικών Αρχών, οι πινακίδες και η άδεια κυκλοφορίας αυτοκινήτου οχήματος, σε περίπτωση κυκλοφορίας αυτοκινήτου οχήματος για το οποίο δεν έχουν καταβληθεί τα οφειλόμενα τέλη κυκλοφορίας.

4. Το ποσό των τελών κυκλοφορίας των αυτοκινήτων οχημάτων που καταβάλλεται όπως ορίζεται με τις ισχύουσες περί τελών κυκλοφορίας διατάξεις αποτελεί στο σύνολό του έσοδο του Δημοσίου.

5. Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 36 του Ν. 2093/1992 (Α΄ 181), όπως ισχύει με την παρ. 1 του άρθρου 40 του Ν. 2214/1994 (Α΄ 75) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η ακινησία δεν αίρεται εάν ο κάτοχος του οχήματος δεν καταβάλλει τα τέλη κυκλοφορίας του έτους κατά το οποίο γίνεται η άρση.»

6. α. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου αφορούν στα τέλη κυκλοφορίας έτους 2013 και επομένων.

β. Καταργούνται για τα τέλη κυκλοφορίας έτους 2013 και επομένων:

(i) οι διατάξεις της παρ. 1 εδάφιο πέμπτο του άρθρου 36 του Ν. 2093/1992 , όπως ισχύει με την παρ. 1 του άρθρου 40 του Ν. 2214/1994 (Α΄ 75),

(ii) οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 36 του Ν. 2093/1992 (Α΄ 181) όπως αντικαταστάθηκαν από την παρ. 2 του άρθρου 40 του Ν. 2214/1994 και στη συνέχεια από την παρ. 1 του άρθρου 115 του Ν. 2362/1995 , οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 36 του Ν. 2093/1992 όπως ισχύουν με τις διατάξεις της

παρ. 4 του άρθρου 40 του Ν. 2214/1994 και τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 του Ν. 2753/1999 (Α΄ 249),

(iii) οι διατάξεις της παρ. 6 εδάφιο τρίτο του άρθρου 36 του Ν. 2093/1992 , όπως ισχύει,

(iv) οι διατάξεις της παρ. 6 εδάφιο πέμπτο του άρθρου 36 του Ν. 2093/1992 , όπως συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 12 του άρθρου 7 του Ν. 2275/1994 (Α΄ 238),

(v) οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 28 του Ν. 2873/2000 (Α΄285), όπως συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 31 του Ν. 3697/2008 (Α΄ 194),

(vi) οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 20 του Ν. 2948/2001 (Α΄ 242),

(vii) οι διατάξεις του άρθρου 7 , του άρθρου 9 παρ. 2 εδάφιο τρίτο και του άρθρου 12 παρ. 1 , παρ. 2 περ α και παρ. 3 του Ν. 2523/1997 (Α΄ 179),

(viii) οι διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 12 του Ν. 3052/2002 (Α΄ 221) και

(ix) οι διατάξεις των παραγράφων 1, περίπτωση Ζ και 5 του άρθρου 35 του Ν. 3986/2011 (Α΄ 152),

(χ) Οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 35 του Ν. 3986/2011 .

γ. Καταργείται για τα τέλη κυκλοφορίας έτους 2013 και επόμενων κάθε αναφορά διάταξης νόμου στο «ειδικό σήμα τελών κυκλοφορίας». Όπου αναγράφεται η φράση «προμήθεια ειδικού σήματος τελών κυκλοφορίας», αυτή αντικαθίσταται από τη φράση «καταβολή τελών κυκλοφορίας».

7. α. Δεν επέρχεται μεταβίβαση της κυριότητας αυτοκινήτου οχήματος, εάν δεν καταβληθούν προηγουμένως τα τέλη κυκλοφορίας του έτους εντός του οποίου λαμβάνει χώρα η μεταβίβαση και τα τέλη κυκλοφορίας προηγουμένων ετών, τα οποία τυχόν οφείλονται για το χρόνο που το όχημα βρισκόταν στην κατοχή του μεταβιβάζοντος, συμπεριλαμβανομένων των προβλεπομένων από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις προστίμων.

β. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ορίζεται ο τρόπος ελέγχου και η διαδικασία καταβολής των τυχόν οφειλόμενων τελών κυκλοφορίας και προστίμων τρέχοντος και παρελθόντων ετών, κατά τη

μεταβίβαση αυτοκινήτων οχημάτων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των προηγούμενων υποπεριπτώσεων.

γ. Καταργείται η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 12 του Ν. 2523/1997 , καθώς και η περίπτωση δ΄ της παρ. 2 της αριθ. 1012568/120β/Τ.&Ε.Φ./10.2.2004 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Μεταφορών και Επικοινωνιών (Β΄ 365), η οποία εκδόθηκε κατ΄ εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 27 του Ν. 3220/2004 , κατά το μέρος που αφορά στην υποχρέωση των Δ.Ο.Υ. για βεβαίωση καταβολής τελών κυκλοφορίας των αυτοκινήτων οχημάτων κατά τη μεταβίβαση αυτών.

δ. Η ισχύς των διατάξεων της περίπτωσης 7 αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 2013.

8. α. Στο τέλος της περίπτωσης Α εδάφιο (ε) της παρ. 1 του άρθρου 20 του Ν. 2948/2001 (Α΄ 242), όπως ισχύει, προστίθενται οι λέξεις: «Ασθενοφόρα και νεκροφόρες: 300,00 ευρώ»

β. Καταργείται η περίπτωση Β. εδάφιο (ε) της παρ. 1 του άρθρου 20 του Ν. 2948/2001, όπως ισχύει.

γ. Οι διατάξεις της παρούσας περίπτωσης 8 ισχύουν για τα τέλη κυκλοφορίας έτους 2013 και επόμενων ετών.

9. Το εισιτήριο για την είσοδο στο χώρο των «μηχανημάτων» ή των «τραπεζιών» των επιχειρήσεων καζίνο της χώρας, ορίζεται ενιαία, στο ποσό των έξι (6) ευρώ.

Από τη συνολική αξία του εισιτηρίου παρακρατείται ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) από την επιχείρηση - καζίνο, ως δικαίωμα διάθεσης και κάλυψης δαπανών, στο οποίο εμπεριέχεται και ο αναλογών Φ.Π.Α., το υπόλοιπο δε ποσό αποτελεί το δικαίωμα του Δημοσίου.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ανακαθορίζεται η τιμή εισιτηρίου, το ποσοστό που θα αποδίδεται στο Δημόσιο, καθώς και κάθε διαδικαστικό θέμα ή λεπτομέρεια εφαρμογής των προηγούμενων εδαφίων.

10. Από την έναρξη ισχύος του νόμου καταργούνται:

αα. Οι διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 2 του Ν. 2206/1994 (Α΄ 62) και της περίπτωσης ζ΄ της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 3139/2003 (Α΄ 100).

ββ. Στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α΄ της παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν. 3139/2003 διαγράφονται οι λέξεις «και το εισιτήριο στο καζίνο».

γγ. Κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη νόμου ή διοικητική κανονιστική πράξη που έχει εκδοθεί και ορίζει την τιμή του εισιτηρίου εισόδου σε οποιοδήποτε καζίνο, σε άλλο ποσό.

γ. Η συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στα μικτά κέρδη παιγνίων, που καθορίζεται στην παρ. 8 του άρθρου 2 του Ν. 2206/1994 , στις περ. ε΄ της παρ. 1 και β΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του Ν. 3139/2003 , όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί και ισχύουν για κάθε μία από τις λειτουργούσες επιχειρήσεις καζίνο της χώρας, αυξάνεται κατά δύο (2) ποσοστιαίες μονάδες.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.1. ΜΕΙΩΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ, ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ Ο.Τ.Α. ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΡΙΣΜΩΝ ΣΤΟΥΣ Ο.Τ.Α.

1. Από 1.1.2013 οι θέσεις ειδικών συνεργατών, επιστημονικών συνεργατών, ειδικών συμβούλων στους ΟΤΑ Α΄ και Β΄ Βαθμού επανακαθορίζονται ως εξής:

Α) Σε Δήμους με αριθμό αντιδημάρχων έως δύο (2) συνίσταται μια (1) θέση, έως τέσσερεις (4) συνιστώνται δύο (2) θέσεις, έως πέντε (5) συνιστώνται τρείς (3) θέσεις, έως έξι (6) συνιστώνται τέσσερεις (4) θέσεις, έως (8) συνιστώνται πέντε (5) θέσεις, έως εννέα (9) συνιστώνται έξι (6) θέσεις, έως δώδεκα (12) συνιστώνται επτά (7) θέσεις ενώ από (13) και άνω συνιστώνται οκτώ (8) θέσεις.

Εξαιρούνται οι Δήμοι που με βάση την τελευταία απογραφή του 2011 έχουν νόμιμο πληθυσμό άνω των 150.000 κατοίκων οι οποίοι και διατηρούν τον ίδιο αριθμό θέσεων ειδικών συνεργατών, επιστημονικών συνεργατών και ειδικών συμβούλων που προβλέπεται στο άρθρο 163 του Ν. 3584/2007 (Α΄ 143).

Β) Στις περιφέρειες συνιστώνται δύο (2) θέσεις ειδικών συμβούλων ή επιστημονικών ή ειδικών συνεργατών για την κάλυψη των αναγκών του περιφερειάρχη και μία (1) για κάθε αντιπεριφερειάρχη που εκλέγεται άμεσα.

Γ) Καταργούνται οι θέσεις δημοσιογράφων στις Περιφέρειες, καθώς και θέσεις μετακλητών ιδιαιτέρων γραμματέων Δημάρχων που έχουν συσταθεί με τους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας των Δήμων.

2. Από 1.1.2013 κάθε διάταξη που προβλέπει διαφορετικό αριθμό θέσεων ειδικών συνεργατών, ειδικών συμβούλων, ειδικών επιστημόνων και δημοσιογράφων στους ΟΤΑ Α΄ και Β΄ Βαθμού καταργείται και τυχόν πλεονάζουσες συμβάσεις εργασίες που προβλέπονται από τις διατάξεις αυτές και δεν περιλαμβάνονται στις θέσεις της παραγράφου 1 του παρόντος λύονται αυτοδικαίως και αζημίως για το Ελληνικό Δημόσιο.

Κατά τα λοιπά και αναφορικά με το καθεστώς, τη διαδικασία συνάψεως αλλά και λύσεως των συμβάσεων εργασίας, την αμοιβή, τα καθήκοντα και τα προσόντα των ειδικών συνεργατών, ειδικών συμβούλων, ειδικών επιστημόνων των ΟΤΑ Α΄ και Β΄ Βαθμού ισχύουν οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

3. Οι προσλήψεις και οι διορισμοί τακτικού προσωπικού των κατηγοριών ΥΕ και ΔΕ όλων των κλάδων και ειδικοτήτων των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και των Ν.Π.Ι.Δ. αυτών αναστέλλονται έως 31.12.2016. Από την ανωτέρω αναστολή εξαιρούνται οι διορισμοί προσωπικού των ανωτέρω κατηγοριών σε υπηρεσίες ανταποδοτικού χαρακτήρα, για τους οποίους δεν απαιτείται απόφαση κατανομής της παρ. 5 του άρθρου 11 του ν. 3833/2010, όπως ισχύει. Προτεραιότητα δίνεται σε όσους έχουν πετύχει σε διαγωνισμό στον οικείο δήμο. Από τις ρυθμίσεις της ανωτέρω παραγράφου εξαιρούνται ρητά οι διορισμοί προσώπων των ανωτέρω κατηγοριών που είναι επιτυχόντες της γενικής και ειδικής προκήρυξης του ν. 2643/1998.[84]

Για τις προσλήψεις και τους διορισμούς του μόνιμου προσωπικού και του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των κατηγοριών ΠΕ και ΤΕ, όλων των κλάδων και ειδικοτήτων, των ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού και των Ν.Π.Ι.Δ. αυτών εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 11 του Ν. 3833/2010 , όπως ισχύει.

Οι προσλήψεις και οι διορισμοί τακτικού προσωπικού σε νησιωτικούς δήμους δεν εμπίπτουν στον περιορισμό των προσλήψεων του άρθρου 11 του Ν. 3833/2010 .

ΣΤ.2. ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΩΝ ΟΤΑ ΚΑΙ ΤΩΝ Ν.Π.Δ.Δ. ΑΥΤΩΝ ΕΝΑΝΤΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

[84]Τροποποίηση 4368/2016 art_7

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος οι διατάξεις των άρθρων 2 και 3 του ν. 3919/2011 (Α' 32) εφαρμόζονται και για την παραχώρηση, έναντι ανταλλάγματος, του δικαιώματος χρήσης των περιπτέρων του ν. 1044/1971, καθώς και των κυλικείων, καφενείων και κουρείων εντός κτιρίων του δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των Ν.Π.Δ.Δ..[85]

2. Οι προθεσμίες των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 2 και των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 3 του ν. 3919/2011 εκκινούν από την έναρξη ισχύος του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.[86]

3. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου καθορίζονται οι θέσεις των περιπτέρων και αποτυπώνονται σε σχετικά τοπογραφικά διαγράμματα αρμόζουσας κλίμακας, στα οποία απεικονίζονται ευκρινώς και με βάση την τέχνη και την επιστήμη, το κουβούκλιο του περιπτέρου, ο περιβάλλον χώρος του και ο ευρύτερος κοινόχρηστος, περιβάλλων χώρος. Η ανωτέρω απόφαση εκδίδεται μετά από γνώμη της οικείας δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και εισήγηση της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής, όπου αυτή υφίσταται. Με όμοια απόφαση, επιτρέπεται η μετατόπιση περιπτέρου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20 του ν.δ. 1044/1971.[87]

Για την έκδοση της ανωτέρω απόφασης απαιτείται γνώμη της οικείας αστυνομικής αρχής, η οποία εξετάζει την καταλληλότητα του χώρου από πλευράς ασφάλειας της κυκλοφορίας πεζών και των οχημάτων, μη επιτρεπόμενου του καθορισμού θέσεων περιπτέρων σε περίπτωση αρνητικής γνώμης. Η γνώμη παρέχεται εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του ερωτήματος του δήμου και παρερχομένης άπρακτης αυτής, τεκμαίρεται η θετική γνώμη αυτής ως προς την καταλληλότητα του χώρου από πλευράς ασφάλειας.[88]

Για τον καθορισμό των θέσεων περιπτέρων λαμβάνονται υπόψη οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις που αφορούν στην προστασία του φυσικού, πολιτιστικού και αρχιτεκτονικού περιβάλλοντος, των δασικών περιοχών, των αρχαιολογικών και ιστορικών τόπων, της δημόσιας κυκλοφορίας, την αισθητική και λειτουργική φυσιογνωμία του αστικού περιβάλλοντος, καθώς

---

[85] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[86] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[87] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[88] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

και την εν γένει προστασία της κοινής χρήσης. Με τοπικές κανονιστικές αποφάσεις, καθορίζονται οι προδιαγραφές κατασκευής και τοποθέτησης των κουβουκλίων, ανάλογα με τις τοπικές ιδιαιτερότητες.[89]

4. Το 30% των ανωτέρω θέσεων, οι οποίες προσδιορίζονται κατόπιν δημόσιας κλήρωσης, παραχωρούνται με την καταβολή τέλους, βάσει του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος και εφόσον πληρούται η προϋπόθεση του άρθρου 285 του ν. 3463/2006:[90]

α) σε άτομα με αναπηρία (Α.με.Α.),[91]

β) πολύτεκνους και[92]

γ) σε όσους μόνιμους αξιωματικούς, ανθυπασπιστές και υπαξιωματικούς, δόκιμους έφεδρους αξιωματικούς και οπλίτες θητείας συμμετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στα πολεμικά γεγονότα της χρονικής περιόδου από την 20ή Ιουλίου έως την 20ή Αυγούστου 1974 στην Κύπρο, καθώς και στα γεγονότα που έλαβαν χώρα το 1964 στην Τυληρία και Λευκωσία και το 1967 στην Κοφινού και τους Αγίους Θεοδώρους της Κύπρου. Από την εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης εξαιρούνται όσοι ενεπλάκησαν κατά τις παραπάνω περιόδους με οποιονδήποτε τρόπο σε παράνομες δραστηριότητες σε βάρος της νόμιμης λειτουργίας του πολιτεύματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.[93]

Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Το τέλος καθορίζεται από το δημοτικό συμβούλιο και εισπράττεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του από 20.10.1958 βασιλικού διατάγματος, όπως εκάστοτε ισχύουν.[94]

Για την παραχώρηση του δικαιώματος αυτού, υποβάλλονται αιτήσεις από τους δικαιούχους, κατόπιν σχετικής προκήρυξης, στην οποία ορίζονται ιδίως

---

[89] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[90] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[91] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[92] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[93] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[94] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

οι θέσεις και το ύψος του ετήσιου τέλους. Πέραν της αίτησης υποβάλλονται από τον ενδιαφερόμενο, επικυρωμένο φωτοαντίγραφο της αστυνομικής του ταυτότητας και εκκαθαριστικό σημείωμα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ..[95]

Επιπλέον των ανωτέρω δικαιολογητικών απαιτείται:

α) για τα άτομα με αναπηρία η προσκόμιση πιστοποιητικού της Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής του άρθρου 6 του ν. 2556/1997, όπως ισχύει σήμερα, από το οποίο να προκύπτει η πάθηση και το ποσοστό αναπηρίας,

β) για τους πολυτέκνους πιστοποιητικό της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος, που να πιστοποιεί την πολυτεκνική ιδιότητα και

γ) για τους πολεμιστές Κύπρου πλήρες πιστοποιητικό στρατολογικής κατάστασης τύπου Α' και βεβαίωση του οικείου συνδέσμου ή συλλόγου πολεμιστών, αναγνωρισμένου από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.[96]

Οι θέσεις παραχωρούνται στους δικαιούχους με δημόσια κλήρωση, στην οποία μπορούν να παρίστανται εκπρόσωποι των ενώσεών τους. Ειδικές διατάξεις περί απαλλαγής των ανωτέρω προσώπων από την καταβολή τέλους ή ανταλλάγματος δεν ισχύουν.[97]

5. Η παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης των λοιπών θέσεων των περιπτέρων γίνεται με δημοπρασία, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί δημοπρασιών προς εκμίσθωση δημοτικών ακινήτων, αποκλεισμένης της δυνατότητας απευθείας παραχώρησης αυτών. Η διακήρυξη, πέραν των οριζομένων στις ανωτέρω διατάξεις, υποχρεωτικά περιλαμβάνει και τους εξής όρους:[98]

α) Απαγορεύεται η περαιτέρω παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης σε τρίτους, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 7.[99]

β) Για τη σύναψη της σύμβασης παραχώρησης απαιτείται η κατάθεση εγγύησης υπέρ του οικείου δήμου για την εξασφάλιση της καλής

---

[95] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[96] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[97] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[98] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[99] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

εκτέλεσης των όρων της σύμβασης που αφορούν στη χωροθέτηση της κατασκευής του περιπτέρου. Το ποσό της εγγύησης επιστρέφεται άτοκα, όταν διαπιστωθεί από το δήμο η τήρηση των ανωτέρω όρων και σε κάθε περίπτωση εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός μηνός από την ημερομηνία γνωστοποίησης σε αυτόν της ολοκλήρωσης της κατασκευής του περιπτέρου. Παρερχομένης άπρακτης της προθεσμίας αυτής, η εγγύηση επιστρέφεται από το δήμο. Ο καθορισμός του ύψους της ανωτέρω εγγύησης, ο τρόπος καταβολής αυτής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζεται από το όργανο που έχει την αρμοδιότητα διεξαγωγής της δημοπρασίας και αναφέρεται διακριτά στη σχετική διακήρυξη. Το ύψος της εγγύησης ορίζεται σε ποσοστό 70% του κόστους κατεδάφισης της κατασκευής του περιπτέρου και επαναφοράς των πραγμάτων στην πρότερη κατάσταση της κατασκευής του.[100]

Για τον καθορισμό της τιμής εκκίνησης του καταβλητέου μισθώματος, λαμβάνεται υπόψη κάθε στοιχείο προσδιοριστικό της αξίας της θέσης του περιπτέρου και ιδίως τα κυκλοφοριακά δεδομένα, η εμπορικότητα των οδών και η δυνατότητα περαιτέρω παραχώρησης του περιβάλλοντος κοινόχρηστου χώρου για την ανάπτυξη της οικονομικής του δραστηριότητας.

Σε κάθε περίπτωση παραχώρησης του δικαιώματος χρήσης κοινόχρηστου χώρου, πέραν αυτού που καταλαμβάνει η κατασκευή του περιπτέρου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 13 του από 20.10.1958 βασιλικού διατάγματος, όπως εκάστοτε ισχύουν.[101]

6. Με την απόφαση του δημοτικού συμβουλίου καθορίζεται ο χρόνος παραχώρησης του δικαιώματος χρήσης των θέσεων των περιπτέρων, ο οποίος σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δέκα (10) έτη. Σύζυγος ή ενήλικα τέκνα που καθίστανται κληρονόμοι των ανωτέρω προσώπων κατά το διάστημα αυτό υπεισέρχονται αυτοδίκαια στο ανωτέρω δικαίωμα, εφόσον δηλώσουν την επιθυμία τους στην αρμόδια αρχή. Σε περίπτωση πλειόνων του ενός διαδόχων κατά τα ανωτέρω, προσκομίζεται και υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 με την οποία δηλώνεται η βούληση των λοιπών να παραχωρηθεί το δικαίωμα στον αιτούντα.[102]

---

[100] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[101] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[102] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

7. Εκμίσθωση του δικαιώματος εκμετάλλευσης σε τρίτους, επιτρέπεται μόνον για λόγους γήρατος ή σε περίπτωση αναπηρίας του δικαιούχου σε ποσοστό 67% και άνω, η οποία αποδεικνύεται βάσει των εκάστοτε ισχυουσών διατάξεων. Η διάρκεια της μίσθωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το χρόνο λήξης της αρχικής παραχώρησης. Αντίγραφο του μισθωτηρίου προσκομίζεται εντός τριάντα (30) ημερών στον οικείο δήμο, ο οποίος εκδίδει πράξη με την οποία διαπιστώνεται η ανωτέρω παραχώρηση.

Σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου, οι κληρονόμοι αυτού ή ο μισθωτής υποχρεούνται να αναγγείλουν εντός μηνός το θάνατο στον οικείο δήμο. Στην περίπτωση αυτή, οι συμβάσεις μίσθωσης που δεν έχουν λήξει, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι τη λήξη τους. Εάν δεν υπάρχουν διάδοχοι, η μίσθωση συνεχίζεται μέχρι τη λήξη της, κατόπιν αιτήματος του μισθωτή και τα μισθώματα και τέλη της περιόδου αυτής καταβάλλονται στο δήμο.

Τον δικαιούχο μπορεί να αναπληρώνει ο/η σύζυγος και τα ενήλικα τέκνα, τα στοιχεία των οποίων αναγράφονται στην πράξη παραχώρησης.[103]

8. Τα οριζόμενα στις ανωτέρω παραγράφους εφαρμόζονται αναλόγως και από το Δημόσιο, τους Ο.Τ.Α. β' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου στους χώρους αρμοδιότητάς τους.[104]

9. Η παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης των κυλικείων, καφενείων και κουρείων εντός κτιρίων που στεγάζονται υπηρεσίες του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου προς εξυπηρέτηση του προσωπικού αυτών και των συναλλασσομένων με αυτούς γίνεται με δημοπρασία από τους στεγαζόμενους φορείς, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί δημοπρασιών προς εκμίσθωση ακινήτων τους, αποκλειομένης της δυνατότητας απευθείας παραχώρησης αυτών. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως τα αναφερόμενα στις παραγράφους 3 έως και 7, περιλαμβανόμενης της σχετικής πρόβλεψης για τα άτομα με αναπηρία, τους πολύτεκνους και τους πολεμιστές Κύπρου.[105]

---

[103] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[104] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[105] Τροποποίηση 4745/2020 art_44

10. α) Υφιστάμενες διοικητικές άδειες διατηρούνται σε ισχύ. Περαιτέρω μεταβίβαση αυτών επιτρέπεται μόνον άπαξ και για χρονικό διάστημα δεκατριών (13) ετών:[106]

αα) στον ή στην σύζυγο του αποθανόντος δικαιούχου ή

αβ) στα ενήλικα τέκνα του, εφόσον ανήκουν στην κατηγορία των ατόμων με αναπηρία, με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω.[107]

β) Εκμίσθωση του δικαιώματος εκμετάλλευσης σε τρίτους, επιτρέπεται για χρονικό διάστημα δέκα (10) ετών.[108]

γ) Από 1.1.2014, οι δικαιούχοι της περ. α΄ υπόκεινται σε υποχρέωση καταβολής τέλους για τον κοινόχρηστο χώρο που καταλαμβάνει η κατασκευή του περιπτέρου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του από 20.10.1958 βασιλικού διατάγματος (Α΄ 171). Για τη χρήση κοινόχρηστου χώρου, πέραν του τέλους της παρούσας, εφαρμόζονται οι ίδιες ως άνω διατάξεις από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.[109]

δ) Τον δικαιούχο μπορεί να αναπληρώνει ο σύζυγος ή η σύζυγος και τα ενήλικα τέκνα, τα στοιχεία των οποίων αναγράφονται στην πράξη παραχώρησης.[110]

ε) Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, μισθώματα και τέλη από εκμετάλλευση περιπτέρων, καθώς και κυλικείων, καφενείων και κουρείων εντός κτιρίων που στεγάζονται υπηρεσίες των Ο.Τ.Α., των οποίων οι δικαιούχοι έχουν αποβιώσει, καταβάλλονται στους οικείους Ο.Τ.Α., μέχρι τη λήξη της μίσθωσης.[111]

στ) Μισθώματα από εκμετάλλευση κυλικείων, καφενείων και κουρείων εντός κτιρίων ιδιοκτησίας του Ελληνικού Δημοσίου και των λοιπών Ν.Π.Δ.Δ., των οποίων οι δικαιούχοι έχουν αποβιώσει, καταβάλλονται στο Ελληνικό Δημόσιο ή στο αντίστοιχο Ν.Π.Δ.Δ., μέχρι τη λήξη της μίσθωσης. Ειδικότερα, μισθώματα από εκμετάλλευση κυλικείων εντός κτιρίων

---

[106]Τροποποίηση 4954/2022 art_47; Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[107]Τροποποίηση 4745/2020 art_44

[108]Τροποποίηση 4745/2020 art_44; Προσθήκη 4325/2015 art_27

[109]Τροποποίηση 4745/2020 art_44; Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[110]Τροποποίηση 4745/2020 art_44

[111]Τροποποίηση 4745/2020 art_44

ιδιοκτησίας του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., στα οποία στεγάζονται δικαστήρια και δικαστικές υπηρεσίες, των οποίων οι δικαιούχοι έχουν αποβιώσει, καταβάλλονται στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., μέχρι τη λήξη της μίσθωσης.[112]

ζ) Σε υφιστάμενες, κατά τη δημοσίευση του παρόντος άδειες κατά ιδανικά μερίδια, εφόσον παύσει να υφίσταται δικαιούχος μεριδίου, κατόπιν αιτήσεως των λοιπών, παραχωρείται σε αυτούς το ανωτέρω απομένον μερίδιο.[113]

11. Όσοι κατέστησαν δικαιούχοι λόγω διαδοχής πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4093/2012 (Α' 222) και δεν ολοκληρώθηκε η σχετική διαδικασία μεταβίβασης της άδειας εκμετάλλευσης περιπτέρου, αυτή ολοκληρώνεται με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου.[114]

12. Ο έλεγχος της εφαρμογής των διατάξεων που αφορούν στη νομοθεσία που διέπει την εν γένει λειτουργία των περιπτέρων ανατίθεται στην Ελληνική Αστυνομία και σε υπαλλήλους του δήμου, κατά τα ειδικώς οριζόμενα στο τρίτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 81 του ν. 4172/2013 (Α' 167). Όσες επιτροπές έχουν συσταθεί κατ' εφαρμογή της υπ' αριθμ. κ.υ.α. Φ.454/10/159768 (Β' 1080), καταργούνται. [115]

13. Καταργείται η υπ' αριθμ. Φ.443531/24/3030/1969 (Β' 588) απόφαση των Υπουργών Εθνικής Αμύνης, Συντονισμού και Δημοσίων Έργων «Περί του τύπου και των διαστάσεων των αναπηρικών περιπτέρων» και κάθε ειδική ή γενική διάταξη που αντίκειται στις ρυθμίσεις της υποπαραγράφου ΣΤ. 2.[116]

ΣΤ.3. ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

1. (…)[117]

2. (…)[118]

---

[112] Τροποποίηση 4758/2020 art_73; Τροποποίηση 4745/2020 art_44

[113] Τροποποίηση 4745/2020 art_44

[114] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[115] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[116] Τροποποίηση 4257/2014 art_76

[117] Αφαίρεση 4111/2013, Άρθρο 4

[118] Αφαίρεση 4111/2013, Άρθρο 4

3. (…)[119]

4. (…)[120]

5. (…)[121]

6. (…)[122]

7. (…)[123]

8. Η προθεσμία της παρ. 5 του πρώτου άρθρου της από 30.4.2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρυθμίσεις θεμάτων εφαρμογής των νόμων 3864/2010, 4021/2011, 4046/2012, 4051/2012 και 4071/2012, που κυρώθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4079/2012, παρατείνεται έως την 31.6.2013».[124]

9. Συμβάσεις κατασκευής δημοσίων έργων αποκλειστικής αρμοδιότητας των Περιφερειών σύμφωνα με το Ν. 3852/2010, οι οποίες είχαν συναφθεί από 1.1.2011 έως την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου και των οποίων το έγγραφο συμφωνητικό της παρ. 1 του άρθρου 30 του Ν. 3669/2008 (Α΄116) έχει υπογραφεί από τους προϊσταμένους των διευθυνουσών υπηρεσιών, θεωρούνται νόμιμες.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.1. ΜΕΤΑΤΑΞΗ - ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

1. Επιτρέπεται:

α) η μετάταξη μόνιμων πολιτικών υπαλλήλων και υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που υπηρετούν σε υπηρεσίες, κεντρικές και περιφερειακές, του Δημοσίου, των ανεξάρτητων αρχών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου

---

[119] Αφαίρεση 4111/2013, Άρθρο 4

[120] Αφαίρεση 4111/2013, Άρθρο 4

[121] Αφαίρεση 4111/2013, Άρθρο 4

[122] Αφαίρεση 4111/2013, Άρθρο 4

[123] Αφαίρεση 4111/2013, Άρθρο 4

[124] Τροποποίηση 4147/2013 art_1

(Ν.Π.Δ.Δ.) και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου και δεύτερου βαθμού, και

β) η μεταφορά υπαλλήλων των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που ανήκουν στο δημόσιο τομέα σε άλλες υπηρεσίες του Δημοσίου, ανεξάρτητων αρχών, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών, ιδίως στις περιπτώσεις που οι ανάγκες αυτές προκύπτουν λόγω μεταβολής των αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών και των συναφών δραστηριοτήτων τους, όταν διαπιστώνεται μετά τη διενέργεια αξιολόγησης πλεονάζον προσωπικό ή για την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού. Προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου μπορεί να μεταφέρεται για τον ίδιο λόγο σε Ν.Π.Ι.Δ. του δημόσιου τομέα. Για την εφαρμογή της παρούσας υποπαραγράφου, ως δημόσιος τομέας νοείται αυτός που έχει οριοθετηθεί με το άρθρο 1 παρ. 6 του Ν. 1256/1982 , όπως ίσχυε πριν τη θέση σε ισχύ του άρθρου 51 του Ν. 1892/1990 , συμπεριλαμβανομένων όλων των φορέων που απαριθμούνται ειδικότερα στο άρθρο 14 παρ. 1 του Ν. 2190/1994 και μη εξαιρουμένων των περιπτώσεων που απαριθμούνται στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 1 του Ν. 3812/2009 . Τα νομικά πρόσωπα του Κεφαλαίου Β΄ όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 5 του άρθρου 1 του Ν. 3429/2005 δεν καταλαμβάνονται από τις διατάξεις της παρούσας υποπαραγράφου.

Η μετάταξη ή μεταφορά των υπαλλήλων της προηγούμενης περίπτωσης παραγράφου είναι υποχρεωτική και γίνεται χωρίς αίτησή τους σε υφιστάμενες κενές θέσεις ή σε θέσεις που συστήνονται με την πράξη μετάταξης ή μεταφοράς στον κλάδο ή στην ειδικότητα στους οποίους μετατάσσεται ή μεταφέρεται ο υπάλληλος. Οι μετατασσόμενοι ή μεταφερόμενοι πρέπει να κατέχουν τα τυπικά προσόντα του κλάδου ή της ειδικότητας των θέσεων στις οποίες μετατάσσονται ή μεταφέρονται. Η μετάταξη ή μεταφορά μπορεί να διενεργείται και σε κενή ή συνιστώμενη θέση συναφούς ή παρεμφερούς κλάδου ή ειδικότητας, της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας, εφόσον ο υπάλληλος κατέχει τα τυπικά προσόντα του κλάδου ή της ειδικότητας στον οποίο μετατάσσεται ή μεταφέρεται. Εφόσον ο υπάλληλος συναινεί, η μετάταξη ή μεταφορά του μπορεί να γίνεται και σε κλάδο κατώτερης κατηγορίας.

Σε περίπτωση μετάταξης ή μεταφοράς υπαλλήλων σε συνιστώμενες θέσεις και για όσο χρόνο υφίστανται αυτές δεν πληρούται ίσος αριθμός θέσεων

μόνιμου ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού των οικείων φορέων υποδοχής.

2. Με την πράξη μετάταξης ή μεταφοράς μπορεί να καταργείται η θέση που κατέχει ο μετατασσόμενος ή μεταφερόμενος υπάλληλος, σύμφωνα με τις ανάγκες της υπηρεσίας.

3. Η μετάταξη ή μεταφορά κατά την περίπτωση 1 δεν καταλύει την υπηρεσιακή σχέση δημοσίου δικαίου ή τη σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του υπαλλήλου ούτε μεταβάλλει τη νομική φύση των σχέσεων αυτών ή τις σχέσεις ασφάλισης, με τις οποίες υπηρετούσε ο υπάλληλος στο φορέα προέλευσής του. Η μετάταξη γίνεται με το βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που ο υπάλληλος κατείχε πριν τη μετάταξή του. Όποιος μετατάσσεται ή μεταφέρεται σε κατώτερη κατηγορία σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης 1 κατατάσσεται στο βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο της νέας κατηγορίας με βάση το συνολικό χρόνο υπηρεσίας του, χωρίς να διατηρεί τυχόν διαφορά αποδοχών.

Όποιος μεταφέρεται από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του δημόσιου τομέα κατατάσσεται σε βαθμό ανάλογα με το χρόνο υπηρεσίας του ο οποίος έχει διανυθεί στο φορέα προέλευσης με τα τυπικά προσόντα της κατηγορίας στην οποία μεταφέρεται, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά αναλόγως για τη βαθμολογική και μισθολογική κατάταξή του των άρθρων 28 και 29 παράγραφος του Ν. 4024/2011 .[125]

4. Ο αρμόδιος Υπουργός ή τα όργανα διοίκησης των φορέων της περίπτωσης 1 που έχουν ανάγκη ενίσχυσης με προσωπικό μπορεί να υποβάλλουν, στο τέλος κάθε ημερολογιακού τριμήνου, σχετικό αίτημα στο τριμελές συμβούλιο του άρθρου 5 παρ. 3 του Ν. 4024/2011 . Μέχρι 31.12.2012 αίτημα του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να υποβάλλεται οποτεδήποτε. Το αίτημα πρέπει να είναι ειδικώς αιτιολογημένο ως προς τις ανάγκες του φορέα σε προσωπικό, τον αριθμό του απαιτούμενου προσωπικού κατά κλάδους και ειδικότητες και τους λόγους για τους οποίους ανέκυψαν οι σχετικές ανάγκες. Το ανωτέρω συμβούλιο εκδίδει αιτιολογημένη γνώμη μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών σχετικά με τις υφιστάμενες ανάγκες σε προσωπικό των αιτούντων φορέων, καθώς και με τους φορείς από τους οποίους, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία των υπηρεσιών, υπάρχει δυνατότητα μετακίνησης προσωπικού. Ακολούθως ο Υπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, εκδίδει σχετική ανακοίνωση, η οποία δημοσιεύεται στην

[125] Τροποποίηση 4111/2013 art_15

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με την οποία καθορίζονται τα τυπικά προσόντα των υπαλλήλων που απαιτούνται για τους κλάδους ή τις ειδικότητες στους οποίους πρόκειται να μεταταχθούν ή μεταφερθούν, η οποία αποστέλλεται στους φορείς προέλευσης και υποδοχής. Με την ανακοίνωση ορίζεται αποκλειστική προθεσμία είκοσι (20) ημερών από τη δημοσίευσή της για την υποβολή δηλώσεων των υπαλλήλων των φορέων προέλευσης που ενδιαφέρονται να μεταταχθούν ή να μεταφερθούν. Ειδικά για την περίπτωση της υπ' αριθμ. 10/2014 (Β'479) Ανακοίνωσης του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οριζόμενη στο προηγούμενο εδάφιο δεκαπενθήμερη προθεσμία για την υποβολή των αιτήσεων-υπεύθυνων δηλώσεων από τους ενδιαφερόμενους υπαλλήλους παρατείνεται από τη λήξη της μέχρι και την Παρασκευή 21.3.2014.[126]

Η ανάρτηση της ανακοίνωσης στον πίνακα ανακοινώσεων κάθε φορέα, καθώς και η ενημέρωση όλων των υπηρεσιακών μονάδων όπου υπηρετούν υπάλληλοι του φορέα, γίνεται με την ευθύνη του προϊσταμένου της διεύθυνσης διοικητικού/προσωπικού και συντάσσεται σχετικό πρακτικό. Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να απαντήσουν στο ερώτημα αν επιθυμούν να μεταταχθούν σε θέσεις κατώτερης κατηγορίας καθώς και οι πολύτεκνοι υπάλληλοι, για τους οποίους δεν εφαρμόστηκε η υποπερίπτωση αα' της περίπτωσης Δ' της παρ. 2 του άρθρου 90 του ν. 4172/2013, εφόσον έχουν τρία τέκνα που συνοικούν με αυτούς και ανήκουν στην κατηγορία των εξαρτώμενων μελών, σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., όπως ισχύει. Μέσα στην ανωτέρω προθεσμία η αρμόδια μονάδα προσωπικού κάθε φορέα προέλευσης καταρτίζει πίνακα στον οποίο περιλαμβάνονται οι υπάλληλοι που διαθέτουν τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα για μετάταξη ή μεταφορά, ανεξαρτήτως αν έχουν υποβάλει σχετική δήλωση, συμπεριλαμβανομένων και των υπαλλήλων που βρίσκονται σε καθεστώς διαθεσιμότητας λόγω κατάργησης των θεσεών τους κατά την επόμενη υποπαράγραφο. Ο πίνακας κοινοποιείται εντός της ίδιας προθεσμίας στο υπηρεσιακό συμβούλιο του φορέα προέλευσης, εφόσον υπάρχει τέτοιο συμβούλιο. Το υπηρεσιακό συμβούλιο διατυπώνει απλή γνώμη εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την περιέλευση σε αυτό των ως άνω στοιχείων, με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων σύμφωνα με τις οποίες για τη μετάταξη των δικαστικών υπαλλήλων απαιτείται σύμφωνη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου. Η μη τήρηση της ανωτέρω προθεσμίας συνιστά σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο επιβάλλεται πειθαρχική ποινή τουλάχιστον υποβιβασμού. Το υπηρεσιακό συμβούλιο καθορίζει τη σειρά προτεραιότητας των υπαλλήλων που μπορεί να

[126] Τροποποίηση 4251/2014 art_144

διατίθενται προς μετάταξη ή μεταφορά, λαμβάνοντας υπόψη τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα τους, την καταλληλότητά τους για τις θέσεις στις οποίες θα μεταταχθούν ή μεταφερθούν, την οικογενειακή τους κατάσταση και τα βιοτικά τους συμφέροντα, καθώς και την τυχόν εκδηλωθείσα προτίμησή τους. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζονται πρόσθετα ειδικά κριτήρια ή να διαφοροποιείται η μοριοδότηση των γενικών κριτηρίων ανάλογα με το είδος της δραστηριότητας του οικείου φορέα.[127]

Οι πίνακες που κατήρτισαν οι οργανικές μονάδες προσωπικού των φορέων προέλευσης μαζί με τις δηλώσεις των υπαλλήλων που ενδιαφέρονται να μεταταχθούν ή μεταφερθούν, καθώς και οι γνωμοδοτήσεις των υπηρεσιακών συμβουλίων των φορέων προέλευσης που έχουν τέτοια συμβούλια, διαβιβάζονται εντός δύο (2) ημερών από τις αρμόδιες υπηρεσίες προσωπικού των φορέων προέλευσης στο τριμελές συμβούλιο του άρθρου 5 του Ν. 4024/2011 , το οποίο γνωμοδοτεί, εντός προθεσμίας ενός μηνός για τον αριθμό των προς μετάταξη υπαλλήλων από κάθε φορέα προέλευσης και τη σειρά προτεραιότητάς τους, με βάση το συμφέρον και τις ανάγκες της υπηρεσίας προέλευσης και υποδοχής.

Για τη μετάταξη ή μεταφορά των υπαλλήλων εκδίδεται απόφαση του Υπουργού και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια απόφαση συνιστώνται ή καταργούνται θέσεις σύμφωνα με τις περιπτώσεις 1 και 2 της παρούσας υποπαραγράφου. Για τη μετάταξη ή μεταφορά των υπαλλήλων εκδίδεται απόφαση του οικείου οργάνου διοίκησης του φορέα υποδοχής που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.[128]

Ειδικά, για την περίπτωση της υπ' αριθμ. 5/2013 (Β' 2999) Ανακοίνωσης του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και μέχρι την έκδοση των οριστικών πινάκων διάθεσης, δίνεται η δυνατότητα σε υπαλλήλους, οι οποίοι συμμετείχαν στην ως άνω Ανακοίνωση να παραμείνουν, με αίτησή τους, στις υπηρεσίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και

---

[127]Τροποποίηση 4210/2013 art_12; Τροποποίηση 4178/2013 art_54; Τροποποίηση 4111/2013 art_15

[128]Προσθήκη 4238/2014 art_44

Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στις οποίες τοποθετήθηκαν με βάση τους αναρτημένους από το ΑΣΕΠ προσωρινούς πίνακες.[129]

5. Η μη εμφάνιση μόνιμου υπαλλήλου στην υπηρεσία στην οποία μετατάχθηκε για την ανάληψη των καθηκόντων του αποτελεί σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα, για το οποίο επιβάλλεται πειθαρχική ποινή τουλάχιστον υποβιβασμού. Αν πρόκειται για υπάλληλο που πριν τη μετάταξή του βρισκόταν σε καθεστώς διαθεσιμότητας κατά το επόμενο άρθρο, εκδίδεται αμελλητί πράξη απόλυσης του υπαλλήλου από το όργανο διοίκησης του φορέα υποδοχής. Η μη εμφάνιση υπαλλήλου με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στην υπηρεσία στην οποία έχει μεταταχθεί ή μεταφερθεί αποτελεί λόγο καταγγελίας της σχέσης εργασίας του, για την οποία εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του οργάνου διοίκησης του φορέα υποδοχής.

6. Η εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας υποπαραγράφου τελεί υπό την προϋπόθεση της τήρησης των περιορισμών που ισχύουν κάθε φορά σχετικά με τον αριθμό των ετήσιων προσλήψεων και διορισμών μόνιμου προσωπικού και προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

7. Για τις περιπτώσεις της παρούσας υποπαραγράφου δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 71 του ν. 3528/2007 (Α΄26), όπως ισχύουν.[130]

8. Με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μπορεί να ρυθμίζονται τυχόν ειδικότερα ζητήματα που αφορούν τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των προς μετάταξη ή μεταφορά υπαλλήλων, τη σχετική διαδικασία, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας υποπαραγράφου.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.2. ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ

1. Μόνιμοι πολιτικοί υπάλληλοι του Δημοσίου, ανεξάρτητων αρχών, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού οι θέσεις των οποίων καταργούνται, τίθενται σε διαθεσιμότητα. Αν καταργούνται ορισμένες μόνο θέσεις του ίδιου κλάδου, οι υπάλληλοι που τίθενται σε διαθεσιμότητα προσδιορίζονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (άρθρο 154 παρ. 2 Υπαλληλικού Κώδικα, άρθρο 158 παρ. 2 Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών

---

[129] Προσθήκη 4275/2014 art_13

[130] Τροποποίηση 4111/2013 art_15

Υπαλλήλων). Οι υπάλληλοι αυτοί μπορεί κατά την διάρκεια της διαθεσιμότητάς τους:

α) Να μετατάσσονται εκουσίως, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (άρθρο 154 παρ. 4 Υπαλληλικού Κώδικα, άρθρο 158 παρ. 4 Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων).

β) Να μετατάσσονται υποχρεωτικά ή να μεταφέρονται με μεταβολή της υπηρεσιακής τους σχέσης σε σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου κατά τη διαδικασία της προηγούμενης υποπαραγράφου για το συμφέρον και τις ανάγκες της υπηρεσίας και ιδίως για την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού. Με την έκδοση της πράξης μετάταξης ή μεταφοράς και μεταβολής της σχέσης εργασίας αίρεται αυτοδίκαια το καθεστώς της διαθεσιμότητας.

Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν εφαρμογή και στους υπαλλήλους που εντάχθηκαν στο καθεστώς διαθεσιμότητας - κινητικότητας δυνάμει της υποπαραγράφου Ζ4 της παρ. Ζ του ν. 4093/2012, όπως ισχύει[131]

γ) Να τοποθετούνται για την κάλυψη προσωρινών αναγκών σε οποιαδήποτε υπηρεσία του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α. ή οποιουδήποτε φορέα του δημόσιου τομέα με τη διαδικασία του άρθρου 5 του Ν. 4024/2011 . Οι πράξεις προσωρινής τοποθέτησης της περίπτωσης αυτής εκδίδονται από τον Υπουργό Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Σε περίπτωση μη εμφάνισης του υπαλλήλου εφαρμόζεται αναλόγως η διάταξη της περίπτωσης 5 της προηγούμενης υποπαραγράφου. Η διαθεσιμότητα αίρεται με τις πράξεις προσωρινής τοποθέτησης. Τα χρονικά διαστήματα των προσωρινών τοποθετήσεων δεν συνυπολογίζονται στη διάρκεια της διαθεσιμότητας. Κατά την περίοδο της προσωρινής τοποθέτησης καταβάλλονται στον υπάλληλο πλήρεις αποδοχές με ανάλογη εφαρμογή των ρυθμίσεων της παρ. 22 του άρθρου 2 του ν. 3899/2010.[132]

δ) Να υπάγονται σε ειδικά προγράμματα επαγγελματικής επανεκπαίδευσης ή επανακατάρτισης.

2. Η διαθεσιμότητα της προηγούμενης περίπτωσης διαρκεί οκτώ (8) μήνες και στον υπάλληλο καταβάλλονται τα τρία τέταρτα των αποδοχών του, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Μέχρι την κατά οποιοδήποτε τρόπο λήξη

---

[131] αdd4305/2014 art_21

[132] Τροποποίηση 4109/2013 art_26

της διαθεσιμότητας εξακολουθούν να καταβάλλονται από το φορέα προέλευσης οι ασφαλιστικές εισφορές εργοδότη και ασφαλισμένου που αναλογούν για κύρια σύνταξη, επικουρική ασφάλιση, πρόνοια και υγειονομική περίθαλψη. Οι εισφορές αυτές, μετά τη θέση σε διαθεσιμότητα, υπολογίζονται στο ύψος των μειωμένων κατά 25% των αποδοχών του υπαλλήλου που τέθηκε σε διαθεσιμότητα.[133]

3. Οι ρυθμίσεις των περιπτώσεων 1 και 2 εφαρμόζονται αναλόγως στους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, καθώς και στους υπαλλήλους των φορέων της υποπαραγράφου Ζ.1.1.β, οι θέσεις των οποίων καταργούνται.

4. Η υπηρεσιακή σχέση των μόνιμων υπαλλήλων που βρίσκονται σε καθεστώς διαθεσιμότητας, καθώς και η σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των υπαλλήλων της περίπτωσης 3, εφόσον δεν μεταταχθούν ή μεταφερθούν, λύεται με τη λήξη του καθεστώτος της διαθεσιμότητας.

5. Με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μπορεί να ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις, τα κριτήρια και τη διαδικασία υπαγωγής στα ανωτέρω προγράμματα επανεκπαίδευσης ή επανακατάρτισης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας υποπαραγράφου.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.3. ΑΡΓΙΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

1. (….)[134]

2. (….)[135]

3. (….)[136]

4. (….)[137]

---

[133] Τροποποίηση 4172/2013 art_90

[134] Αφαίρεση 4325/2015 art_3

[135] Αφαίρεση 4325/2015 art_3

[136] Αφαίρεση 4325/2015 art_3

[137] Αφαίρεση 4325/2015 art_3

5. (….)[138]

6. (….)[139]

7. (….)[140]

8. (….)[141]

9. (….)[142]

10. Στο τέλος της παρ. 9 του άρθρου 146Β του Ν. 3528/2007 , όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012, προστίθενται εδάφια ως ακολούθως:

«Εφόσον δεν έχει ολοκληρωθεί, μέχρι το τέλος Οκτωβρίου κάθε άρτιου έτους, η διαδικασία σύστασης πειθαρχικών συμβουλίων στις υπηρεσίες του πρώτου εδαφίου, η κλήρωση διενεργείται από τον Πρόεδρο του Δευτεροβαθμίου Πειθαρχικού Συμβουλίου για τα συσταθέντα πειθαρχικά συμβούλια των ανωτέρω υπηρεσιών, με βάση τις καταστάσεις των προϊσταμένων διευθύνσεων που έχουν αποστείλει οι υπηρεσίες αυτές. Για τα λοιπά πειθαρχικά συμβούλια των ως άνω υπηρεσιών διενεργείται, μετά τη σύστασή τους, συμπληρωματική κλήρωση με βάση τις καταστάσεις των προϊσταμένων διευθύνσεων της αρχικής κλήρωσης, στις οποίες δεν περιλαμβάνονται οι κληρωθέντες σε αυτή προϊστάμενοι διευθύνσεων.

Σε περίπτωση κατά την οποία υπηρεσίες του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου έχουν μεν συστήσει πειθαρχικά συμβούλια, αλλά δεν έχουν αποστείλει, μέχρι το τέλος Οκτωβρίου κάθε άρτιου έτους, καταστάσεις προϊσταμένων διευθύνσεων η κλήρωση διενεργείται, για το σύνολο των υπηρεσιών για τις οποίες έχουν συσταθεί πειθαρχικά συμβούλια, με βάση τις καταστάσεις που έχουν αποστείλει οι λοιπές υπηρεσίες.

Οι καταστάσεις που αποστέλλονται μεταγενεστέρως λαμβάνονται υπόψη για τυχόν συμπληρωματικές κληρώσεις.

---

[138] Αφαίρεση 4325/2015 art_3

[139] Αφαίρεση 4325/2015 art_3

[140] Αφαίρεση 4325/2015 art_3

[141] Αφαίρεση 4325/2015 art_3

[142] Αφαίρεση 4325/2015 art_3

Στις ανωτέρω περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν γίνεται κλήρωση για το σύνολο των υπηρεσιών του πρώτου εδαφίου, δεν ισχύουν τα οριζόμενα στο πέμπτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.

Οι ως άνω διατάξεις καταλαμβάνουν και τις εκκρεμείς διαδικασίες.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.4. ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΘΕΣΕΩΝ

1. Από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι θέσεις στις υπηρεσίες ή στους φορείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της υποπαραγράφου Ζ.1.1., οι οποίες απαριθμούνται στη συνέχεια κατά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα:

Οι θέσεις της κατηγορίας ΔΕ των ειδικοτήτων Διοικητικού, Διοικητικού-Λογιστικού, Διοικητικού-Οικονομικού και Διοικητικών Γραμματέων των υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, οι οποίοι δεν έχουν προσληφθεί με διαγωνισμό ή με διαδικασία επιλογής σύμφωνα με προκαθορισμένα και αντικειμενικά κριτήρια υπό τον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής ή με ειδικές διαδικασίες επιλογής που περιβάλλονται με αυξημένες εγγυήσεις διαφάνειας και αξιοκρατίας και εφόσον ο αριθμός των υπαλλήλων αυτών: αα) είναι ίσος ή μεγαλύτερος των δέκα (10) ανά υπηρεσία ή φορέα και

ββ) ανέρχεται σε ποσοστό μικρότερο του 25% του συνολικού αριθμού των υπαλλήλων όλων των εκπαιδευτικών κατηγοριών των ως άνω κλάδων και ειδικοτήτων ή το 10% του συνόλου του τακτικού προσωπικού που υπηρετούν στην οικεία υπηρεσία ή φορέα. Στο συνολικό αριθμό των υπαλλήλων της υπηρεσίας ή του φορέα που λαμβάνεται ως μέγεθος αναφοράς υπολογίζονται οι μόνιμοι πολιτικοί υπάλληλοι και οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, ανεξαρτήτως εκπαιδευτικής βαθμίδας. Η παρούσα διάταξη δεν καταλαμβάνει τους υπαλλήλους που υπάγονται στις περιπτώσεις η΄, θ΄, ι΄, ια΄ της παραγράφου 7 του άρθρου 33 του ν. 4024/2011, καθώς και εκείνους που υπάγονται στις περιπτώσεις αα΄, ββ΄, γγ΄, δδ΄ της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 7 του άρθρου 37 του ν. 3986/2011, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 34 του ν. 4024/2011, καθώς και τους υπαλλήλους των οποίων ο ή η σύζυγος τίθεται σε διαθεσιμότητα κατ’ εφαρμογή του παρόντος νόμου. Από την εφαρμογή της διάταξης αυτής εξαιρούνται οι φορείς κοινωνικής ασφάλισης και φροντίδας, ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, τα νοσοκομεία και η

Γενική Γραμματεία Πολιτισμού του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού.[143]

2. Οι υπάλληλοι των οποίων οι θέσεις καταργούνται τίθενται σε διαθεσιμότητα σύμφωνα με την υποπαράγραφο Ζ.2 του παρόντος.

3. Εντός πέντε (5) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος, οι Διευθύνσεις προσωπικού των υπηρεσιών ή φορέων που καταλαμβάνονται από τις υποπαραγράφους Ζ2 και Ζ3 αποστέλλουν στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης κατάλογο των ονομάτων των υπαλλήλων οι οποίοι:

α) τίθενται σε διαθεσιμότητα λόγω κατάργησης της θέσης τους, β) τίθενται σε αυτοδίκαιη αργία.

4. (…)[144]

5. (…)[145]

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.5. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΘΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑΚΛΗΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ - ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΙΣΧΥΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΑΣΕΠ

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 3833/2010 , όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 37 του Ν. 3986/2011 , αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Από την 1η Ιανουαρίου 2011 και μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2016, ο αριθμός των ετήσιων προσλήψεων και διορισμών του μόνιμου προσωπικού και του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στους φορείς της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 3812/2009 δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος συνολικά από το λόγο ένα προς πέντε (μία πρόσληψη ανά πέντε αποχωρήσεις), στο σύνολο των φορέων.»

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 37 του Ν.3986/2011 τροποποιείται ως εξής:

«6. Οι εγκρίσεις πρόσληψης προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου και συμβάσεων μίσθωσης έργου για το έτος 2011

---

[143] Τροποποίηση 4111/2013 art_15

[144] Αφαίρεση 4483/2017 art_100

[145] Αφαίρεση 4483/2017 art_100

περιορίζονται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) σε σχέση με τις αντίστοιχες εγκρίσεις του έτους 2010 και κατά δέκα τοις εκατό (10%) επιπλέον το 2012. Για τα έτη 2013 και 2014 το ποσοστό προσδιορίζεται σε 20% σε σχέση με το προηγούμενο έτος και για τα έτη 2015 και 2016 σε 10% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.»

3(...)[146]

4. Η παράγραφος 11 του άρθρου 17 του Ν.2190/1994 , όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«11. Οι πίνακες επιτυχίας ισχύουν μόνο για την πλήρωση των θέσεων που προκηρύχθηκαν. Από τους πίνακες επιτυχίας και με τη σειρά που έχουν οι υποψήφιοι σε αυτούς, σε συνδυασμό πάντοτε και με τη δήλωση προτίμησής τους, καταρτίζονται οι πίνακες διοριστέων, που περιλαμβάνουν αριθμό διοριστέων ίσο με τον αριθμό των θέσεων που προκηρύχθηκαν. Οι πίνακες διοριστέων δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Τεύχος Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π.) και ισχύουν για τρία έτη. Απαγορεύεται ο διορισμός άλλου υποψηφίου από τον πίνακα επιτυχίας, πέραν του αριθμού των θέσεων που προκηρύχθηκαν και των θέσεων που κενούνται, όταν υποψήφιοι που διορίστηκαν παραιτήθηκαν εντός έτους από του διορισμού τους.»

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Η: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

Η.1. ΓΕΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ (Γ.Ε.ΜΗ.)

1. Η περίπτωση ζ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Υποβάλλουν τις απαραίτητες αιτήσεις και συμπληρώνουν τα απαραίτητα έντυπα για τη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου.»

2. Η περίπτωση δ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του Ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μεριμνήσει για τη χορήγηση Α.Φ.Μ. στους εταίρους, όπου απαιτείται, καθώς και για την έκδοση των απαιτούμενων πιστοποιητικών φορολογικής ενημερότητας.»

---

[146] Αφαίρεση 4237/2014 art_9; Τροποποίηση 4208/2013 art_12; Τροποποίηση 4138/2013 art_4

3. Η περίπτωση στ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του Ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μεριμνήσει, μέσω πρόσβασης στα οικεία ηλεκτρονικά αρχεία, για την έκδοση Α.Φ.Μ. της εταιρίας, για την αποστολή ανακοίνωσης για τη σύσταση της εταιρείας καθώς και για τα στοιχεία των εταίρων και διαχειριστών αυτής στους οικείους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.»

4. Η περίπτωση ζ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Υποβάλλουν τις απαραίτητες αιτήσεις και συμπληρώνουν τα απαραίτητα έντυπα για τη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου.»

5. Η περίπτωση δ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του Ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μεριμνήσει για τη χορήγηση Α.Φ.Μ. στους εταίρους, όπου απαιτείται, καθώς και για την έκδοση των απαιτούμενων πιστοποιητικών φορολογικής ενημερότητας.»

6. Η περίπτωση ζ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του Ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μεριμνήσει, μέσω πρόσβασης στα οικεία ηλεκτρονικά αρχεία, για την έκδοση Α.Φ.Μ. της εταιρίας, καθώς και για την αποστολή ανακοίνωσης για τη σύσταση της εταιρείας και για τα στοιχεία των εταίρων, και διαχειριστών αυτής στους οικείους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.»

7. Η περίπτωση ζ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του Ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Υποβάλλουν τις απαραίτητες αιτήσεις και συμπληρώνουν τα απαραίτητα έντυπα για τη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου.»

8. Η περίπτωση δ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του Ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μεριμνήσει για τη χορήγηση Α.Φ.Μ. στους εταίρους, όπου απαιτείται, καθώς και για την έκδοση των απαιτούμενων πιστοποιητικών φορολογικής ενημερότητας.»

9. Η περίπτωση ζ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του Ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μεριμνήσει, μέσω πρόσβασης στα οικεία ηλεκτρονικά αρχεία, για την έκδοση Α.Φ.Μ. της εταιρίας, καθώς και για την αποστολή ανακοίνωσης για τη σύσταση της εταιρείας, και για τα στοιχεία των εταίρων, και διαχειριστών αυτής στους οικείους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.»

10. Το άρθρο 12 του Ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Προτυποποιημένα καταστατικά»:

1. Για τη σύσταση των ομορρύθμων εταιριών, των ετερορρύθμων εταιριών (κάθε μορφής), των εταιριών περιορισμένης ευθύνης, των ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών και των ανωνύμων εταιριών, δύναται να γίνει χρήση προτυποποιημένου καταστατικού, το οποίο συμπληρώνεται από τους ιδρυτές, αν πρόκειται για ομόρρυθμες εταιρίες, ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρίες και απλές ετερόρρυθμες εταιρίες ή από την Υπηρεσία Μιας Στάσης (συμβολαιογράφο), αν πρόκειται για εταιρία ετερόρρυθμη κατά μετοχές, εταιρία περιορισμένης ευθύνης, ανώνυμη εταιρία και την Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία, μόνο ως προς τα στοιχεία που διαφοροποιούν την εταιρεία από άλλες του ίδιου εταιρικού τύπου.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζεται το περιεχόμενο του προτυποποιημένου καταστατικού. Το προτυποποιημένο καταστατικό κατατίθεται στις Υπηρεσίες Μιας Στάσης της περίπτωσης αα΄ της παρ. α του άρθρου 2 εάν πρόκειται για ομόρρυθμες εταιρίες και ετερόρρυθμες εταιρίες. Αν πρόκειται για εταιρεία ετερόρρυθμη κατά μετοχές, εταιρία περιορισμένης ευθύνης, ανώνυμη εταιρία και ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία, το καταστατικό αυτό συντάσσεται από την Υπηρεσία Μιας Στάσης του άρθρου της περίπτωσης ββ΄ της παρ. α του άρθρου 2. Οι Υπηρεσίες Μιας Στάσης προβαίνουν στις ενέργειες που προβλέπονται στα άρθρα 5, 5 Α, 6, 7 του παρόντος προκειμένου να γίνει καταχώρισή του στο Γ.Ε.ΜΗ..

2. Το προτυποποιημένο καταστατικό εταιρίας:

α) Περιέχει τις απολύτως αναγκαίες σύμφωνα με τον παρόντα νόμο διατάξεις και κατά τα λοιπά παραπέμπει στις διατάξεις των οικείων νόμων.

β) Το προτυποποιημένο καταστατικό εταιρίας για κάθε τύπο εταιρίας θα είναι προσπελάσιμο από το διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ..

3. Στο μέτρο που ακολουθείται το προτυποποιημένο καταστατικό, τεκμαίρεται η νομιμότητα των διατάξεών του.»

11. Καταργείται η περίπτωση γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 197 του Ν. 4072/2012 (Α΄ 86).

12. Καταργείται η περίπτωση δ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 198 του Ν. 4072/2012 και η περίπτωση ε΄ αναριθμείται σε δ΄ αντίστοιχα.

13. Καταργείται το άρθρο 199 του άρθρου 4072/2012 .

Η.2. ΕΚΜΙΣΘΩΣΗ ΕΠΙΒΑΤΗΓΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΜΕ ΟΔΗΓΟ [147]

1. Επιτρέπεται στα τουριστικά γραφεία και στα γραφεία ενοικιάσεως αυτοκινήτων, όπως ορίζονται στις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 2 του ν. 2160/1993 (Α΄118), και σε εταιρείες και συνεταιρισμούς Επιβατηγών Δημόσιας Χρήσης Αυτοκινήτων, που έχουν συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 3109/2003 (Α΄38) και το άρθρο 87 του ν. 4070/2012 (Α΄82), η ολική εκμίσθωση με οδηγό μέσω προκρατήσεως με αντίστοιχη σύμβαση ελαχίστου διάρκειας δώδεκα (3) ωρών, Επιβατηγών Ιδιωτικής Χρήσης (ΕΙΧ) Αυτοκινήτων απαγορευομένης της μεταφοράς επιβατών με κόμιστρο με τα αυτοκίνητα αυτά. Στα ιδιόκτητα μεταφορικά μέσα περιλαμβάνονται επίσης τα κάθε είδους τροχοφόρα επιβατηγά οχήματα τύπου mini−bus έως 9 θέσεων συμπεριλαμβανομένης της θέσης του οδηγού. Ειδικά για τα νησιά της χώρας, πλην της Κρήτης και της Εύβοιας, και για την περίοδο από την 1η Απριλίου έως και την 31η Οκτωβρίου κάθε έτους, η ελάχιστη διάρκεια της σύμβασης ολικής εκμίσθωσης με οδηγό μέσω προκρατήσεως ορίζεται σε μισή ώρα. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών δύναται να καθορίζονται τα αναγκαία ζητήματα για την εφαρμογή του τρίτου εδαφίου.[148]

2. Οι οδηγοί επιβατηγών ιδιωτικής χρήσης που απασχολούνται σε επιχειρήσεις της περίπτωσης 1, πρέπει υποχρεωτικά:

α) Να μην έχουν καταδικαστεί αμετάκλητα για κακούργημα ή για κάποιο από τα πλημμελήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, εκβίασης, πλαστογραφίας, παραχάραξης, βαριάς σωματικής βλάβης, παράβασης

[147] Τροποποίηση 4111/2013 art_19

[148] Τροποποίηση 5039/2023 art_80; Τροποποίηση 4179/2013 art_30

των διατάξεων περί ναρκωτικών ή των διατάξεων που αναφέρονται στα ήθη.

β) Να είναι κάτοχοι άδειας οδήγησης αυτοκινήτου κατηγορίας Β΄ σε ισχύ, για τουλάχιστον είκοσι τέσσερεις (24) μήνες πριν την έναρξη της απασχόλησής τους ως οδηγοί επιβατηγών ιδιωτικής χρήσης στις επιχειρήσεις της περίπτωσης 1.

γ) Να είναι υγιείς με βάση τις ιατρικές εξετάσεις που καθορίζονται σύμφωνα με το εδάφιο ζ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 95 του Ν. 4070/2012 (Α΄ 82).

δ) Να έχουν καλή γνώση μιας γλώσσας πέραν της ελληνικής.[149]

ε) Να είναι απόφοιτοι τουλάχιστον Λυκείου οποιουδήποτε τύπου ή αντίστοιχης εκπαιδευτικής βαθμίδας της αλλοδαπής.[150]

στ) Ασφαλιστική ενημερότητα του εργαζόμενου οδηγού.[151]

Για την απόδειξη της συνδρομής των ανωτέρω προϋποθέσεων, οι επιχειρήσεις της περίπτωσης 1 υποχρεούνται να τηρούν στο αρχείο τους και να επιδεικνύουν σε κάθε έλεγχο από τις αρμόδιες αρχές: για τη συνδρομή της υποπερίπτωσης α' πιστοποιητικό ποινικού μητρώου γενικής χρήσης του οδηγού, της υποπερίπτωσης β' επικυρωμένο αντίγραφο της άδειας οδήγησης, της υποπερίπτωσης γ' ιατρικό πιστοποιητικό, της υποπερίπτωσης δ' πιστοποιητικό γλωσσομάθειας τουλάχιστον επιπέδου Β2 κατά το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς, της υποπερίπτωσης ε' απολυτήριο Λυκείου οποιουδήποτε τύπου ή αντίστοιχο τίτλο σπουδών ξένου σχολείου της αλλοδαπής και του εδαφίου στ' αποδεικτικά στοιχεία για την ασφάλιση του οδηγού από ασφαλιστικό φορέα.[152]

3. Τα επιβατηγά ιδιωτικής χρήσης οχήματα που εκμισθώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης 1, φέρουν τα εξής χαρακτηριστικά:

α) Είναι οχήματα άνω των 1.500 κ.εκ..

β) Εμπίπτουν στην κατηγορία εκπομπών EURO V ή μεταγενέστερη.

---

[149] Προσθήκη 4199/2013 art_105

[150] Προσθήκη 4199/2013 art_105

[151] Προσθήκη 4199/2013 art_105

[152] Τροποποίηση 4403/2016 art_30; Τροποποίηση 4199/2013 art_105

γ) Έχουν μέγιστο χρόνο κυκλοφορίας τα δέκα (10) έτη από την ημερομηνία της πρώτης άδειας κυκλοφορίας τους, εφόσον αυτή δεν διαφέρει από την ημερομηνία κατασκευής τους πάνω από ένα (1) έτος, και για τα ανοικτού τύπου τα δώδεκα (12) έτη.[153]

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Τουρισμού ορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις σύστασης και λειτουργίας των επιχειρήσεων της περίπτωσης 1 ως προς την άσκηση της δραστηριότητας αυτής, τα προσόντα των οδηγών το ελάχιστο μίσθωμα, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.[154]

5. Επιτρέπεται η μεταφορά άνευ κομίστρου πελατών κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων, όπως ορίζονται στην περίπτωση Α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του Ν. 2160/1993 (Α΄ 118) με επιβατηγά ιδιωτικής χρήσης οχήματα, είτε ιδιοκτησίας των καταλυμάτων, είτε κατόπιν χρηματοδοτικής μίσθωσης κατά τις κείμενες διατάξεις, από τα σημεία αφίξεως ή αναχωρήσεως μέχρι τις εγκαταστάσεις των καταλυμάτων αυτών και αντίστροφα. Επιτρέπεται στις εταιρείες και τους συνεταιρισμούς Επιβατηγών Δημόσιας Χρήσης αυτοκινήτων, που έχουν συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν. 3109/2003 (Α΄ 38) και το άρθρο 87 του Ν. 4070/2012 (Α΄ 82) να συνάπτουν συμβάσεις με ολική ή μερική εκμίσθωση των ΕΔΧ αυτοκινήτων, με οδηγό, με κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα, με κόμιστρο που διαμορφώνεται με συμφωνία των συμβαλλόμενων μερών για τη μεταφορά των πελατών των κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων από τα σημεία αφίξεως ή αναχωρήσεως μέχρι τις εγκαταστάσεις των καταλυμάτων και αντίστροφα. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται τα διακριτικά γνωρίσματα και λοιπά αποδεικτικά στοιχεία που φέρουν τα ανωτέρω οχήματα, προκειμένου να πιστοποιείται η συνδρομή των προϋποθέσεων της περίπτωσης, οι σχετικές κυρώσεις, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της περίπτωσης αυτής.[155]

5Α. Επιτρέπεται η μεταφορά χωρίς κόμιστρο πελατών τουριστικών γραφείων με επιβατηγά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης με οδηγό, που είτε ανήκουν στα τουριστικά γραφεία είτε χρησιμοποιούνται από αυτά δυνάμει σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης ή συμβάσεων βραχυχρόνιας ή μακροχρόνιας

---

[153] Τροποποίηση 4764/2020 art_138

[154] Τροποποίηση 4530/2018 art_106

[155] Τροποποίηση 4111/2013 art_19

μίσθωσης. Η μεταφορά του προηγούμενου εδαφίου διέπεται από τις διατάξεις του π.δ. 7/2018 (Α' 12) και πραγματοποιείται σύμφωνα με το τυπικά προκαθορισμένο, οργανωμένο και προπληρωμένο πρόγραμμα του ταξιδιού των πελατών τουριστικών γραφείων, διάρκειας τουλάχιστον είκοσι τεσσάρων (24) ωρών, όπως αυτό αποτυπώνεται στις διατακτικές ταξιδιού/μεταφοράς (voucher) που εκδίδονται από το τουριστικό γραφείο.[156]

Για τη μεταφορά της παρούσας διάταξης απαιτείται:[157]

α) το Ε. Ι. Χ. όχημα με οδηγό να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την υπηρεσία μεταφοράς, ελάχιστης διάρκειας τριών (3) ωρών, που αποτελεί μέρος του συγκεκριμένου οργανωμένου προπληρωμένου προγράμματος διακοπών, διάρκειας τουλάχιστον είκοσι τεσσάρων (24) ωρών, και να καταχωρείται στο μητρώο του άρθρου 18 του ν. 4530/2018 (Α' 59) σε αυτοτελή λίστα που καταχωρούνται οχήματα που εκτελούν υπηρεσίες μεταφορών με βάση διατακτική ταξιδιού/μεταφοράς (voucher),[158]

β) το Ε. Ι.Χ. όχημα με οδηγό να φέρει επικολλημένο στην πάνω δεξιά πλευρά του οπίσθιου ανεμοθώρακα διακριτικό σήμα διαστάσεων 105Χ148,5 mm (χιλιοστόμετρων), στο οποίο αναγράφεται η επωνυμία και ο αριθμός ΜΗ.Τ.Ε. του τουριστικού γραφείου,[159]

γ) εντός του οχήματος να βρίσκονται διαθέσιμα προς έλεγχο:[160]

αα) η βεβαίωση συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων (Β.Σ.Ν.Π.) λειτουργίας του τουριστικού γραφείου,[161]

ββ) η άδεια κυκλοφορίας του οχήματος και επιπλέον, σε περίπτωση που το όχημα δεν ανήκει στην κυριότητα του τουριστικού γραφείου, αντίγραφο της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης ή της σύμβασης βραχυχρόνιας ή μακροχρόνιας μίσθωσης, συνοδευόμενο από εξουσιοδότηση του

---

[156] Προσθήκη 4582/2018 art_28

[157] Προσθήκη 4582/2018 art_28

[158] Προσθήκη 4582/2018 art_28

[159] Προσθήκη 4582/2018 art_28

[160] Προσθήκη 4582/2018 art_28

[161] Προσθήκη 4582/2018 art_28

τουριστικού γραφείου προς τον οδηγό του αυτοκινήτου ότι είναι ο νόμιμος χρήστης του,[162]

γγ) η άδεια οδήγησης του οδηγού που εκδίδεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις των οδηγών Ε.Ι.Χ.,[163]

δδ) η σύμβαση εργασίας ή παροχής υπηρεσιών του οδηγού με την επιχείρηση, αν ο οδηγός του οχήματος είναι άλλος από τον ιδιοκτήτη ή το νόμιμο εκπρόσωπο του τουριστικού γραφείου και[164]

εε) η διατακτική ταξιδιού/μεταφοράς (voucher), η οποία περιλαμβάνει και αποτυπώνει το προπληρωμένο και οργανωμένο πακέτο διακοπών και αναφέρει υποχρεωτικά τα σημεία αναχώρησης, περιηγήσεων, εκδρομών, στάσεων και άφιξης και τις ημερομηνίες κάθε υπηρεσίας μεταφοράς που περιλαμβάνεται στο πακέτο διακοπών, καθώς και τον αριθμό κυκλοφορίας, τον κατασκευαστικό οίκο και τον τύπο του εκμισθωμένου Ε.Ι.Χ. οχήματος.[165]

Τα έγγραφα της υποπερίπτωσης εε' καταχωρούνται, μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής, με ευθύνη των τουριστικών γραφείων στο ψηφιακό μητρώο του άρθρου 20 παρ. 1 του ν. 4530/2018, πριν από την έναρξη εκτέλεσης μεταφοράς με voucher. Η υποχρέωση καταχώρησης αρχίζει μετά τη θέση σε λειτουργία του ηλεκτρονικού συστήματος, στο οποίο έχουν πρόσβαση οι υπηρεσίες των Υπουργείων Μεταφορών και Υποδομών και Τουρισμού και οι αρμόδιες υπηρεσίες ελέγχου.

Με απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Τουρισμού δύναται να τροποποιούνται τα διακριτικά γνωρίσματα της περίπτωσης β', τα έγγραφα της περίπτωσης γ', καθώς και οι κυρώσεις που προβλέπονται στην παρούσα διάταξη.[166]

Με απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Τουρισμού, η οποία εκδίδεται εντός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος, ορίζεται ανά Περιφέρεια ο μέγιστος αριθμός οχημάτων που επιτρέπεται να

---

[162] Προσθήκη 4582/2018 art_28

[163] Προσθήκη 4582/2018 art_28

[164] Προσθήκη 4582/2018 art_28

[165] Προσθήκη 4582/2018 art_28

[166] Προσθήκη 4582/2018 art_28

χρησιμοποιούνται για υπηρεσίες μεταφοράς της παρούσας διάταξης, ως ποσοστό του συνολικού αριθμού Ε.Δ.Χ. οχημάτων.[167]

Η παράβαση των διατάξεων της παρούσας επισύρει σε βάρος του τουριστικού γραφείου πρόστιμο ύψους δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ. Αν η μεταφορά εκτελείται χωρίς να έχει εκδοθεί διατακτική ταξιδιού/μεταφοράς (voucher) ή χωρίς να έχει συναφθεί σύμβαση εργασίας ή σύμβαση παροχής υπηρεσιών μεταξύ της επιχείρησης και του οδηγού, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής μέσα στην τριετία, επιβάλλεται διπλάσιο πρόστιμο, σε περίπτωση δεύτερης υποτροπής μέσα στην τριετία επιβάλλεται τριπλάσιο πρόστιμο και σε κάθε επόμενη υποτροπή μέσα στην τριετία ανακαλείται η βεβαίωση συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων της επιχείρησης για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών. Κατά τα λοιπά, παραμένουν εφαρμοστέες οι κυρώσεις του ν. 4530/2018.[168]

Οι έλεγχοι για τη διαπίστωση παραβάσεων λαμβάνουν χώρα μόνον στον οδηγό του οχήματος και στα ως άνω έγγραφα και όχι στους επιβαίνοντες πελάτες από τους οποίους μπορεί να ζητείται μόνο η επίδειξη αντιγράφου του ταξιδιωτικού εγγράφου του επιβαίνοντος στο όχημα, με τον οποίο έχει καταρτιστεί η διατακτική ταξιδιού/μεταφοράς (voucher), διενεργούνται κατά το λόγο αρμοδιότητάς τους, από τις αδειοδοτούσες υπηρεσίες του Υπουργείου Τουρισμού, τις Διευθύνσεις Μεταφορών της Περιφέρειας, την Τροχαία, το Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή, το Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και τις αρμόδιες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Μεταφορών. Οι εκθέσεις διαπίστωσης των παραβάσεων διαβιβάζονται στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Τουρισμού για την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων.[169]

6. α) Για κάθε παράβαση των διατάξεων της περίπτωσης 2 επιβάλλεται πρόστιμο ύψους τριακοσίων (300) ευρώ. Σε υποτροπή εντός τριετίας, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους εξακοσίων (600) ευρώ, σε δεύτερη υποτροπή επιβάλλεται πρόστιμο ύψους εννιακοσίων (900) ευρώ και σε κάθε επόμενη υποτροπή αφαιρείται το Ε.Σ.Λ. της επιχείρησης για χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών.

---

[167] Προσθήκη 4582/2018 art_28

[168] Προσθήκη 4582/2018 art_28

[169] Τροποποίηση 5121/2024 art_67; Προσθήκη 4582/2018 art_28

β) Για κάθε παράβαση των διατάξεων της περίπτωσης 3 επιβάλλεται πρόστιμο ύψους χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ. Σε υποτροπή εντός τριετίας, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ και σε δεύτερη υποτροπή αφαιρείται το Ε.Σ.Λ. της επιχείρησης για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών.

γ) Σε περίπτωση που σε διάστημα δύο (2) ετών έχει επιβληθεί δύο (2) φορές η κύρωση της αφαίρεσης του Ε.Σ.Λ., το Ε.Σ.Λ. αφαιρείται οριστικά. Με απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Τουρισμού δύνανται να τροποποιούνται τα ως άνω ποσά.

δ) Κατά των παραπάνω αποφάσεων επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον της επιτροπής της περίπτωσης δ΄ της παραγράφου 6 του άρθρου 4 του Ν. 3270/2004 , όπως ισχύει.

ε) Σε περίπτωση όπου αυτοκίνητο μισθωμένο κατά τις διατάξεις της περίπτωσης 1 διενεργεί επιβατικές μεταφορές με κόμιστρο, επιβάλλονται στο νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης και στον οδηγό οι ποινές της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του Ν. 1903/1990 (Α΄ 167). Επιπλέον, ανακαλείται η άδεια κυκλοφορίας του οχήματος για δύο (2) χρόνια. Για τις παραβάσεις της παρούσας περίπτωσης εφαρμόζεται η συνοπτική διαδικασία των άρθρων 417 και επόμενα του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

στ) Για κάθε παράβαση των διατάξεων της περίπτωσης 1 και της περίπτωσης 5 επιβάλλεται πρόστιμο ύψους χιλίων (1.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής μέσα στην τριετία, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ, σε περίπτωση δεύτερης υποτροπής μέσα στην τριετία επιβάλλεται πρόστιμο ύψους τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ και σε κάθε επόμενη υποτροπή μέσα στην τριετία ανακαλείται η βεβαίωση συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων της επιχείρησης για τη δραστηριότητα της περίπτωσης 1 για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών.[170]

ζ) Σε περίπτωση άσκησης της δραστηριότητας της περίπτωσης 1 χωρίς βεβαίωση συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής μέσα στην τριετία, επιβάλλεται διπλάσιο πρόστιμο και σε περίπτωση δεύτερης υποτροπής μέσα στην τριετία επιβάλλεται τριπλάσιο πρόστιμο.[171]

---

[170] Προσθήκη 4582/2018 art_29

[171] Προσθήκη 4582/2018 art_29

Η.3. ΔΙΑΘΕΣΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΩΝ ΠΡΩΤΗΣ ΒΡΕΦΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

1. Η διάθεση των παρασκευασμάτων για βρέφη, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 1 της Υ1/Γ.Π. 47815/2008 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β΄ 1478), γίνεται από τα φαρμακεία και τα καταστήματα λιανικής πώλησης τροφίμων, ειδών παντοπωλείου και ειδών μαζικής κατανάλωσης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Υγείας δύναται να ρυθμίζεται ο τρόπος διάθεσης στον τελικό καταναλωτή των ανωτέρω παρασκευασμάτων στα σημεία του προηγούμενου εδαφίου.

2. Η παρ. 2 του άρθρου 2 της Υ1/Γ.Π. 47815/2008 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καταργείται.

Η.4. ΑΡΣΗ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΠΝΟΥ

Στο άρθρο 2 του Ν. 3730/2008 (Α΄ 262) προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«Ειδικά στις υπεραγορές τροφίμων η τοποθέτηση προϊόντων καπνού είναι επιτρεπτή σε κλειστές προθήκες ευρισκόμενες εντός του καταστήματος μετά το χώρο των ταμείων, στις οποίες παρέχεται πρόσβαση με τη μεσολάβηση προσωπικού του καταστήματος, τηρουμένων των διατάξεων της κοινοτικής νομοθεσίας.»

Η.5. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟ Π.Δ. 340/1998 «ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗ - ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΥ - ΑΔΕΙΑΣ ΑΣΚΗΣΕΩΣ»

1. Όπου στο κείμενο ή στον τίτλο του Π.Δ. 340/1989 (Α΄ 228) αναφέρονται οι φράσεις «άδεια ασκήσεως», «ειδική άδεια ασκήσεως επαγγέλματος», «άδεια» ή «άδεια ασκήσεως επαγγέλματος» αντικαθίστανται από τη φράση «επαγγελματική ταυτότητα».

2. Το άρθρο 4 του Π.Δ. 340/1989 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 4

Χορήγηση επαγγελματικής ταυτότητας λογιστή - φοροτεχνικού

1. Για την άσκηση του επαγγέλματος του λογιστή, φοροτεχνικού και τη χορήγηση της σχετικής επαγγελματικής ταυτότητας υποβάλλεται στην Κεντρική Διοίκηση του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας (ΟΕΕ) ή

ανάλογα με τον τόπο της επαγγελματικής του εγκατάστασης στην αρμόδια Τοπική Διοίκηση Περιφερειακού Τμήματος του ΟΕΕ αναγγελία έναρξης άσκησης επαγγέλματος.

2. Στην αναγγελία έναρξης άσκησης επαγγέλματος λογιστή - φοροτεχνικού αναφέρονται τα στοιχεία ταυτότητας, μόνιμης κατοικίας, επαγγελματικής απασχόλησης και οι τίτλοι σπουδών του ενδιαφερομένου.

3. Η αναγγελία έναρξης άσκησης επαγγέλματος λογιστή - φοροτεχνικού συνοδεύεται υποχρεωτικά από αντίγραφα των πτυχίων, των τίτλων σπουδών ημεδαπής ή αποφάσεων ΣΑΕΠ περί αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων, έγγραφο έναρξης δραστηριότητας από την αρμόδια αρχή, αντίγραφο ποινικού μητρώου γενικής χρήσης, το οποίο αναζητείται υπηρεσιακά, καθώς και των απαιτουμένων εγγράφων για την απόδειξη της άσκησης επαγγέλματος από τον ενδιαφερόμενο, όπως ορίζεται στο άρθρο 15.

4. Στην περίπτωση αίτησης για τη χορήγηση επαγγελματικής ταυτότητας ανώτερης τάξης υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο, εκτός από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά άσκησης του επαγγέλματος του λογιστή - φοροτεχνικού και αντίγραφο του προβλεπόμενου από την περίπτωση στ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του Ν. 2515/1997 , πιστοποιητικού παρακολούθησης επιμορφωτικών σεμιναρίων και αξιολόγησης του υποψηφίου.

5. Η επαγγελματική ταυτότητα λογιστή - φοροτεχνικού χορηγείται με απόφαση της Κεντρικής Διοίκησης ή της αρμόδιας Τοπικής Διοίκησης Περιφερειακού Τμήματος του Ο.Ε.Ε. εάν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις.

6. Η απόφαση της Κεντρικής Διοίκησης ή της αρμόδιας Τοπικής Διοίκησης Περιφερειακού Τμήματος του ΟΕΕ για τη χορήγηση της επαγγελματικής ταυτότητας ή για την απαγόρευση της άσκησης του επαγγέλματος του λογιστή φοροτεχνικού εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία της αναγγελίας και της πλήρους υποβολής των προβλεπομένων νομίμων δικαιολογητικών. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία τριών (3) μηνών από την ημερομηνία της αναγγελίας και της πλήρους υποβολής των προβλεπομένων νομίμων δικαιολογητικών, η ταυτότητα εκδίδεται αυτόματα. Σε περίπτωση απαγόρευσης της άσκησης του επαγγέλματος λογιστή - φοροτεχνικού, το Ο.Ε.Ε. ενημερώνει εγγράφως τον ενδιαφερόμενο, γνωστοποιώντας τους λόγους της απαγόρευσης. Το Ο.Ε.Ε. μπορεί οποτεδήποτε, ακόμη και μετά την παρέλευση τριμήνου από την αναγγελία, να απαγορεύσει την άσκηση του επαγγέλματος και να προβεί στην αφαίρεση της επαγγελματικής ταυτότητας,

αν διαπιστώσει ότι δεν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις για την άσκηση του επαγγέλματος του λογιστή - φοροτεχνικού.

7. Ο λογιστής - φοροτεχνικός υποχρεούται να υποβάλει στο Ο.Ε.Ε., εντός του πρώτου διμήνου κάθε έτους, υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 , στην οποία θα δηλώνει ότι ασκεί το επάγγελμα του λογιστή - φοροτεχνικού, ότι δεν έχει καταδικασθεί αμετακλήτως για τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 14 του Π.Δ. 340/1998 , ότι δεν έχει υποπέσει σε πειθαρχικό παράπτωμα σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας λογιστών - φοροτεχνικών και ότι έχει παρακολουθήσει όλη την αναγκαία εκπαίδευση που αντιστοιχεί στο επίπεδο της επαγγελματικής του κατάταξης, η οποία παρέχεται από το Ο.Ε.Ε.. Αν ο λογιστής - φοροτεχνικός δεν καταθέσει την υπεύθυνη δήλωση εντός του πρώτου διμήνου, δεν εντάσσεται στο Μητρώο λογιστών - φοροτεχνικών του Ο.Ε.Ε. του άρθρου 11. Η πρόσβαση στο συγκεκριμένο αρχείο θα αποκαθίσταται με την κατάθεση της υπεύθυνης δήλωσης. Το Ο.Ε.Ε. ελέγχει το περιεχόμενο της εν λόγω δήλωσης, ενημερώνει αυτόματα το Μητρώο Λογιστών - Φοροτεχνικών και εκδίδει ειδική πράξη σε όσους αυτοδίκαια έχουν εκπέσει λόγω της μη τήρησης της προβλεπόμενης διαδικασίας.

8. Επαγγελματική ταυτότητα λογιστή - φοροτεχνικού δεν χορηγείται σε όσους έχουν καταδικαστεί αμετάκλητα για αδικήματα που αναφέρονται στην παρ. 1. του άρθρου 14.

9. Η επαγγελματική ταυτότητα χορηγείται μόνο σε φυσικά πρόσωπα.

10. Για την έκδοση της επαγγελματικής ταυτότητας και την υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης απαιτείται η καταβολή δικαιωμάτων υπέρ του Ο.Ε.Ε, το ύψος των οποίων καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Οικονομικών. Η ιδιότητα του μέλους του Ο.Ε.Ε. δεν αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση του επαγγέλματος του λογιστή - φοροτεχνικού μετά την 1.1.2015.»

3. Το άρθρο 10 του Π.Δ. 340/1998 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 10

Νομικά πρόσωπα παροχής λογιστικών και φοροτεχνικών υπηρεσιών - Αντιπρόσωποι

1. Για τη λειτουργία νομικών προσώπων παροχής λογιστικών και φοροτεχνικών υπηρεσιών απαιτείται βεβαίωση αναγγελίας έναρξης λογιστικών και φοροτεχνικών εργασιών, η οποία χορηγείται από το Ο.Ε.Ε..

2. Για τη χορήγηση της βεβαίωσης αναγγελίας της παραγράφου 1 υποβάλλεται από τον νόμιμο εκπρόσωπο του νομικού προσώπου αναγγελία έναρξης λειτουργίας επιχείρησης παροχής λογιστικών και φοροτεχνικών υπηρεσιών, η οποία συνοδεύεται από επικυρωμένα αντίγραφα των εγγράφων ή πιστοποιητικών, από τα οποία προκύπτουν η νόμιμη σύσταση, λειτουργία και εκπροσώπηση του νομικού προσώπου.

3. Φυσικά πρόσωπα που συνδέονται με οποιαδήποτε σχέση με τα παραπάνω νομικά πρόσωπα και είναι εξουσιοδοτημένα να υπογράφουν για λογαριασμό αυτών πράξεις που ανάγονται στο αντικείμενο εργασιών του λογιστή φοροτεχνικού απαιτείται να είναι κάτοχοι επαγγελματικής ταυτότητας λογιστή - φοροτεχνικού.»

4. Το άρθρο 11 του Π.Δ. 340/1998 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 11

Μητρώο Λογιστών - Φοροτεχνικών και Νομικών Προσώπων Παροχής Λογιστικών και Φοροτεχνικών Υπηρεσιών

1. Στο Ο.Ε.Ε. τηρείται μητρώο φυσικών προσώπων κατόχων επαγγελματικής ταυτότητας λογιστή - φοροτεχνικού κατά τάξεις, το οποίο ενημερώνεται κάθε έτος μετά την υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης της παραγράφου 7 του άρθρου 4, καθώς και μητρώο των νομικών προσώπων παροχής λογιστικών και φοροτεχνικών υπηρεσιών, με μνεία του αριθμού βεβαίωσης που τους έχει χορηγηθεί και των στοιχείων του άρθρου 10.

2. Τα Μητρώα Λογιστών - Φοροτεχνικών και Νομικών Προσώπων Παροχής Λογιστικών και Φοροτεχνικών Υπηρεσιών του Ο.Ε.Ε. διασυνδέονται με τα αρχεία των λογιστών που μπορούν να υποβάλουν ηλεκτρονικά δηλώσεις στα συστήματα του Υπουργείου Οικονομικών.»

5. Στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του Π.Δ. 340/1998 μετά τη λέξη πλαστογραφία προστίθενται οι λέξεις «υφαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης, χρήση υφαρπαχθείσης ψευδούς βεβαίωσης».

6. Το άρθρο 16 του Π.Δ. 340/1998 καταργείται μετά την παρέλευση ενός (1) έτους από τη δημοσίευση του παρόντος. Οι άδειες ασκήσεως επαγγέλματος

λογιστή -φοροτεχνικού εκδοθείσες που εκδόθηκαν με το άρθρο 16 Π.Δ. 340/1998 εξακολουθούν να ισχύουν.

Η.6. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ 1906/1990, 3614/2007 ΚΑΙ 4070/2012

1. α. Η υποπαράγραφος α΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 10 του Ν. 1906/1990 (Α΄ 157) αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Οι υφιστάμενες διεθνείς τακτικές λεωφορειακές γραμμές μεταξύ Ελλάδας και χωρών που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης διατηρούνται έως τις 30.6.2013. Ειδικά οι διεθνείς τακτικές λεωφορειακές γραμμές μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας διατηρούνται έως τις 31.12.2012.»

β. Οι άδειες που έχουν εκδοθεί ή τροποποιηθεί μετά τη θέση σε ισχύ της παραγράφου 15 του άρθρου 185 του Ν. 4070/2012 (Α΄ 82) για τις διεθνείς τακτικές λεωφορειακές γραμμές μεταξύ Ελλάδας και χωρών που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης διατηρούνται σε ισχύ μέχρι τις 30.6.2013. Ειδικά οι άδειες για διεθνείς λεωφορειακές γραμμές μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας διατηρούνται έως τις 31.12.2012.

γ. Οι διατάξεις των ανωτέρω υποπεριπτώσεων α΄ και β΄ ισχύουν αναδρομικά από 10.10.2012.

2. α. Το εδάφιο β΄ της παραγράφου 10 του άρθρου 25 του Ν. 3614/2007 (Α΄ 267), που προστέθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 242 του Ν. 4072/2012 , αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Στις συγχρηματοδοτούμενες συμβάσεις δημοσίων έργων που έχουν προκηρυχθεί χωρίς πρόβλεψη χορήγησης προκαταβολής στη διακήρυξη ή με πρόβλεψη προκαταβολής μικρότερης του δέκα τοις εκατό (10%), δύναται να χορηγείται στον ανάδοχο προκαταβολή, κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 51 του Ν. 3669/2008 , η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του ολικού ποσού της σύμβασης (χωρίς αναθεωρήσεις και ΦΠΑ), έναντι ισόποσης εγγυητικής επιστολής.»

β. Στο τέλος της παραγράφου 10 του άρθρου 25 του Ν. 3614/2007 προστίθεται εδάφιο γ΄ ως ακολούθως:

«γ. Τα ανωτέρω εδάφια α΄ και β΄ αφορούν και τα συγχρηματοδοτούμενα έργα που ανατίθενται από τους ΟΤΑ α΄ βαθμού και τα νομικά τους πρόσωπα και κατισχύουν κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης για τους φορείς αυτούς.»

3. Το άρθρο 141 του Ν. 4070/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 141

Οι βεβαιώσεις εγγραφής των εγγεγραμμένων επιχειρήσεων στις τάξεις 3η έως και 7η του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, οι οποίες έχουν ημερομηνία λήξης από 1.7.2012 έως 30.6.2013 ή έχουν πάρει παράταση, σύμφωνα με το άρθρο 141 του Ν. 4070/2012 έως τις 31.12.2012, παρατείνονται μέχρι 30.6.2013, εφόσον οι επιχειρήσεις υποβάλλουν σχετικό αίτημα έως και εξήντα (60) ημέρες μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ή έχουν υποβάλει στην Υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. αίτηση αναθεώρησης. Η υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. θέτει σημείωση επί της βεβαίωσης εγγραφής της εταιρείας για τη χορηγηθείσα παράταση. Βεβαιώσεις εγγραφής χωρίς τη σχετική σημείωση λήγουν κατά τις ισχύουσες διατάξεις.»

4. Οι εισφορές που από την ισχύουσα νομοθεσία υπολογίζονταν σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί της συνομολογούμενης ή της νομίμου αμοιβής των μηχανικών δεν εισπράττονται εφεξής υπέρ του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.). Επίσης, ποσοστό δύο επί τοις χιλίοις (2%ο) εκ των καταβαλλόμενων ποσών στους αναδόχους για την εκτέλεση δημοσίων έργων, όπως προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία παύει να αποτελεί πόρο του Τ.Ε.Ε.. Κάθε άλλη αντίθετη γενική ή ειδική διάταξη παύει να ισχύει.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Θ: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θ.1. ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

1. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 7 του Π.Δ. 432/1981 (Α΄ 118) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η Επιτροπή Ερευνών μετά από έγκριση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου ή της Συνέλευσης του Τ.Ε.Ι. δύναται να αποδίδει στον προϋπολογισμό του αντίστοιχου Α.Ε.Ι. ποσοστό έως σαράντα τοις εκατό (40%) του αδιάθετου αποθεματικού για την κάλυψη των λειτουργικών του αναγκών.»

2. α. Η παράγραφος 2 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 3883/1958 (Α΄ 181) «Περί μειώσεως της προσθέτου φορολογίας του άρθρου 8 του Α.Ν. 788/1948 και επεκτάσεως ταύτης επί πάντων των εκ του εξωτερικού εισαγομένων εις την χώραν εμπορευμάτων», αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Τα εκ της κατά την παράγραφο 1 έσοδα φορολογίας αποδίδονται στον Κρατικό Προϋπολογισμό.»

β. Η ισχύς της παρ. 2 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 3883/1958, όπως αντικαταστάθηκε με την προηγούμενη υποπερίπτωση, αρχίζει από την 1η Ιουλίου 2012.

Θ.2. ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ, ΜΕΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΤΗΡΙΔΑ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

1. α. Η παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 3848/2010 (Α΄ 71) με τίτλο «Αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού - καθιέρωση κανόνων αξιολόγησης και αξιοκρατίας στην εκπαίδευση και λοιπές διατάξεις», τροποποιείται ως εξής: «1. Το Α.Σ.Ε.Π. προκηρύσσει και διενεργεί κάθε τρία (3) έτη διαγωνισμό για την κατάρτιση πίνακα κατάταξης εκπαιδευτικών κατά κλάδο και ειδικότητα με σκοπό το διορισμό ή την πρόσληψή τους στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ύστερα από αίτημα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, το οποίο διαμορφώνεται ανάλογα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες.»

β. Το στοιχείο δ΄ της παραγράφου 10 και η παρ. 14 του άρθρου 9 του Ν. 3848/2010 καταργούνται.

2. Το στοιχείο α΄ της παρ. 1 του Κεφαλαίου β΄ του άρθρου 16 του Ν. 1566/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

«(α) Για το συμφέρον της εθνικής οικονομίας και την ποιότητα του εκπαιδευτικού συστήματος και με δαπάνη του Δημοσίου από Διεύθυνση σε Διεύθυνση Εκπαίδευσης, από σχολείο σε σχολείο σε όλη την επικράτεια ανεξαρτήτως βαθμίδας εκπαίδευσης και οργανικής θέσης με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού σε περιπτώσεις υπεραριθμίας. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, ορίζονται η διαδικασία και τα κριτήρια, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται τα έτη προϋπηρεσίας, η οικογενειακή κατάσταση και άλλα, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη διενέργεια των μεταθέσεων.»

3. Διατηρείται η εγγραφή σε επετηρίδα ιδιωτικών εκπαιδευτικών για τα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 28 του Ν. 682/1977 (Α΄ 244).

Θ.3. ΑΔΕΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΚΟΛΛΕΓΙΟΥ, ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΟΥ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (Ι.Ι.Ε.Κ.), ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΕΝΑ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΔΥΟ.

1.α. Άδεια ιδιωτικού σχολείου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, χορηγείται σε φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα και ενώσεις προσώπων και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. [172]

β.(...)[173]

2. α) Άδεια Κέντρου Διά Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα και Κέντρου Διά Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο χορηγείται σε φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα, ενώσεις προσώπων και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με απόφαση του Γενικού/Τομεακού Γραμματέα Νέας Γενιάς και Διά Βίου Μάθησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κατ' αναλογία προς τα οριζόμενα στην περίπτωση 13 της παρούσας.[174]

β) Το πρώτο εδάφιο του στοιχείου 1 της παραγράφου 6 του άρθρου 10 του ν. 3879/2010 (Α' 163), αντικαθίσταται ως εξής:«Φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα, ενώσεις προσώπων και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) παρέχουν υπηρεσίες μη τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ως Κέντρα Δια Βίου Μάθησης.»

γ) Τα κέντρα δια βίου μάθησης είναι πάροχοι υπηρεσιών μη τυπικής εκπαίδευσης, γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων, συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής και διακρίνονται σε επιπέδου Ένα και επιπέδου Δύο, με βάση την κτηριολογική τους υποδομή. Οι Επιχειρήσεις Προσωρινής Απασχόλησης και τα Ιδιωτικά Γραφεία Ευρέσεως Εργασίας που ασκούν νομίμως τις δραστηριότητές τους σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις παρέχουν υπηρεσίες

---

[172] Τροποποίηση 4849/2021 art_71

[173] Αφαίρεση 4849/2021 art_71; Τροποποίηση 4229/2014 art_11; Τροποποίηση 4111/2013 art_30

[174] Τροποποίηση 4849/2021 art_71; Τροποποίηση 4547/2018 art_89

συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού χωρίς να θίγονται από τις ρυθμίσεις του παρόντος. [175]

3. Οι ανωτέρω άδειες χορηγούνται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την υποβολή της αίτησης. [176]

Η εν λόγω αίτηση υποβάλλεται το αργότερο μέχρι τη λήξη του πρώτου τριμήνου του ημερολογιακού έτους εντός του οποίου πρόκειται να ξεκινήσει τη λειτουργία του το σχολείο, προκειμένου οι μονάδες εκπαίδευσης να λειτουργήσουν από το επόμενο σχολικό έτος.[177]

4. Σε φυσικό πρόσωπο χορηγείται άδεια ιδιωτικού σχολείου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα και Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι κατωτέρω προϋποθέσεις: [178]

(α) έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του,

(β) έχει μόνιμη εγκατάσταση σε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

(γ) δεν έχει την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου, υπαλλήλου Ν. Π.Δ.Δ. και Ο.Τ. Α. και κληρικού,

(δ) είναι ασφαλιστικά και φορολογικά ενήμερο,

(ε) δεν έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης και δεν έχει καταθέσει αίτηση για κήρυξή του σε κατάσταση πτώχευσης,

(στ) δεν έχει καταδικαστεί ή παραπεμφθεί με τελεσίδικο βούλευμα σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 9 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,[179]

---

[175] Τροποποίηση 4111/2013 art_30

[176] Τροποποίηση 4111/2013 art_30

[177] Προσθήκη 4264/2014 art_48

[178] Τροποποίηση 4849/2021 art_71

[179] Τροποποίηση 4111/2013 art_30

(ζ) δεν έχει απολυθεί από θέση δημόσιου υπαλλήλου ή ιδιωτικού εκπαιδευτικού για λόγους πειθαρχικούς,[180]

(η) δεν του έχει επιβληθεί η διοικητική κύρωση της ανάκλησης της άδειας ίδρυσης ή της άδειας λειτουργίας για ίδιο ή άλλο ιδιωτικό φορέα εκπαίδευσης και κατάρτισης την τελευταία δεκαετία.

5. Σε νομικό πρόσωπο και Ν.Π.Δ.Δ. χορηγείται άδεια ιδιωτικού σχολείου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα και Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι κατωτέρω προϋποθέσεις:[181]

(α) η καταστατική έδρα του βρίσκεται σε χώρα κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

(β) ο σκοπός του, σύμφωνα με το καταστατικό του, αφορά και στην παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης,

(γ) γ) για τα νομικά πρόσωπα, εκτός των Ν.Π.Ι.Δ. που ανήκουν σε ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού και του συνόλου των Ν.Π.Δ.Δ. ανεξάρτητα από το φορέα υπαγωγής τους, οι μέτοχοι ή οι εταίροι τους ή τα μέλη των διοικήσεών τους, δεν έχουν την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου, υπαλλήλου Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. και κληρικού, για δε τις ενώσεις προσώπων, τα μέλη Δ.Σ. ή της Διοικούσας Επιτροπής, δεν έχουν την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου, υπαλλήλου Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. και κληρικού,[182]

(δ) είναι ασφαλιστικά και φορολογικά ενήμερο, [183]

(ε) δεν έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης και δεν έχει καταθέσει αίτηση για κήρυξή του σε κατάσταση πτώχευσης,

(στ) δεν του έχει επιβληθεί η διοικητική κύρωση της ανάκλησης της άδειας ίδρυσης ή της άδειας λειτουργίας για ίδιο ή άλλο ιδιωτικό φορέα εκπαίδευσης και κατάρτισης την τελευταία δεκαετία,

---

[180]Τροποποίηση 4111/2013 art_30

[181]Τροποποίηση 4849/2021 art_71

[182]Τροποποίηση 4407/2016 art_60; Τροποποίηση 4111/2013 art_30

[183]Τροποποίηση 4111/2013 art_30

(ζ) ο νόμιμος εκπρόσωπος του νομικού προσώπου πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις των στοιχείων γ' , δ' , ε' , στ', ζ' και η' της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, εξαιρουμένων των εκπροσώπων των Ν.Π.Δ.Δ..6. Άδεια ιδιωτικού σχολείου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Κολλεγίου, Ιδιωτικού Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ι.Ε.Κ.), Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα και Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο και Φροντιστηρίου και Κέντρου Ξένων Γλωσσών χορηγείται σε ενώσεις προσώπων, εφόσον για τα φυσικά πρόσωπα συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 4 και για τα νομικά πρόσωπα οι προϋποθέσεις της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου.[184]

6. Άδεια ιδιωτικού σχολείου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα και Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο και χορηγείται σε ενώσεις προσώπων, εφόσον για τα φυσικά πρόσωπα συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 4 και για τα νομικά πρόσωπα οι προϋποθέσεις της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου.[185]

7. Η ένωση προσώπων ορίζει υπεύθυνο κατά νόμο στο πρόσωπο του οποίου πρέπει να συντρέχουν οι προϋποθέσεις των στοιχείων α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄, στ΄, ζ΄ και η΄ της περίπτωσης 4 της παρούσας υποπαραγράφου.

8. Για την κτιριολογική υποδομή των ιδιωτικών σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, των Κολλεγίων, των ιδιωτικών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ι.Ε.Κ.), των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο ανά κτιριολογική μονάδα (αυτοτελές κτήριο ή όροφος σε πολυώροφο κτήριο), απαιτείται:

α) το κτίριο να έχει ισχύουσα πολεοδομική άδεια χρήσης εκπαιδευτηρίου,

β) επαρκής και ομοιόμορφος τεχνητός φωτισμός και εξαερισμός στις περιπτώσεις υπόγειων χώρων που χρησιμοποιούνται για βοηθητικοί χώροι, καθώς και χώροι εργαστηρίων και βιβλιοθηκών,

γ) ελάχιστο εμβαδόν αίθουσας διδασκαλίας δεκαπέντε (15) τετραγωνικά μέτρα και ενάμιση (1,5) τετραγωνικό μέτρο ανά εκπαιδευόμενο στις αίθουσες διδασκαλίας,

---

[184] Τροποποίηση 4111/2013 art_30

[185] Τροποποίηση 4849/2021 art_71

δ) δύο (2) τετραγωνικά μέτρα ανά εκπαιδευόμενο στους αύλειους χώρους ή χώρους εκτόνωσης. Στον αύλειο χώρο συνυπολογίζονται τα υπόστεγα και οι ανοιχτοί διάδρομοι,[186]

ε) πυροπροστασία για χρήση εκπαιδευτηρίου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις,

στ) δυνατότητα πρόσβασης σε Ατομα με Ειδικές Ανάγκες σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τουλάχιστον σε μία κτιριολογική μονάδα (κτήριο ή όροφο),

ζ) στα Νηπιαγωγεία που έχουν δυναμικότητα έως εξήντα (60) νήπια δεν έχει εφαρμογή το στοιχείο α' και το στοιχείο ε' της παρούσης. Το κτίριο στο οποίο στεγάζονται πρέπει να διαθέτει ισχύουσα οικοδομική άδεια και την πυροπροστασία όπως αυτή ρυθμίζεται από τις σχετικές διατάξεις. Στην παρούσα ρύθμιση εντάσσονται και τα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα, τα Φροντιστήρια και τα Κέντρα Ξένων Γλωσσών τα οποία δεν υπάγονται στην περίπτωση 10 της παρούσας υποπαραγράφου.[187]

9. (...)[188]

10. Για την κτιριολογική υποδομή του Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα, των Φροντιστηρίων και των Κέντρων Ξένων Γλωσσών απαιτείται ανά κτιριολογική μονάδα (αυτοτελές κτήριο ή όροφος σε πολυώροφο κτήριο):

α) ισχύουσα οικοδομική άδεια,

β) πιστοποιητικό πυροπροστασίας σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις,

γ) ο συνολικός αριθμός εκπαιδευομένων ανά ώρα να μην υπερβαίνει την αναλογία ενός ατόμου ανά δύο και μισό (2½) τετραγωνικά μέτρα στο συνολικό εμβαδόν του φορέα και τον αριθμό των εβδομήντα πέντε (75) εκπαιδευόμενων,[189]

δ) ενάμισι (1,5) τετραγωνικό μέτρο ανά εκπαιδευόμενο στις αίθουσες διδασκαλίας,

ε) επαρκής και άμεσος φυσικός φωτισμός και αερισμός,

---

[186]Τροποποίηση 4111/2013 art_30

[187]Τροποποίηση 4111/2013 art_30

[188]Αφαίρεση 4111/2013 art_30

[189]Τροποποίηση 4111/2013 art_30

στ) ένα (1) WC ανά τριάντα (30) εκπαιδευόμενους,

ζ) ελάχιστο εμβαδό αίθουσας διδασκαλίας δώδεκα (12) τετραγωνικά μέτρα και

η) βεβαίωση δύο μηχανικών περί της στατικής επάρκειας του κτηρίου ως προς το μέγιστο προβλεπόμενο πληθυσμό.»

11. Η άδεια ιδιωτικού σχολείου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Κέντρου Διά Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα και Κέντρου Διά Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο, τροποποιείται μετά από αίτηση, σύμφωνα με τη διαδικασία που απαιτείται για τη χορήγηση αυτής. Η απόφαση τροποποίησης εκδίδεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την υποβολή της αίτησης.[190]

12. Οι ανωτέρω φορείς εκπαίδευσης υποχρεούνται, επί ποινή ανάκλησης αυτής της άδειας, να ενημερώνουν εγγράφως την αρχή που χορηγεί την άδεια ιδιωτικού σχολείου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα και Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο, για κάθε μεταβολή των προϋποθέσεων χορήγησής της ή συνδρομής ασυμβίβαστων ιδιοτήτων.[191]

13. Για τη χορήγηση της άδειας ιδιωτικού σχολείου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Κολλεγίου, Ιδιωτικού Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ι.Ε.Κ.), ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) διατυπώνει γνώμη προς τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, ως προς τη συνδρομή των κτιριολογικών προϋποθέσεων του παρόντος. Εφόσον διαπιστωθούν κτιριολογικές διαφοροποιήσεις, ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. τις γνωστοποιεί στον ιδιοκτήτη, ο οποίος εντός δεκαπέντε (15) ημερών οφείλει να συμμορφωθεί. Για τη διατύπωση γνώμης κατατίθεται χρηματικό ποσό υπέρ του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.), το ύψος του οποίου καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και Οικονομικών της παραγράφου 18 του παρόντος.[192]

---

[190] Τροποποίηση 4849/2021 art_71; Τροποποίηση 4386/2016 art_42; Τροποποίηση 4111/2013 art_30

[191] Τροποποίηση 4849/2021 art_71

[192] Τροποποίηση 4386/2016 art_42; Τροποποίηση 4111/2013 art_30

14. α. Οι άδειες των περιπτώσεων 1 και 2 επικαιροποιούνται από τους φορείς που κατά περίπτωση αδειοδοτούν ανά πενταετία με τη διαδικασία της αναγγελίας του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της παρ.1 του άρθρου 3 του ν. 3919/2011 (Α' 32), με την προσκόμιση των κάτωθι:[193]

i) Δήλωση του ν. 1599/1986 (Α' 75) περί μη μεταβολής των προϋποθέσεων χορήγησης της άδειας των παραγράφων 4, 5 και 6 και των κτηριολογικών προδιαγραφών των παραγράφων 8 και 10 του παρόντος. Εφόσον έχουν επέλθει μεταβολές στις προϋποθέσεις χορήγησης της άδειας με την αναγγελία κατατίθεται όλη η σχετική τεκμηρίωση που ορίζεται στις περιπτώσεις 4, 5, 6, 8 και 10 της παρούσας υποπαραγράφου.

ii) Φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα, όπου αυτή απαιτείται για την έκδοση της άδειας.[194]

iii) Πιστοποιητικό περί μη πτώχευσης ή περί μη υποβολής αίτησης για κήρυξη σε κατάσταση πτώχευσης, όπου αυτή απαιτείται για την έκδοση της άδειας. .[195]

β) Οι φορείς που αδειοδοτήθηκαν σύμφωνα με τις περιπτώσεις 5α και 5β της υποπαραγράφου Θ.18 της παραγράφου Θ' υποβάλλουν την αναγγελία συνοδευόμενη με τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χορήγησης της άδειας των παραγράφων 4, 5 και 6 και των κτιριολογικών προδιαγραφών των παραγράφων 8 και 10 της υποπαραγράφου Θ3 της παραγράφου Θ'.[196]

γ) Η αναγγελία υποβάλλεται έως την 31η Μαΐου κάθε δεύτερου έτους. Η προθεσμία υποβολής της αναγγελίας επικαιροποίησης των αδειών των φορέων της περίπτωσης 1, με εξαίρεση τα ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, και της περίπτωσης 2α, που έχουν λάβει άδεια εντός του 2013 και του 2014, παρατείνεται έως την 31η Ιουλίου 2016.[197]

---

[193] Τροποποίηση 5128/2024 art_23; Τροποποίηση 4386/2016 art_42; Τροποποίηση 4111/2013 art_30

[194] Τροποποίηση 4386/2016 art_42; Τροποποίηση 4111/2013 art_30

[195] Τροποποίηση 4386/2016 art_42; Τροποποίηση 4111/2013 art_30

[196] Τροποποίηση 4386/2016 art_42; Τροποποίηση 4111/2013 art_30

[197] Προσθήκη 4386/2016 art_42

15. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τη χορήγηση , την τροποποίηση και την επικαιροποίηση άδειας ιδιωτικού σχολείου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα, Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο και σε φυσικά, νομικά πρόσωπα, ενώσεις προσώπων και Ν.Π.Δ.Δ. και ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα. [198]

16. Κατά την υποβολή της αίτησης για τη χορήγηση ή τροποποίηση ή επικαιροποίηση της άδειας Κολλεγίου, Ιδιωτικού Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ι.Ε.Κ.), Κέντρου Διά Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα και Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο υποβάλλονται και τα προγράμματα σπουδών προς έγκριση. Η διαδικασία υποβολής και έγκρισης των προγραμμάτων σπουδών καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Στην άδεια Κολλεγίου και Ιδιωτικού Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ι.Ε.Κ.) προσαρτάται Παράρτημα με τα προγράμματα σπουδών και τις ειδικότητες που λειτουργούν σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και στην άδεια των Κέντρων Διά Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα και Δύο προσαρτάται Παράρτημα με τα προγράμματα σπουδών, με απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Τμήματος ή της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Η απόφαση αυτή τροποποιείται με την ίδια διαδικασία, ύστερα από αίτηση του φορέα εκπαίδευσης και κατάρτισης.[199]

17. Αναπόσπαστο στοιχείο των αδειών των περιπτώσεων 1 και 2 της παρούσας υποπαραγράφου αποτελεί ο διακριτικός τίτλος, ο οποίος είναι διαφορετικός για εκάστη άδεια που κατέχεται από το αυτό φυσικό πρόσωπο, νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων. [200]

18. Για τη χορήγηση άδειας σε φυσικά, νομικά πρόσωπα, ενώσεις προσώπων και Ν.Π.Δ.Δ. την τροποποίηση και την επικαιροποίηση αυτής απαιτείται παράβολο ή χρηματικό ποσό για τους φορείς που αδειοδοτούνται από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.- το ποσό του οποίου καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.19. Το αυτό φυσικό

---

[198] Τροποποίηση 4849/2021 art_71

[199] Τροποποίηση 4485/2017 art_82; Τροποποίηση 4111/2013 art_30

[200] Τροποποίηση 4111/2013 art_30

πρόσωπο, νομικό πρόσωπο, Ν.Π.Δ.Δ. ή ένωση προσώπων δύναται να κατέχει περισσότερες της μίας άδειες, οι οποίες προβλέπονται από την παρούσα παράγραφο, υπό τον όρο ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για εκάστη ξεχωριστά.20. Οι κάτοχοι άδειας της περίπτωσης 1 της παρούσας υποπαραγράφου, εκτός των ιδιωτικών σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εφόσον κάνουν χρήση εργαστηριακών χώρων που έχουν τεθεί συμβατικά στη διάθεσή τους για την κάλυψη των αναγκών των σπουδαστών τους, οι χώροι αυτοί εξαιρούνται της υποχρέωσης των στοιχείων α΄ και ε΄ της περίπτωσης 8 της παρούσας υποπαραγράφου. [201]

19. Αν κτιριολογική υποδομή, κτίριο ή όροφος, κτιρίου ή κτιριακό συγκρότημα που ανήκει στον ίδιο ιδιοκτήτη στεγάζει περισσότερες από μία βαθμίδες εκπαίδευσης και εφόσον έχει διατυπωθεί θετική γνώμη από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) σύμφωνα με την περ. 13 της παρούσας, δίνεται η δυνατότητα αυτές να χρησιμοποιούνται είτε από την πρωτοβάθμια, με εξαίρεση τις αίθουσες νηπιαγωγείων είτε από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, με ανακοίνωση του ιδιοκτήτη προς την αρμόδια Διεύθυνση Εκπαίδευσης, η οποία λαμβάνει χώρα το αργότερο μέχρι την προηγουμένη ημέρα της ημερομηνίας έναρξης των μαθημάτων και υπό την προϋπόθεση ότι προκύπτει ανάγκη για την αλλαγή της χρήσης, εντός του πλαισίου της ισχύουσας άδειας.[202]

Θ.4. ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ

1. Η άδεια ιδιωτικού σχολείου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Κολλεγίου, Ιδιωτικού Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ι.Ε.Κ.), Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα και Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο και Φροντιστηρίου και Κέντρου Ξένων Γλωσσών, ανακαλείται με απόφαση της αρχής που εκδίδει την άδεια στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(α) αν έπαυσαν να συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησής της ή συντρέξουν οι ασυμβίβαστες ιδιότητες που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου,

---

[201] Τροποποίηση 4111/2013 art_30

[202] Προσθήκη 4964/2022 art_193

(β) εάν συντρέξει παραβίαση των όρων της χορηγηθείσας άδειας ή παράβαση των διατάξεων που διέπουν τη λειτουργία των εκπαιδευτικών φορέων των περιπτώσεων 1 και 2 του παρόντος, ακόμα και αν πρόκειται για αβλεψία ή παράλειψη κατά τη διαδικασία του ελέγχου για τη χορήγηση της άδειας,

(γ) με αίτηση του κατόχου της άδειας. Στην περίπτωση αυτή η άδεια ανακαλείται μετά το πέρας του διδακτικού έτους ή του εξαμήνου εκπαίδευσης ή κατάρτισης, ανάλογα με τη διάρθρωση του προγράμματος σπουδών του φορέα.

2. Χορηγηθείσα άδεια ιδιωτικού σχολείου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Κολλεγίου, Ιδιωτικού Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ι.Ε.Κ.), Κέντρου Διά Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα και Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο και Φροντιστηρίου και Κέντρου Ξένων Γλωσσών, ανακαλείται αυτοδικαίως εφόσον ο εκπαιδευτικός φορέας δεν λειτουργήσει εντός δύο (2) ημερολογιακών ετών.

3. Η άδεια των περιπτώσεων 1 και 2 της υποπαραγράφου Θ.3 του παρόντος νόμου που κατέχεται από φυσικό πρόσωπο, ένωση προσώπων, νομικό πρόσωπο ή το Ν.Π.Δ.Δ. ανακαλείται αυτοδικαίως, εφόσον διαπιστωθεί οποιαδήποτε άρνηση συμμόρφωσης, καθ΄ υποτροπή παράβαση ή δυστροπία σε υποδείξεις και συστάσεις ως προς τις περιπτώσεις 8 και 10 της υποπαραγράφου Θ.3 του παρόντος. Στο αυτό φυσικό πρόσωπο, νομικό πρόσωπο, ένωση προσώπων ή Ν.Π.Δ.Δ., η άδεια των οποίων ανακλήθηκε ως ανωτέρω, δεν χορηγείται εκ νέου άδεια για φορέα εκπαίδευσης των περιπτώσεων 1 και 2 της υποπαραγράφου Θ.3. ή άλλης μορφής, για χρονικό διά στημα δέκα (10) ετών. [203]

4. Η ανάκληση των υποπεριπτώσεων α' και β' της περίπτωσης 1 και των περιπτώσεων 2 και 3 της παρούσας υποπαραγράφου, παραγράφου και άρθρου του νόμου αυτού, επέρχονται οποτεδήποτε (πέραν ή) και εντός του διδακτικού έτους ή του εξαμήνου εκπαίδευσης ή κατάρτισης, ανάλογα με τη διάρθρωση του προγράμματος σπουδών του φορέα. Με απόφαση του αρμοδίου κάθε φορά, για τη χορήγηση των άδειων της παρούσας παραγράφου και άρθρου του νόμου αυτού όπως εκάστοτε ισχύει, οργάνου, εγκρίνεται η μετεγγραφή των μαθητών/ καταρτιζόμενων/ σπουδαστών, που φοιτούσαν στο φορέα δια βίου μάθησης του οποίου ανακλήθηκε η άδεια, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας υποπαραγράφου, παραγράφου και άρθρου του νόμου αυτού, σε άλλον φορέα της αρεσκείας του, με βάση αίτησή τους που υποβάλλεται στο

[203] Τροποποίηση 4111/2013 art_30

αποφασίζον, κατά τα ανωτέρω, για τη μετεγγραφή όργανο εντός δέκα (10) ημερών από την απόφαση ανάκλησης.[204]

Θ.5. ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΑΔΕΙΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΚΟΛΛΕΓΙΟΥ, ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΟΥ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (Ι.Ι.Ε.Κ.), ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΕΝΑ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΔΥΟ

1. Επιτρέπεται η μεταβίβαση της άδειας ιδιωτικού σχολείου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα και Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο εφόσον τόσο το φυσικό ή το νομικό πρόσωπο, η ένωση προσώπων ή το Ν.Π.Δ.Δ. που μεταβιβάζει την άδεια, όσο και το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή η ένωση προσώπων ή το Ν.Π.Δ.Δ. όπου μεταβιβάζεται η άδεια, -έχει τις κατά νόμο προϋποθέσεις χορήγησης της άδειας.[205]

2. Η μεταβίβαση εγκρίνεται από το αρμόδιο για τη χορήγηση της άδειας όργανο. Για την έγκριση της μεταβίβασης απαιτείται η υποβολή σχετικής αίτησης, συνοδευόμενη από τη σύμβαση μεταβίβασης, και τον τελευταίο ισολογισμό του μεταβιβάζοντος και του αποκτώντος την άδεια, καθώς και κάθε άλλο απαραίτητο έγγραφο που αποδεικνύει την πλήρωση, των προϋποθέσεων της περίπτωσης 1 της παρούσας υποπαραγράφου.

3. Κατά τη διαδικασία μεταβίβασης διατυπώνεται γνώμη από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.), όπου απαιτείται, της περίπτωσης 13 της υποπαραγράφου Θ.5. της παρούσας παραγράφου.

4. Η ως άνω αίτηση για έγκριση μεταβίβασης, συνοδεύεται από παράβολο ή χρηματικό ποσό για τους φορείς που αδειοδοτούνται από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., το ποσό του οποίου καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και Οικονομικών.

5. Απαγορεύεται ρητά η εκμίσθωση των αδειών των περιπτώσεων 1 και 2 της υποπαραγράφου Θ.15 της παρούσας παραγράφου από τον ιδιοκτήτη ή τους κληρονόμους αυτού.

---

[204] Προσθήκη 4229/2014 art_11

[205] Τροποποίηση 4849/2021 art_71

6. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, καθορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται να συνυποβάλονται για τη μεταβίβαση και ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα.

Θ.6. ΣΥΣΤΕΓΑΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

1. Η συστέγαση, καθώς και η από κοινού προβολή, αναγγελία, γνωστοποίηση, διαφήμιση ή επιγραφή των μονάδων εκπαίδευσης και κατάρτισης που αδειοδοτούνται σύμφωνα με τα ανωτέρω, δεν επιτρέπεται εάν προκαλείται σύγχυση ή κίνδυνος σύγχυσης ή παραπλάνηση των καταναλωτών σχετικά με τον πάροχο των επί μέρους εκπαιδευτικών υπηρεσιών και το είδος, το επίπεδο και τον απονεμόμενο τίτλο των παρεχόμενων σπουδών.

2. Οι κτηριακές εγκαταστάσεις και το σύνολο των λοιπών υποδομών των ιδιωτικών σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, των Κολλεγίων, των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα, των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο και των Ιδιωτικών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ι.Ε.Κ.) και των Φροντιστηρίων και Κέντρων Ξένων Γλωσσών. δύναται να χρησιμοποιούνται σε χρόνους εκτός διδακτικού ωραρίου για την παροχή άλλων υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης. [206]

3. Η από κοινού προβολή, αναγγελία, γνωστοποίηση, διαφήμιση ή επιγραφή των μονάδων εκπαίδευσης και κατάρτισης που αδειοδοτούνται σύμφωνα με τα ανωτέρω πρέπει να πραγματοποιείται με τη χρήση του εκάστοτε διακριτικού τίτλου άδειας ίδρυσης και λειτουργίας προκειμένου να μην προκαλείται σύγχυση ή κίνδυνος σύγχυσης ή παραπλάνηση των καταναλωτών σχετικά με τον πάροχο των επί μέρους εκπαιδευτικών υπηρεσιών και το είδος, το επίπεδο και τον απονεμόμενο τίτλο των παρεχόμενων σπουδών.[207]

4. Οι κτηριακές εγκαταστάσεις και το σύνολο των λοιπών υποδομών των ιδιωτικών σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, των Κολλεγίων, των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα, των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο και των Ιδιωτικών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ι.Ε.Κ.), καθώς και των Φροντιστηρίων και Κέντρων Ξένων Γλωσσών, δύναται να χρησιμοποιούνται εκτός διδακτικού ωραρίου. [208]

---

[206] Τροποποίηση 4111/2013 art_30

[207] Τροποποίηση 4152/2013 art_1

[208] Τροποποίηση 4152/2013 art_1; Τροποποίηση 4111/2013 art_30

5. Ως προς τις κτιριολογικές προδιαγραφές τους τα νηπιαγωγεία που έχουν δυναμικότητα έως εξήντα (60) νήπια και συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία εντός παιδικών σταθμών του ιδίου ιδιοκτήτη, αντί του στοιχείου γ’ της περίπτωσης 8 της υποπαραγράφου Θ.3 της παρούσας παραγράφου, ισχύει ελάχιστο εμβαδόν αίθουσας διδασκαλίας δεκαπέντε (15) τετραγωνικά μέτρα και ένα κόμμα δύο (1,2) τετραγωνικά μέτρα ανά εκπαιδευόμενο στις αίθουσες διδασκαλίας. Νηπιαγωγεία της προηγούμενης περίπτωσης που συστεγάζονται με παιδικούς σταθμούς του ιδίου ιδιοκτήτη και έχουν αδειοδοτηθεί, σύμφωνα με την παράγραφο 9 της απόφασης της Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων 77053/Δ5/28-7-2006 (Β’ 1149), όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, αντί της διαδικασίας των περιπτώσεων 8, 13 και 14 της υποπαραγράφου Θ.3 της παρούσας παραγράφου, αδειοδοτούνται με μόνη την υποβολή δήλωσης του ν.1599/1986 του ιδιοκτήτη ή του νομίμου εκπροσώπου ή του κατά νόμο υπευθύνου, ότι δεν έχουν επέλθει μεταβολές στις προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες αδειοδοτήθηκαν και αντιγράφου της άδειας του παιδικού σταθμού που έχει χορηγηθεί από την αρμόδια αρχή. Η ρύθμιση της προηγούμενης περίπτωσης ισχύει από 19-11-2012.[209]

Θ.7. ΚΟΛΛΕΓΙΑ

1. Η παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 3696/2008 (Α΄177), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 45 του Ν. 3848/2010 (Α΄71), αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα κολλέγια είναι πάροχοι υπηρεσιών μη τυπικής μεταλυκειακής εκπαίδευσης και κατάρτισης που παρέχουν κατ΄ αποκλειστικότητα σπουδές βάσει συμφωνιών πιστοποίησης (validation), δικαιόχρησης (franchising) με ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής, αναγνωρισμένα από τις αρμόδιες αρχές στη χώρα που εδρεύουν, οι οποίες οδηγούν σε πρώτο πτυχίο (bachelor) τουλάχιστον τριετούς διάρκειας σπουδών και φοίτησης, ή μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Επίσης, περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη κατηγορία (κολλέγια) πάροχοι υπηρεσιών μη τυπικής μεταλυκειακής εκπαίδευσης και κατάρτισης, τα προγράμματα σπουδών των οποίων οδηγούν σε μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, εφόσον αυτά τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών έχουν πιστοποίηση (accreditation) από διεθνείς οργανισμούς πιστοποίησης. Τα ανωτέρω πτυχία και τίτλοι, καθώς και οι βεβαιώσεις, τα πιστοποιητικά σπουδών και οποιασδήποτε άλλης ονομασίας βεβαίωση που

[209] Προσθήκη 4186/2013 art_33

χορηγούν τα κολλέγια δεν είναι ισότιμες με τους τίτλους που χορηγούνται στο πλαίσιο του ελληνικού συστήματος τυπικής εκπαίδευσης.»

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 1 του Ν. 3696/2008 , όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 45 του Ν. 3848/2010 , αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Συνιστάται στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού Τμήμα Κολλεγίων, το οποίο υπάγεται στη Διεύθυνση Ευρωπαϊκής Ένωσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και έχει τις αρμοδιότητες που ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 12 του παρόντος. Του Τμήματος αυτού προΐσταται υπάλληλος κλάδου ΠΕ1 Διοικητικού της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού.»

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου 10 του Ν. 3696/2008 , όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 45 του Ν. 3848/2010 , αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αποκλειστικά και μόνο Κολλέγια που έχουν ισχύουσα άδεια μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και κατάρτισης της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος.»

4. Στο άρθρο 10 του Ν. 3696/2008 , όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 45 του Ν. 3848/2010 , προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στην παροχή προγραμμάτων σπουδών από τα Κολλέγια.»

5. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 16 του Ν. 3696/2008 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο ιδιοκτήτης ή ο νόμιμος εκπρόσωπος του νομικού προσώπου ή ο κατά νόμο υπεύθυνος της ένωσης προσώπων και ο Διευθυντής του Κολλεγίου είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν στο Τμήμα Κολλεγίων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού κάθε στοιχείο ή πληροφορία που ζητείται στο πλαίσιο της άσκησης των αρμοδιοτήτων του.»

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 22 του Ν. 3696/2008 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι διοικητικές κυρώσεις για παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου επιβάλλονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού στον ιδιοκτήτη ή στο νόμιμο εκπρόσωπο ή στον υπεύθυνο κατά νόμο του Κολλεγίου.»

7. Το στοιχείο (iv) της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 22 του Ν.3696/2008 αντικαθίσταται ως εξής:

«(iv) για την παράβαση των υποχρεώσεων σχετικά με τις κτιριολογικές υποδομές, τους όρους λειτουργίας και τις συνθήκες υγιεινής περιλαμβανομένης της απαγόρευσης της συστέγασης και της συλλειτουργίας πρόστιμο από 30.000 έως 50.000 ευρώ».

8. Το στοιχείο (iv) της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 22 του Ν. 3696/2008 αντικαθίσταται ως εξής:

«(iv) για την παράβαση των υποχρεώσεων σχετικά με τις κτιριολογικές υποδομές, τους όρους λειτουργίας και τις συνθήκες υγιεινής πρόστιμο περιλαμβανομένης της απαγόρευσης της συστέγασης και της συλλειτουργίας από 20.000 έως 30.000 ευρώ ανά περίπτωση».

9. Όπου στις διατάξεις του Ν. 3696/2008, αναφέρεται «ίδρυμα της αλλοδαπής», νοείται «ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα της αλλοδαπής» και όπου αναφέρεται «άδεια ίδρυσης Κέντρου Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης» και «`Αδεια Λειτουργίας Κέντρου Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης» νοείται «`Αδεια Κολλεγίου».

Θ.8. ΔΙΔΙΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΕ ΚΟΛΛΕΓΙΑ

Το άρθρο 15 του Ν. 3696/2008 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 15

1. Το διδακτικό προσωπικό των Κολλεγίων εγγράφεται με αίτησή του σε Μητρώο Διδασκόντων, το οποίο τηρείται στο Τμήμα Κολλεγίων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, που εκδίδει και τη σχετική βεβαίωση εγγραφής. Το διδακτικό προσωπικό των Κολλεγίων επιλέγεται από τους ιδιοκτήτες τους ή τον νόμιμο εκπρόσωπό τους υποχρεωτικώς μεταξύ αυτών που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Διδασκόντων.

2. Στην αίτησή τους για εγγραφή οι υποψήφιοι διδάσκοντες υποβάλλουν τα εξής δικαιολογητικά:

(α) Αντίγραφο πτυχίου ανωτάτου εκπαιδευτικού ιδρύματος ή μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου σπουδών της ημεδαπής ή ισοτίμου της αλλοδαπής.

(β) Παράβολο, το ποσό του οποίου καθορίζεται με Απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και Οικονομικών.

(γ) Βεβαίωση του συμπράττοντος ανωτάτου εκπαιδευτικού ιδρύματος του στοιχείου β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 10 εφόσον δεν κατατίθεται πράξη ισοτιμίας του στοιχείου α΄ του παρόντος.

(δ) Δήλωση του Ν. 1599/1986 περί μη καταδίκης για οποιοδήποτε αδίκημα που αποτελεί κώλυμα διορισμού σε δημόσια θέση.

3. Οι διδάσκοντες κατά τη διαδικασία πρόσληψής τους στα Κολλέγια υποβάλλουν τα εξής:

(α) Πιστοποιητικό Πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής, που τηρείται στο Κολλέγιο που προσλαμβάνονται και

(β) Ποινικό Μητρώο Δικαστικής Χρήσης.

4. Το τρίτο εδάφιο του στοιχείου δ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του Ν. 3696/2008 , όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 9 του Ν. 4076/2012 , διατηρείται σε ισχύ.

Θ.9. ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 4 της Υ.Α. 19780/16.2.2011 (Β΄ 472) «Προϋποθέσεις και διαδικασία χορήγησης άδειας λειτουργίας σε Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών», αντικαθίσταται ως εξής:

«Η συνάφεια του τίτλου σπουδών προς το γνωστικό αντικείμενο διδασκαλίας του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να αντικαθίσταται από τετραετή αποδεδειγμένη συναφή επαγγελματική εμπειρία ή με πιστοποιητικό εκπαιδευτή συναφούς ειδικότητας χορηγούμενο από Φορέα Πιστοποίησης αναγνωρισμένο από το Ελληνικό Κράτος ή από Φορέα Πιστοποίησης αναγνωρισμένο από τις αρμόδιες αρχές άλλου κράτους - μέλους.»

Θ.10. ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΙΕΚ

Το στοιχείο β΄ της παρ. 2 του άρθρου 10 της Υ.Α. Ζ/3378/1993 (Β΄ 722) «Τροποποίηση της Απόφασης Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Ζ/3378/1993 «Προϋποθέσεις, όροι και διαδικασία χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) από Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου ή Ιδιώτες», όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει, καταργείται.

Θ.11. ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΕΝΤΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Η υπ' αριθ μ. 9.16031/Οικ. 3.2815/10.9.2009 (Β' 1999) «Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ)» κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, ισχύει έως την 30ή Απριλίου 2013. [210]

Θ.12. ΑΔΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΕ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ, ΚΕΝΤΡΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΚΑΙ ΑΔΕΙΑ ΚΑΤ΄ ΟΙΚΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

1. Η άδεια διδασκαλίας σε Φροντιστήρια και Κέντρων Ξένων Γλωσσών, και η άδεια κατ΄ οίκον διδασκαλίας όπως ορίζονται στην παρ. 5 του άρθρου 70 και στην παρ. 2 του άρθρου 75 του α.ν. 2545/1940 (Α΄ 287) αντίστοιχα αντικαθίστανται με αναγγελία έναρξης ασκήσεως του επαγγέλματος που προβλέπεται στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 3919/2011 . Η αναγγελία έναρξης ασκήσεως του επαγγέλματος συνοδεύεται από όλα τα νόμιμα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χορήγηση της άδειας.

Από 1-7-2021, αρμόδια υπηρεσία για την υποβολή και εξέταση των αιτήσεων και δικαιολογητικών αναγγελίας έναρξης ασκήσεως του επαγγέλματος διδασκαλίας σε Φροντιστήρια, Κέντρα Ξένων Γλωσσών και κατ' οίκον, των επικαιροποιήσεων στοιχείων φακέλων εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τις διατάξεις των υποπαρ. Θ13 και Θ14 της παρούσας και τις σχετικές εκάστοτε ισχύουσες κανονιστικές πράξεις, ορίζεται η αρμόδια, σε περιφερειακό επίπεδο, Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.[211]

Αιτήσεις αναγγελίας έναρξης επαγγέλματος διδασκαλίας σε Φροντιστήρια, Κέντρα Ξένων Γλωσσών και κατ' οίκον διδασκαλίας που κατατίθενται έως την 30ή.6.2021 στον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) διεκπεραιώνονται από τον Οργανισμό αυτόν, ο οποίος τηρεί το σχετικό αρχείο της χρονικής περιόδου κατά την οποία ασκούσε την αρμοδιότητα.[212]

---

[210]Τροποποίηση 4111/2013 art_30

[211]Προσθήκη 4763/2020 art_167

[212]Προσθήκη 4763/2020 art_167

Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., από 1-7-2021, νοείται η αρμόδια, σε περιφερειακό επίπεδο, Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.[213]

Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων δύναται να καθορίζεται κάθε άλλο ειδικότερο, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα που ρυθμίζεται με τα προηγούμενα τρία εδάφια.[214]

2. Όπου στις κείμενες διατάξεις προβλέπεται άδεια διδασκαλίας σε Φροντιστήρια και Κέντρα Ξένων Γλωσσών και άδεια κατ΄ οίκον διδασκαλίας, εφεξής νοείται η ως άνω αναγγελία.

3. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, καθορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτείται να υποβάλλονται με την αναγγελία έναρξης ασκήσεως της διδασκαλίας σε Φροντιστήρια και Κέντρα Ξένων Γλωσσών και της κατ΄ οίκον διδασκαλίας και ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα.

4. (……) [215]

5) Οι χορηγηθείσες έως την έναρξη ισχύος του ν. 4093/2012 και μη ανακληθείσες για οιονδήποτε λόγο άδειες διδασκαλίας, ανεξαρτήτως εάν ανανεώθηκαν μετά την έκδοσή τους, που υπεβλήθησαν στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. μέχρι τις 30.8.2019, δυνάμει της της περ. 5 της υποπαρ. Θ12 της παρ. Θ' του άρθρου πρώτου, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 104 του ν. 4547/2018 (Α' 102), ισχύουν μέχρι και τις 31.3.2022, με αναδρομική ισχύ από 31.12.2019. Οι ως άνω άδειες ανανεώνονται με τη διαδικασία αναγγελίας που προβλέπεται στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3919/2011 (Α' 32), με απόφαση της οικείας Δευτεροβάθμιας Διεύθυνσης. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων δύναται να καθορίζεται κάθε άλλο ειδικότερο, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα. Για όσες αιτήσεις αναγγελίας έναρξης επαγγέλματος διδασκαλίας και αιτήσεων ανανέωσης άδειας διδασκαλίας έχουν υποβληθεί στο πληροφοριακό σύστημα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. (e-επικοινωνία), ως αριθμοί πρωτοκόλλου των αιτήσεων αυτών που υπεβλήθησαν και υποβάλλονται ηλεκτρονικά στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., θεωρούνται οι αριθμοί καταχώρισης που έχουν αποδοθεί αυτόματα στις

---

[213]Προσθήκη 4763/2020 art_167

[214]Προσθήκη 4763/2020 art_167

[215]Τροποποίηση 4876/2021 art_167; Αφαίρεση 4111/2013 art_30

αιτήσεις από το πληροφοριακό σύστημα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., στο οποίο είχαν υποβληθεί οι ως άνω αιτήσεις, από την έναρξη λειτουργίας του, και με ημερομηνία την ημερομηνία καταχώρισης στο πληροφορικό σύστημα αυτό.[216]

Οι ως άνω άδειες ανανεώνονται με τη διαδικασία αναγγελίας που προβλέπεται στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3919/2011 (Α' 32), με απόφαση της οικείας Δευτεροβάθμιας Διεύθυνσης.[217]

Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων δύναται να καθορίζεται κάθε άλλο ειδικότερο, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα.[218]

Για όσες αιτήσεις αναγγελίας έναρξης επαγγέλματος διδασκαλίας και αιτήσεων ανανέωσης άδειας διδασκαλίας έχουν υποβληθεί στο πληροφοριακό σύστημα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. (e - επικοινωνία), ως αριθμοί πρωτοκόλλου των αιτήσεων αυτών που υπεβλήθησαν και υποβάλλονται ηλεκτρονικά στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., θεωρούνται οι αριθμοί καταχώρισης που έχουν αποδοθεί αυτόματα στις αιτήσεις από το πληροφοριακό σύστημα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., στο οποίο είχαν υποβληθεί οι ως άνω αιτήσεις, από την έναρξη λειτουργίας του, και με ημερομηνία την ημερομηνία καταχώρισης στο πληροφορικό σύστημα αυτό.[219]

Θ.13. ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΕ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

α. Η ανανέωση της άδειας διδασκαλίας σε Φροντιστήρια και Κέντρα Ξένων Γλωσσών της παρ. 6 του άρθρου 70 του α.ν. 2545/1940 καταργείται. Η επικαιροποίηση του φακέλου του εκπαιδευτικού σε περίπτωση μεταβολής των στοιχείων και των απαιτούμενων εκ του νόμου δικαιολογητικών με βάση τα οποία ο εκπαιδευτικός έκανε την αναγγελία του προηγούμενου άρθρου, περιλαμβάνει ετήσια αυτεπάγγελτη αναζήτηση ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης εκ μέρους της αρμόδιας Δευτεροβάθμιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.[220]

---

[216]Προσθήκη 4763/2020 art_167

[217]Προσθήκη 4763/2020 art_167

[218]Προσθήκη 4763/2020 art_167

[219]Προσθήκη 4763/2020 art_167

[220]Τροποποίηση 4763/2020 art_167

β. Σε περίπτωση μεταβολής των στοιχείων και δικαιολογητικών που έχουν κατατεθεί σύμφωνα με την προηγούμενη υποπαράγραφο, ο ενδιαφερόμενος οφείλει να ενημερώνει αμελλητί την αρμόδια υπηρεσία, επί ποινή απαγόρευσης της άσκησης του επαγγέλματος της διδασκαλίας σε Φροντιστήρια και Κέντρα Ξένων Γλωσσών.

Θ.14. ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΚΑΤ΄ ΟΙΚΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

1. α. Η ανανέωση της άδειας κατ΄ οίκον διδασκαλίας της παρ. 5 του άρθρου 75 του α.ν. 2545/1940 καταργείται. Η επικαιροποίηση του φακέλου του εκπαιδευτικού σε περίπτωση μεταβολής των στοιχείων και των απαιτούμενων εκ του νόμου δικαιολογητικών με βάση τα οποία ο εκπαιδευτικός έκανε την αναγγελία του άρθρου 24, περιλαμβάνει ετήσια αυτεπάγγελτη αναζήτηση ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης εκ μέρους της αρμόδιας υπηρεσίας.

β. Σε περίπτωση μεταβολής των στοιχείων και δικαιολογητικών που έχουν κατατεθεί σύμφωνα με την υποπαράγραφο Θ.12., ο ενδιαφερόμενος οφείλει να ενημερώνει αμελλητί την αρμόδια υπηρεσία, επί ποινή απαγόρευσης της άσκησης του επαγγέλματος της κατ΄ οίκον διδασκαλίας

Θ.15. ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του Ν. 3879/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα Ι.Ε.Κ. έχουν σκοπό την παροχή υπηρεσιών αρχικής ή και συμπληρωματικής επαγγελματικής κατάρτισης.»

2. Τα δημόσια Ι.Ε.Κ., ως σύνολο αρμοδιοτήτων, θέσεων, προσωπικού και υλικοτεχνικής υποδομής, συνιστούν περιφερειακές υπηρεσίες, που αποτελούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.[221]

3. Η παράγραφος 5 του άρθρου 12 του Ν. 3879/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, μπορεί να ιδρύονται, μετατρέπονται, συγχωνεύονται και καταργούνται δημόσια Ι.Ε.Κ. από Υπουργεία ή από Περιφέρειες ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Η αρμοδιότητα της οργάνωσης και λειτουργίας των Ι.Ε.Κ. αυτών ανήκει στο Υπουργείο ή την Περιφέρεια ή το νομικό πρόσωπο

[221] Τροποποίηση 4172/2013 art_82

δημοσίου δικαίου που τα συστήνει και η αρμοδιότητα διαμόρφωσης και εποπτείας του εκπαιδευτικού πλαισίου τους ανήκει στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης.»

4. Με απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και Οικονομικών καθορίζεται το σύστημα πιστοποίησης της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης των Ι.Ε.Κ. το οποίο εφαρμόζεται από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π..

5. Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρονται Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών νοούνται Κέντρα Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα. Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρονται Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) νοούνται Κέντρα Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο.»

Θ.16. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Π.Δ. 38/2010

Το προεδρικό διάταγμα 38/2010 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων» (Α΄ 78) τροποποιείται ως εξής:

1. Το άρθρο 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1

Με το παρόν διάταγμα:

1. Εναρμονίζεται η εθνική νομοθεσία προς:

α) την Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 «σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων», (Ε.Ε.αριθΙ 255/30.9.2005 σελ. 22) και θεσπίζονται οι κανόνες, σύμφωνα με τους οποίους αναγνωρίζονται, για την ανάληψη και την άσκηση νομοθετικά ρυθμιζόμενου επαγγέλματος, τα επαγγελματικά προσόντα που έχουν αποκτηθεί σε ένα ή περισσότερα άλλα κράτη - μέλη (στο εξής αναφερόμενα ως «κράτη - μέλη καταγωγής») και δίνουν στον κάτοχό τους το δικαίωμα, να ασκεί αυτό το επάγγελμα.

β) Την Οδηγία 2006/100/ΕΚ του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 2006 «για την προσαρμογή ορισμένων οδηγιών στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, λόγω της προσχώρησης της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας», (Ε.Ε. αριθ. L 363/20.12.2006 σελ.141), κατά το μέρος που αυτή τροποποιεί την Οδηγία 2005/36/ΕΚ.

2. Ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία της αναγνώρισης επαγγελματικής ισοδυναμίας τίτλων τυπικής ανώτατης εκπαίδευσης, τουλάχιστον τριετούς διάρκειας σπουδών και φοίτησης, άλλων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων.»

2. Το άρθρο 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 2

1. Οι διατάξεις περί αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων βάσει της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ του παρόντος εφαρμόζονται σε κάθε υπήκοο κράτους - μέλους ο οποίος επιθυμεί να ασκήσει νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα στην Ελλάδα έχοντας αποκτήσει τα επαγγελματικά του προσόντα σε άλλο κράτος - μέλος είτε ως αυτοαπασχολούμενος είτε ως μισθωτός, συμπεριλαμβανομένων των ασκούντων ελευθέρια επαγγέλματα.

2. Όταν για ένα συγκεκριμένο νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα έχουν θεσπισθεί, με χωριστή κοινοτική νομοθετική πράξη, άλλες ειδικές ρυθμίσεις που σχετίζονται άμεσα με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, δεν εφαρμόζονται οι αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος διατάγματος.

3. Οι διατάξεις περί αναγνώρισης επαγγελματικής ισοδυναμίας σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 του παρόντος διατάγματος εφαρμόζονται σε κάθε υπήκοο κράτους - μέλους ο οποίος, έχοντας αποκτήσει τίτλο τυπικής ανώτατης εκπαίδευσης άλλου κράτους μέλους, δεν πληροί τις προϋποθέσεις εφαρμογής της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

4. Εξαιρούνται της εφαρμογής των διατάξεων περί αναγνώρισης επαγγελματικής ισοδυναμίας της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου τα επαγγέλματα του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Τίτλου ΙΙΙ για τα οποία, όταν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Τίτλου ΙΙΙ (αναγνώριση βάσει του συντονισμού των ελάχιστων προϋποθέσεων εκπαίδευσης), εφαρμόζονται αποκλειστικά οι διατάξεις του Κεφαλαίου Ι του Τίτλου ΙΙΙ περί Γενικού συστήματος αναγνώρισης των τίτλων εκπαίδευσης.»

3. Στο άρθρο 3 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής: «4. Οι παράγραφοι 2 και 3 δεν έχουν εφαρμογή στις

περιπτώσεις που υπάγονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2.»

4. Στο άρθρο 3 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής: «5. Για τους σκοπούς της παραγράφου 3 του άρθρου

2 νοείται ως «τίτλος τυπικής ανώτατης εκπαίδευσης» ο αναγνωρισμένος τίτλος τουλάχιστον τριετούς διάρκειας σπουδών και φοίτησης, που απονέμεται από ίδρυμα τυπικής ανώτατης εκπαίδευσης, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»

5. Στο άρθρο 4 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Η αναγνώριση επαγγελματικής ισοδυναμίας τίτλου τυπικής ανώτατης εκπαίδευσης κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αυτόν που απονέμεται στο πλαίσιο του ημεδαπού εκπαιδευτικού συστήματος, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 2 του παρόντος, παρέχει στο δικαιούχο τη δυνατότητα να αποκτήσει στην Ελλάδα πρόσβαση και να ασκήσει συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα ως μισθωτός ή αυτοαπασχολούμενος με τις ίδιες προϋποθέσεις και όρους με τους κατόχους συγκρίσιμων τίτλων του ημεδαπού εκπαιδευτικού συστήματος, εκτός των περιπτώσεων που απαιτούνται αυξημένα ακαδημαϊκά προσόντα και ιδίως για θέσεις καθηγητών Α.Ε.Ι., ερευνητών και ειδικού επιστημονικού προσωπικού.» [222]

4. Για τους σκοπούς της ανωτέρω παραγράφου, η οικονομική δραστηριότητα στην οποία επιθυμεί να έχει πρόσβαση ο αιτών στην Ελλάδα είναι η ίδια με εκείνη για την οποία διαθέτει τις γνώσεις και δεξιότητες στο κράτος μέλος καταγωγής, εφόσον οι καλυπτόμενες δραστηριότητες είναι αντίστοιχες.»

6. Στο Π.Δ. 38/2010 προστίθεται άρθρο 9Α ως εξής:

«Άρθρο 9Α

Οι διατάξεις του παρόντος Τίτλου (άρθρα 5 έως 9) δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που υπάγονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2 του παρόντος διατάγματος.»

7. α. Στην αρχή του πρώτου εδαφίου του άρθρου 10 προστίθεται αρίθμηση παραγράφου ως εξής: «1.».

---

[222] Τροποποίηση 4111/2013 art_30

β. Προστίθεται παράγραφος 2 στο άρθρο 10 ως εξής: «2. Η παράγραφος 1 δεν έχει εφαρμογή στις περιπτώσεις που υπάγονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2.»

8. Στο άρθρο 12 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής: «3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν έχουν εφαρμογή στις

περιπτώσεις που υπάγονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2.»

9. Στο άρθρο 13 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής: «4. Οι παράγραφοι 1 έως 3 δεν έχουν εφαρμογή στις περιπτώσεις που υπάγονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2.»

10. Στο άρθρο 14 προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Οι παράγραφοι 1 έως 7 δεν έχουν εφαρμογή στις

περιπτώσεις που υπάγονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2.»

11. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 20 οι λέξεις «ο Νομάρχης της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης» αντικαθίστανται ως εξής:

«ο Περιφερειάρχης της Περιφέρειας».

12. Προστίθεται άρθρο 20Α ως εξής:

«Άρθρο 20Α

Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου (άρθρα 16 έως 20) δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που υπάγονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2 του παρόντος διατάγματος.»

13. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 30 οι λέξεις «Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση» αντικαθίστανται ως εξής:

«Η Περιφέρεια».

14. Στο άρθρο 50 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής: «5. Οι παράγραφοι 1, 3 και 4 έχουν εφαρμογή και στις περιπτώσεις που υπάγονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2 και σε περίπτωση δικαιολογημένων αμφιβολιών οι αρμόδιες ελληνικές αρχές απαιτούν από τις αρμόδιες αρχές άλλου κράτους - μέλους επιβεβαίωση του γνησίου των βεβαιώσεων και πιστοποιητικών και των τίτλων εκπαίδευσης που χορηγούνται σε αυτό το κράτος - μέλος.»

15. Στο άρθρο 52 προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής: «Το παρόν άρθρο έχει εφαρμογή και στις περιπτώσεις που υπάγονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2.»

16. Στο άρθρο 53 προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής: «Το παρόν άρθρο έχει εφαρμογή και στις περιπτώσεις που υπάγονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2.»

17. Η παράγραφος 1 του άρθρου 54 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αρμόδια αρχή για να δέχεται τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων και να εκδίδει: α) τις αποφάσεις αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος, είτε επί τη βάσει του γενικού συστήματος αναγνώρισης των τίτλων εκπαίδευσης (Τίτλος ΙΙΙ, Κεφάλαιο Ι), είτε επί τη βάσει της αναγνώρισης της επαγγελματικής πείρας (Τίτλος ΙΙΙ, Κεφάλαιο ΙΙ) και β) τις αποφάσεις αναγνώρισης της επαγγελματικής ισοδυναμίας των τίτλων τυπικής ανώτατης εκπαίδευσης της παραγράφου 3 του άρθρου 2 είναι το Συμβούλιο Αναγνωρίσεως Επαγγελματικών Προσόντων (Σ.Α.Ε.Π.).»

18. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 54 οι λέξεις «Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης» αντικαθίστανται ως εξής: «Περιφέρειας».

19. Η παράγραφος 5 του άρθρου 54 καταργείται.

20. Το άρθρο 55 αντικαθίστανται ως εξής:

«Άρθρο 55

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού συλλογικό όργανο με την ονομασία «Συμβούλιο Αναγνωρίσεως Επαγγελματικών Προσόντων», το οποίο λαμβάνει αποφάσεις για:

α) την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων σύμφωνα με τους όρους των Κεφαλαίων Ι και ΙΙ του Τίτλου ΙΙΙ, καθώς και του Τμήματος 5 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Τίτλου ΙΙΙ του παρόντος διατάγματος και β) την αναγνώριση της επαγγελματικής ισοδυναμίας των τίτλων τυπικής ανώτατης εκπαίδευσης της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του παρόντος διατάγματος.

2. Στις αρμοδιότητες του Συμβουλίου ανήκουν ιδίως:

α) Η κατάρτιση εσωτερικού κανονισμού για τη ρύθμιση του τρόπου λειτουργίας του και εξέτασης των αιτήσεων για αναγνώριση επαγγελματικών

προσόντων και επαγγελματικής ισοδυναμίας, σύμφωνα με τους όρους του παρόντος διατάγματος.

β) Η κρίση κάθε θέματος κρίσιμου για την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων και ιδίως του ζητήματος αν απαιτείται η πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης προσαρμογής στην Ελλάδα ή η υποβολή του αιτούντος σε δοκιμασία επάρκειας, καθώς και το περιεχόμενο αυτής, στο πλαίσιο του άρθρου 14 του παρόντος διατάγματος.

γ) Η έκδοση απόφασης: i) για την αναγνώριση ή μη των επαγγελματικών προσόντων επί τη βάσει των προσκομιζομένων τίτλων ή της κεκτημένης επαγγελματικής πείρας, σύμφωνα με τους όρους του παρόντος διατάγματος (Τίτλος ΙΙΙ, Κεφάλαια Ι, ΙΙ, ΙΙΙ Τμήμα 5) και ii) για την αναγνώριση ή μη της επαγγελματικής ισοδυναμίας των γνώσεων και των προσόντων που πιστοποιούνται από τίτλο κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης τυπικής ανώτατης εκπαίδευσης προς τα πιστοποιούμενα με τίτλο που απονέμεται στο πλαίσιο του ημεδαπού εκπαιδευτικού συστήματος σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 2.

δ) Ο έλεγχος της έγκαιρης και ορθής εκτέλεσης από το αρμόδιο όργανο των αποφάσεών του στις περιπτώσεις επιβολής δοκιμασίας επάρκειας ή πρακτικής άσκησης προσαρμογής ή γραπτής δοκιμασίας επαγγελματικής ισοδυναμίας.

ε) Η γνωμοδότηση επί θεμάτων αναγνώρισης τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης του Τίτλου ΙΙΙ - Κεφάλαιο ΙΙΙ του παρόντος διατάγματος, όταν αυτό ζητηθεί από την αρμόδια αρχή.

στ) Ο έλεγχος των επαγγελματικών προσόντων του παρόχου υπηρεσιών, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 7 παράγραφος 5 του παρόντος διατάγματος, εφόσον τούτο ζητηθεί από την αρμόδια αρχή του άρθρου 7 παράγραφος 6 του παρόντος διατάγματος.»

21. Το άρθρο 56 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 56

1. Το Συμβούλιο Αναγνωρίσεως Επαγγελματικών Προσόντων λειτουργεί σε δύο Τμήματα ως εξής: Τμήμα Α΄ και Τμήμα Β΄.

2. Ο εσωτερικός κανονισμός του Συμβουλίου εγκρίνεται από τα Τμήματα Α΄ και Β΄, κατόπιν εισήγησης της υπηρεσίας του άρθρου 59 του παρόντος

διατάγματος. Σε περίπτωση μη σύμπτωσης των αποφάσεων των Τμημάτων, υπερισχύει η απόφαση του Προέδρου.

3. Το Τμήμα Α΄ αποφαίνεται: α) επί αιτήσεων αναγνωρίσεως επαγγελματικών προσόντων, βάσει της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ, επιπέδου αντιστοίχου προς τα οριζόμενα υπό στοιχεία δ΄ και ε΄ του άρθρου 11 του παρόντος διατάγματος και β) επί αιτήσεων αναγνωρίσεως επαγγελματικής ισοδυναμίας τίτλων τυπικής ανώτατης εκπαίδευσης της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του παρόντος διατάγματος.

4. Το Τμήμα Β΄ αποφαίνεται επί των λοιπών αιτήσεων αναγνωρίσεως επαγγελματικών προσόντων, εφόσον συντρέχει αρμοδιότητα του Συμβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 55 του παρόντος διατάγματος.

5. Το Τμήμα Α΄ του Συμβουλίου αποτελούν:

α) Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, ως Πρόεδρος, με αναπληρωτή του άλλο Πάρεδρο του ιδίου Υπουργείου οριζόμενο με απόφαση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ..

β) Ένας εκπρόσωπος του Διοικητικού Συμβουλίου του Διεπιστημονικού Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), με τον αναπληρωτή του, οριζόμενοι με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του οργανισμού αυτού.

γ) Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Ευρωπαϊκής Ένωσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, με αναπληρωτή του υπάλληλο της ίδιας Διεύθυνσης.

δ) Ένας εκπρόσωπος του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργείου, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον οικείο Υπουργό, για θέματα νομοθετικά ρυθμιζόμενων στην Ελλάδα επαγγελμάτων.

ε) Ένας εκπρόσωπος της κατά περίπτωση οικείας ή συγγενούς αντιπροσωπευτικής επαγγελματικής οργάνωσης, οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από την επαγγελματική οργάνωση, για θέματα νομοθετικά ρυθμιζόμενων στην Ελλάδα επαγγελμάτων.

στ) Ο Εθνικός Συντονιστής που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 56 παρ. 4 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ ή ειδικός επιστήμονας με εμπειρία στο χειρισμό θεμάτων αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων και επαγγελματικής ισοδυναμίας

οριζόμενος από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, με αναπληρωτή του άλλον ειδικό επιστήμονα με εμπειρία στο χειρισμό των ως άνω θεμάτων.

ζ) Ο προϊστάμενος της υπηρεσίας του άρθρου 59 του παρόντος διατάγματος με αναπληρωτή του υπάλληλο της ίδιας υπηρεσίας.

Οι υπό στοιχεία δ΄ και ε΄ εκπρόσωποι καλούνται κάθε φορά από τον Πρόεδρο και μετέχουν στο Συμβούλιο κατά περίπτωση ανάλογα με την εξεταζόμενη υπόθεση.

6. Το Τμήμα Β΄ του Συμβουλίου αποτελούν:

α) Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, ως Πρόεδρος, με αναπληρωτή του άλλο Πάρεδρο του ίδιου Υπουργείου οριζόμενο με απόφαση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ..

β) Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Ευρωπαϊκής Ένωσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, με αναπληρωτή του υπάλληλο της ίδιας Διεύθυνσης.

γ) Ένας εκπρόσωπος του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.), οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από τον Πρόεδρο του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π..

δ) Ένας εκπρόσωπος του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργείου που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον οικείο Υπουργό για θέματα νομοθετικά ρυθμιζόμενων στην Ελλάδα επαγγελμάτων.

ε) Ένας εκπρόσωπος της κατά περίπτωση οικείας ή συγγενούς αντιπροσωπευτικής επαγγελματικής οργάνωσης, οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από την επαγγελματική οργάνωση για θέματα νομοθετικά ρυθμιζόμενων στην Ελλάδα επαγγελμάτων.

στ) Ο Εθνικός Συντονιστής που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 56 παρ. 4 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ ή ειδικός επιστήμονας με εμπειρία στο χειρισμό θεμάτων αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων και επαγγελματικής ισοδυναμίας οριζόμενος από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, με αναπληρωτή του άλλον ειδικό επιστήμονα με εμπειρία στο χειρισμό των ως άνω θεμάτων.

ζ) Ο προϊστάμενος της υπηρεσίας του άρθρου 59 του παρόντος διατάγματος με αναπληρωτή του υπάλληλο του ίδιου τμήματος.

Οι υπό στοιχεία δ΄ και ε΄ εκπρόσωποι καλούνται κάθε φορά από τον Πρόεδρο και μετέχουν στο Συμβούλιο κατά περίπτωση ανάλογα με την εξεταζόμενη υπόθεση.

7. Το Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού. Με την ίδια απόφαση ορίζονται οι γραμματείς των Τμημάτων του Συμβουλίου, με τους αναπληρωτές τους από τους υπαλλήλους της Υπηρεσίας του άρθρου 59 του παρόντος διατάγματος.

8. Εάν οι οικείες αρχές και επαγγελματικές οργανώσεις δεν υποδείξουν τον εκπρόσωπό τους εντός ενός μηνός από τη λήψη του σχετικού αιτήματος ή εάν δεν υπάρχουν αντίστοιχες επαγγελματικές οργανώσεις, το Συμβούλιο μπορεί να συγκροτηθεί και χωρίς τους εκπροσώπους τους.

9. Η θητεία των μελών του Συμβουλίου είναι διετής. Σε περίπτωση αντικατάστασης μέλους του Συμβουλίου το νέο μέλος διανύει τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του μέλους που αντικαταστάθηκε. Ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού δύναται να αντικαθιστά οποιοδήποτε μέλος του Συμβουλίου με αιτιολογημένη απόφασή του.

10. Κάθε Τμήμα του Συμβουλίου ευρίσκεται σε απαρτία, όταν είναι παρούσα η πλειοψηφία των μελών του μεταξύ των οποίων ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

11. Κάθε Τμήμα συνεδριάζει μετά από έγγραφη πρόσκληση των μελών του από τον Πρόεδρο, ο οποίος συντάσσει την ημερήσια διάταξη και τη γνωστοποιεί πριν από τη συνεδρίαση στα μέλη του Συμβουλίου.

12. Εισηγητής ενώπιον του Τμήματος ορίζεται από τον προϊστάμενο της Υπηρεσίας του άρθρου 59 ένας υπάλληλος της υπηρεσίας αυτής, ο οποίος αναπτύσσει την εισήγησή του και αποχωρεί πριν από την ψηφοφορία. Σε περίπτωση που έχει γνωμοδοτήσει η Επιτροπή ή ο κατά περίπτωση ειδικός επιστήμονας της παραγράφου 16 του παρόντος άρθρου, ο εισηγητής αναπτύσσει και τις γνώμες που διατυπώθηκαν στη σχετική γνωμοδότηση.

13. Το Συμβούλιο και ο εισηγητής δύνανται να ζητούν πληροφορίες από τον αιτούντα ή τις αρμόδιες αρχές της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

14. Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου, κατά την κρίση του Προέδρου ή κατόπιν αποφάσεως του Συμβουλίου, δύνανται να καλούνται εμπειρογνώμονες ή άλλοι ειδικοί προκειμένου να παράσχουν σχετικές πληροφορίες. Οι ανωτέρω αποχωρούν πριν από την ψηφοφορία. Στις ανωτέρω συνεδριάσεις μπορεί να καλείται επίσης ο ενδιαφερόμενος να υποβάλει γραπτώς ή προφορικώς τις απόψεις του.

15. Ο Γραμματέας του Τμήματος τηρεί τα πρακτικά των συνεδριάσεων που υπογράφονται από τον ίδιο και τον Πρόεδρο και μεριμνά για τη σύνταξη της αποφάσεως του Συμβουλίου.

16. Προς υποβοήθηση του έργου του το Συμβούλιο δύναται:

i) να συνιστά, όταν το κρίνει αναγκαίο, τριμελείς επιτροπές, αποτελούμενες από:

α) έναν εκπρόσωπο του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. με τον αναπληρωτή του,

β) έναν εκπρόσωπο της κατά περίπτωση οικείας επαγγελματικής οργάνωσης με τον αναπληρωτή του, προτεινόμενους από την επαγγελματική οργάνωση,

γ) έναν υπάλληλο της υπηρεσίας του οικείου Υπουργείου η οποία είναι αρμόδια για θέματα άδειας άσκησης του επαγγέλματος που προτείνεται από τον οικείο Υπουργό, με τον αναπληρωτή του ή

ii) να ζητά, όταν το κρίνει αναγκαίο, τον ορισμό, κατόπιν απόφασης του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, κατά περίπτωση ειδικού επιστήμονα από καθηγητές όλων των βαθμίδων των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων ή από οικεία επαγγελματική οργάνωση για την υποβολή σε αυτό έγγραφης γνωμοδότησης.

Τα μέλη των τριμελών επιτροπών και ο ειδικός επιστήμονας δεν δύνανται να μετέχουν στο Συμβούλιο Αναγνωρίσεως Επαγγελματικών Προσόντων.

Εάν ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., οι οικείες επαγγελματικές οργανώσεις και το οικείο Υπουργείο δεν υποδείξουν τον εκπρόσωπό τους εντός δέκα (10) ημερών από τη λήψη του σχετικού αιτήματος, ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού δύναται να υποδείξει εκπρόσωπο δικής του επιλογής.

Στις εργασίες των τριμελών επιτροπών παρίσταται άνευ ψήφου ο εισηγητής της υποθέσεως.

17. Έργο των τριμελών επιτροπών και του κατά περίπτωση ειδικού επιστήμονα της παραγράφου 16 του παρόντος άρθρου είναι η διατύπωση γνώμης επί της αιτήσεως ως προς την ανάγκη υποβολής του αιτούντος κατά περίπτωση σε διαδικασία αντιστάθμισης ή σε γραπτή δοκιμασία επαγγελματικής ισοδυναμίας, καθώς και ως προς το περιεχόμενο αυτής. Η διατύπωση γνώμης ολοκληρώνεται εντός ενός μηνός από της έκδοσης της αποφάσεως του Συμβουλίου για τη συγκρότηση της τριμελούς επιτροπής ή της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα για τον ορισμό του κατά περίπτωση ειδικού επιστήμονα. Η εν λόγω γνωμοδότηση εισάγεται από τον εισηγητή στο Συμβούλιο.

18. Η αποζημίωση του Προέδρου, των μελών και του γραμματέα του Συμβουλίου, καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, και Οικονομικών σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

19. Λοιπά θέματα οργάνωσης και λειτουργίας του Συμβουλίου διέπονται από τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (άρθρα 13 , 14 και 15 του Ν. 2690/1999 , 45 Α΄) και του Εσωτερικού Κανονισμού του Συμβουλίου.»

22. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 57 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Η αναγνώριση του δικαιώματος ασκήσεως ορισμένου επαγγέλματος, σύμφωνα με την Οδηγία 2005/36/ΕΚ, γίνεται με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση του Συμβουλίου Αναγνωρίσεως Επαγγελματικών Προσόντων ή μιας των λοιπών αρμόδιων προς τούτο αρχών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 54 του παρόντος.[223]

2. Η αίτηση αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων υποβάλλεται στην υπηρεσία του άρθρου 59 του Παρόντος και καταχωρείται σε ειδικό βιβλίο. Με την αίτηση υποβάλλονται και τα έγγραφα και πιστοποιητικά του παραρτήματος VII του παρόντος διατάγματος σε επίσημη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα. Η ίδια Υπηρεσία βεβαιώνει την παραλαβή του φακέλου εντός ενός μηνός από την παραλαβή και ενημερώνει τον αιτούντα για τυχόν ελλείποντα έγγραφα. Η αίτηση συνοδεύεται από παράβολο υπέρ του Δημοσίου, ύψους εκατό ευρώ. Το ύψος του παραβόλου αυτού μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών

[223] Τροποποίηση 4111/2013 art_30

και Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.» [224]

23. Στο άρθρο 57 προστίθενται παράγραφοι 7, 8 και 9 ως εξής:

«7. Τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 εφαρμόζονται αποκλειστικά στις περιπτώσεις της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ.8. Ο ενδιαφερόμενος δύναται να ασκήσει άπαξ ενδικοφανή διοικητική προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου Αναγνωρίσεως Επαγγελματικών Προσόντων και να ζητήσει την ακύρωση ή την τροποποίηση της απόφασης της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της. Η προσφυγή συνοδεύεται από παράβολο υπέρ του Δημοσίου ύψους πενήντα (50) ευρώ.
Το Συμβούλιο Αναγνωρίσεως Επαγγελματικών Προσόντων γνωστοποιεί στον προσφεύγοντα την απόφαση του το αργότερο μέσα σε τρεις (3) μήνες.» [225]

8. Ο ενδιαφερόμενος δύναται να ασκήσει άπαξ ενδικοφανή διοικητική προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου Αναγνωρίσεως Επαγγελματικών Προσόντων και να ζητήσει την ακύρωση ή την τροποποίηση της απόφασης της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της. Η προσφυγή συνοδεύεται από παράβολο υπέρ του Δημοσίου ύψους εκατό (100) ευρώ. Το Συμβούλιο Αναγνωρίσεως Επαγγελματικών Προσόντων γνωστοποιεί στον προσφεύγοντα την απόφασή του το αργότερο μέσα σε τρεις (3) μήνες.

9. Οι ανωτέρω παράγραφοι 1 έως 6 και 8 έχουν εφαρμογή και στις περιπτώσεις που υπάγονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2 στις οποίες αρμόδιο όργανο για την υποβολή και την εξέταση της αίτησης αναγνώρισης επαγγελματικής ισοδυναμίας είναι το Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικών Προσόντων.»

24. Προστίθεται άρθρο 57Α ως εξής:

«Άρθρο 57Α

Γραπτή δοκιμασία επαγγελματικής ισοδυναμίας

1. Στο πλαίσιο της διαδικασίας της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του παρόντος το Συμβούλιο δύναται να απαιτεί την υποβολή του αιτούντος σε γραπτή

[224] Τροποποίηση 4111/2013 art_30

[225] Τροποποίηση 4111/2013 art_30

δοκιμασία εφόσον η εκπαίδευση που έχει λάβει αφορά ουσιωδώς διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα από εκείνα που καλύπτονται από τους τίτλους που απονέμονται στο πλαίσιο του ημεδαπού εκπαιδευτικού συστήματος ή/και εφόσον η διάρκεια της εκπαίδευσής του υπολείπεται χρονικά από εκείνη που απαιτείται στην Ελλάδα.

2. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε άλλη απαραίτητη λεπτομέρεια αναφορικά με τη πραγματοποίηση της γραπτής δοκιμασίας.»

25. Στο άρθρο 58 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής: «4. Οι παράγραφοι 1 έως 3 έχουν εφαρμογή και στις περιπτώσεις που υπάγονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2.»

26. Η παράγραφος 1 του άρθρου 59 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το Τμήμα που συστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 12 του Π.Δ. 165/2000 συνεχίζει να υφίσταται και έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη στο Συμβούλιο Αναγνωρίσεως Επαγγελματικών Προσόντων και ιδίως δέχεται τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων για αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων και επαγγελματικής ισοδυναμίας, τις επεξεργάζεται, προετοιμάζει τους φακέλους των αιτούντων και τους εισάγει στο Συμβούλιο Αναγνωρίσεως Επαγγελματικών Προσόντων για την έκδοση της απόφασης.

β) Λειτουργεί ως «Κεντρικό Σημείο Επαφής» για τους ενδιαφερομένους και ιδίως:

Παρέχει στους Έλληνες και τους πολίτες των λοιπών κρατών - μελών, καθώς και στα σημεία επαφής των λοιπών κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε χρήσιμη πληροφορία για την προβλεπόμενη στο παρόν διάταγμα αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων και επαγγελματικής ισοδυναμίας και ιδίως σχετικά με την εθνική νομοθεσία που διέπει τα επαγγέλματα και την άσκησή τους, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής νομοθεσίας, καθώς και των κανόνων δεοντολογίας, όπου υπάρχουν.

Συνδράμει τους πολίτες στην άσκηση των δικαιωμάτων που παρέχει το παρόν διάταγμα και μέσω της συνεργασίας με τα άλλα «σημεία επαφής» και τις λοιπές αρμόδιες διοικητικές υπηρεσίες της Ελλάδας.

γ) Εκδίδει, κατόπιν αιτήσεως, βεβαιώσεις περί υπαγωγής στην Οδηγία 2005/36/ΕΚ σε ευρωπαίους υπηκόους κατόχους επαγγελματικών προσόντων

ημεδαπής που επιθυμούν επαγγελματική μετακίνηση και εγκατάσταση σε άλλες χώρες εφαρμογής της εν λόγω Οδηγίας. Η αίτηση συνοδεύεται από παράβολο υπέρ του Δημοσίου ύψους πενήντα (50) ευρώ. Το ύψος του παραβόλου αυτού μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού.

δ) Αιτήσει της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Κεντρικό Σημείο Επαφής την ενημερώνει για την κατάληξη των υποθέσεων που χειρίζεται δυνάμει του προηγούμενου εδαφίου, εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία επιλαμβάνονται των εν λόγω υποθέσεων.»

27. Η παρούσα σύνθεση του Συμβουλίου Αναγνώρισης Επαγγελματικών Προσόντων του άρθρου 56 του Π.Δ. 38/2010 καταργείται και το Συμβούλιο επανασυστήνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης 21.

Θ.17. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ Θ΄

1. Οι άδειες ίδρυσης και λειτουργίας που έχουν ήδη χορηγηθεί παύουν να ισχύουν την 31η Αυγούστου 2013. Ιδιωτικά σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Κολλέγια, ιδιωτικά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ι.Ε.Κ.), Φροντιστήρια και Κέντρα Ξένων Γλωσσών προκειμένου να συνεχίσουν τη λειτουργία τους μετά την 31η Αυγούστου 2013 οφείλουν να έχουν αδειοδοτηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου. Ειδικά, ως προς τα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα και Κέντρα Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο η ανωτέρω ημερομηνία καθίσταται η 31η Δεκεμβρίου 2013.

2. Ιδιωτικά σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Κέντρα Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης (ΚΕ.Μ.Ε.), ιδιωτικά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ι.Ε.Κ.), Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών (Ε.Ε.Σ.), Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) και Φροντιστήρια και Κέντρα Ξένων Γλωσσών των οποίων η άδεια λειτουργίας ή η ισχύς των δικαιολογητικών που έχουν υποβάλει για την έκδοση των αδειών έχει λήξει, θεωρούνται ότι λειτουργούν νομίμως έως την 31η Αυγούστου 2013 ή την 31η Δεκεμβρίου κατά τα ανωτέρω. Η ως άνω επέκταση της ισχύος δεν αφορά στις περιπτώσεις που έχει επέλθει ή θα επέλθει έως την ως άνω προθεσμία άρση ή ανάκληση άδειας λόγω επιβολής διοικητικής κύρωσης.

3. Η ισχύς των υποπαραγράφων Θ.3 έως και Θ.6. και οι περιπτώσεις 4 έως και 8 της υποπαραγράφου Θ.7. και η υποπαράγραφος Θ.8. της παρούσας παραγράφου αρχίζει την 1η Μαίου 2013.

4. Προγράμματα σπουδών τα οποία λειτουργούν νομίμως στο πλαίσιο αδειών λειτουργίας Κέντρου Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης (Κ.Ε.Μ.Ε) και δεν εντάσσονται στην περίπτωση 1 της υποπαραγράφου Θ.13 της παρούσας παραγράφου, συνεχίζουν να παρέχονται έως την ολοκλήρωση του προγράμματος σπουδών, οπότε και καταργούνται.

5. Στους φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης των περιπτώσεων 1 και 2 της υποπαραγράφου Θ.3 της παρούσας παραγράφου που διαθέτουν ισχύουσα άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, ο έλεγχος της περίπτωσης 13 της υποπαραγράφου Θ.3. της παρούσας παραγράφου αντικαθίσταται από δήλωση του Ν. 1599/1986 του ιδιοκτήτη ή του νομίμου εκπροσώπου ή του κατά νόμο υπευθύνου ότι δεν έχουν επέλθει μεταβολές στα κτίρια που ελέγχθηκαν ή αδειοδοτήθηκαν με την ισχύουσα άδεια.

Τα ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με ισχύουσα άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, που εκδόθηκε δυνάμει της δήλωσης του ν. 1599/1986 (Α' 75) της προηγούμενης περιόδου, υποβάλλουν υποχρεωτικά έως 30.9.2016 αίτημα τροποποίησης για ελλείψεις ή/και μεταβολές στις κτιριολογικές προϋποθέσεις, που έχουν επέλθει από το χρονικό διάστημα της αδειοδότησής τους έως και σήμερα. Αν τα ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δεν καταθέσουν εμπρόθεσμα το αίτημα τροποποίησης για ελλείψεις ή/και μεταβολές, ανακαλείται η άδειά τους σύμφωνα με την περίπτωση 1β' της υποπαρ. Θ4 της παρ. Θ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222). Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων καθορίζεται η διαδικασία υποβολής της αίτησης, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.[226]

5α. Στους φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης των περιπτώσεων 1 και 2, εκτός των Φροντιστηρίων και των Κέντρων Ξένων Γλωσσών της περίπτωσης 10 της υποπαραγράφου Θ.3 που διαθέτουν ισχύουσα άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, η διαδικασία των περιπτώσεων 8, 10 και 13 της υποπαραγράφου Θ.3 αντικαθίσταται από δήλωση του ν.1599/1986 του ιδιοκτήτη ή του νομίμου εκπροσώπου ή του κατά νόμο υπευθύνου ότι ισχύουν οι κτιριολογικές προϋποθέσεις του παρόντος.

6. Όπου στις κείμενες διατάξεις προβλέπεται άδεια ίδρυσης και λειτουργίας των φορέων παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης των περιπτώσεων 1 και 2 της υποπαραγράφου Θ.3, εφεξής νοείται άδεια. [227]

---

[226]Προσθήκη 4415/2016 art_29

[227]Τροποποίηση 4111/2013 art_30

Ειδικά για τα Κολλέγια και τα Ιδιωτικά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ι.Ε.Κ.) που δεν διαθέτουν ισχύουσα πολεοδομική άδεια χρήσης εκπαιδευτηρίου, σύμφωνα με το στοιχείο α' της περίπτωσης 8 της υποπαραγράφου Θ.3. της παραγράφου Θ. του άρθρου πρώτου του παρόντος νόμου, η διαδικασία έκδοσης αυτής πρέπει να έχει αποδεδειγμένα εκκινήσει έως την 30ή Απριλίου 2013 και να έχει ολοκληρωθεί έως την 30ή Ιουνίου 2014.[228]

7. Παρατείνεται μέχρι την 31η Αυγούστου 2014 η ισχύς της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας για τα Ιδιωτικά Σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που διέθεταν ισχύουσα άδεια ίδρυσης και λειτουργίας έως την 31η Αυγούστου 2013.[229]

Θ.18. ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Από την 30ή Απριλίου 2013 καταργούνται:

α. Τα άρθρα 2 , 3 , 4 , 5 , 6 , 7 , και 8 , τα στοιχεία α΄, β΄ και δ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 12 , και τα άρθρα 19 και 20 του Ν. 3696/2008 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 45 του Ν. 3848/2010 (Α΄ 71), το άρθρο 31 του Ν. 4027/2011 (Α΄ 233) και το άρθρο 9 του Ν. 4076/2012 (Α΄ 159).

β. Το δεύτερο εδάφιο του στοιχείου 1 και τα στοιχεία 3 και 4 της παραγράφου 6 του άρθρου 10 και η παράγραφος 6 του άρθρου 12 του Ν. 3879/2010 (Α΄ 163).

γ. Οι παράγραφοι 1 του άρθρου 5 , το άρθρο 7 και οι παράγραφοι 1 , 2 , 3 , 4 , 6 και 7 του άρθρου 8 του Ν. 682/1977 (Α΄ 244).

δ. Το άρθρο 65 του α.ν. 2545/1940 , όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 45 παρ. 1 του Ν. 3907/2011 .

ε. Οι παράγραφοι 2 , 3 , 4 και 5 του άρθρου 68 του α.ν. 2545/1940 όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 45 παρ. 1 του Ν. 3907/2011 .

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:

---

[228] Προσθήκη 4132/2013 art_6

[229] Τροποποίηση 4278/2014 art_49; Τροποποίηση 4264/2014 art_48; Τροποποίηση 4229/2014 art_11

α. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 1 Ν. 3696/2008 , όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 45 του Ν. 3848/2010 , το άρθρο 31 του Ν. 4027/2011 και το άρθρο 9 του Ν. 4076/2012 .

β. Το στοιχείο γ΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του Ν. 3879/2010 κατά το μέρος που αφορά στα Κέντρα Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης.

γ. Οι παράγραφοι 2 και 7 του άρθρου 5 , το άρθρο 6 , η παρ. 5 του άρθρου 8 και οι παράγραφοι 1 , 2 και 3 του άρθρου 12 του Ν. 682/1977 .

δ. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 11 και το άρθρο 66 του α.ν. 2545/1940 , όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 45 παρ. 1 του Ν. 3907/2011 .

ε. Το άρθρο 13 του Ν. 3879/2010 .

στ. Η απόφαση με αρ. 916031/Οικ.3.2815/10.9.2009 (Β΄1999) «Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ)» ισχύει έως την 30ή Αυγούστου 2013.

ζ. Οι παράγραφοι 1 και 3 του άρθρου 8 της υ.α. Ζ/3378/1993 (Β΄ 722) «Τροποποίηση της Απόφασης Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Ζ/3378/1993 «Προϋποθέσεις, όροι και διαδικασία χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) από Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου ή Ιδιώτες», όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει.

η. Η με αρ. ΣΤ/17029/22.7.2012 σχετικά με «Τροποποίηση της υ.α. Ζ/3378/93 (Β΄ 356) όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει (Β΄ 722). Οι παράγραφοι 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 68 του α.ν. 2545/1940 .

θ. Η παράγραφος 1 του άρθρου 68 του α.ν. 2545/1940 .

ι. Κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που ρυθμίζει θέματα της παρούσας παραγράφου Θ΄.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ι: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Ι.1. ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΕΛΑΧΙΣΤΩΝ ΝΟΜΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ

Η αμοιβή για η διενέργεια ενεργειακής επιθεώρησης κτιρίων, λεβήτων και εγκαταστάσεων θέρμανσης και εγκαταστάσεων κλιματισμού καθορίζεται ελεύθερα με έγγραφη συμφωνία των συμβαλλόμενων μερών. Οι

προβλεπόμενες στο Π.Δ. 100/2010 (Α΄ 177) ως ελάχιστες νόμιμες αμοιβές καταργούνται. Οι εισφορές και τα δικαιώματα που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία, υπολογίζονται εφεξής επί της συμβατικής αμοιβής.

Ι.2. ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΠΕ ΚΑΙ ΣΗΘΥΑ

1. Επιβάλλεται έκτακτη ειδική εισφορά αλληλεγγύης στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, η οποία υπολογίζεται επί του τιμήματος των πωλήσεων ηλεκτρικής ενέργειας που λαμβάνουν χώρα κατά το χρονικό διάστημα από 1.7.2012 έως και 30.6.2014 και αφορά τους λειτουργούντες σταθμούς, καθώς και όσους σταθμούς τεθούν σε δοκιμαστική λειτουργία ή ενεργοποιηθεί η σύνδεσή τους εφεξής.

Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης υπολογίζεται ως εκατοστιαίο ποσοστό επί του, προ Φ.Π.Α., τιμήματος πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας, που εγχέεται από τον Παραγωγό στο Σύστημα ή το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο ή στα ηλεκτρικά συστήματα των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών, και ανέρχεται:

α) Σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για τους φωτο-βολταϊκούς σταθμούς που τέθηκαν σε δοκιμαστική λειτουργία ή ενεργοποιήθηκε η σύνδεσή τους έως 31.12.2011.

β) Σε τριάντα τοις εκατό (30%) για τους φωτοβολταϊ-κούς σταθμούς που τέθηκαν σε δοκιμαστική λειτουργία ή ενεργοποιήθηκε η σύνδεσή τους μετά την 1.1.2012 και η αποζημίωση της παραγόμενης ενέργειας υπολογίζεται βάσει της τιμής αναφοράς του πίνακα του άρθρου 27Α του Ν. 3734/2009 , όπως κάθε φορά ισχύει, που αντιστοιχεί σε μήνα προγενέστερο του Φεβρουαρίου 2012.

γ) Σε είκοσι επτά τοις εκατό (27%) για τους φωτο-βολταϊκούς σταθμούς που τέθηκαν σε δοκιμαστική λειτουργία ή ενεργοποιήθηκε η σύνδεσή τους μετά την 1.1.2012 και η αποζημίωση της παραγόμενης ενέργειας υπολογίζεται βάσει της τιμής αναφοράς του πίνακα του άρθρου 27Α του Ν. 3734/2009, όπως κάθε φορά ισχύει, που αντιστοιχεί στο διάστημα μεταξύ Φεβρουαρίου 2012 και 9 Αυγούστου 2012.

δ) Σε δέκα τοις εκατό (10%) για τους λοιπούς σταθμούς ΑΠΕ και τους σταθμούς ΣΗΘΥΑ.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής δύναται να παραταθεί για ένα ακόμη έτος η υποχρέωση καταβολής της ανωτέρω εισφοράς.

Η ανωτέρω εισφορά δεν επιβάλλεται στους φωτοβολταϊκούς σταθμούς για τους οποίους η αποζημίωση της παραγόμενης ενέργειας υπολογίζεται βάσει της τιμής αναφοράς του πίνακα του άρθρου 27Α του Ν. 3734/2009, που αντιστοιχεί σε ημερομηνία μεταγενέστερη της 9 Αυγούστου 2012, καθώς και για τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς του Ειδικού Προγράμματος Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων σε κτιριακές εγκαταστάσεις.

Τα ποσά που αντιστοιχούν στην ανωτέρω εισφορά υπολογίζονται και παρακρατούνται σε κάθε εκκαθάριση από τη ΛΑΓΗΕ ΑΕ και, για την περίπτωση των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών, από τη ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ και αποτελούν έσοδο του ειδικού λογαριασμού του άρθρου 40 του Ν. 2773/1999 . Για τον υπολογισμό της εισφοράς εκδίδεται εκκαθαριστικό σημείωμα, αντίγραφο του οποίου αποστέλλεται στον υπόχρεο.[230]

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

2. Η παράγραφος 5α) του άρθρου 27Α του Ν. 3734/2009 (Α΄ 8), όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 186 του Ν. 4001/2011 (Α΄ 179), αντικαθίσταται ως εξής:

«5.α) Η σύμβαση πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκό σταθμό συνάπτεται για είκοσι έτη, συνομολογείται με την τιμή αναφοράς που αναγράφεται στον ανωτέρω πίνακα και αντιστοιχεί στην τιμή που ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης της δοκιμαστικής λειτουργίας ή, αν δεν προβλέπεται περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας, κατά την ημερομηνία της ενεργοποίησης της σύνδεσης του φωτοβολταϊκού σταθμού.

Ο αρμόδιος διαχειριστής υποχρεούται στη θέση του φωτοβολταϊκού σταθμού σε δοκιμαστική λειτουργία ή, εάν δεν προβλέπεται περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας, στην ενεργοποίηση της σύνδεσής του, εντός προθεσμίας ενός μήνα από τότε που ο ενδιαφερόμενος θα δηλώσει την ετοιμότητα του σταθμού για έναρξη της δοκιμαστικής λειτουργίας ή για ενεργοποίηση της σύνδεσης, εφόσον, κατά την ημερομηνία υποβολής του σχετικού αιτήματος, έχουν ήδη ολοκληρωθεί τα προβλεπόμενα στην οικεία σύμβαση σύνδεσης έργα επέκτασης για σύνδεση ή έχει παρέλθει ο συνομολογημένος στην σύμβαση σύνδεσης χρόνος υλοποίησης των εν λόγω έργων.

---

[230] Τροποποίηση 4203/2013 art_20

Εάν παρέλθει άπρακτο το ανωτέρω διάστημα του ενός μήνα για λόγους οφειλόμενους σε υπαιτιότητα του διαχειριστή, που διαπιστώνεται από τον ίδιο και γνωστοποιείται εγγράφως προς τον Λειτουργό της Αγοράς ή τον διαχειριστή για τα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά κατά περίπτωση, ως τιμή αναφοράς λαμβάνεται η τιμή που αναγράφεται στον ανωτέρω πίνακα και αντιστοιχεί στην τιμή που ίσχυε κατά την ημερομηνία παρέλευσης της ανωτέρω προθεσμίας του ενός μήνα. Η ανωτέρω έγγραφη γνωστοποίηση παρέχεται μόνον από ειδικώς εντεταλμένα προς τούτο όργανα του αρμόδιου διαχειριστή, που ανακοινώνονται στον Λειτουργό της Αγοράς τη ΡΑΕ και την Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Επενδυτών για έργα Α.Π.Ε. του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Σε κάθε περίπτωση η θέση του φωτοβολταϊκού σταθμού σε δοκιμαστική λειτουργία ή, εάν δεν προβλέπεται περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας, η ενεργοποίηση της σύνδεσής του, θα πρέπει να λάβει χώρα εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την υποβολή σχετικού αιτήματος, εφόσον, κατά την ημερομηνία υποβολής του σχετικού αιτήματος, έχουν ήδη ολοκληρωθεί τα προβλεπόμενα στην οικεία σύμβαση σύνδεσης έργα επέκτασης για σύνδεση ή έχει παρέλθει ο συνομολογημένος στη σύμβαση σύνδεσης χρόνος υλοποίησης των εν λόγω έργων. Εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου ο διαχειριστής αποζημιώνει τον ενδιαφερόμενο: α) με το μισό του κόστους των έργων σύνδεσης, όπως αυτό αναγράφεται στη σχετική σύμβαση, εάν ο διαχειριστής ανταποκριθεί στην υποχρέωσή του εντός διαστήματος τεσσάρων (4) μηνών από την υποβολή του αρχικού αιτήματος ή β) με το σύνολο του κόστους των έργων σύνδεσης σε κάθε άλλη περίπτωση.

Σε περίπτωση αδυναμίας σύνδεσης του σταθμού για λόγους οφειλόμενους σε υπαιτιότητα του ενδιαφερομένου, η οποία διαπιστώνεται από τον διαχειριστή και γνωστοποιείται εγγράφως προς τον Λειτουργό της Αγοράς ή τον διαχειριστή για τα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά κατά περίπτωση, ιδίως σε περίπτωση ανακρίβειας της δήλωσης περί ετοιμότητας του δεύτερου εδαφίου, το αίτημα απορρίπτεται και ο ενδιαφερόμενος οφείλει να υποβάλει εκ νέου αίτημα για θέση του φωτο-βολταϊκού σταθμού σε δοκιμαστική λειτουργία ή, εάν δεν προβλέπεται περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας, για ενεργοποίηση της σύνδεσής του, αφού παρέλθουν τουλάχιστον έξι (6) μήνες από την υποβολή του προηγούμενου αιτήματός του.»

3. Για τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς για τους οποίους έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου έχει συναφθεί σύμβαση πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας ή έχει υποβληθεί αίτηση με πλήρη φάκελο για σύναψη σύμβασης πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας, ως τιμή αναφοράς λαμβάνεται η τιμή που

ίσχυε κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης ή υποβολής της αίτησης με πλήρη φάκελο, υπό την προϋπόθεση ότι η έναρξη δοκιμαστικής λειτουργίας ή, εάν δεν προβλέπεται περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας, η ενεργοποίηση της σύνδεσής τους, θα λάβει χώρα:

α. Για τους σταθμούς ισχύος έως και 10 MW, εντός απώτατου χρονικού διαστήματος τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος ή ενωρίτερα, όποτε συμπληρωθούν δεκαοκτώ (18) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης, της παραγράφου 5α) του άρθρου 27Α του Ν. 3734/2009 , όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή της με τον παρόντα νόμο.

β. Για τους σταθμούς ισχύος μεγαλύτερης από 10MW καθώς και για τους σταθμούς ισχύος μικρότερης των 10MW, σε περίπτωση που για τη σύνδεσή τους τα αναγκαία νέα έργα σύνδεσης απαιτούν την κατασκευή ενός τουλάχιστον νέου Υποσταθμού ΥΤ/ΜΤ, εντός απώτατου χρονικού διαστήματος δώδεκα (12) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος ή ενωρίτερα, όποτε συμπληρωθούν τριάντα έξι (36) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης, της παραγράφου 5(α) του άρθρου 27Α του Ν. 3734/2009, όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή της με τον παρόντα νόμο.

Εάν η έναρξη της δοκιμαστικής λειτουργίας, ή εάν δεν προβλέπεται περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας, η ενεργοποίηση της σύνδεσης των ανωτέρω σταθμών δεν λάβει χώρα εντός των ανωτέρω προθεσμιών, ως τιμή αναφοράς λαμβάνεται η τιμή που αναγράφεται στον πίνακα του άρθρου 27Α του Ν. 3734/2009, όπως κάθε φορά ισχύει, και αντιστοιχεί στην τιμή που ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης της δοκιμαστικής λειτουργίας ή της ενεργοποίησης της σύνδεσης του φωτοβολταϊκού σταθμού κατά περίπτωση.

4. Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 11 του Ν. 3468/2006 προστίθενται νέα εδάφια ως εξής:

«Η σύμβαση σύνδεσης συνάπτεται εντός διαστήματος τριών (3) μηνών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος με πλήρη φάκελο για σταθμούς ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ που, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 4, εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής, και εντός έξι (6) μηνών για τους σταθμούς του άρθρου 3. Οι Διαχειριστές υλοποιούν τα έργα σύνδεσης που αναλαμβάνουν συμβατικά σε διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει από την υπογραφή της σύμβασης σύνδεσης: α) τους δώδεκα (12) μήνες για σταθμούς που συνδέονται στο Δίκτυο, εφόσον δεν απαιτούνται εργασίες σε υποσταθμούς ΥΤ/ΜΤ, β) τους δεκαοκτώ (18) μήνες για σταθμούς που συνδέονται στο Δίκτυο εφόσον απαιτούνται εργασίες σε

υποσταθμούς ΥΤ/ΜΤ και γ) τους είκοσι τέσσερις (24) μήνες για τους σταθμούς που συνδέονται στο Σύστημα. Με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή τους, που κοινοποιείται στη ΡΑΕ, οι διαχειριστές μπορούν σε συγκεκριμένες περιπτώσεις να θέτουν μεγαλύτερα χρονικά περιθώρια για την υλοποίηση των έργων σύνδεσης, λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό δυσκολίας κατασκευής των έργων αυτών. Η υποχρέωση των Διαχειριστών για υλοποίηση των έργων σύνδεσης εντός των ανωτέρω προθεσμιών δεν ισχύει για: α) συγκροτήματα αιολικών πάρκων συνολικής ισχύος μεγαλύτερης από εκατόν πενήντα (150) MW, β) αιολικά πάρκα που συνδέονται με το Σύστημα μέσω ειδικού προς τούτο υποθαλάσσιου καλωδίου και γ) άλλα αναλόγου μεγέθους σύνθετα έργα.»

Ι.3. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Ν. 3054/2002

1. Η παράγραφος 7 του άρθρου 3 του Ν. 3054/2002 (Α΄ 230) αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Μεταφορέας: Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εκτελεί μεταφορά πετρελαιοειδών προϊόντων με ένα από τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 6 μέσα.»[231]

2. Η παράγραφος 8 του άρθρου 4 του Ν. 3054/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Οικονομικών καθορίζονται λεπτομέρειες για την διακίνηση των πετρελαιοειδών προϊόντων από τους κατόχους αδειών του παρόντος νόμου.»

3. Στο άρθρο 5Α του Ν. 3054/2002 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Η μεταφορά των βιοκαυσίμων και βιορευστών που διαθέτουν οι κάτοχοι άδειας Διάθεσης Βιοκαυσίμων πραγματοποιείται με βυτιοφόρα (Φ.Ι.Χ. και Φ.Δ.Χ.), ιδιόκτητα ή μισθωμένα. Ο κάτοχος άδειας Διάθεσης Βιοκαυσίμων φέρει την αποκλειστική ευθύνη για την ποιότητα και την ποσότητα των προϊόντων που διακινεί και διαθέτει.[232]

Οι κάτοχοι άδειας Διάθεσης Βιοκαυσίμων, μπορούν να χρησιμοποιούν για τη μεταφορά των βιοκαυσίμων και βιορευστών τις υπηρεσίες τρίτων

---

[231] Τροποποίηση 4111/2013 art_19

[232] Τροποποίηση 4111/2013 art_19

(μεταφορέων), μη κατόχων άδειας κατά το νόμο αυτόν, και στους οποίους δεν πραγματοποιείται μεταβίβαση της κυριότητας των μεταφερόμενων προϊόντων. Η μεταφορά και η πώληση των προϊόντων γίνεται με παραστατικά των κατόχων άδειας Διάθεσης Βιοκαυσίμων.[233]

Τα ανωτέρω μεταφορικά μέσα που χρησιμοποιούνται για τη διάθεση των βιοκαυσίμων και βιορευστών των κατόχων άδειας Διάθεσης Βιοκαυσίμων πρέπει να φέρουν εμφανώς, κατά περίπτωση, το εμπορικό σήμα του κατόχου της άδειας Διάθεσης Βιοκαυσίμων, σύμφωνα με τα στοιχεία της άδειάς του, ή το εμπορικό σήμα του μεταφορέα με τον οποίο έχει συναφθεί σύμβαση μεταφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η δαπάνη εγκατάστασης του σήματος αυτού βαρύνει τον ιδιοκτήτη του μεταφορικού μέσου, ενώ σε περίπτωση χρηματοδοτικής μίσθωσης ή αγοράς με παρακράτηση κυριότητας, η δαπάνη βαρύνει τον μισθωτή ή τον αγοραστή του μεταφορικού μέσου, αντίστοιχα. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της σήμανσης των ανωτέρω μεταφορικών μέσων.»

4. Η περίπτωση γ΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 6 του Ν. 3054/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Διαθεσιμότητα μεταφορικών μέσων (βυτιοφόρων οχημάτων ή πλωτών εφοδιαστικών μέσων) που να μπορούν να εξασφαλίσουν την ομαλή τροφοδοσία της αγοράς και την ομαλή και συνεχή διακίνηση των προϊόντων που εμπορεύεται ο κάτοχος της άδειας Εμπορίας, λαμβάνοντας υπόψη τις υποχρεώσεις τροφοδοσίας γεωγραφικών περιοχών που μπορεί να έχουν επιβληθεί στον κάτοχο της άδειας, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2 του νόμου αυτού.

Τα μεταφορικά μέσα, βυτιοφόρα (Φ.Ι.Χ. και Φ.Δ.Χ.) και πλωτά εφοδιαστικά (όπως δεξαμενόπλοια ή σλέπια), ιδιόκτητα και μισθωμένα, πρέπει να φέρουν εμφανώς, κατά περίπτωση, το εμπορικό σήμα του κατόχου της άδειας Εμπορίας, σύμφωνα με τα στοιχεία της άδειάς του, ή το εμπορικό σήμα του μεταφορέα με τον οποίο έχει συναφθεί σύμβαση μεταφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Τα ανωτέρω μεταφορικά μέσα των εταιρειών Εμπορίας κατηγορίας Β1 και Β2 πρέπει να φέρουν επιπλέον ειδικά σήματα. Η δαπάνη εγκατάστασης των ανωτέρω σημάτων βαρύνει τον ιδιοκτήτη του μεταφορικού μέσου, ενώ σε περίπτωση χρηματοδοτικής μίσθωσης ή αγοράς

[233] Τροποποίηση 4111/2013 art_19

με παρακράτηση κυριότητας, η δαπάνη βαρύνει τον μισθωτή ή τον αγοραστή του μεταφορικού μέσου, αντίστοιχα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Οικονομικών, καθώς και Ναυτιλίας και Αιγαίου όπου απαιτείται, καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της σήμανσης των ανωτέρω μεταφορικών μέσων και οι τεχνικές λεπτομέρειες ανά είδος καυσίμου.»

5. Η παράγραφος 7 του άρθρου 6 του Ν. 3054/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Ο κάτοχος άδειας Εμπορίας έχει, σύμφωνα με τους όρους αυτής, την υποχρέωση της ομαλούς και συνεχούς τροφοδοσίας της αγοράς και φέρει την ευθύνη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17, για τη διακίνηση των προϊόντων που εμπορεύεται. Με την επιφύλαξη των σχετικών αγορανομικών διατάξεων, ο εκάστοτε κύριος του προϊόντος φέρει την αποκλειστική ευθύνη για την ποιότητα και την ποσότητα των προϊόντων που διακινεί και διαθέτει στους τελικούς καταναλωτές, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17.»

6. Η παράγραφος 8 του άρθρου 6 του Ν. 3054/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Οι κάτοχοι άδειας Εμπορίας μπορούν να χρησιμοποιούν για τη μεταφορά των πετρελαιοειδών προϊόντων τις υπηρεσίες τρίτων (μεταφορέων) μη κατόχων άδειας κατά το νόμο αυτό, και στους οποίους δεν πραγματοποιείται μεταβίβαση της κυριότητας των μεταφερόμενων προϊόντων. Η μεταφορά και η πώληση των πετρελαιοειδών προϊόντων γίνεται με παραστατικά των κατόχων άδειας Εμπορίας, οι οποίοι φέρουν την αποκλειστική ευθύνη, κατά τις διατάξεις του άρθρου 17, για την ποιότητα και ποσότητα των προϊόντων που διακινούν και διαθέτουν στους τελικούς καταναλωτές, με την επιφύλαξη των σχετικών αγορανομικών διατάξεων.»

7. Η παράγραφος 2 του άρθρου 7 του Ν. 3054/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι κάτοχοι άδειας Λιανικής Εμπορίας προμηθεύονται πετρελαιοειδή προϊόντα από κατόχους άδειας Εμπορίας. Οι κάτοχοι άδειας Λιανικής Εμπορίας των κατηγοριών με τα στοιχεία α΄ και β΄ της παραγράφου 3 που δεν προμηθεύονται πετρελαιοειδή προϊόντα από κάτοχο άδειας Εμπορίας με βάση αποκλειστική σύμβαση και δεν φέρουν στο πρατήριό τους το εμπορικό σήμα αυτού («Ανεξάρτητα Πρατήρια») μπορούν να προμηθεύονται πετρελαιοειδή προϊόντα και από κατόχους άδειας Διύλισης, αποκλειστικά για τα πρατήριά τους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 5. Οι κάτοχοι άδειας Λιανικής Εμπορίας του προηγούμενου εδαφίου

υποχρεούνται να προβαίνουν στον εκτελωνισμό των ανωτέρω πετρελαιοειδών προϊόντων.

Η μεταφορά των πετρελαιοειδών προϊόντων που διακινούν οι κάτοχοι άδειας Λιανικής Εμπορίας, κατά τα ανωτέρω, πραγματοποιείται με βυτιοφόρα (Φ.Ι.Χ. και Φ.Δ.Χ.), ιδιόκτητα ή μισθωμένα. Με την επιφύλαξη των σχετικών αγορανομικών διατάξεων, ο εκάστοτε κύριος του προϊόντος φέρει την αποκλειστική ευθύνη για την ποιότητα και την ποσότητα των προϊόντων που διακινεί και διαθέτει στους τελικούς καταναλωτές, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17.

Οι κάτοχοι άδειας Λιανικής Εμπορίας των κατηγοριών με τα στοιχεία α΄, β΄ και γ΄ της παραγράφου 3, συμπεριλαμβανομένων των «Ανεξάρτητων Πρατηρίων», μπορούν να χρησιμοποιούν για τη μεταφορά των πετρελαιοειδών προϊόντων τις υπηρεσίες τρίτων (μεταφορέων), μη κατόχων άδειας κατά το νόμο αυτό, και στους οποίους δεν πραγματοποιείται μεταβίβαση της κυριότητας των μεταφερόμενων προϊόντων. Η μεταφορά και η πώληση των πετρελαιοειδών προϊόντων γίνεται με παραστατικά των κατόχων άδειας Λιανικής Εμπορίας, οι οποίοι φέρουν την αποκλειστική ευθύνη, κατά τις διατάξεις του άρθρου 17, για την ποιότητα και ποσότητα των προϊόντων που διακινούν και διαθέτουν στους τελικούς καταναλωτές, με την επιφύλαξη των σχετικών αγορανομικών διατάξεων.

Τα ανωτέρω μεταφορικά μέσα που χρησιμοποιούνται για τη διακίνηση των πετρελαιοειδών προϊόντων των κατόχων άδειας Λιανικής Εμπορίας των κατηγοριών με τα στοιχεία α΄, β΄ και γ΄ της παραγράφου 3, πρέπει να φέρουν εμφανώς, κατά περίπτωση, το εμπορικό σήμα του κατόχου της άδειας Εμπορίας, εφόσον προμηθεύονται πετρελαιοειδή προϊόντα από κάτοχο άδειας Εμπορίας με βάση αποκλειστική σύμβαση και φέρουν στο πρατήριό τους το εμπορικό σήμα αυτού, άλλως, κατά περίπτωση, το εμπορικό σήμα του κατόχου της `Αδειας Λιανικής Εμπορίας, του Συνεταιρισμού ή της Κοινοπραξίας στην οποία ανήκουν, ή το εμπορικό σήμα του μεταφορέα με τον οποίο έχει συναφθεί σύμβαση μεταφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η δαπάνη εγκατάστασης του σήματος αυτού βαρύνει τον ιδιοκτήτη του μεταφορικού μέσου, ενώ σε περίπτωση χρηματοδοτικής μίσθωσης ή αγοράς με παρακράτηση κυριότητας, η δαπάνη βαρύνει τον μισθωτή ή τον αγοραστή του μεταφορικού μέσου, αντίστοιχα. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της σήμανσης των ανωτέρω μεταφορικών μέσων.»

8. Η παράγραφος 8 του άρθρου 15 του Ν. 3054/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«8.α. Δεν επιτρέπεται η διακίνηση πετρελαιοειδών προϊόντων από πρόσωπα που δεν είναι κάτοχοι άδειας που έχει χορηγηθεί σύμφωνα με το άρθρο 4 του νόμου αυτού ή από μεταφορείς που δεν έχουν συνάψει σύμβαση μεταφοράς πετρελαιοειδών προϊόντων με κατόχους αδειών του ίδιου άρθρου. Επίσης, δεν επιτρέπεται η διακίνηση πετρελαιοειδών προϊόντων από και προς εγκαταστάσεις για τις οποίες δεν έχει χορηγηθεί άδεια λειτουργίας ή δεν λειτουργούν νόμιμα. Στα παραστατικά διακίνησης πρέπει να αναγράφεται και ο αριθμός άδειας λειτουργίας της εγκατάστασης προς την οποία πρόκειται να γίνει η παράδοση.

β. Στις περιπτώσεις του άρθρου 5Α παράγραφος 4, του άρθρου 6 παράγραφοι 7 και 8 και του άρθρου 7 παράγραφος 2, με την επιφύλαξη των σχετικών αγορανομικών διατάξεων, ο μεταφορέας, στον οποίον ο εκάστοτε κύριος του προϊόντος και κάτοχος της αντίστοιχης άδειας αναθέτει με σύμβαση τη μεταφορά του προϊόντος, έχει την αποκλειστική ευθύνη για την ποιότητα και την ποσότητα του προϊόντος που διακινεί κατά το στάδιο της μεταφοράς.»

9. Η παράγραφος 8α του άρθρου 15 του Ν. 3054/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«8α. Δεν επιτρέπεται η διακίνηση πετρελαιοειδών προϊόντων από κατόχους άδειας Εμπορίας, Λιανικής Εμπορίας και Διάθεσης Βιοκαυσίμων, με μεταφορικά μέσα, βυτιοφόρα (Φ.Ι.Χ. ή Φ.Δ.Χ.) ή πλωτά εφοδιαστικά (όπως δεξαμενόπλοια και σλέπια), ιδιόκτητα ή μισθωμένα, τα οποία δεν φέρουν:

αα) σε εμφανές σημείο, κατά περίπτωση, το εμπορικό σήμα του κατόχου άδειας Εμπορίας, άδειας Λιανικής Εμπορίας ή Συνεταιρισμού ή Κοινοπραξίας αυτών, ή άδειας Διάθεσης Βιοκαυσίμων, ή το εμπορικό σήμα του μεταφορέα με τον οποίο έχουν συνάψει σύμβαση μεταφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 5γ και 8, του άρθρου 7 παρ. 2 και του άρθρου 5Α παρ. 4 του νόμου αυτού, καθώς και των κατ΄ εξουσιοδότηση αυτών εκδοθεισών κανονιστικών πράξεων, και

ββ) ηλεκτρονικό σύστημα γεωγραφικού εντοπισμού (GPS). Η δαπάνη εγκατάστασης του συστήματος αυτού βαρύνει τον ιδιοκτήτη του μεταφορικού μέσου, ενώ σε περίπτωση χρηματοδοτικής μίσθωσης ή αγοράς με παρακράτηση κυριότητας, η δαπάνη βαρύνει τον μισθωτή ή τον αγοραστή του μεταφορικού μέσου, αντίστοιχα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και

Οικονομικών, καθώς και Ναυτιλίας και Αιγαίου όπου απαιτείται, καθορίζονται οι προδιαγραφές, η διαδικασία και οι όροι εγκατάστασης του ανωτέρω συστήματος, το ακριβές χρονοδιάγραμμα εφαρμογής, οι συγκεκριμένες κατηγορίες βυτιοφόρων (Φ.Ι.Χ. και Φ.Δ.Χ.) και πλωτών

εφοδιαστικών μέσων που υπάγονται στην ανωτέρω ρύθμιση, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι προδιαγραφές, η διαδικασία και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την υλοποίηση του συστήματος με το οποίο θα αντλούνται και θα αξιοποιούνται οι πληροφορίες από το ηλεκτρονικό σύστημα γεωγραφικού προσδιορισμού (GPS) των μεταφορικών μέσων.

β. Δεν επιτρέπεται η διακίνηση πετρελαιοειδών προϊόντων με βυτιοφόρα (Φ.Ι.Χ. ή Φ.Δ.Χ.), ιδιόκτητα ή μισθωμένα, τα οποία δεν φέρουν:

αα) πιστοποιητικό ADR του βυτιοφόρου και του οδηγού αυτού, σύμφωνα με τις διατάξεις της Υ.Α. 35043/2524/1.9.2010 (Β΄ 1385) όπως ισχύει, καθώς και

ββ) ηλεκτρονικά αναγνώσιμο σήμα ψηφιακής ταυτότητας του βυτιοφόρου και των ρυμουλκούμενων αυτού, εφόσον υπάρχουν. Η δαπάνη εγκατάστασης του σήματος αυτού βαρύνει τον ιδιοκτήτη του μεταφορικού μέσου, ενώ σε περίπτωση χρηματοδοτικής μίσθωσης ή αγοράς με παρακράτηση κυριότητας, η δαπάνη βαρύνει τον μισθωτή ή τον αγοραστή του μεταφορικού μέσου, αντίστοιχα. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται οι προδιαγραφές, η διαδικασία και οι όροι εγκατάστασης του ανωτέρω σήματος, το ακριβές χρονοδιάγραμμα εφαρμογής, οι συγκεκριμένες κατηγορίες βυτιοφόρων (Φ.Ι.Χ. και Φ.Δ.Χ.) που υπάγονται στην ανωτέρω ρύθμιση, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

γ. Στα μεταφορικά μέσα, βυτιοφόρα (Φ.Ι.Χ. ή Φ.Δ.Χ.) ή πλωτά εφοδιαστικά (όπως δεξαμενόπλοια και σλέπια), ιδιόκτητα ή μισθωμένα, των κατόχων άδειας Εμπορίας, Λιανικής Εμπορίας και Διάθεσης Βιοκαυσίμων, δύναται να εγκατασταθούν ηλεκτρονικά συστήματα διασφάλισης της ποσοτικής και ποιοτικής ακεραιότητας κατά τη διακίνηση προμετρημένων ποσοτήτων καυσίμου, μέσω σφράγισης των διαμερισμάτων, με δυνατότητα τηλεματικής μεταφοράς δεδομένων, σχετικών με την οποιαδήποτε παρέμβαση κατά τη διακίνηση. Η δαπάνη εγκατάστασης του συστήματος αυτού βαρύνει τον ιδιοκτήτη του μεταφορικού μέσου, ενώ σε περίπτωση χρηματοδοτικής μίσθωσης ή αγοράς με παρακράτηση κυριότητας, η δαπάνη βαρύνει τον μισθωτή ή τον αγοραστή του μεταφορικού μέσου, αντίστοιχα. Με κοινή

απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, καθώς και Ναυτιλίας και Αιγαίου όπου απαιτείται, καθορίζονται οι προδιαγραφές, η διαδικασία και οι όροι εγκατάστασης των ανωτέρω συστημάτων, το ακριβές χρονοδιάγραμμα εφαρμογής, οι συγκεκριμένες κατηγορίες βυτιοφόρων (Φ.Ι.Χ. και Φ.Δ.Χ.) που υπάγονται στην ανωτέρω ρύθμιση, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

δ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ρυθμίζονται τα σχετικά με τη χορήγηση αδειών κυκλοφορίας Φ.Ι.Χ. βυτιοφόρων αυτοκινήτων που δύναται να έχουν στη κατοχή τους οι εταιρείες που διαθέτουν άδεια Εμπορίας, Λιανικής Εμπορίας και Διάθεσης Βιοκαυσίμων και ιδίως: α) οι προϋποθέσεις χορήγησης αδειών κυκλοφορίας, β) οι όροι και οι περιορισμοί ασκήσεως των δικαιωμάτων που παρέχονται με τις άδειες κυκλοφορίας, γ) η διαδικασία έκδοσης των αδειών, δ) οι αρμόδιες για την έκδοση αρχές και τα υποβαλλόμενα ενώπιον τους δικαιολογητικά και ε) οι μεταβατικές ρυθμίσεις για της ήδη διαθέτουσες άδειες κυκλοφορίας εταιρείες.»

10. Η παράγραφος 11 του άρθρου 15 του Ν. 3054/2002 , που προστέθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 320 του Ν. 4072/2012 (Α΄ 86), αναριθμείται σε 12 και αντικαθίσταται ως εξής:

«12. Τα υγρά καύσιμα που διατίθενται στην κατανάλωση ή διακινούνται ή αποθηκεύονται εντός της Ελληνικής Επικράτειας, ιχνηθετούνται με μοριακής τεχνολογίας ιχνηθέτες. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται τα συγκεκριμένα είδη υγρών καυσίμων που υπάγονται στην ανωτέρω ρύθμιση και ρυθμίζονται τεχνικά ζητήματα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου ανά είδος καυσίμου, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

Υγρά καύσιμα που καταναλώθηκαν, διακινήθηκαν ή αποθηκεύτηκαν κατά τα ανωτέρω και δεν ανιχνεύεται η σήμανσή τους με μοριακής τεχνολογίας ιχνηθέτες, θεωρούνται παράνομα, έστω κι αν διαθέτουν σχετικά παραστατικά.»

11. Η παράγραφος 1 του άρθρου 16 του Ν. 3054/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όποιος χωρίς νόμιμη άδεια ή κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 15 παράγραφος 8α περίπτωση α΄ του νόμου αυτού διυλίζει, αποθηκεύει, εμπορεύεται, διακινεί, παραδίδει, προμηθεύει, εφοδιάζει, εμφιαλώνει ή πωλεί αργό πετρέλαιο ή πετρελαιοειδή ή άλλα ενεργειακά προϊόντα υπό την έννοια του παρόντος νόμου και με την επιφύλαξη των περί λαθρεμπορίας διατάξεων του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) ετών και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων (10.000) μέχρι πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ.»

Ι.4. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Ν.4001/2011

Ο Ν. 4001/2011 (Α΄ 179) τροποποιείται ως εξής:

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 14 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Σε περίπτωση που έργα, τα οποία εντάσσονται στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης, δεν υλοποιούνται για λόγους οφειλόμενους σε πταίσμα του αρμόδιου Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς, η ΡΑΕ ενεργεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 63Θ εφόσον πρόκειται για το ΕΣΦΑ ή το άρθρο 108 εφόσον πρόκειται για το Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.»

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 18 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Με απόφαση της ΡΑΕ, δύναται να ανατίθενται σε Ανεξάρτητο Διαχειριστή Συστήματος, κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 63Ι ή 111 του παρόντος νόμου, όλες ή συγκεκριμένες αρμοδιότητες του διαχειριστή του ΕΣΦΑ ή του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, όπως αυτές καθορίζονται με τα άρθρα 68 και 94 αντίστοιχα, σε περίπτωση διαρκούς παραβίασης εκ μέρους του αντίστοιχου Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς των υποχρεώσεων που υπέχει από την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, και, ιδίως, σε περίπτωση κατ΄ εξακολούθηση μεροληπτικής συμπεριφοράς προς όφελος της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης στην οποία ανήκουν».

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου 20 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η τοποθέτηση ή η απομάκρυνση του Υπευθύνου Συμμόρφωσης Ανεξάρτητων Διαχειριστών Μεταφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 63Η και 107, καθώς και οι όροι της σχετικής εντολής που αυτοί λαμβάνουν από το Εποπτικό Συμβούλιο του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς, υπόκεινται σε προηγούμενη έγκριση της ΡΑΕ.»

4. Το άρθρο 62 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 62

1. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, θα πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

(α) Το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα δεν δικαιούνται:

(αα) να ασκούν άμεσα ή έμμεσα Έλεγχο επί επιχείρησης που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου και συγχρόνως να ασκούν άμεσα ή έμμεσα Έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας ή σε Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας, ούτε

(ββ) να ασκούν άμεσα ή έμμεσα Έλεγχο επί Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας ή επί Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας και συγχρόνως να ασκούν άμεσα ή έμμεσα Έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε επιχείρηση που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή Φυσικού Αερίου.

(β) Το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα δεν δικαιούνται να διορίζουν μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή οργάνων με εκπροσωπευτική εξουσία σε Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή σε Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και να ασκούν άμεσα ή έμμεσα Έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε επιχείρηση που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και Φυσικού Αερίου και

(γ) Το ίδιο πρόσωπο δεν δικαιούται να είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή οργάνων με εκπροσωπευτική εξουσία τόσο σε επιχείρηση που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή Φυσικού Αερίου όσο και σε Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου.

2. Τα δικαιώματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α΄ και β΄, περιλαμβάνουν ειδικότερα:

(α) την εξουσία άσκησης δικαιωμάτων ψήφου, (β) την εξουσία διορισμού μελών του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση ή

(γ) την κατοχή πλειοψηφικού μεριδίου στο μετοχικό ή εταιρικό κεφάλαιο της επιχείρησης ή του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου.

3. Η υποχρέωση που ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 61 θεωρείται ότι πληρούται όταν δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις που έχουν στην κυριότητά τους Συστήματα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου έχουν συστήσει κοινοπραξία, η οποία ενεργεί ως Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου σε δύο ή περισσότερα κράτη - μέλη για τα εν λόγω Συστήματα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου. Ουδεμία άλλη επιχείρηση επιτρέπεται να συμμετέχει στην κοινοπραξία, εκτός εάν έχει εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 14 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ ως ανεξάρτητος διαχειριστής συστήματος ή αν έχει πιστοποιηθεί ως ανεξάρτητος διαχειριστής μεταφοράς για τους σκοπούς του Κεφαλαίου IV της ίδιας Οδηγίας.

4. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, εφόσον το πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 2, στοιχεία α΄, β΄ και γ΄, είναι το Ελληνικό Δημόσιο ή άλλος φορέας, οργανισμός ή κρατικός λειτουργός του Δημόσιου Τομέα, τότε δύο διαφορετικοί φορείς του Δημόσιου Τομέα που ασκούν Έλεγχο αφ΄ ενός στο διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή σε Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και αφ΄ ετέρου σε επιχείρηση που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή Φυσικού Αερίου δεν θεωρούνται ότι είναι το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα, εφόσον δεν βρίσκονται υπό τον έλεγχο του ίδιου τρίτου φορέα του Δημόσιου Τομέα.

5. Οι Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και το προσωπικό τους υπόκεινται στις υποχρεώσεις εχεμύθειας σύμφωνα με το άρθρο 66 του παρόντος ως προς τις εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες, οι οποίες περιέρχονται σε γνώση τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Οι εν λόγω πληροφορίες δεν διαβιβάζονται σε επιχειρήσεις που ασκούν οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή Φυσικού Αερίου.

6. Οι επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή Φυσικού Αερίου δεν δικαιούνται σε καμία περίπτωση να αποκτούν τον Έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα άμεσα ή έμμεσα επί διαχωρισμένων Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου της χώρας ή άλλων κρατών - μελών, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

7. Κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση που έχει στην κυριότητά της σύστημα μεταφοράς σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να παρεμποδίζεται να λάβει μέτρα για τη συμμόρφωσή της με τις διατάξεις του παρόντος.»

5. Μετά το άρθρο 63 προστίθενται άρθρα 63Α έως 63Ι, ως εξής:

«Άρθρο 63Α

Ειδικές διατάξεις για τον ΔΕΣΦΑ Α.Ε.

1. Ειδικώς όσον αφορά στον ΔΕΣΦΑ Α.Ε., ο οποίος συστάθηκε με το Π.Δ. 33/2007 (Α΄ 31) κατ΄ εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 7 του Ν. 3428/2005 (Α΄ 313), δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 62 και 63 για τους Διαχωρισμένους Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, εφόσον η ΔΕΠΑ Α.Ε. εξακολουθεί να συμμετέχει στο μετοχικό του κεφάλαιο. Στην περίπτωση αυτή στον ΔΕΣΦΑ Α.Ε. εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 63Β ως και 63Θ και η παράγραφος 4 του άρθρου 63Ι.

2. Η ΔΕΠΑ Α.Ε. δικαιούται ανά πάσα στιγμή να μεταβιβάσει τις μετοχές του ΔΕΣΦΑ Α.Ε. που της ανήκουν. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται και στον ΔΕΣΦΑ Α.Ε. οι διατάξεις των άρθρων 62 και 63.

Άρθρο 63Β

Πάγια στοιχεία, εξοπλισμός, προσωπικό και ταυτότητα του ΔΕΣΦΑ ΑΕ και σχέσεις του με τη ΔΕΠΑ ΑΕ

(Άρθρο 17 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ)

1. Ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ στελεχώνεται με όλο το ανθρώπινο δυναμικό και εξοπλίζεται με όλους τους τεχνικούς, υλικούς και οικονομικούς πόρους που είναι απαραίτητοι για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του στο πλαίσιο του παρόντος νόμου και για την άσκηση της δραστηριότητας της Μεταφοράς Φυσικού Αερίου. Ειδικότερα:

(α) Τα πάγια στοιχεία που είναι απαραίτητα για την άσκηση της δραστηριότητας της Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, συμπεριλαμβανομένου του Συστήματος Μεταφοράς, είναι ιδιοκτησία του, όπως ορίζεται με το άρθρο 7 του Ν. 3428/2005 (Α΄ 313).

(β) Το προσωπικό που είναι απαραίτητο για την άσκηση της δραστηριότητας της Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, συμπεριλαμβανομένης της άσκησης όλων των εταιρικών καθηκόντων, πέραν του προσωπικού που έχει ήδη μεταφερθεί

στον ΔΕΣΦΑ ΑΕ με το Π.Δ. 34/2007 (Α΄ 31) κατ΄ εξουσιοδότηση του άρθρου 7 του Ν. 3428/2005, προσλαμβάνεται αποκλειστικά από τον ΔΕΣΦΑ ΑΕ.

(γ) Η εκμίσθωση προσωπικού και η παροχή υπηρεσιών προς οποιοδήποτε και από οποιοδήποτε άλλο τμήμα ή κλάδο ή άλλη Συνδεδεμένη Επιχείρηση της ΔΕΠΑ ΑΕ απαγορεύεται. Ωστόσο, ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ δικαιούται να παρέχει υπηρεσίες στη ΔΕΠΑ ΑΕ, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

(αα) η παροχή των υπηρεσιών αυτών δεν οδηγεί σε διακρίσεις εις βάρος άλλων Χρηστών του ΕΣΦΑ,

(ββ) διατίθεται σε όλους τους Χρήστες υπό τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις,

(γγ) δεν περιορίζει, στρεβλώνει ή παρεμποδίζει τον ανταγωνισμό κατά την παραγωγή ή προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου, και

(δδ) οι όροι και οι προϋποθέσεις παροχής των εν λόγω υπηρεσιών έχουν προηγουμένως εγκριθεί από τη ΡΑΕ.

2. Με την επιφύλαξη των αποφάσεων του Εποπτικού Συμβουλίου δυνάμει του άρθρου 63Ε του παρόντος, οι κατάλληλοι οικονομικοί πόροι για μελλοντικά επενδυτικά σχέδια ή/και για την αντικατάσταση των υφιστάμενων πάγιων στοιχείων του ΕΣΦΑ παρέχονται στον ΔΕΣΦΑ ΑΕ σε εύθετο χρόνο από τη ΔΕΠΑ ΑΕ, κατόπιν σχετικού αιτήματός του.

3. Ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ απαγορεύεται:

(α) Να δημιουργεί σύγχυση με την ταυτότητα, τις ανακοινώσεις, τα σήματα και τις εγκαταστάσεις του, όσον αφορά την ιδιαίτερη ταυτότητα της ΔΕΠΑ ΑΕ ή οιουδήποτε μέρους της.

(β) Να μοιράζεται συστήματα πληροφορικής ή εξοπλισμό, χώρους και συστήματα ασφαλείας με οποιοδήποτε τμήμα της ΔΕΠΑ ΑΕ ή να συνεργάζεται με τους ίδιους συμβούλους ή εξωτερικούς εργολάβους για τα συστήματα πληροφορικής ή τον εξοπλισμό και τα συστήματα ασφαλείας του.

(γ) Να αναθέτει τον έλεγχο των λογαριασμών του σε ελεγκτή που ελέγχει τους λογαριασμούς της ΔΕΠΑ ΑΕ ή άλλου τμήματος ή κλάδου αυτής.

4. Είναι δυνατή η τροποποίηση της επωνυμίας του ΔΕΣΦΑ ΑΕ σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, εφόσον τούτο δεν συνεπάγεται παράβαση των διατάξεων της παραγράφου 3.

Άρθρο 63Γ

Μέτρα ανεξαρτησίας του ΔΕΣΦΑ ΑΕ

(Άρθρο 18 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ)

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 63Ε, 63Θ παράγραφοι 9 και 10 και 63Ι, ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα να λαμβάνει αποφάσεις που αφορούν στους πόρους που είναι αναγκαίοι για τη λειτουργία, τη συντήρηση και την ανάπτυξη του ΕΣΦΑ συμπεριλαμβανομένης της άντλησης κεφαλαίων στη χρηματαγορά, ιδίως μέσω δανεισμού και αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου του.

2. Ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ ενεργεί πάντα κατά τρόπο που να διασφαλίζει ότι διαθέτει τους πόρους που χρειάζεται για την ομαλή και αποτελεσματική διενέργεια της δραστηριότητας της Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και για την ανάπτυξη και διατήρηση αποτελεσματικού, ασφαλούς και οικονομικού ΕΣΦΑ.

3. Τυχόν θυγατρικές επιχειρήσεις της ΔΕΠΑ ΑΕ που εκτελούν δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας Φυσικού Αερίου, απαγορεύεται να αποκτήσουν άμεση ή έμμεση συμμετοχή στον ΔΕΣΦΑ ΑΕ. Ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ δεν έχει ούτε άμεση ούτε έμμεση συμμετοχή σε θυγατρικές επιχειρήσεις της ΔΕΠΑ ΑΕ που δραστηριοποιούνται στους τομείς της παραγωγής και της προμήθειας Φυσικού Αερίου ούτε λαμβάνει μερίσματα ή άλλο οικονομικό όφελος από τις επιχειρήσεις αυτές.

4. Η συνολική οργανωτική δομή και το καταστατικό του ΔΕΣΦΑ ΑΕ διασφαλίζουν την ουσιαστική ανεξαρτησία του σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο. Η ΔΕΠΑ ΑΕ απαγορεύεται να ορίζει άμεσα ή έμμεσα την ανταγωνιστική συμπεριφορά του ΔΕΣΦΑ ΑΕ σε σχέση με τις καθημερινές δραστηριότητές του και τη διαχείριση του ΕΣΦΑ, ή σε σχέση με τις δραστηριότητες που είναι απαραίτητες για την προετοιμασία του Προγράμματος Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ, το οποίο αναπτύσσεται σύμφωνα με το άρθρο 63Θ του παρόντος.

5. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του σύμφωνα με τους όρους του παρόντος νόμου και σύμφωνα με τα άρθρα 13 παράγραφος 1, 14 παράγραφος 1 στοιχείο (α), 16 παράγραφοι 2, 3 και 5, 18 παράγραφος 6 και 21 παράγραφος 1 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 715/2009, ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ δεν προβαίνει σε διακρίσεις κατά προσώπων ή φορέων και δεν περιορίζει, στρεβλώνει ή παρεμποδίζει τον ανταγωνισμό στον τομέα της παραγωγής ή προμήθειας Φυσικού Αερίου.

6. Όλες οι εμπορικές και οικονομικές σχέσεις μεταξύ των μερών της ΔΕΠΑ ΑΕ και του ΔΕΣΦΑ ΑΕ, συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης δανείων προς τη ΔΕΠΑ ΑΕ, θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τις συνθήκες της αγοράς. Ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ υποχρεούται να διατηρεί λεπτομερή αρχεία των εν λόγω εμπορικών και οικονομικών σχέσεων και να τα θέτει στη διάθεση της ΡΑΕ κατόπιν αιτήσεώς της.

7. Ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ υποβάλλει προς έγκριση στη ΡΑΕ όλες τις εμπορικές και οικονομικές συμφωνίες με τη ΔΕΠΑ ΑΕ, οι οποίες θεωρούνται ως εγκριθείσες σιωπηρώς, αν η ΡΑΕ δεν φέρει αντιρρήσεις εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την υποβολή των συμφωνιών προς έγκριση.

8. Ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ ενημερώνει τη ΡΑΕ για τους οικονομικούς πόρους που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος και είναι διαθέσιμοι για μελλοντικά επενδυτικά σχέδια ή/και για την αντικατάσταση των παρόντων παγίων στοιχείων του ΕΣΦΑ.

9. Η ΔΕΠΑ ΑΕ απαγορεύεται:

(α) να προβαίνει σε πράξεις που παρεμποδίζουν ή επηρεάζουν τον ΔΕΣΦΑ ΑΕ κατά τη συμμόρφωσή του προς τις υποχρεώσεις που αυτός υπέχει σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο,

(β) να απαιτεί από τον ΔΕΣΦΑ ΑΕ να ζητά έγκριση της ΔΕΠΑ ΑΕ για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών.

10. Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης των μετόχων σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να συνεπάγονται την κοινοποίηση εκ μέρους του ΔΕΣΦΑ ΑΕ εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών στη ΔΕΠΑ ΑΕ. Αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης ή του Εποπτικού Συμβουλίου ή του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΕΣΦΑ ΑΕ, οι οποίες έρχονται σε αντίθεση με τις ρυθμίσεις του παρόντος κεφαλαίου, είναι αυτοδικαίως άκυρες. Η προβολή της ακυρότητας δεν υπόκειται σε προθεσμία, κατά παρέκκλιση των ρυθμίσεων του άρθρου 35β του κ.ν. 2190/1920. Η ακυρότητα μπορεί να προβληθεί από κάθε μέτοχο ή τρίτο που έχει έννομο συμφέρον, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35β του κ.ν. 2190/1920 .

Άρθρο 63Δ

Ανεξαρτησία του προσωπικού και διοίκηση του ΔΕΣΦΑ ΑΕ

(Άρθρο 19 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ)

1. Οι αποφάσεις σχετικά με το διορισμό, την ανανέωση και τους όρους εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής και της διάρκειας της περιόδου απασχόλησης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΕΣΦΑ ΑΕ, λαμβάνονται από το Εποπτικό Συμβούλιο του ΔΕΣΦΑ ΑΕ που διορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 67 του παρόντος και καθίστανται δεσμευτικές, σύμφωνα με τους όρους της παραγράφου 2.

2. Η ταυτότητα και οι όροι που διέπουν τη διάρκεια, την ανανέωση και τη λήξη της θητείας των προσώπων που διορίζονται από το Εποπτικό Συμβούλιο ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΕΣΦΑ ΑΕ, και οι λόγοι κάθε προτεινόμενης απόφασης λήξης της περιόδου απασχόλησης, κοινοποιούνται στη ΡΑΕ. Οι όροι αυτοί καθίστανται δεσμευτικοί μόνον εάν, εντός τριών (3) εβδομάδων από την κοινοποίησή τους, η ΡΑΕ δεν εγείρει αντιρρήσεις. Η ΡΑΕ μπορεί να εγείρει αντιρρήσεις ως προς τις αποφάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου:

(α) εφόσον προκύψουν αμφιβολίες αναφορικά με την επαγγελματική ανεξαρτησία του προτεινόμενου προσώπου, ή/και

(β) στην περίπτωση πρόωρης λήξης περιόδου απασχόλησης, εάν υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με την αιτιολόγηση της πρόωρης λήξης.

3. Τα μισά πλέον ενός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΕΣΦΑ ΑΕ ή άλλου συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές αρμοδιότητες και, σε κάθε περίπτωση όλα τα πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση ή λαμβάνουν αποφάσεις καθημερινής διαχείρισης του ΕΣΦΑ και όσοι αναφέρονται απευθείας στα πρόσωπα αυτά για ζητήματα που αφορούν στη λειτουργία, τη συντήρηση ή την ανάπτυξη του ΕΣΦΑ, δεν πρέπει να κατέχουν επαγγελματική θέση ή ευθύνη, συμφέρον ή επιχειρηματική σχέση, άμεσα ή έμμεσα, η οποία να συνδέεται με τη ΔΕΠΑ ΑΕ ή με οποιοδήποτε άλλο τμήμα ή κλάδο ή άλλη Συνδεδεμένη Επιχείρησή της, πέραν του ΔΕΣΦΑ ΑΕ, ούτε με τους μετόχους που ασκούν τον Έλεγχο της ΔΕΠΑ ΑΕ, με εξαίρεση τους υπόλοιπους φορείς, οργανισμούς ή κρατικούς λειτουργούς του Ελληνικού Δημοσίου, για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών πριν από το διορισμό τους. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΕΣΦΑ

ΑΕ ή άλλου συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές αρμοδιότητες που δεν υπόκεινται στον περιορισμό του προηγούμενου εδαφίου δεν πρέπει να έχουν ασκήσει δραστηριότητα διαχείρισης ή άλλη σχετική δραστηριότητα στη ΔΕΠΑ ΑΕ για περίοδο τουλάχιστον έξι (6) μηνών πριν από το διορισμό τους.

4. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές αρμοδιότητες, καθώς και το προσωπικό του ΔΕΣΦΑ ΑΕ δεν πρέπει να έχουν άλλη επαγγελματική θέση ή ευθύνη, συμφέρον ή επιχειρηματική σχέση, άμεσα ή έμμεσα, που να συνδέεται με οποιοδήποτε άλλο τμήμα ή κλάδο της ΔΕΠΑ ΑΕ ή με άλλη Συνδεδεμένη Επιχείρησή ή με τους μετόχους που ασκούν τον Έλεγχό της. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές αρμοδιότητες και το προσωπικό του ΔΕΣΦΑ ΑΕ απαγορεύεται να κατέχουν εταιρικά μερίδια ή μετοχές ή άλλες κινητές αξίες στη ΔΕΠΑ ΑΕ ή σε οποιοδήποτε άλλο τμήμα ή κλάδο της κι εν γένει να κατέχουν άμεσα ή έμμεσα συμμετοχή ή δικαιώματα ψήφου στο μετοχικό ή εταιρικό κεφάλαιο των επιχειρήσεων αυτών. Στην απαγόρευση του αμέσως προηγούμενου εδαφίου δεν εμπίπτει η έμμεση κατοχή τέτοιων εταιρικών μεριδίων ή κινητών αξιών μέσω κατοχής μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3283/2004 (Α΄ 210) ή μέσω συμμετοχής σε άλλα σύνθετα επενδυτικά προϊόντα για ιδιώτες επενδυτές, όπως οι δομημένες τραπεζικές προθεσμιακές καταθέσεις ή οι ασφαλίσεις ζωής συνδεδεμένες με επενδύσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13γ παράγραφος Α του Ν.Δ. 400/1970 (Α΄ 10), όπως ισχύει, ή μέσω συμμετοχής σε ομαδικά προγράμματα ιδιωτικής ασφάλισης του κλάδου VIII του Ν.Δ. 400/1970, ή σε ασφαλιστικούς φορείς εποπτευόμενους από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

5. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές αρμοδιότητες, καθώς και το προσωπικό του ΔΕΣΦΑ ΑΕ δεν πρέπει να έχουν κανένα συμφέρον ούτε να λαμβάνουν οικονομικό όφελος, άμεσα ή έμμεσα, που να συνδέεται με οποιοδήποτε τμήμα ή κλάδο ή άλλη Συνδεδεμένη Επιχείρηση της ΔΕΠΑ ΑΕ. Η αμοιβή τους δεν εξαρτάται από τις δραστηριότητες ή τα αποτελέσματα της ΔΕΠΑ ΑΕ πέραν των δραστηριοτήτων ή των αποτελεσμάτων του ΔΕΣΦΑ ΑΕ. Δεν συνιστά παράνομο οικονομικό όφελος για τους σκοπούς του παρόντος η έμμεση κατοχή εταιρικών μεριδίων ή κινητών αξιών κατά την έννοια του τελευταίου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου 4.

6. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΕΣΦΑ ΑΕ ή άλλου συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές αρμοδιότητες δύνανται να καταγγείλουν στη ΡΑΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 34 του παρόντος, την πρόωρη λήξη της απασχόλησής τους, ώστε η ΡΑΕ να ενεργήσει σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος.

7. Μετά τη λήξη της περιόδου απασχόλησής τους στον ΔΕΣΦΑ ΑΕ, τα μέλη του Διοικητικού του Συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές

αρμοδιότητες υποχρεούνται να μην έχουν επαγγελματική θέση ή ευθύνη, συμφέρον ή επιχειρηματική σχέση που να συνδέεται με οποιοδήποτε τμήμα ή κλάδο ή άλλη Συνδεδεμένη Επιχείρηση της ΔΕΠΑ ΑΕ ή με τους μετόχους που ασκούν τον Έλεγχό της για διάστημα τεσσάρων (4) ετών. Ομοίως απαγορεύεται στη ΔΕΠΑ ΑΕ να απασχολεί μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές αρμοδιότητες του ΔΕΣΦΑ ΑΕ σε οποιαδήποτε επαγγελματική θέση ή ευθύνη ή επιχειρηματική σχέση που να συνδέεται με οποιοδήποτε τμήμα ή κλάδο ή άλλη Συνδεδεμένη Επιχείρηση της ΔΕΠΑ ΑΕ ή με τους μετόχους που ασκούν τον Έλεγχό της για διάστημα τεσσάρων (4) ετών από τη λήξη της απασχόλησής τους.

8. Οι παράγραφοι 4 έως και 7 εφαρμόζονται σε όλα τα διευθυντικά στελέχη ή/και τα πρόσωπα που ασκούν διοίκηση ή λαμβάνουν αποφάσεις καθημερινής διαχείρισης του ΕΣΦΑ και όσους αναφέρονται απευθείας στα πρόσωπα αυτά για ζητήματα που αφορούν στη λειτουργία, τη συντήρηση ή την ανάπτυξη του ΕΣΦΑ.

9. Στους παραβάτες των διατάξεων των παραγράφων 3 έως 8 του παρόντος επιβάλλεται με απόφαση της ΡΑΕ πρόστιμο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 36 του παρόντος.

Άρθρο 63Ε

Σύνθεση και αρμοδιότητες του Εποπτικού Συμβουλίου του ΔΕΣΦΑ ΑΕ

(Άρθρο 20 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ)

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 72 και κατά παρέκκλιση των διατάξεων του κ.ν. 2190/1920, το Εποπτικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για τη λήψη των αποφάσεων που μπορεί να έχουν σημαντική επίπτωση στην αξία των πάγιων στοιχείων των μετόχων του ΔΕΣΦΑ ΑΕ, ειδικότερα των αποφάσεων σχετικά με την έγκριση των ετησίων και μακροπρόθεσμων σχεδίων χρηματοδότησης, τις δανειακές υποχρεώσεις του ΔΕΣΦΑ ΑΕ και το ύψος των μερισμάτων που διανέμονται στους μετόχους του. Από τις αποφάσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Εποπτικού Συμβουλίου εξαιρούνται όσες σχετίζονται με τις καθημερινές δραστηριότητες του ΕΣΦΑ, με τη διαχείριση του ΕΣΦΑ και με τις δραστηριότητες που είναι απαραίτητες για την κατάρτιση του Προγράμματος Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ, το οποίο αναπτύσσεται σύμφωνα με το άρθρο 71 του παρόντος.

2. Το Εποπτικό Συμβούλιο αποτελείται από επτά (7) μέλη τα οποία διαθέτουν εξειδικευμένη εμπειρία στον τομέα της ενέργειας. Η σύνθεση των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου έχει ως εξής:

(α) τέσσερα (4) μέλη διορίζονται από τη Γενική Συνέλευση του ΔΕΣΦΑ ΑΕ,

(β) δύο (2) μέλη διορίζονται από το Ελληνικό Δημόσιο, και

(γ) ένα (1) μέλος διορίζεται από το πλέον αντιπροσωπευτικό συνδικαλιστικό όργανο του προσωπικού του ΔΕΣΦΑ ΑΕ.

Ο κατά τα ανωτέρω διορισμός των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου τελεί υπό την έγκριση της ΡΑΕ, η οποία τεκμαίρεται ότι έχει παρασχεθεί σιωπηρά, εφόσον η ΡΑΕ δεν προβάλει αντιρρήσεις εντός της προθεσμίας της παραγράφου 3 του παρόντος.

3. Η ταυτότητα και οι όροι που διέπουν τη θητεία, τη διάρκεια και τη λήξη της περιόδου απασχόλησης ή ανανέωσης, και οι λόγοι κάθε προτεινόμενης απόφασης τερματισμού της περιόδου απασχόλησης των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου, κοινοποιούνται στη ΡΑΕ εντός δέκα (10) ημερών από το διορισμό, την ανανέωση ή τον τερματισμό της απασχόλησης των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου, με επιμέλεια των προσώπων που έχουν δικαίωμα διορισμού ή του ΔΕΣΦΑ ΑΕ. Η ΡΑΕ δύναται να προβάλει αιτιολογημένες αντιρρήσεις εντός τριών (3) εβδομάδων από την κοινοποίηση των προτεινόμενων μελών, εφόσον δεν πληρούνται τα κριτήρια της επόμενης παραγράφου 4.

4. Η σύνθεση του Εποπτικού Συμβουλίου θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να εξασφαλίζει ότι τουλάχιστον τέσσερα (4) εκ των επτά (7) μελών του Εποπτικού Συμβουλίου:

(α) δεν κατείχαν καμία επαγγελματική θέση ή ευθύνη, συμφέρον ή επιχειρηματική σχέση, άμεσα ή έμμεσα, που να συνδέεται με τη ΔΕΠΑ ΑΕ ή με οποιοδήποτε άλλο τμήμα ή κλάδο ή άλλη Συνδεδεμένη Επιχείρησή της, πέραν του ΔΕΣΦΑ ΑΕ, ή με τους μετόχους που ασκούν τον Έλεγχό της, με εξαίρεση τους υπόλοιπους φορείς του Ελληνικού Δημοσίου, για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών πριν από το διορισμό τους, και

(β) συμμορφώνονται με τις διατάξεις των παραγράφων 4 ως 7 του άρθρου 63Δ του παρόντος.

5. Η απόφαση για την πρόωρη λήξη της απασχόλησης οποιουδήποτε μέλους του Εποπτικού Συμβουλίου κοινοποιείται στη ΡΑΕ και εγκρίνεται μόνον εάν,

εντός τριών (3) εβδομάδων από την ως άνω κοινοποίηση, η ΡΑΕ δεν έχει εγείρει αντιρρήσεις βάσει αμφιβολιών ως προς την αιτιολόγηση της πρόωρης λήξης της απασχόλησης του μέλους.

6. Ο διορισμός με τα στοιχεία ταυτότητας των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου και η για οποιονδήποτε λόγο παύση τους υπόκεινται στις διατυπώσεις δημοσιότητας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7β του κ.ν. 2190/1920 , όπως κάθε φορά ισχύει.

7. Οι διατάξεις του άρθρου 23α του κ.ν. 2190/1920 εφαρμόζονται κατ΄ αναλογία και για τα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου.

8. Με απόφαση της ΡΑΕ είναι δυνατόν να εξειδικεύονται οι λεπτομέρειες της διαδικασίας κοινοποίησης των προτεινόμενων μελών του Εποπτικού Συμβουλίου και τα κριτήρια αξιολόγησης της πλήρωσης των προϋποθέσεων του παρόντος ως προς τη νόμιμη σύνθεση των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου.

Άρθρο 63ΣΤ

Συνεδρίαση και λήψη αποφάσεων του Εποπτικού Συμβουλίου

1. Το Εποπτικό Συμβούλιο συγκροτείται σε σώμα εντός τριών (3) ημερών από το διορισμό των μελών του σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63Ε και εκλέγει μεταξύ των μελών του τον Πρόεδρό του. Το Εποπτικό Συμβούλιο υποχρεούται να συνεδριάζει στην έδρα του ΔΕΣΦΑ ΑΕ τουλάχιστον μία (1) φορά ανά εταιρική χρήση και εκτάκτως όποτε απαιτείται από τις εταιρικές ανάγκες, μετά από πρόσκληση που γνωστοποιείται με επιμέλεια του Προέδρου του στα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου και τον Υπεύθυνο Συμμόρφωσης τουλάχιστον επτά (7) εργάσιμες ημέρες πριν από την τακτική ή έκτακτη συνεδρίαση. Η πρόσκληση θα πρέπει να αναγράφει με σαφήνεια τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Στην πρόσκληση επισυνάπτεται έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΕΣΦΑ ΑΕ που παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες για τις υποθέσεις της εταιρείας, στο μέτρο που αυτές είναι χρήσιμες για την πραγματική εκτίμηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Κατά τη συνεδρίαση του Εποπτικού Συμβουλίου παρίσταται χωρίς δικαίωμα ψήφου ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 63Η του παρόντος.

2. Το Εποπτικό Συμβούλιο δύνανται να συγκαλέσουν και δύο (2) εκ των μελών του ή ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης με πρόσκληση που κοινοποιείται τουλάχιστον επτά (7) εργάσιμες ημέρες πριν από την τακτική ή έκτακτη

συνεδρίαση στα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου και τον Υπεύθυνο Συμμόρφωσης, εφόσον δεν είναι αυτός που συγκαλεί τη συνεδρίαση. Η πρόσκληση θα πρέπει να αναγράφει με σαφήνεια τα θέματα της ημερήσιας διάταξης και κοινοποιείται εντός της ως άνω προθεσμίας στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΔΕΣΦΑ ΑΕ και στη ΡΑΕ. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να κοινοποιήσει στα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου και τον Υπεύθυνο Συμμόρφωσης την αναφερόμενη στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του παρόντος έκθεση εντός προθεσμίας τριών (3) ημερών από την ως άνω κοινοποίηση της πρόσκλησης. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για σπουδαίο λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα πρακτικά.

3. Με αίτηση τουλάχιστον δύο (2) εκ των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου που κοινοποιείται στα υπόλοιπα μέλη του, τον Υπεύθυνο Συμμόρφωσης και το Διοικητικό Συμβούλιο του ΔΕΣΦΑ ΑΕ τουλάχιστον δύο (2) εργάσιμες ημέρες πριν από την προγραμματισθείσα σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος συνεδρίαση, αναβάλλεται μια μόνο φορά η λήψη αποφάσεων από το Εποπτικό Συμβούλιο για όλα ή ορισμένα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Η αίτηση θα πρέπει να ορίζει την ημέρα συνέχισης της συνεδρίασης των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου, η οποία όμως δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από επτά (7) ημέρες από τη χρονολογία της αναβολής. Η μετά από αναβολή συνέλευση των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου αποτελεί συνέχιση της προηγούμενης.

4. Σε κάθε περίπτωση, το Εποπτικό Συμβούλιο συνεδριάζει έγκυρα και χωρίς την τήρηση των ως άνω διατυπώσεων, εφόσον παρίστανται όλα τα μέλη του και ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης και κανείς δεν αντιλέγει στη λήψη αποφάσεων.

5. Το Εποπτικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται τουλάχιστον τέσσερα (4) εκ των μελών του. Οι αποφάσεις του Εποπτικού Συμβουλίου λαμβάνονται έγκυρα με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων μελών. Κάθε μέλος δύναται να αντιπροσωπεύσει έγκυρα μόνο ένα άλλο μέλος. Η αντιπροσώπευση αποδεικνύεται μόνο με έγγραφο που έχει τη θεωρημένη υπογραφή του αντιπροσωπευόμενου μέλους και το οποίο επισυνάπτεται στο ειδικό βιβλίο που τηρείται σύμφωνα με την αμέσως επόμενη παράγραφο. Η αντιπροσώπευση δεν δύναται να ανατεθεί σε πρόσωπα άλλα εκτός των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου.

6. Οι συζητήσεις και αποφάσεις του Εποπτικού Συμβουλίου καταχωρούνται περιληπτικά σε ειδικό βιβλίο που μπορεί να τηρείται και κατά το

μηχανογραφικό σύστημα. Στο βιβλίο αυτό καταχωρείται επίσης κατάλογος των παραστάντων ή αντιπροσωπευθέντων, κατά τη συνεδρίαση, μελών του Εποπτικού Συμβουλίου. Τα πρακτικά υπογράφονται από τα μέλη που παραστάθηκαν κατά τη συνεδρίαση και τον Υπεύθυνο Συμμόρφωσης, εφόσον έχει παραστεί κατά τη συνεδρίαση. Αντίγραφα των πρακτικών εκδίδονται επισήμως από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΕΣΦΑ ΑΕ ή άλλο πρόσωπο που ορίζεται προς τούτο από το καταστατικό, χωρίς να απαιτείται άλλη επικύρωσή τους. Ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ υποχρεούται να χορηγεί στους μετόχους του αντίγραφα των πρακτικών του Εποπτικού Συμβουλίου.

7. Η κατάρτιση και υπογραφή πρακτικού από όλα τα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου ή τους αντιπροσώπους τους και τον Υπεύθυνο Συμμόρφωσης, εφόσον η παρουσία του κατά τη συνεδρίαση του Εποπτικού Συμβουλίου απαιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 63Η του παρόντος, ισοδυναμεί με απόφαση του Εποπτικού Συμβουλίου, ακόμη και αν δεν έχει προηγηθεί συνεδρίαση.

8. Οι αποφάσεις του Εποπτικού Συμβουλίου κοινοποιούνται εντός πέντε (5) ημερών από τη λήψη τους στη ΡΑΕ. Αποφάσεις του Εποπτικού Συμβουλίου που υπάγονται στις πράξεις και τα στοιχεία που υποβάλλονται σε δημοσιότητα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7α του κ.ν. 2190/1920, όπως κάθε φορά ισχύει, καταχωρούνται στο μητρώο ανωνύμων εταιρειών της αρμόδιας αρχής και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7β του κ.ν. 2190/1920.

9. Οι διατάξεις των παραγράφων 4 και 7 του παρόντος εφαρμόζονται κατ΄ αναλογία και για τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των Γενικών Συνελεύσεων του ΔΕΣΦΑ ΑΕ, εφόσον η συμμετοχή του Υπευθύνου Συμμόρφωσης σε αυτές είναι υποχρεωτική, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 63Η του παρόντος.

10. Το καταστατικό δύναται να ορίζει και συντομότερες προθεσμίες σύγκλησης του Εποπτικού Συμβουλίου, καθώς και τη δυνατότητά σύγκλησής του από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΕΣΦΑ ΑΕ ή/και από μετόχους εκπροσωπούντες το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου του ΔΕΣΦΑ ΑΕ.

Άρθρο 63Ζ

Ακυρωσία και ακυρότητα των αποφάσεων του Εποπτικού Συμβουλίου

1. Οι διατάξεις του δεύτερου και του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 3 και των παραγράφων 5 έως 11 του άρθρου 35α, καθώς και των άρθρων 35β και 35γ του κ.ν. 2190/1920, όπως κάθε φορά ισχύει, ισχύουν κατ΄ αναλογική εφαρμογή για τις αποφάσεις του Εποπτικού Συμβουλίου του ΔΕΣΦΑ ΑΕ.

Άρθρο 63Η

Πρόγραμμα συμμόρφωσης και Υπεύθυνος Συμμόρφωσης

(Άρθρο 21 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ)

1. Ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ υποχρεούται να καταρτίσει και να θέσει σε εφαρμογή πρόγραμμα συμμόρφωσης στο οποίο αναφέρονται τα μέτρα που λαμβάνονται προκειμένου να αποκλείεται η διακριτική συμπεριφορά και να διασφαλίζεται η κατάλληλη παρακολούθηση της συμμόρφωσής του προς το εν λόγω πρόγραμμα. Στο πρόγραμμα συμμόρφωσης καθορίζονται οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις των εργαζομένων του ΔΕΣΦΑ ΑΕ για την επίτευξη των εν λόγω στόχων. Το πρόγραμμα αυτό υπόκειται στην έγκριση της ΡΑΕ, η οποία τεκμαίρεται ότι έχει παρασχεθεί σιωπηρά, εφόσον η ΡΑΕ δεν φέρει αντιρρήσεις εντός τριών (3) εβδομάδων από την υποβολή του προγράμματος προς έγκριση. Το εγκεκριμένο πρόγραμμα συμμόρφωσης αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΔΕΣΦΑ ΑΕ εντός πέντε (5) ημερών από την έγκρισή του. Υπό την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της ΡΑΕ, όπως αυτές προσδιορίζονται με το άρθρο 20 του παρόντος, η συμμόρφωση προς το πρόγραμμα υπόκειται στον ανεξάρτητο έλεγχο του Υπεύθυνου Συμμόρφωσης.

2. Ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης διορίζεται από το Εποπτικό Συμβούλιο, με την επιφύλαξη της έγκρισης της ΡΑΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20 του παρόντος. Ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης μπορεί να είναι και νομικό πρόσωπο, οπότε υποχρεούται να ορίσει ένα φυσικό πρόσωπο για την άσκηση των εξουσιών του νομικού προσώπου ως Υπευθύνου Συμμόρφωσης. Οι παράγραφοι 2 ως 7 του άρθρου 63Δ του παρόντος εφαρμόζονται αναλογικά και για τον Υπεύθυνο Συμμόρφωσης.

3. Ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης είναι αρμόδιος για:

(α) την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προγράμματος συμμόρφωσης,

(β) την εκπόνηση ετήσιας έκθεσης στην οποία καθορίζονται τα μέτρα που λαμβάνονται για την εκτέλεση του προγράμματος συμμόρφωσης και την υποβολή της στη ΡΑΕ,

(γ) την υποβολή έκθεσης στο Εποπτικό Συμβούλιο και την έκδοση συστάσεων σχετικά με το πρόγραμμα συμμόρφωσης και την εκτέλεσή του,

(δ) την κοινοποίηση προς τη ΡΑΕ κάθε ουσιαστικής παράβασης ως προς την εφαρμογή του προγράμματος συμμόρφωσης, και

(ε) την υποβολή έκθεσης στη ΡΑΕ για όλες τις εμπορικές και οικονομικές σχέσεις μεταξύ της ΔΕΠΑ ΑΕ και του ΔΕΣΦΑ ΑΕ.

4. Ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης υποβάλλει στη ΡΑΕ τις αποφάσεις που προτείνονται σχετικά με το επενδυτικό πρόγραμμα ή με μεμονωμένες επενδύσεις στο ΕΣΦΑ. Καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή είναι η ημερομηνία υποβολής του προγράμματος από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΔΕΣΦΑ ΑΕ στο Εποπτικό Συμβούλιο.

5. Εάν η ΔΕΠΑ ΑΕ στη γενική συνέλευση ή με την ψηφοφορία των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου που έχει διορίσει εμποδίζει τη λήψη απόφασης με συνέπεια να παρεμποδίζονται ή να καθυστερούν οι επενδύσεις που βάσει του Προγράμματος Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ επρόκειτο να εκτελεστούν στα επόμενα τρία (3) χρόνια, ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης υποχρεούται να το αναφέρει στη ΡΑΕ, η οποία στη συνέχεια ενεργεί σύμφωνα με την παράγραφο 9 του άρθρου 63Θ του παρόντος.

6. Οι όροι που διέπουν την εντολή ή οι όροι απασχόλησης του Υπευθύνου Συμμόρφωσης, περιλαμβανομένης και της διάρκειας της εντολής του, υπόκεινται στην προηγούμενη έγκριση της ΡΑΕ. Σε κάθε περίπτωση, οι ως άνω όροι εξασφαλίζουν την ανεξαρτησία του Υπευθύνου Συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένης της παροχής όλων των πόρων που απαιτούνται για την εκπλήρωση των καθηκόντων του. Κατά τη διάρκεια της εντολής του, ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης δεν επιτρέπεται να κατέχει άλλη επαγγελματική θέση, ευθύνη ή συμφέρον, άμεσα ή έμμεσα, στη ΔΕΠΑ ΑΕ ή σε οποιονδήποτε κλάδο ή τμήμα της ή άλλη Συνδεδεμένη Επιχείρησή της ή στους ελέγχοντες μετόχους της.

7. Ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης υποβάλλει τακτικά έκθεση, είτε προφορικώς είτε γραπτώς, προς τη ΡΑΕ και έχει το δικαίωμα να υποβάλει τακτικά έκθεση, είτε προφορικώς είτε γραπτώς, στο Εποπτικό Συμβούλιο του ΔΕΣΦΑ ΑΕ. Σε κάθε περίπτωση, ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης υποβάλλει εγγράφως στη ΡΑΕ μέχρι και την 31η Μαρτίου εκάστου έτους, ετήσια έκθεση στην οποία περιγράφονται τα μέτρα που έχουν ληφθεί σχετικά με την τήρηση του προγράμματος συμμόρφωσης, η οποία δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του

ΔΕΣΦΑ ΑΕ εντός πέντε (5) ημερών από την υποβολή της στη ΡΑΕ. Με βάση τις εκθέσεις του Υπευθύνου Συμμόρφωσης, η ΡΑΕ αξιολογεί κάθε έτος την ανεξαρτησία του ΔΕΣΦΑ ΑΕ και μπορεί με απόφασή της να επιβάλει την τροποποίηση του προγράμματος συμμόρφωσης, ώστε να διασφαλίζεται η ανεξαρτησία και η αμεροληψία του ΔΕΣΦΑ ΑΕ, υποδεικνύοντας για το σκοπό αυτόν τα κατάλληλα μέτρα. Ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ υποχρεούται να συμμορφωθεί με τις υποδείξεις της ΡΑΕ και να υποβάλει προς έγκριση, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1, νέο πρόγραμμα συμμόρφωσης εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης της ΡΑΕ. Η ΡΑΕ δημοσιεύει στην ιστοσελίδα της έκθεση αξιολόγησης του προγράμματος συμμόρφωσης του ΔΕΣΦΑ ΑΕ μέχρι και την 30ή Απριλίου έκαστου έτους.

8. Ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης μπορεί να συμμετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου σε όλες τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, του Εποπτικού Συμβουλίου και της γενικής συνέλευσης του ΔΕΣΦΑ ΑΕ. Σε κάθε περίπτωση, ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης υποχρεούται να συμμετέχει σε όλες τις συνεδριάσεις που εξετάζουν τα ακόλουθα θέματα:

(α) τους όρους πρόσβασης στο ΕΣΦΑ, όπως καθορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) 715/2009, ειδικότερα όσον αφορά στα τιμολόγια, τις υπηρεσίες πρόσβασης τρίτων, την κατανομή δυναμικού και τη διαχείριση της συμφόρησης, τη διαφάνεια, την εξισορρόπηση και τις δευτερογενείς αγορές,

(β) έργα που αναλαμβάνονται για τη λειτουργία, τη συντήρηση και την ανάπτυξη του ΕΣΦΑ, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων διασύνδεσης και σύνδεσης για το ΕΣΦΑ και των επενδύσεων σε νέες συνδέσεις μεταφοράς, στην επέκταση του δυναμικού και στη βελτιστοποίηση του υπάρχοντος δυναμικού για το ΕΣΦΑ,

(γ) αγορές ή πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου απαραίτητες για τη λειτουργία του ΕΣΦΑ.

Η μη συμμετοχή του Υπευθύνου Συμμόρφωσης στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, του Εποπτικού Συμβουλίου και της γενικής συνέλευσης του ΔΕΣΦΑ ΑΕ δεν συνεπάγεται ακυρότητα των σχετικών αποφάσεων παρά μόνον εάν δεν έχει λάβει χώρα η νομότυπη και εμπρόθεσμη κλήση του Υπευθύνου Συμμόρφωσης.

9. Ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης παρακολουθεί τη συμμόρφωση του ΔΕΣΦΑ ΑΕ με το άρθρο 66 του παρόντος.

10. Ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης έχει πρόσβαση σε όλα τα σχετικά δεδομένα και στα γραφεία του ΔΕΣΦΑ ΑΕ, καθώς και σε όλα τα πληροφοριακά στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση των καθηκόντων του, χωρίς προηγούμενη αναγγελία.

11. Μετά από προηγούμενη έγκριση της ΡΑΕ, το Εποπτικό Συμβούλιο μπορεί να παύσει τον Υπεύθυνο Συμμόρφωσης. Η ΡΑΕ με απόφασή της παύει τον Υπεύθυνο Συμμόρφωσης για λόγους έλλειψης ανεξαρτησίας ή επαγγελματικής επάρκειας.

12. Σε περίπτωση παρακώλυσης της δυνατότητας πρόσβασης του Υπευθύνου Συμμόρφωσης στα αρχεία και τις εγκαταστάσεις του ΔΕΣΦΑ ΑΕ, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους από 20.000 ευρώ ως 100.000 ευρώ, χωρίς να αποκλείεται και η επιβολή άλλων διοικητικών κυρώσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 36 του παρόντος.

13. Η ΡΑΕ με απόφασή της μπορεί να παρέχει κατευθυντήριες γραμμές ως προς την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος.

Άρθρο 63Θ

Ανάπτυξη του ΕΣΦΑ και εξουσία λήψης αποφάσεων για επενδύσεις

(Άρθρο 22 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ)

1. Κάθε έτος, κατά τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ, ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ καταρτίζει και θέτει σε δημόσια διαβούλευση σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης ΕΣΦΑ για τα επόμενα δέκα (10) έτη.

2. Στο σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης ΕΣΦΑ καθορίζονται τα έργα της ανάπτυξης, της ενίσχυσης και της διασύνδεσης του ΕΣΦΑ, τα οποία απαιτείται να εκτελεσθούν κατά τα επόμενα δέκα (10) έτη από τη θέσπιση του ανωτέρω Προγράμματος, το χρονοδιάγραμμα και ο τρόπος κατασκευής των έργων αυτών, καθώς και το προϋπολογιζόμενο κόστος τους. Στο σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης ΕΣΦΑ περιλαμβάνεται διακριτή αναφορά σε έργα ανάπτυξης, ενίσχυσης και διασύνδεσης του ΕΣΦΑ για τα οποία έχει ληφθεί η απόφαση εκτέλεσης, καθώς και σε νέα έργα ανάπτυξης, ενίσχυσης και διασύνδεσης του ΕΣΦΑ, η εκτέλεση των οποίων απαιτείται να ξεκινήσει εντός των επόμενων τριών (3) ετών.

3. Κατά την κατάρτιση του Προγράμματος Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ, ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ οφείλει να λάβει υπόψη:

(α) Στοιχεία της υφιστάμενης και της προβλεπόμενης προσφοράς και ζήτησης φυσικού αερίου.

(β) Την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής υπηρεσιών κοινής ωφελείας και την ασφάλεια εφοδιασμού με φυσικό αέριο, κατά τρόπο αξιόπιστο.

(γ) Τη βελτίωση της επάρκειας και της αποδοτικότητας του ΕΣΦΑ και τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του, με στόχο την πρόληψη συμφορήσεων, καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, άρνησης πρόσβασης ή απαγόρευσης διαμετακόμισης.

(δ) Την τροφοδοσία νέων περιοχών με φυσικό αέριο με στόχο την περιφερειακή ανάπτυξη και τη διασφάλιση της δυνατότητας πρόσβασης νέων Χρηστών.

(ε) Την προστασία του περιβάλλοντος.

(στ) Το διακοινοτικό πρόγραμμα ανάπτυξης και τα περιφερειακά επενδυτικά προγράμματα σύμφωνα με τις διατάξεις του στοιχείου β΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 8 και της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 715/2009.

(ζ) Τη βιωσιμότητα των έργων που εντάσσονται στο Πρόγραμμα και τη δυνατότητα χρηματοδότησής τους, εκτός του πλαισίου του Προγράμματος Ανάπτυξης.

4. Ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ οριστικοποιεί το Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΕΣΦΑ λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης και το υποβάλλει στη ΡΑΕ.

5. Η ΡΑΕ θέτει το υποβληθέν Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΕΣΦΑ σε δημόσια διαβούλευση με τους υφιστάμενους και δυνητικούς Χρήστες. Δικαίωμα συμμετοχής στη δημόσια διαβούλευση έχουν οι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Χρηστών ΕΣΦΑ και κάθε ενδιαφερόμενος που τεκμηριώνει έννομο συμφέρον. Τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης και ιδίως οι πιθανές ανάγκες νέων επενδύσεων που προέκυψαν από τη δημόσια διαβούλευση, δημοσιεύονται από τη ΡΑΕ στην ιστοσελίδα της.

6. Η ΡΑΕ δύναται να αποφασίσει σχετικά με τροποποίηση του υποβληθέντος Προγράμματος Ανάπτυξης ΕΣΦΑ, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως:

(α) Πιθανές επενδυτικές ανάγκες που προέκυψαν από τη δημόσια διαβούλευση.

(β) Τη συνέπεια του Προγράμματος με το διακοινοτικό πρόγραμμα ανάπτυξης και τα περιφερειακά επενδυτικά προγράμματα σύμφωνα με τις διατάξεις του στοιχείου β΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 8 και της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του Κανονισμού (ΕΚ) 715/2009. Σε περίπτωση αμφιβολίας σχετικά με τη συμβατότητα του προγράμματος Ανάπτυξης ΕΣΦΑ με το διακοινοτικό ή τα περιφερειακά προγράμματα, η ΡΑΕ δύναται να απευθύνει σχετικό ερώτημα στον Οργανισμό Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας.

7. Η ΡΑΕ, με την ολοκλήρωση των προβλεπομένων στις παραγράφους 5 και 6, εγκρίνει και αναρτά στην ιστοσελίδα της το Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ και το κοινοποιεί στον Οργανισμό Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας. Ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ υποχρεούται να αναρτήσει στην ιστοσελίδα του το εγκεκριμένο Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΕΣΦΑ και να το κοινοποιήσει στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου.

8. Η ΡΑΕ παρακολουθεί και αξιολογεί την εφαρμογή του Προγράμματος Ανάπτυξης ΕΣΦΑ.

9. Σε περίπτωση που ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ δεν εκτελέσει μία επένδυση που σύμφωνα με το Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΕΣΦΑ, όπως κάθε φορά ισχύει, ήταν προγραμματισμένη να εκτελεσθεί κατά τα επόμενα τρία (3) έτη, εκτός εάν συντρέχουν λόγοι πέραν του ελέγχου του, η ΡΑΕ δύναται να λάβει τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει την εκτέλεση της επένδυσης, εφόσον αυτή εξακολουθεί να έχει λόγο ύπαρξης βάσει του πλέον πρόσφατου Προγράμματος Ανάπτυξης ΕΣΦΑ:

(α) Να απαιτήσει από τον ΔΕΣΦΑ ΑΕ να εκτελέσει την εν λόγω επένδυση.

(β) Να διοργανώσει διαδικασία πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών, ανοικτή σε κάθε επενδυτή για την εν λόγω επένδυση.

(γ) Να υποχρεώσει τον ΔΕΣΦΑ ΑΕ να δεχθεί αύξηση κεφαλαίου προκειμένου να χρηματοδοτηθούν οι απαραίτητες επενδύσεις και να επιτραπεί σε ανεξάρτητους επενδυτές να συμμετάσχουν στο κεφάλαιό του.

10. Σε περίπτωση που η ΡΑΕ λάβει τα μέτρα τα οποία περιγράφονται στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 9, δύναται να υποχρεώσει τον ΔΕΣΦΑ ΑΕ να δεχθεί ένα ή περισσότερα από τα εξής:

(α) Τη χρηματοδότηση της επένδυσης από οποιονδήποτε τρίτο.

(β) Την κατασκευή του έργου από οποιονδήποτε τρίτο.

(γ) Την οικοδόμηση των νέων πάγιων στοιχείων που τον αφορούν.

(δ) Τη λειτουργία των νέων πάγιων στοιχείων που τον αφορούν.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις, ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ παρέχει στους επενδυτές όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για να πραγματοποιήσουν την επένδυση, συνδέει τα νέα πάγια στοιχεία με το ΕΣΦΑ και καταβάλλει εν γένει κάθε προσπάθεια προκειμένου να διευκολύνει την εφαρμογή του επενδυτικού σχεδίου. Οι σχετικοί χρηματοοικονομικοί διακανονισμοί υπόκεινται στην προηγούμενη έγκριση της ΡΑΕ.

11. Σε περίπτωση που η ΡΑΕ λάβει τα μέτρα που περιγράφονται στην παράγραφο 9, το κόστος των εν λόγω επενδύσεων καλύπτεται από τα τιμολόγια που καθορίζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 98.

12. Ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ υποχρεούται να εκτελεί το Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ με βάση τους εγκεκριμένους Κανονισμούς Προμηθειών και Έργων του ΔΕΣΦΑ ΑΕ, οι οποίοι εκδίδονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΕΣΦΑ ΑΕ προσαρμόζονται οι διατάξεις των Κανονισμών αυτών στην εταιρική οργάνωση και στο σκοπό του ΔΕΣΦΑ ΑΕ, στις περιπτώσεις που απαιτείται.

Άρθρο 63Ι

Διορισμός Ανεξάρτητου Διαχειριστή Συστήματος Φυσικού Αερίου

(Άρθρα 14 και 15 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ)

1. Σε περίπτωση συστηματικής παράβασης από τον ΔΕΣΦΑ ΑΕ των υποχρεώσεων που υπέχει σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ιδίως σε περίπτωση κατ΄ εξακολούθηση μεροληπτικής συμπεριφοράς προς όφελος της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης ΔΕΠΑ ΑΕ, η ΡΑΕ δύναται με αιτιολογημένη απόφασή της που λαμβάνεται κατόπιν προηγούμενης ακρόασης του ΔΕΣ-ΦΑ ΑΕ να διορίσει τρίτο πρόσωπο ως Διαχειριστή του ΕΣΜΦΑ, ο οποίος οργανώνεται και λειτουργεί ως Ανεξάρτητος Διαχειριστής Συστήματος κατά τα προβλεπόμενα στην Οδηγία 2009/73/ΕΚ, ιδίως στο άρθρο 14 αυτής. Στην περίπτωση αυτή ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ διατηρεί την κυριότητα του συνόλου των στοιχείων που απαρτίζουν το ΕΣΦΑ.

2. Στην ίδια ως άνω απόφαση της ΡΑΕ θα πρέπει να τεκμηριώνεται η συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων:

(α) ο υποψήφιος Ανεξάρτητος Διαχειριστής Συστήματος Φυσικού Αερίου έχει αποδείξει ότι συμμορφώνεται προς τις απαιτήσεις του άρθρου 62 παράγραφος 1 στοιχεία α΄, β΄ και γ΄ του παρόντος,

(β) ο υποψήφιος Ανεξάρτητος Διαχειριστής Συστήματος Φυσικού Αερίου έχει αποδείξει ότι διαθέτει τους απαιτούμενους οικονομικούς, τεχνικούς, υλικούς και ανθρώπινους πόρους για την εκτέλεση των καθηκόντων του ΔΕΣΦΑ ΑΕ δυνάμει του άρθρου 77, και του εγκεκριμένου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 71 του παρόντος Προγράμματος Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ,

(γ) ο υποψήφιος Ανεξάρτητος Διαχειριστής Συστήματος Φυσικού Αερίου έχει αναλάβει εγγράφως να συμμορφωθεί προς το εγκεκριμένο Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ υπό την παρακολούθηση της ΡΑΕ,

(δ) ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ έχει αποδείξει την ικανότητά του να συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις που υπέχει από την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου. Για το σκοπό αυτόν, ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ υποχρεώνεται να παράσχει όλα τα σχέδια συμβατικών ρυθμίσεων με την υποψήφια επιχείρηση και κάθε άλλη συναφή οντότητα, και

(ε) ο υποψήφιος Ανεξάρτητος Διαχειριστής Συστήματος Φυσικού Αερίου έχει αποδείξει την ικανότητά του να συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις που υπέχει, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 715/2009, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας με διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς Φυσικού Αερίου σε ευρωπαϊκό και περιφερειακό επίπεδο.

3. Εφόσον ο υποψήφιος Ανεξάρτητος Διαχειριστής Συστήματος Φυσικού Αερίου πληροί τις προϋποθέσεις της αμέσως προηγούμενης παραγράφου 2 ή του άρθρου 74 του παρόντος, εφαρμόζεται η διαδικασία πιστοποίησης είτε του άρθρου 73 του παρόντος και του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 715/2009 είτε του άρθρου 74 του παρόντος νόμου.

3. Κάθε Ανεξάρτητος Διαχειριστής Συστήματος Φυσικού Αερίου που διορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου είναι υπεύθυνος για τη χορήγηση και τη διαχείριση της πρόσβασης τρίτων, συμπεριλαμβανομένης της είσπραξης τελών πρόσβασης και επιβαρύνσεων συμφόρησης, καθώς και για τη λειτουργία, τη συντήρηση και την ανάπτυξη του ΕΣΦΑ και για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ικανότητας του ΕΣΦΑ να ανταποκρίνεται στην εύλογη ζήτηση με προγραμματισμό επενδύσεων. Για

την ανάπτυξη του ΕΣΦΑ, ο Ανεξάρτητος Διαχειριστής Συστήματος Φυσικού Αερίου είναι υπεύθυνος για τον προγραμματισμό (συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας αδειοδότησης), την κατασκευή και την έναρξη λειτουργίας κάθε νέας υποδομής. Για το σκοπό αυτόν, ο Ανεξάρτητος Διαχειριστής Συστήματος ενεργεί ως διαχειριστής του ΕΣΦΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ δεν μπορεί να ορίζεται ως υπεύθυνος για τη χορήγηση και τη διαχείριση πρόσβασης τρίτων ούτε και για τον προγραμματισμό των επενδύσεων.

4. Σε περίπτωση διορισμού Ανεξάρτητου Διαχειριστή Συστήματος Φυσικού Αερίου σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ ως κύριος των παγίων του ΕΣΦΑ υποχρεούται:

(α) να παρέχει κάθε σχετική συνεργασία και στήριξη στον Ανεξάρτητο Διαχειριστή Συστήματος Φυσικού Αερίου για την εκπλήρωση των καθηκόντων του, συμπεριλαμβανομένων ιδιαίτερα όλων των συναφών πληροφοριών,

(β) να χρηματοδοτεί τις επενδύσεις τις οποίες αποφασίζει ο Ανεξάρτητος Διαχειριστής Συστήματος Φυσικού Αερίου και εγκρίνει η ΡΑΕ ή να συμφωνεί στη χρηματοδότησή τους από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο τρίτο, συμπεριλαμβανομένου του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Συστήματος Φυσικού Αερίου. Οι σχετικοί διακανονισμοί χρηματοδότησης υπόκεινται στην έγκριση της ΡΑΕ. Πριν από την έγκριση αυτή, η ΡΑΕ διαβουλεύεται με τον ΔΕΣΦΑ ΑΕ και με τους Χρήστες του ΕΣΦΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29 του παρόντος,

(γ) να μεριμνά για την κάλυψη της ευθύνης που αφορά στα πάγια στοιχεία του ΕΣΦΑ, με εξαίρεση το μέρος της ευθύνης που αφορά τα καθήκοντα του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Συστήματος Φυσικού Αερίου, και

(δ) να παρέχει εγγυήσεις για τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης των επεκτάσεων του ΕΣΦΑ, με εξαίρεση τις επενδύσεις για τις οποίες, σύμφωνα με το στοιχείο β΄, συμφώνησε να χρηματοδοτηθούν από οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο μέρος, συμπεριλαμβανομένου του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Συστήματος Φυσικού Αερίου.

5. Η ΡΑΕ εποπτεύει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του ΔΕΣΦΑ ΑΕ ως κυρίου του ΕΣΦΑ και λαμβάνει κάθε

σχετικό μέτρο σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή Ανταγωνισμού για τη συμμόρφωση του ΔΕΣΦΑ ΑΕ προς τις υποχρεώσεις που υπέχει με την παράγραφο 4 του παρόντος.

6. Ο διορισμός Ανεξάρτητου Διαχειριστή Συστήματος σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, δεν απαλλάσσει τον ΔΕΣΦΑ ΑΕ από τις υποχρεώσεις που υπέχει σύμφωνα με τα άρθρα 63Β ως και 63Η του παρόντος.»

Ι.5. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Ν.4001/2011

1. Εντός ενός μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ υποχρεούται να τροποποιήσει το καταστατικό του, προκειμένου αυτό να εναρμονισθεί με τις διατάξεις των άρθρων 63Α έως 63Θ του Ν. 4001/2011.

2. Εντός της προθεσμίας της παραγράφου 1 ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ υποχρεούται να καταρτίσει και να θέσει σε εφαρμογή το πρόγραμμα συμμόρφωσης που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 63Η του Ν. 4001/2011 .

3. Εντός δύο μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ υποχρεούται να υποβάλει αίτημα πιστοποίησης στη ΡΑΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 64 ή 65. Μέχρι την πιστοποίησή του, ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ ασκεί τις δραστηριότητες του Διαχειριστή του ΕΣΦΑ, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 67 του Ν. 4001/2011 .

4. Η διάταξη της παραγράφου 9 του άρθρου 196 του Ν. 4001/2011 καταργείται.

5. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 53 του Ν. 4001/2012 προθεσμία για την έκδοση των αποφάσεων του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, καθώς και των κοινών αποφάσεων του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και των καθ΄ ύλην συναρμόδιων Υπουργών, με τις οποίες καθορίζονται τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση της Ενεργειακής Πενίας, όπως ιδίως τα εθνικά Σχέδια Δράσης, παρατείνεται έως την 31.7.2013.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΑΕΔ - ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΙΑ.1. ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΟΑΕΔ

Ι) Καταργούμενες διατάξεις που αφορούν σε ειδικές επιδοτήσεις ανεργίας και ειδικές εισοδηματικές ενισχύσεις ανεργίας

1. Από 1.1.2013 καταργούνται οι ακόλουθες διατάξεις νόμων, όπως ισχύουν σήμερα κατά το μέρος που αφορούν σε ειδικές επιδοτήσεις ανεργίας και ειδικές εισοδηματικές ενισχύσεις ανεργίας, καθώς οι κανονιστικές και οι διοικητικές πράξεις, που εκδόθηκαν κατ΄ εξουσιοδότησή τους:

- Το άρθρο 43 του Ν. 2778/1999 (Α΄ 295) με εξαίρεση την παράγραφο 5.
- Το άρθρο 7 του Ν. 2941/2001 (Α΄ 201) με εξαίρεση την παράγραφο 8.
- Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 15 του Ν. 3144/2003 (Α΄ 111).
- Η παρ. 4 του άρθρου 14 του Ν. 3385/2005 (Α΄ 210).
- Τα άρθρα 10 και 11 του Ν. 3408/2005 (Α΄ 272) με εξαίρεση την παράγραφο 4 του άρθρου 11.
- Το άρθρο 13 του Ν. 3460/2006 (Α΄ 105), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 11 του Ν. 3660/2008 (Α΄ 78).
- Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 69 του Ν. 3518/2006 (Α΄ 272).
- Το άρθρο 23 του Ν. 3526/2007 (Α΄ 24), με εξαίρεση τις παραγράφους 10 και 11.
- Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 1 , καθώς και το άρθρο 2 του Ν. 3667/2008 (Α΄ 114).
- Το άρθρο 3 του Ν. 3717/2008 (Α΄ 239).
- Το άρθρο 75 του Ν. 3746/2009 (Α΄ 27).
- Το άρθρο 32 του Ν. 3762/2009 (Α΄ 75).
- Οι παράγραφοι 4 , 5 και 6 του άρθρου 74 του Ν. 3996/2011 (Α΄ 170).

2. Οι επιδοτούμενοι την 31.12.2012, με βάση τις παραπάνω καταργούμενες διατάξεις, συνεχίζουν από 1.1.2013 να επιδοτούνται με βάση τις κοινές περί ανεργίας διατάξεις και να λαμβάνουν το βασικό μηνιαίο επίδομα ανεργίας για χρονικό διάστημα 12 μηνών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του Ν.Δ. 2961/1954 (Α΄ 197), όπως ισχύουν.

3. Επιδοτούμενοι την 31.12.2012, των οποίων η επιδότηση με βάση τις παραπάνω καταργούμενες διατάξεις λήγει πριν την 31.12.2013, συνεχίζουν από 1.1.2013 να επιδοτούνται με βάση τις κοινές περί ανεργίας διατάξεις και να λαμβάνουν το βασικό μηνιαίο επίδομα ανεργίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του Ν.Δ. 2961/1954 (Α΄ 197) μέχρι την ημερομηνία λήξης της επιδότησης, όπως αυτή έχει προσδιοριστεί με βάση τις καταργούμενες διατάξεις.

4. Σε κάθε περίπτωση ουδείς άνεργος επιδοτούμενος μπορεί να συνεχίσει να επιδοτείται μετά την 31.12.2012 με βάση τις παραπάνω καταργούμενες διατάξεις.

5. Σε κάθε περίπτωση ουδείς άνεργος επιδοτούμενος, με βάση τις παραπάνω παραγράφους 2 και 3, μπορεί να συνεχίσει να επιδοτείται μετά την 31.12.2013.

ΙΙ) Καταργούμενες διατάξεις που αφορούν στην επιδότηση λόγω ανεργίας απολυμένων μισθωτών λόγω συγχώνευσης - μεταφοράς - συνένωσης επιχειρήσεων

1. Από 1.1.2013 καταργούνται οι ακόλουθες διατάξεις νόμων, όπως ισχύουν σήμερα:

- Το άρθρο 6 του Ν. 435/1976 (Α΄ 251).
- Το άρθρο 4 του Ν. 3302/2004 (Α΄ 267).

2. Επιδοτούμενοι την 31.12.2012, των οποίων η επιδότηση με βάση τις παραπάνω καταργούμενες διατάξεις λήγει πριν την 31.12.2013, συνεχίζουν από 1.1.2013 να επιδοτούνται με βάση τις κοινές περί ανεργίας διατάξεις και να λαμβάνουν το βασικό μηνιαίο επίδομα ανεργίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του Ν.Δ. 2961/1954 (Α΄ 197) όπως ισχύουν, μέχρι την ημερομηνία λήξης της επιδότησης, όπως αυτή έχει προσδιοριστεί με βάση τις καταργούμενες διατάξεις.

3. α. Σε κάθε περίπτωση ουδείς άνεργος επιδοτούμενος μπορεί να συνεχίσει να επιδοτείται μετά την 31.12.2012, με βάση τις παραπάνω καταργούμενες διατάξεις.

β. Σε κάθε περίπτωση ουδείς άνεργος επιδοτούμενος μπορεί να συνεχίσει να επιδοτείται μετά την 31.12.2013, με βάση τις παραπάνω υποπεριπτώσεις ΙΑ.1.ΙΙ.1 και ΙΑ.1.ΙΙ.2..

ΙΙΙ) Μέτρα Κοινωνικής Πολιτικής Μακροχρονίων Ανέργων

1. Από 1.1.2014 Έλληνες υπήκοοι και υπήκοοι κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι είναι ασφαλισμένοι κατά της ανεργίας και ευρίσκονται σε διαρκή κατάσταση ανεργίας για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από δώδεκα (12) μήνες, δικαιούνται επίδομα μακροχρονίως ανέργου, εφόσον έχουν εξαντλήσει το δικαίωμα τακτικής επιδότησης ανεργίας και το ετήσιο οικογενειακό εισόδημά τους δεν ξεπερνά το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Το όριο αυτό του εισοδήματος προσαυξάνεται κατά πεντακόσια ογδόντα έξι ευρώ και οκτώ λεπτά (586,08) ευρώ για κάθε ανήλικο τέκνο της οικογένειας.

2. Το ύψος του επιδόματος μακροχρονίως ανέργου δεν μπορεί να υπερβεί μηνιαίως το ποσό των διακοσίων (200) ευρώ και καταβάλλεται για όσο χρονικό διάστημα οι δικαιούχοι παραμένουν άνεργοι και ουδέποτε πέραν των δώδεκα (12) μηνών.

3. Το προαναφερόμενο επίδομα, καθώς και τα επιδόματα ανεργίας, ασθένειας και μητρότητας δεν λαμβάνονται υπόψη για τον κατά περίπτωση προσδιορισμό του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος με βάση το οποίο χορηγείται αυτό.

4. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας καθορίζονται και εξειδικεύονται:

α) τα όρια ηλικίας των δικαιούχων, τα οποία δεν μπορούν να είναι μικρότερα των είκοσι (20) και μεγαλύτερα των εξήντα έξι (66) ετών και τα κριτήρια που απαιτούνται για την απόκτηση της ιδιότητας του δικαιούχου, καθώς και η διαδικασία χορήγησης των παροχών αυτών,

β) το ύψος της προαναφερόμενης παροχής, καθώς και η διαδικασία, ο τόπος, ο τρόπος και ο χρόνος καταβολής της,

γ) τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την απόδειξη της συνδρομής των όρων και προϋποθέσεων χορήγησης της προαναφερόμενης παροχής, καθώς και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την καταβολή της,

δ) οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την αναστολή ή τη διακοπή της παροχής και

ε) κάθε άλλο θέμα σχετικό με την παροχή.

5. Με όμοιες αποφάσεις δύνανται να αναπροσαρμόζονται το ύψος του προαναφερόμενου επιδόματος, τα όρια ηλικίας των δικαιούχων και το ύψος των εισοδηματικών ορίων.

6. Το παραπάνω επίδομα καταβάλλεται από τον Ο.Α.Ε.Δ., με διάθεση των αναγκαίων κονδυλίων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

7. Ως ετήσιο οικογενειακό εισόδημα, για την εφαρμογή του παρόντος, νοείται το συνολικό ετήσιο φορολογούμενο πραγματικό, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο, εισόδημα του φορολογούμενου, της συζύγου του και των ανήλικων τέκνων του από κάθε πηγή, με εξαίρεση τις αποζημιώσεις απόλυσης.

8. Οι παραπάνω εισοδηματικές ενισχύσεις δεν λαμβάνονται υπόψη για τον κατά περίπτωση προσδιορισμό του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος με βάση το οποίο χορηγούνται αυτές.

9. Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 27 του Ν. 3016/2002 παύει να ισχύει από 1.1.2014 εκτός του τελευταίου εδαφίου της που έχει ως εξής: «στο άρθρο 1 του Π.Δ. 179/1986 (Α΄ 69) προστίθεται εδάφιο ιστ΄ ως εξής: «ιστ) Τα επιδόματα μακροχρονίως ανέργων»».

ΙΑ.2.(…)[234]

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ.3. ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΕΓΓΥΗΜΕΝΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

1. Τίθεται σε πιλοτική εφαρμογή πρόγραμμα ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος σε δύο περιοχές της Επικράτειας με διαφορετικά κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά, οι οποίες θα οριστούν με την κοινή υπουργική απόφαση της περίπτωσης 3 της παρούσας υποπαραγράφου.

2. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε άτομα και οικογένειες που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας, παρέχοντας στους δικαιούχους ενίσχυση εισοδήματος συνδυαζόμενη με δράσεις κοινωνικής επανένταξης. Το πρόγραμμα λειτουργεί συμπληρωματικά με τις εκάστοτε εφαρμοζόμενες πολιτικές για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρούσας υποπαραγράφου, ιδίως δε:

α. Οι δικαιούχοι για ένταξη στο πρόγραμμα.

β. Η βάση υπολογισμού και το ύψος του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος για κάθε άτομο ή οικογένεια.

γ. Οι διαδικασίες ένταξης στο πρόγραμμα και καταβολής της παροχής ως διαφοράς μεταξύ του πραγματικού εισοδήματος και του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

δ. Οι αρμόδιες υπηρεσίες για την εφαρμογή του προγράμματος, καθώς και η επιλογή των δύο περιοχών της Επικράτειας όπου θα εφαρμοστεί πιλοτικά το πρόγραμμα.

---

[234] Αφαίρεση 4512/2018 art_214

4. Η πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος αρχίζει την 1.1.2014.

ΙΑ.4. ΑΥΞΗΣΗ ΟΡΙΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

1. Από 1.1.2013 για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και της Τράπεζας της Ελλάδος, εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις του Ν. 3863/2010 (Α΄115), όπως ισχύει, ως προς τα όρια ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης, όπως αυτά διαμορφώνονται με τις ανωτέρω διατάξεις από 1.1.2015.

2. Από 1.1.2013, όλα τα όρια ηλικίας της παραγράφου 1, καθώς και όλα τα ισχύοντα την 31.12.2012 όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και της Τράπεζας της Ελλάδος, όπου αυτά προβλέπονται, αυξάνονται κατά δύο (2) έτη.

3. Από την αύξηση των ορίων ηλικίας ή/και του χρόνου ασφάλισης των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού εξαιρούνται: α) οι ασφαλισμένες που θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης σύμφωνα με τις ισχύουσες γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις ως μητέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων, καθώς και οι χήροι πατέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων, β) οι ασφαλισμένοι στους ανωτέρω φορείς κοινωνικής ασφάλισης που έχουν ενταχθεί σε καθεστώς εργασιακής εφεδρείας του Ν. 4024/2011 (Α΄ 226).

4. Θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα μέχρι 31.12.2012, λόγω συμπλήρωσης των προϋποθέσεων του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης και ορίων ηλικίας, όπου αυτά προβλέπονται, δεν θίγονται και δύνανται να ασκηθούν οποτεδήποτε.

5. Οι ασφαλισμένοι των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, οι οποίοι μέχρι 31.12.2012 έχουν κατοχυρώσει ή κατοχυρώνουν τις κατ΄ έτος προβλεπόμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, όπως αυτές καθορίζονται με το άρθρο 10 του Ν. 3863/2010 (Α΄115), όπως ισχύει, ή από προγενέστερες γενικές ή άλλες διατάξεις, δύνανται να συνταξιοδοτηθούν με τις προϋποθέσεις του ορίου ηλικίας και του χρόνου ασφάλισης που κατά περίπτωση κατοχυρώνουν.

6. Από 1.1.2014, το προβλεπόμενο από τις διατάξεις του άρθρου 34 του ν. 3996/2011 (Α' 170), Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (Ε.Κ.Α.Σ.), καταβάλλεται στους συνταξιούχους γήρατος, αναπηρίας και

θανάτου, με τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας. Ειδικά για τα παιδιά που λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου του γονέα τους, το Ε.Κ.Α.Σ. καταβάλλεται χωρίς να απαιτείται η συμπλήρωση του παραπάνω ορίου ηλικίας. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 34 του ν. 3996/2011.[235]

Για τους συνταξιούχους λόγω αναπηρίας καθώς και για τα τέκνα που λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου του γονέα τους δεν απαιτείται όριο ηλικίας.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ.5. ΜΕΙΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΠΑΞ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ

1. Από 1.1.2013 η μηνιαία σύνταξη ή το άθροισμα των μηνιαίων συντάξεων άνω των 1.000,00 ευρώ από οποιαδήποτε πηγή και για οποιαδήποτε αιτία μειώνονται ως εξής:

α. Ποσό σύνταξης ή αθροίσματος άνω των 1.000,01 ευρώ και έως 1.500,00 ευρώ μειώνεται στο σύνολο του ποσού κατά 5% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 1.000,01 ευρώ.

β. Ποσό σύνταξης ή αθροίσματος από 1.500,01 ευρώ έως 2.000,00 ευρώ μειώνεται στο σύνολο του ποσού κατά 10% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 1.425,01 ευρώ.

γ. Ποσό σύνταξης ή αθροίσματος από 2.000,01 ευρώ έως 3.000,00 ευρώ μειώνεται κατά ποσοστό 15% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 1.800,01 ευρώ.

δ. Ποσό σύνταξης ή συντάξεων από 3.000,00 ευρώ και άνω μειώνεται κατά ποσοστό 20% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 2.550,01 ευρώ.

Στο ως άνω άθροισμα λαμβάνονται υπόψη τα μερίσματα, καθώς και κάθε είδους προσαυξήσεις. Επί του αθροίσματος αυτού το ποσό της μείωσης επιμερίζεται αναλογικά σε κάθε φορέα ή τομέα και αποτελεί έσοδο του οικείου ασφαλιστικού φορέα ή τομέα.

Για τον υπολογισμό του ποσοστού της μείωσης λαμβάνεται υπόψη το καταβλητέο ποσό συντάξεως ή του ως άνω αθροίσματος την 31.12.2012 μετά

---

[235] Τροποποίηση 4147/2013 art_1

τις μειώσεις και τις παρακρατήσεις της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων.

Από τις ανωτέρω μειώσεις εξαιρούνται οι συνταξιούχοι που προβλέπονται από τις διατάξεις των εδαφίων 4 και 5 της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Ν. 4024/2011 (Α΄ 226) και του Ν. 612/1977, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

2. Στους ασφαλισμένους μέχρι 31.12.1992 που αποχώρησαν ή θα αποχωρήσουν της υπηρεσίας από 1.8.2010 και μετά, στους οποίους δεν έχει εκδοθεί η σχετική απόφαση χορήγησης του εφάπαξ βοηθήματος, το ποσό του εφάπαξ βοηθήματος μειώνεται ποσοστιαία κατά φορέα-τομέα πρόνοιας. Συγκεκριμένα: στον Τομέα Πρόνοιας Εργατοϋπαλλήλων Μετάλλου του ΤΑΠΙΤ κατά 2,21%, στον Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Εταιρειών Τσιμέντων του ΤΑΠΙΤ κατά 17,35%, στον Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Ιπποδρομιών του ΤΑΠΙΤ κατά 18,38%, στον Τομέα Πρόνοιας Ξενοδοχοϋπαλλήλων του ΤΑΠΙΤ κατά 29,77%, στον Τομέα Πρόνοιας Υπαλλήλων Φαρμακευτικών Εργασιών του ΤΑΠΙΤ κατά 63,91%, στον Τομέα Πρόνοιας Υπαλλήλων Εμπορικών Καταστημάτων του ΤΑΠΙΤ κατά 41,52%, στον Τομέα Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων του ΤΠΔΥ κατά 22,67%, στον Τομέα Πρόνοιας Υπαλλήλων ΝΠΔΔ του ΤΠΔΥ κατά 42,29%, στον Τομέα Πρόνοιας Ορθόδοξου Εφημεριακού Κλήρου Ελλάδος του ΤΠΔΥ κατά 36,94%, στον Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Ταμείου Νομικών του ΤΠΔΥ κατά 52,21%, στον Τομέα Πρόνοιας Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων του ΤΠΔΥ κατά 6,19%, στον Τομέα Πρόνοιας Εφημ/λών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Αθηνών του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ κατά 8,21%, στον Τομέα Πρόνοιας Εφημ/λών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Θεσσαλονίκης του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ κατά 28,41%, στον Κλάδο Ασφάλισης Προσωπικού ΔΕΗ του ΤΑΥΤΕΚΩ κατά 3,84%, στον Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Ιονικής -Λαϊκής Τράπεζας του ΤΑΥΤΕΚΩ κατά 41,17%, στον Τομέα Πρόνοιας Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του ΕΤΑΑ κατά 17,42%, στον Τομέα Πρόνοιας Δικηγόρων Αθηνών του ΕΤΑΑ κατά 32,80%, στον Τομέα Πρόνοιας Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του ΕΤΑΑ κατά 83,00%, στον Τομέα Πρόνοιας Αστυνομικών του ΤΕΑΠΑΣΑ κατά 1,94%, στον Τομέα Πρόνοιας Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων του ΤΕΑΠΑΣΑ κατά 45,49%, στο Λογαριασμό Πρόνοιας Υπαλλήλων ΙΚΑ του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ κατά 35,11%. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλειας και Πρόνοιας μετά από τεκμηριωμένη εισήγηση του Δ.Σ. των οριζομένων στο προηγούμενο εδάφιο Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης πλην του Τομέα Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων του ΤΠΔΥ μπορεί να αυξομειώνεται το ανωτέρω οριζόμενο ποσοστό μείωσης μέχρι 35%.

3. Οι ανωτέρω μειώσεις στους ασφαλισμένους του Τομέα Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων του ΤΠΔΥ και του Κλάδου Ασφάλισης Προσωπικού ΔΕΗ του ΤΑΥΤΕΚΩ διενεργούνται μετά την εφαρμογή των μειώσεων που προβλέπονται με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 2 του Ν. 4024/2011 (Α΄ 226).

4. Η ποσοστιαία μείωση 42,29%, καθώς και κάθε μεταβολή αυτής, στο ποσό του εφάπαξ βοηθήματος που χορηγεί ο Τομέας ΝΠΔΔ του ΤΠΔΥ για χρόνο ασφάλισης που πραγματοποιήθηκε μετά την 1.1.2006 έχει εφαρμογή και στο ποσό του εφάπαξ βοηθήματος που δικαιούνται οι αποχωρούντες υπάλληλοι, ασφαλισμένοι στο καθεστώς του Ν. 103/1975 (Α΄167), από το νομικό πρόσωπο στο οποίο τηρείτο ο λογαριασμός του Ν. 103/1975 (Α΄167) για χρόνο υπηρεσίας που διανύθηκε μέχρι 31.12.2005, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Ν. 3232/2004 (Α΄48).

5. Στα πρόσωπα που δεν έχουν καταβάλει ασφαλιστικές εισφορές για τη χορήγηση εφάπαξ παροχής ή οποιασδήποτε άλλης αποζημίωσης καταβάλλεται η αποζημίωση, λόγω αποχώρησης από την υπηρεσία για οποιονδήποτε λόγο, του Ν. 3198/1955 (Α΄ 98) σε συνδυασμό με το Ν. 2112/1920 (Α΄ 67) όπως ισχύουν. Το ποσό της καταβαλλόμενης αποζημίωσης είναι ανάλογο με το χρόνο υπηρεσίας που έχει πραγματοποιηθεί εκτός της ασφάλισης σε φορέα-τομέα πρόνοιας προς το συνολικό χρόνο υπηρεσίας τους. Σε καμία περίπτωση η εν λόγω αποζημίωση δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 15.000,00 ευρώ.

6. Κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που ορίζει διαφορετικά τα θέματα των προηγούμενων περιπτώσεων καταργείται.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, που εκδίδεται μέχρι 31.12.2012, μετά από σύμφωνη γνώμη της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής, καθορίζεται η νέα τεχνική βάση για τις εφάπαξ παροχές των φορέων - τομέων πρόνοιας, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την υλοποίησή της. Από 1.1.2014 το εφάπαξ βοήθημα που χορηγείται σε όλους τους ασφαλισμένους των φορέων - τομέων πρόνοιας υπολογίζεται σύμφωνα με τη νέα τεχνική βάση για τις εφάπαξ παροχές.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ.6. ΑΝΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΕΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ-ΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ-ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ.

1. Το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών για τους ασφαλιζόμενους από 1.1.1993 μισθωτούς που προβλέπεται στην περίπτωση α΄ της παρ. 2 του άρθρου 22 του Ν. 2084/1992 (Α΄ 165), όπως αυτή έχει αντικατασταθεί με την

παρ. 1 του άρθρου 13 του Ν. 3232/2004 (Α΄ 48), ισχύει από 1.1.2013 και για τους υπαχθέντες στην ασφάλιση μέχρι 31.12.1992 μισθωτούς των φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης, αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας συμπεριλαμβανομένων του ΝΑΤ και της Τράπεζας της Ελλάδος. Όπου από γενική ή καταστατική διάταξη προβλέπεται μεγαλύτερο ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών, αυτό διατηρείται.

2. Αξιώσεις των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας που αφορούν την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών παραγράφονται μετά εικοσαετία από την τελευταία καταβολή. Κάθε αντίθετη διάταξη καταργείται.

3. Από 1.1.2013 τα επιδόματα και δώρα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και το επίδομα αδείας, που προβλέπονται από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη νόμου ή κανονιστική πράξη ή καταστατική διάταξη για τους συνταξιούχους και βοηθηματούχους όλων των φορέων και τομέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής

Ασφάλισης και Πρόνοιας, καθώς και του ΟΓΑ, του ΝΑΤ και της Τράπεζας της Ελλάδος καταργούνται. Κατ΄ εξαίρεση παραμένει σε ισχύ το άρθρο 32 του Ν. 3896/2010 , όπως ισχύει.

4. Από 1.1.2013 διακόπτεται η καταβολή της σύνταξης από το ΕΤΕΑ (τέως ΕΤΕΑΜ) στους εκπροσώπους συνδικαλιστικών οργανώσεων και τα δικαιοδόχα μέλη τους που συνταξιοδοτήθηκαν για την ιδιότητά τους αυτή με βάση καταστατικές διατάξεις του τ. Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Εκπροσώπων και Υπαλλήλων Εργατικών Επαγγελματικών Οργανώσεων (ΤΕΑΕΥΕΕΟ) του α.ν. 971/1937 (Α΄ 482). Κατ΄ εξαίρεση, εξακολουθούν να καταβάλλονται συντάξεις στα πρόσωπα της ανωτέρω κατηγορίας και τα δικαιοδόχα μέλη τους, εφόσον δεν εργάζονται και δεν λαμβάνουν σύνταξη από άλλο φορέα κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, ανεξαρτήτως ονομασίας και νομικής μορφής, ή το Δημόσιο.

Από την ίδια ως άνω ημερομηνία εξαιρούνται από την ασφάλιση στο ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ) οι εκπρόσωποι συνδικαλιστικών οργανώσεων που απέκτησαν την ιδιότητά τους αυτή μέχρι τη συγχώνευση του τ. ΤΕΑΕΥΕΕΟ στο ΕΤΕΑΜ.

Οι ασφαλισμένοι του τ. ΤΕΑΕΥΕΕΟ, οι οποίοι ήταν υπάλληλοι συνδικαλιστικών οργανώσεων ή του συγχωνευθέντος Ταμείου, καθώς και οι συνταξιούχοι της κατηγορίας αυτής, διέπονται από 1.1.2013 από τις καταστατικές διατάξεις του ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ), καθώς και τις διατάξεις της γενικότερης νομοθεσίας,

όπως ισχύουν. Οι εκκρεμείς αιτήσεις συνταξιοδότησης, για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί μέχρι 31.12.2012 οριστική απόφαση συνταξιοδότησης, διέπονται από τις καταστατικές διατάξεις του ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ).

5. Από 1.1.2013 η μηνιαία σύνταξη ανασφάλιστων υπερηλίκων του Ν. 1296/1982 (Α΄ 128), όπως ισχύει, καταβάλλεται, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι εξής προϋποθέσεις:

α. Έχουν συμπληρώσει το 67ο έτος της ηλικίας τους.

β. Δεν λαμβάνουν ή δεν δικαιούνται οι ίδιοι σύνταξη από οποιονδήποτε Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης ή το Δημόσιο στην Ελλάδα ή το εξωτερικό, ανεξαρτήτως ποσού, και επίσης, σε περίπτωση εγγάμων, δεν λαμβάνει ο/η σύζυγός τους σύνταξη μεγαλύτερη από το πλήρες ποσό της συνταξιοδοτικής παροχής, λόγω γήρατος, του άρθρου 4 του Ν. 4169/1961 .

γ. Διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα τα τελευταία είκοσι (20) έτη πριν την υποβολή της αίτησης για συνταξιοδότηση και εξακολουθούν να διαμένουν κατά τη διάρκεια της συνταξιοδότησής τους.

δ. Το συνολικό ετήσιο ατομικό φορολογητέο εισόδημά τους, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσό των τεσσάρων χιλιάδων τριακοσίων είκοσι (4.320) ευρώ ή, στην περίπτωση εγγάμων, το συνολικό ετήσιο οικογενειακό φορολογητέο εισόδημα, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των οκτώ χιλιάδων εξακοσίων σαράντα (8.640) ευρώ.

Εξαιρούνται της παροχής οι μοναχοί/ες οι οποίοι διαμένουν σε Ιερές Μονές και συντηρούνται από αυτές και όσοι εκτίουν ποινή φυλάκισης.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας μετά γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΓΑ και του ΣΚΑ καθορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την απόδειξη της συνδρομής των προϋποθέσεων που ορίζονται στις περιπτώσεις β΄ έως δ΄ της προηγούμενης παραγράφου, και η διαδικασία ελέγχου των εισοδηματικών κριτηρίων, καθώς και οι κυρώσεις που επιβάλλονται σε όσους υποβάλλουν ανακριβή στοιχεία.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας δύνανται να αναπροσαρμόζονται τα ποσά που αναφέρονται στην περίπτωση δ΄.

Εκκρεμείς αιτήσεις, καθώς και αιτήσεις που υποβάλλονται μέχρι 31.12.2012 κρίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος πλην του ορίου ηλικίας που ορίζεται το 65ο έτος.

Με τα κριτήρια που ορίζονται στις περιπτώσεις β΄ έως και δ΄ της παρούσας ρύθμισης, επανακρίνονται από 1.1.2013 και όσοι έχουν ήδη καταστεί συνταξιούχοι.

6. Εισφορές ασφαλισμένων του ΟΓΑ για υγειονομική περίθαλψη που δεν έχουν καταβληθεί εμπρόθεσμα για χρόνο ασφάλισης μέχρι 31.12.2012, επαναϋπολογίζονται με ποσοστό 2,50% επί του ποσού της ασφαλιστικής κατηγορίας του άρθρου 4 του Ν. 2458/1997 (Α΄15) στην οποία είχαν καταταγεί και ισχύει κατά το χρόνο καταβολής των εισφορών.

7(...)[236]

8. Από 1.7.2013 η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε. (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.) του ν. 3607/2007 (Α' 245) καθίσταται ενιαίος φορέας ελέγχου και πληρωμών συντάξεων των δικαιούχων των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (Φ.Κ.Α.) και του Δημοσίου. Από 1.1.2013 μέχρι την 30ή.6.2013 οι πληρωμές των συντάξεων διενεργούνται από τους Φ.Κ.Α. μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας των επόμενων παραγράφων.[237]

Από 1.12.2012 η Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. συγκεντρώνει, ελέγχει και διασταυρώνει τα στοιχεία των συντάξεων των δικαιούχων των Φ.Κ.Α. και υπολογίζει το ποσό της μείωσης για τους συνταξιούχους, καθώς και για όσους λαμβάνουν συντάξεις από περισσότερους του ενός φορέα.

Οι Φ.Κ.Α. αποστέλλουν έως τη δέκατη (10η) ημέρα κάθε μήνα στην Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., σε ηλεκτρονική μορφή μηνιαίο αρχείο πληρωμών συντάξεων, στο οποίο περιέχονται αναλυτικά και ανά συνταξιούχο τα ποσά των συντάξεων που καταβάλλει ο κάθε φορέας.[238]

Τα Αρχεία Πληρωμών Συντάξεων περιέχουν όλα τα αναγκαία στοιχεία ταυτοποίησης (Α.Μ.Κ.Α., Α.Φ.Μ. κ.λπ.). Σε περίπτωση ελλιπών στοιχείων, η

---

[236] Αφαίρεση 4387/2016 art_40

[237] Τροποποίηση 5045/2023 art_18

[238] Τροποποίηση 5045/2023 art_18

επεξεργασία υλοποιείται στα διαθέσιμα στοιχεία και στους ταυτοποιημένους συνταξιούχους.[239]

Οι Φ.Κ.Α. πραγματοποιούν τις μεταβολές των ποσών συντάξεων για τις οποίες έχουν ενημερωθεί από την Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε..[240]

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη του Δ.Σ. της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλισης και της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.), ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τις υποχρεώσεις των Φ.Κ.Α., τις υποχρεώσεις της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., θέματα διασταυρώσεων και ταυτοποίησης στοιχείων προσώπων και αλληλοενημερώσεων μεταξύ Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. και Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ., καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την υλοποίηση του παρόντος.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ρυθμίζονται τα θέματα των συντάξεων των προσώπων της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4387/2016 (Α' 85), αναφορικά με τις υποχρεώσεις της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. και του Υπουργείου Οικονομικών, θέματα διασταυρώσεων και ταυτοποίησης στοιχείων προσώπων και αλληλοενημερώσεων μεταξύ Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ. και ΔΙΑΣ Α.Ε., καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τον καθορισμό και την εφαρμογή της διαδικασίας πληρωμής των συντάξεων της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4387/2016.[241]

9. Η προβλεπόμενη από τη διάταξη της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του Ν.Δ. 2963/1954 (Α΄ 195), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, εισφορά 0,75% επί των ημερομισθίων και μισθών των εργαζομένων υπέρ του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, η οποία βαρύνει τον οικείο εργοδότη, καταργείται από 1ης Νοεμβρίου 2012.

10. Η προβλεπόμενη από τις διατάξεις της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του Ν. 678/1977 (Α΄246) και του εδάφιου Γ΄ του άρθρου 7 του Ν. 3144/2003 (Α΄111) εισφορά 0,35% υπέρ Οργανισμού Εργατικής Εστίας, η οποία βαρύνει τον οικείο εργοδότη, καταργείται από 1ης Νοεμβρίου 2012.

---

[239] Τροποποίηση 5045/2023 art_18

[240] Τροποποίηση 5045/2023 art_18

[241] Τροποποίηση 5045/2023 art_18

11. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας δύναται να καθοριστεί και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή των περιπτώσεων 9 και 10 της παρούσας υποπαραγράφου.

ΙΑ.7. ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΗ, ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ, ΤΑ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ 3919/2011 και 4038/2012

1. (…)[242]

2. (…)[243]

3. (…)[244]

4. (…)[245]

5. (…)[246]

6. (…)[247]

7. (…)[248]

8. (…)[249]

9. Από τη δημοσίευση του παρόντος καταργούνται οι ακόλουθες διατάξεις νόμων, προεδρικών διαταγμάτων, αναγκαστικών νόμων, νομοθετικών διαταγμάτων, όπως ισχύουν σήμερα, καθώς και κάθε κανονιστική διοικητική πράξη που εκδόθηκε κατ΄ εξουσιοδότηση αυτών:

- Το άρθρο 5 του Ν. 74/1975 (Α΄ 139).

---

[242]Αφαίρεση 4455/2017 art_6

[243]Αφαίρεση 4455/2017 art_6

[244]Αφαίρεση 4455/2017 art_6

[245]Αφαίρεση 4455/2017 art_6

[246]Αφαίρεση 4455/2017 art_6

[247]Αφαίρεση 4455/2017 art_6

[248]Αφαίρεση 4455/2017 art_6

[249]Αφαίρεση 4455/2017 art_6; Τροποποίηση 4150/2013 art_63

- Το Ν.Δ. 1254/1949 (Α΄ 288) με εξαίρεση τις κανονιστικές διοικητικές πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ΄ εφαρμογή του άρθρου 6 αυτού.
- Το άρθρο 9 του Ν.Δ. 3789/1957 .
- Τα άρθρα 11 και 12 του Π.Δ. 369/1989 .
- Η παρ. 4 του άρθρου 1, τα άρθρα 3, 4, 5, 6, οι παράγραφοι 1, 3, 5, 6 και 7 του άρθρου 7 του Ν. 1082/1980 και το Π.Δ. 104/1985 .
- Τα άρθρα 37 , 38 και 39 του Ν. 3239/1955 .
- Οι παράγραφοι 3 , 5 , 6 και 7 του άρθρου 3 του Ν. 4504/1966 .
- Το προεδρικό διάταγμα 4/9 Μαρτίου 1932 (Α΄ 64) Κωδικοποιημένος Νόμος 5167/1932 με εξαίρεση τις κανονιστικές διοικητικές πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ΄ εφαρμογή του άρθρου 11 αυτού.
- Ο ν. 1473/1950.
- Ο α.ν. 2212/1940.
- Ο Ν. 1749/1944.
- Το άρθρο 26 του Ν.Δ. 3083/1954 .
- Ο α.ν. 381/1936.
- Το άρθρο 2 του Ν.Δ. 1782/1942 .
- Το άρθρο 5 του Ν. 6178/1934 με εξαίρεση τις κανονιστικές διοικητικές πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ΄ εφαρμογή του άρθρου 5 αυτού.
- Το άρθρο 4 του α.ν. 1495/1938 .
- Το άρθρο 9 εδαφ.1 του α.ν. 583/1937 .
- Η παράγραφος 1 του άρθρου 2 του Ν.Δ. 4547/1955 .
- Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 25 του Ν. 1876/1990 .

10. (…)[250]

ΙΑ.8. ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 122 του Ν. 4052/2012 (Α΄ 41) αντικαθίσταται ως εξής:

[250]Αφαίρεση 4455/2017 art_6

«Οι ΕΠΑ δεν επιτρέπεται να ασκούν άλλη δραστηριότητα πέραν αυτής που ορίζεται στο άρθρο 115 περίπτωση β΄, με εξαίρεση: α) μεσολάβηση για εξεύρεση θέσεως εργασίας, για την οποία έχει γίνει αναγγελία έναρξής της στη Διεύθυνση Απασχόλησης και δεν έχει απαγορευτεί η άσκηση της εν λόγω δραστηριότητας, β) αξιολόγηση ή και κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, γ) συμβουλευτική και επαγγελματικό προσανατολισμό, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.»

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 123 του Ν. 4052/2012 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Επιχείρηση Προσωρινής Απασχόλησης μπορεί να συσταθεί από φυσικό ή νομικό πρόσωπο.»

3. Τα άρθρα 2 και 3 της υπ. αριθμ. 30342/2002 απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Β΄ 337) καταργούνται.

4. Η περίπτωση α΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 117 του Ν. 4052/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Αν συνεχίζεται η απασχόληση του μισθωτού από τον έμμεσο εργοδότη μετά τη λήξη της διάρκειας της αρχικής τοποθέτησης και των τυχόν νόμιμων ανανεώσεών της ακόμα και με νέα τοποθέτηση, χωρίς να μεσολαβεί διάστημα είκοσι τριών (23) ημερολογιακών ημερών, θεωρείται ότι πρόκειται για σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου μεταξύ του μισθωτού και του έμμεσου εργοδότη.»

ΙΑ.9. ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. α. Η παράγραφος 1 του άρθρου 98 του Ν. 4052/2012 (Α΄ 41) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αντικείμενο των Ιδιωτικών Γραφείων Ευρέσεως Εργασίας (στο εξής Ι.Γ.Ε.Ε.) και των υποκαταστημάτων τους είναι η μεσολάβηση για τη σύναψη συμβάσεων εξαρτημένης εργασίας μεταξύ εργοδοτών και αναζητούντων εργασία ημεδαπών ή πολιτών κράτους - μέλους Ευρωπαϊκής Ένωσης ή νομίμως διαμενόντων στην

Ελλάδα πολιτών τρίτων χωρών με δικαίωμα πρόσβασης στην απασχόληση, υπό την προϋπόθεση ότι για συγκεκριμένες ειδικότητες δεν προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις διαφορετικός τρόπος προώθησης στην απασχόληση. Επίσης, τα Ιδιωτικά Γραφεία Ευρέσεως Εργασίας επιτρέπεται να ασκούν τη

δραστηριότητα της συμβουλευτικής και του επαγγελματικού προσανατολισμού, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στις κείμενες διατάξεις.»

β. Η παράγραφος 2 του άρθρου 98 του Ν. 4052/2012 καταργείται.

2. Το εδάφιο β΄ της παρ. 2 του άρθρου 100 του Ν. 4052/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. να είναι κάτοχος πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ισότιμο τίτλο αλλοδαπής, οποιουδήποτε αντικειμένου, αλλά να διαθέτει αποδεδειγμένη διετή εμπειρία σε θέματα διαχείρισης ανθρωπίνων πόρων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα στοιχεία i), ii) και iii) της υποπερίπτωσης ββ΄ της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 101.»

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 100 του Ν. 4052/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι μεσολαβήσεις διενεργούνται από τον διευθυντή του ΙΓΕΕ ή και από υπάλληλο του ΙΓΕΕ, ο οποίος έχει τα προσόντα που προβλέπονται στην παράγραφο 2.»

4. Η περίπτωση β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 101 του Ν. 4052/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) ως προς την κτιριακή υποδομή: Το ΙΓΕΕ πρέπει να διαθέτει έναν επαγγελματικό χώρο, ιδιόκτητο ή μισθωμένο, αυτόνομο για τους σκοπούς του, ώστε να προστατεύονται τα προσωπικά δεδομένα των αναζητούντων εργασία και των εργοδοτών. Ο ανωτέρω χώρος πρέπει να είναι σύμφωνος με το Π.Δ. 16/1996 «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας σε συμμόρφωση με την Οδηγία 89/654/ΕΟΚ» (Α΄ 10). Το ΙΓΕΕ πρέπει να προσκομίζει πιστοποιητικό πυρασφάλειας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και φωτοαντίγραφο του τίτλου ιδιοκτησίας ή του μισθωτηρίου συμβολαίου.»

5. Το στοιχείο ββ΄ της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 101 του Ν. 4052/2012 (Α΄ 41) αντικαθίσταται ως εξής:

«ββ) υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν.1599/1986 (Α΄ 75) και της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του Ν. 2690/1999 (Α΄ 45) του Διευθυντή του Ι.Γ.Ε.Ε., στην οποία θα αναφέρεται η επαγγελματική εμπειρία του και η οποία

θα συνοδεύεται από τα παρακάτω δικαιολογητικά απόδειξης της διετούς εμπειρίας της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 100.»

6. Το στοιχείο i) της υποπερίπτωσης ββ΄ της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 101 του Ν. 4052/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«i) αποδεικτικά της απαιτούμενης επαγγελματικής εμπειρίας για τον Διευθυντή [πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις προϋπηρεσίας εργοδοτών-επιχειρήσεων, βεβαίωση κύριου ασφαλιστικού φορέα ή αντίγραφα των δελτίων ασφαλιστικών εισφορών ή των Αναλυτικών Περιοδικών Δηλώσεων (ΑΠΔ) για το χρονικό διάστημα που αναφέρεται στις βεβαιώσεις των επιχειρήσεων, βεβαίωση από την οικεία Επιθεώρηση Εργασίας ή απόσπασμα κατατεθειμένου Πίνακα Προσωπικού από αυτήν ή αναγγελία πρόσληψης στον ΟΑΕΔ από τις επιχειρήσεις που χορήγησαν τη βεβαίωση προϋπηρεσίας].»

7. Η υποπερίπτωση γγ΄ της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 101 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«γγ) αναγγελία πρόσληψης από τον ΟΑΕΔ και Πίνακα Προσωπικού και ωρών εργασίας που έχει κατατεθεί στην οικεία Επιθεώρηση Εργασίας, εκ των οποίων αποδεικνύεται η πρόσληψη του διευθυντή του ΙΓΕΕ στην περίπτωση του εδαφίου β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 100 του παρόντος. Ο Πίνακας Προσωπικού και ωρών εργασίας αναζητείται από την οικεία Επιθεώρηση Εργασίας από τη Διεύθυνση Απασχόλησης.»

8. Το στοιχείο δ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 101 του Ν. 4052/2012 καταργείται.

9. Η παράγραφος 2 του άρθρου 102 του Ν. 4052/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Για την άσκηση της δραστηριότητας/επαγγέλματος από υποκατάστημα Ι.Γ.Ε.Ε. πρέπει να πληρούνται οι όροι, οι προϋποθέσεις και να προσκομίζονται τα δικαιολογητικά που ορίζονται στα άρθρα 100 και 101 του παρόντος. Από τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στα ανωτέρω άρθρα προσκομίζονται μόνο αυτά που αφορούν αποκλειστικά το υποκατάστημα και όσα έχουν κατατεθεί ήδη αλλά έχει παρέλθει η ημερομηνία ισχύος τους.»

10. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 104 του Ν. 4052/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ειδικά αν μεταβληθεί η έδρα του Ι.Γ.Ε.Ε. ή του υποκαταστήματος αυτού εφαρμόζεται η διαδικασία για έναρξη της άσκησης δραστηριότητας-

επαγγέλματος ΙΓΕΕ του άρθρου 101, προσκομίζοντας τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που αφορούν την επελθούσα μεταβολή, καθώς και τα δικαιολογητικά που έχουν κατατεθεί ήδη αλλά έχει παρέλθει η ημερομηνία ισχύος τους.»

ΙΑ.10. ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ-ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΥΤΩΝ

1. α. Η παράγραφος 1 του άρθρου 7 του Ν.Δ. 1037/1971 «Περί χρονικών ορίων λειτουργίας των καταστημάτων και εργασίας του προσωπικού αυτών» από την έναρξη ισχύος του παρόντος αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 7

Απαγόρευση συναλλαγών σε καταστήματα

Κατά τις ώρες μη λειτουργίας των καταστημάτων απαγορεύεται κάθε συναλλαγή εντός αυτών.»

β. Η παράγραφος 2 του άρθρου 7 του Ν.Δ.1037/1971 , το άρθρο 7α του Ν.Δ.1037/1971 που προστέθηκε με το άρθρο 244 του Ν. 4072/2012 καταργούνται.

2. Η παράγραφος 6 του άρθρου 42 του Ν. 1892/1990 εφαρμόζεται ανεξαρτήτως του χρόνου λειτουργίας των καταστημάτων, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 1 του Ν.Δ. 1037/1971 , όπως αυτό ισχύει σε συνδυασμό με την παράγραφο 1 του άρθρου 42 του Ν.1892/1990 , όπως ισχύει.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ.11. ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΝΟΜΙΜΟΥ ΚΑΤΩΤΑΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΩΤΑΤΟΥ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ (ΔΙΑΤΑΞΗ ΠΛΑΙΣΙΟ), ΚΑΤΩΤΑΤΟΣ ΝΟΜΙΜΟΣ ΜΙΣΘΟΣ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

1. Με την παρούσα διάταξη θεσπίζεται νέο σύστημα καθορισμού νόμιμου κατωτάτου μισθού υπαλλήλων και ημερομισθίου εργατοτεχνιτών, το οποίο τίθεται σε ισχύ την 1.4.2013. Εντός του πρώτου τριμήνου του 2013 θεσπίζεται με πράξη υπουργικού συμβουλίου η διαδικασία διαμόρφωσης νομοθετικώς καθορισμένου νόμιμου κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους εργαζόμενους ιδιωτικού δικαίου όλης της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση και τις προοπτικές της ελληνικής

οικονομίας, της αγοράς εργασίας (ιδίως ως προς τα ποσοστά ανεργίας και απασχόλησης) και τη διαβούλευση της κυβέρνησης με εκπροσώπους κοινωνικών εταίρων, εξειδικευμένους επιστημονικούς, ερευνητικούς και λοιπούς φορείς. Κατά το Α΄ τρίμηνο του 2014 το σύστημα αυτό αξιολογείται ως προς την απλότητα και αποτελεσματικότητα της εφαρμογής, τη μείωση της ανεργίας, την αύξηση της απασχόλησης και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

2. α. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 8 του Ν. 1876/1990 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι εθνικές γενικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας καθορίζουν τους ελάχιστους μη μισθολογικούς όρους εργασίας, που ισχύουν για τους εργαζόμενους όλης της χώρας. Βασικοί μισθοί, βασικά ημερομίσθια, κάθε είδους προσαυξήσεις αυτών και γενικά κάθε άλλος μισθολογικός όρος, ισχύουν μόνο για τους εργαζόμενους που απασχολούνται από εργοδότες των συμβαλλομένων εργοδοτικών οργανώσεων και δεν επιτρέπεται να υπολείπονται του νόμιμου νομοθετημένου κατώτατου μισθού και ημερομισθίου.»

β. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του Ν. 1876/1990 προστίθενται οι λέξεις «, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 8 του νόμου.»

3. Μέχρι τη λήξη της περιόδου οικονομικής προσαρμογής που προβλέπουν τα Μνημόνια που προσαρτώνται στο Ν. 4046/2012 και οι επακολουθούσες ροποποιήσεις αυτών καθορίζεται ο νόμιμος κατώτατος μισθός υπαλλήλων και το ημερομίσθιο εργατοτεχνιτών ως εξής:

(α) Για τους υπάλληλους άνω των 25 ετών ο κατώτατος μισθός ορίζεται 586,08 ευρώ και για τους εργατο-τεχνίτες άνω των 25 ετών το κατώτατο ημερομίσθιο ορίζεται σε 26,18 ευρώ.

(β) Για τους υπάλληλους κάτω των 25 ετών ο κατώτατος μισθός ορίζεται 510,95 ευρώ και για τους εργατο-τεχνίτες κάτω των 25 ετών το κατώτατο ημερομίσθιο ορίζεται σε 22,83 ευρώ.

(γ) i) Ο κατά τα άνω κατώτατος μισθός των υπαλλήλων άνω των 25 ετών προσαυξάνεται με ποσοστό 10% για κάθε τριετία προϋπηρεσίας και έως τρεις τριετίες και συνολικά 30% για προϋπηρεσία 9 ετών και άνω και το κατώτατο ημερομίσθιο των εργατοτεχνιτών άνω των 25 ετών προσαυξάνεται με

ποσοστό 5% για κάθε τριετία προϋπηρεσίας και έως έξι τριετίες και συνολικά 30% για προϋπηρεσία 18 ετών και άνω.

ii) Ο κατά τα άνω κατώτατος μισθός των υπαλλήλων κάτω των 25 ετών προσαυξάνεται με ποσοστό 10% για μία τριετία προϋπηρεσίας και για προϋπηρεσία 3 ετών και άνω και το κατώτατο ημερομίσθιο των εργατοτεχνιτών κάτω των 25 ετών προσαυξάνεται με ποσοστό 5% για κάθε τριετία προϋπηρεσίας και έως δύο τριετίες και συνολικά 10% για προϋπηρεσία 6 και άνω ετών.

δ) Οι ως άνω προσαυξήσεις προϋπηρεσίας καταβάλλονται σε εργαζόμενο με προϋπηρεσία σε οποιονδήποτε εργοδότη και με οποιαδήποτε ειδικότητα, για μεν τους εργατοτεχνίτες μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους, για δε τους υπαλλήλους μετά τη συμπλήρωση του 19ου έτους της ηλικίας τους και ισχύουν για την συμπληρωθείσα υπηρεσία την 14.2.2012.

ε) Πέραν της μηνιαίας τακτικής προσαύξησης λόγω προϋπηρεσίας καμία άλλη προσαύξηση δεν περιλαμβάνεται στο νομοθετικώς καθορισμένο κατώτατο μισθό και ημερομίσθιο.

στ) Έως ότου η ανεργία διαμορφωθεί σε ποσοστό κάτω του 10% αναστέλλεται η προσαύξηση του νομοθετικώς καθορισμένου νόμιμου κατώτατου μισθού και ημερομισθίου για προϋπηρεσία, που συμπληρώνεται μετά την 14.2.2012.

ζ) Ατομικές συμβάσεις εργασίας και συλλογικές συμβάσεις εργασίας κάθε είδους δεν επιτρέπεται να ορίζουν μηνιαίες τακτικές αποδοχές ή ημερομίσθιο πλήρους απασχόλησης κατώτερο από το νομοθετικώς καθορισμένο κατώτατο μισθό και ημερομίσθιο.

4. Κάθε αναφορά της ισχύουσας νομοθεσίας γενικά στον ελάχιστο μισθό ή στο ελάχιστο ημερομίσθιο της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (ΕΓΣΣΕ) νοείται ο νόμιμος νομοθετημένος κατώτατος μισθός και κατώτατο ημερομίσθιο.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ.12 ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ.

1. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου η διάταξη του άρθρου 1 του Ν. 2112/1920 (Α΄ 67), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και το εδάφιο Β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 74 του Ν. 3863/2010 (Α΄ 115), όπως αυτό

τροποποιήθηκε από το εδάφιο β΄ της παρ. 5 του άρθρου 17 του Ν. 3899/2010 (Α΄ 212) αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Η καταγγελία σύμβασης εργασίας ιδιωτικού υπαλλήλου με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου, διάρκειας πέραν των δώδεκα (12) μηνών, δεν δύναται να πραγματοποιηθεί χωρίς προηγούμενη έγγραφη προειδοποίηση του εργοδότη, και η οποία θα ισχύει από την επομένη της γνωστοποίησής της προς τον εργαζόμενο με τους εξής όρους:

α) Για υπαλλήλους που έχουν υπηρετήσει από δώδεκα (12) «συμπληρωμένους» μήνες έως δύο (2) έτη, απαιτείται προειδοποίηση ενός (1) μηνός πριν την απόλυση.

β) Για υπαλλήλους που έχουν υπηρετήσει από δύο (2) έτη συμπληρωμένα έως πέντε (5) έτη, απαιτείται προειδοποίηση δύο (2) μηνών πριν την απόλυση.

γ) Για υπαλλήλους που έχουν υπηρετήσει από πέντε (5) έτη συμπληρωμένα έως δέκα (10) έτη απαιτείται προειδοποίηση τριών (3) μηνών πριν την απόλυση.

δ) Για υπαλλήλους που έχουν υπηρετήσει από δέκα (10) έτη συμπληρωμένα και άνω απαιτείται προειδοποίηση τεσσάρων (4) μηνών πριν την απόλυση.

Εργοδότης που προειδοποιεί εγγράφως τον εργαζόμενο κατά τα ανωτέρω, καταβάλλει στον απολυόμενο το ήμισυ της κατά το επόμενο εδάφιο του παρόντος αποζημίωσης.»

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος η παράγραφος 1 του άρθρου 3 του Ν. 2112/1920 , όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. 1. Εργοδότης που παραμελεί την υποχρέωση προειδοποίησης για καταγγελία σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου ιδιωτικού υπαλλήλου οφείλει να καταβάλει στον απολυόμενο υπάλληλο αποζημίωση απόλυσης ως κατωτέρω, εκτός αν οφείλεται μεγαλύτερη αποζημίωση βάσει σύμβασης ή εθίμου ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Χρόνος υπηρεσίας στον ίδιο εργοδότη	**Ποσό αποζημίωσης**
1 έτος συμπλ. έως 4 έτη	2 μηνών
4 έτη συμπλ. έως 6 έτη	3 μηνών

6 έτη συμπλ. έως 8 έτη	4 μηνών
8 έτη συμπλ. έως 10 έτη	5 μηνών
10 έτη συμπλ.	6 μηνών
11 έτη συμπλ.	7 μηνών
12 έτη συμπλ.	8 μηνών
13 έτη συμπλ.	9 μηνών
14 έτη συμπλ.	10 μηνών
15 έτη συμπλ.	11 μηνών
16 έτη συμπλ. και άνω	12 μηνών

Ο υπολογισμός της ως άνω αποζημίωσης γίνεται με βάση τις τακτικές αποδοχές του τελευταίου μήνα υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Ν. 3198/1955 (Α΄ 98) εξακολουθεί να ισχύει.

3. Για ιδιωτικούς υπαλλήλους με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου, που ήδη απασχολούνται και έχουν συμπληρώσει στον ίδιο εργοδότη προϋπηρεσία άνω των δεκαεπτά (17) ετών, καταβάλλεται αποζημίωση απόλυσης επιπλέον της προβλεπόμενης στο προηγούμενο εδάφιο αποζημίωσης, οποτεδήποτε κι αν απολυθούν κατά την εξής αναλογία:

Χρόνος προϋπηρεσίας (συμπληρωμένα έτη)	**Ποσό αποζημίωσης**
17 έτη	1 μηνός αποζημίωση
18 έτη	2 μηνών αποζημίωση
19 έτη	3 μηνών αποζημίωση
20 έτη	4 μηνών αποζημίωση
21 έτη	5 μηνών αποζημίωση
22 έτη	6 μηνών αποζημίωση
23 έτη	7 μηνών αποζημίωση
24 έτη	8 μηνών αποζημίωση
25 έτη	9 μηνών αποζημίωση
26 έτη	10 μηνών αποζημίωση

27 έτη	11 μηνών αποζημίωση
28 έτη και άνω	12 μηνών αποζημίωση

Για τον ανωτέρω υπολογισμό λαμβάνονται υπόψη:

i) ο χρόνος προϋπηρεσίας που είχε συμπληρώσει ο υπάλληλος κατά τη δημοσίευση του παρόντος ανεξάρτητα από το χρόνο απόλυσής του, και

ii) οι τακτικές αποδοχές του τελευταίου μήνα υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης που δεν υπερβαίνουν το πόσο των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ.

Σε περίπτωση που συντρέχουν οι προϋποθέσεις του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 8 του Ν. 3198/1955 , όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, λαμβάνονται υπόψη για τον ανωτέρω υπολογισμό οι τακτικές αποδοχές του τελευταίου μήνα υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης, με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Ν. 3198/1955 .

4. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οποιαδήποτε διάταξη ευνοϊκότερη των περιπτώσεων 2 και 3 της παρούσας υποπαραγράφου, προσαρμόζεται στα προβλεπόμενα από αυτές όρια.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ.13. ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΒΑΡΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟ ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Η παράγραφος 4 του άρθρου 30 του Ν. 3996/2011 (Α΄ 170) αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο εργοδότης υποχρεούται να καταθέσει συμπληρωματικούς πίνακες προσωπικού ως προς τα μεταβληθέ-ντα στοιχεία: α) για την πρόσληψη νέου εργαζομένου, το αργότερο την ίδια ημέρα της πρόσληψης και πάντως πριν την ανάληψη υπηρεσίας από τον εργαζόμενο, β) για την αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου ή την οργάνωση του χρόνου εργασίας την ίδια μέρα ή το αργότερο εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών από την ημέρα αλλαγής ή τροποποίησης του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας και γ) για την αλλαγή νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης και για μεταβολή των αποδοχών των εργαζομένων εντός 15 μερών. Η κατάθεση συμπληρωματικών στοιχείων μπορεί γίνει γραπτά ή ηλεκτρονικά.»

2. Η υπέρβαση του ωραρίου εργασίας για περιπτώσεις που δεν υπάγονται στα προβλεπόμενα στο άρθρο 1 του Ν.Δ. 515/1970 επιτρέπεται για δύο (2) ώρες ημερησίως και έως εκατόν είκοσι (120) ώρες το έτος, έπειτα από αναγγελία

αυτών από τον εργοδότη στην οικεία Κοινωνική Επιθεώρηση Εργασίας πριν ή το αργότερο κατά την ημέρα πραγματοποίησης της υπερωριακής απασχόλησης, με ταυτόχρονη ενημέρωση του Ειδικού Βιβλίου Υπερωριών, που τηρείται στην επιχείρηση σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 του Ν.Δ. 515/1970 και το άρθρο 13 του Ν. 3846/2010 . Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, λόγω επειγουσών επιχειρησιακών αναγκών, η υπερωριακή απασχόληση επιτρέπεται να αναγγέλλεται στην οικεία Κοινωνική Επιθεώρηση Εργασίας το αργότερο εντός της επόμενης ημέρας από την έναρξη της υπερωριακής απασχόλησης. Αντίγραφο της αναγγελίας τηρείται στον τόπο παροχής της εργασίας.

3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται η θεώρηση του βιβλίου δρομολογίων από την οικεία Κοινωνική Επιθεώρηση Εργασίας, η τήρηση του οποίου προβλέπεται: α) για τα φορτηγά αυτοκίνητα από τη διάταξη του άρθρου 4 του β.δ. 28 Ιαν. 1938 (Α΄ 35) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, β) για τα τουριστικά λεωφορεία από τη διάταξη του άρθρου 2 της υ.α. 51266/1975 (Β΄ 1458), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και γ) για τα λεωφορεία του ΚΤΕΛ από τη διάταξη του άρθρου 27 του Π.Δ. 246/2006 (Α΄ 261), όπως ισχύει.

4. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται η θεώρηση του Βιβλίου Ημερήσιων Δελτίων Απασχολούμενου Προσωπικού οικοδομικών εργασιών και τεχνικών έργων από την οικεία κοινωνική επιθεώρηση εργασίας, η τήρηση του οποίου προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου μόνου της υ.α. 1801/1989 (Β΄ 569΄) όπως ισχύει.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ.14. ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΥΠΕΡ ΤΕΑΠΥΚ

1. Από την ισχύ του παρόντος, η παράγραφος 4 του άρθρου 42 του Ν. 1892/1990 (Α΄ 101) αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Με Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας μπορούν να καθορίζονται ζητήματα που αφορούν τις ημέρες εβδομαδιαίας απασχόλησης εργαζομένων στα καταστήματα για συνολικό εβδομαδιαίο συμβατικό ωράριο 40 ωρών.»

2. Το άρθρο 3 του Π.Δ. 88/1999 (Α΄ 94) «Ελάχιστες προδιαγραφές για την οργάνωση του χρόνου εργασίας σε συμμόρφωση με την Οδηγία 93/104/ΕΚ» αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 3

(Άρθρο 3 Οδηγίας)

Ημερήσια ανάπαυση

Για κάθε περίοδο είκοσι τεσσάρων (24) ωρών, η ελάχιστη ανάπαυση δεν μπορεί να είναι κατώτερη από έντεκα (11) συνεχείς ώρες.

Η περίοδος των είκοσι τεσσάρων (24) ωρών αρχίζει την 00:01 και λήγει την 24:00 ώρα.»

3. Το άρθρο 8 του Ν. 549/1977 (Α΄ 55), κατά το μέρος που κύρωσε το άρθρο 7 της από 26.1.1977 ΕΓΣΣΕ (Β΄ 60), και το οποίο είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 6 του Ν. 3846/2010 (Α΄ 66), αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 7

Κατάτμηση αδείας

i) Επιτρέπεται κατ΄ εξαίρεση, η κατάτμηση του χρόνου αδείας εντός του αυτού ημερολογιακού έτους σε δύο περιόδους, εξαιτίας ιδιαίτερα σοβαρής ή επείγουσας ανάγκης της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης. Σε κάθε περίπτωση η πρώτη περίοδος της αδείας δεν μπορεί να περιλαμβάνει λιγότερες των έξι (6) εργασίμων ημερών επί εξαημέρου εβδομαδιαίας εργασίας και των πέντε (5) εργασίμων ημερών επί πενθημέρου ή προκειμένου περί ανηλίκων των δώδεκα (12) εργασίμων ημερών.

ii) Η κατάτμηση του χρόνου αδείας επιτρέπεται και σε περισσότερες των δύο περιόδων, από τις οποίες η μία πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον δώδεκα (12) εργάσιμες ημέρες επί εξαημέρου εβδομαδιαίας εργασίας και δέκα (10) εργάσιμες ημέρες, επί πενθημέρου, ή προκειμένου περί ανηλίκων δώδεκα (12) εργάσιμες ημέρες, μετά από έγγραφη αίτηση του εργαζόμενου προς τον εργοδότη.

Ειδικά, σε περιπτώσεις επιχειρήσεων που απασχολούν τακτικό και εποχικό προσωπικό και παρουσιάζουν ιδιαίτερη σώρευση εργασίας που οφείλεται στο είδος ή στο αντικείμενο εργασιών τους, σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο του έτους, για το τακτικό προσωπικό, ο εργοδότης δύναται να χορηγεί το τμήμα της αδείας των 10 εργασίμων ημερών επί πενθημέρου ή 12 επί εξαημέρου, οποτεδήποτε εντός του ημερολογιακού έτους.

Η αίτηση αυτή του εργαζόμενου, καθώς και η απόφαση του εργοδότη δεν απαιτούν έγκριση από την αρμόδια υπηρεσία του ΣΕΠΕ, διατηρούνται στην επιχείρηση επί πέντε (5) έτη και είναι στη διάθεση των Επιθεωρητών Εργασίας.

Οι ρυθμίσεις της παραγράφου αυτής διέπονται κατά τα λοιπά από τις διατάξεις της νομοθεσίας για την άδεια.»

4. α. Η προβλεπόμενη εισφορά ασφαλισμένου ποσοστού 4,950 τοις χιλίοις επί των ανά λίτρο προ Φ.Π.Α. τιμών των βενζινών, των πετρελαίων εκτός πετρελαίου θέρμανσης και φωτιστικού και του υγραερίου υπέρ του Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Πρατηριούχων Υγρών Καυσίμων «ΤΕΑΠΥΚ» του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ο.Α.Ε.Ε., της παραγράφου 2 του άρθρου 9 της υ.α. 20210/4231/152/26.2.2004 (Β΄ 427) καταργείται από τον επόμενο μήνα της δημοσίευσης του παρόντος νόμου.

β. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, μετά από γνώμη του Δ.Σ. του Ο.Α.Ε.Ε., αναλογιστική μελέτη και γνώμη του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλειας (ΣΚΑ) καθορίζονται οι πόροι υπέρ του Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Πρατηριούχων Υγρών Καυσίμων «ΤΕΑΠΥΚ», ο τρόπος είσπραξης και απόδοσής τους, ο υπολογισμός των παροχών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΒ: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ

ΙΒ.1. ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

1. α. Στο τέλος της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 17 του άρθρου 13 του Ν. 4052/2012 (Α΄ 41) προστίθεται περίπτωση δ΄ ως εξής:

«δ) την 1.12.2012 του Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΕΤΑΠ-ΜΜΕ),».

β. Η παράγραφος 14 του άρθρου 44 του Ν. 4075/2012 (Α΄ 89) και κάθε διοικητική πράξη που εκδόθηκε κατ΄ εξουσιοδότηση της διάταξης αυτής καταργούνται από τη δημοσίευση του παρόντος.

2. Η εισφορά των ασφαλισμένων του ΟΓΑ για υγειονομική περίθαλψη, από 1.1.2013 ανέρχεται σε ποσοστό 2,50% επί του ποσού της ασφαλιστικής κατηγορίας του άρθρου 4 του Ν. 2458/1997 (Α΄ 15) όπως ισχύει, στην οποία έχει καταταγεί ο ασφαλισμένος και δεν μπορεί να είναι μικρότερη από αυτή που αναλογεί στο ποσό της 5ης Ασφαλιστικής Κατηγορίας όπως ισχύει.

ΙΒ.2. ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ, ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΥ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΜΕΝΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ

1. Το άρθρο 11 του Ν. 4052/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 11

α. Η μηνιαία φαρμακευτική δαπάνη των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (Φ.Κ.Α.) δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/12 του κονδυλίου που είναι εγγεγραμμένο στον ετήσιο Κοινωνικό Προϋπολογισμό και αντιστοιχεί στη φαρμακευτική περίθαλψη. Το υπερβάλλον μηνιαίο ποσό αναζητείται εκ μέρους των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης από τους Κατόχους Αδείας Κυκλοφορίας (Κ.Α.Κ.) φαρμακευτικών προϊόντων. Το ανωτέρω ποσό υπολογίζεται σε εξαμηνιαία βάση και καταβάλλεται από τους υπόχρεους Κ.Α.Κ. εντός μηνός από την πιστοποίησή του σε λογαριασμό τραπέζης που θα υποδείξει ο κάθε φορέας. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού και ιδίως ο ακριβής τρόπος υπολογισμού των ποσών που υποχρεούται να καταβάλει κάθε Κ.Α.Κ. με βάση:

i) την ποσοστιαία αναλογία συμμετοχής κάθε φαρμάκου στη δαπάνη (χωρίς ΦΠΑ), η οποία υπολογίζεται με βάση την ποσότητα που αποδεδειγμένα διατέθηκε

σε ασφαλισμένους, όπως προκύπτει από το Σύστημα Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης ή μέσω άλλου ηλεκτρονικού συστήματος σάρωσης των συνταγών,

ii) το μερίδιο αγοράς κάθε φαρμάκου στη θεραπευτική κατηγορία της θετικής λίστας,

iii) τη δυνατότητα τελικού συμψηφισμού τυχόν υπολειπόμενων ποσών με βάση το συνολικό τζίρο κάθε εταιρείας,

iv) τη συγκριτική κατανάλωση κάθε φαρμάκου με το μερίδιο αγοράς που κατείχε στο αντίστοιχο χρονικό διάστημα του προηγούμενου έτους,

ν) κάθε λεπτομέρεια που αφορά στον τρόπο και χρόνο καταβολής των οφειλόμενων ποσών, καθώς και στη διαδικασία τυχόν συμψηφισμών σε επόμενους λογαριασμούς. Σε περίπτωση μη έγκαιρης απόδοσης των ποσών επιστροφής της παραγράφου αυτής, αυτά εισπράττονται με τη διαδικασία του Κ.Ε.Δ.Ε..

β. Για τον υπολογισμό των ως άνω παραμέτρων αξιοποιούνται τα στοιχεία πωλήσεων φαρμάκων που τηρεί ο Ε.Ο.Φ. αλλά και ο οικείος Φ.Κ.Α. αφαιρουμένων των παράλληλων εξαγωγών και νοσοκομειακών πωλήσεων.

Δύναται επίσης να συνεκτιμάται είτε διαζευκτικά είτε σωρευτικά και ο ρυθμός ανάπτυξης (προστιθέμενη αξία στο προϊόν) των επί μέρους Κ.Α.Κ.. Εγκρίνονται οι μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος διενεργηθέντες υπολογισμοί.

γ. Οι διατάξεις των παραγράφων α΄ και β΄ του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ανεξάρτητα από την παρ. 1 του άρθρου 35 του Ν. 3918/2011 (Α΄ 31), όπως ισχύει κάθε φορά.

δ. Ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. δύναται να συμψηφίζει τα παραπάνω ποσά με ισόποσες οφειλές του προς Κατόχους Αδείας Κυκλοφορίας (Κ.Α.Κ.) φαρμακευτικών προϊόντων από την προμήθεια φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων για τις ανάγκες των φαρμακείων του. Ο συμψηφισμός γίνεται μόνο μεταξύ επιστρεφομένων ποσών από τους Κατόχους Αδείας Κυκλοφορίας (Κ.Α.Κ.) φαρμακευτικών προϊόντων και εκκαθαρισμένων οφειλών του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. προς τους Κ.Α.Κ., που δημιουργήθηκαν εντός του ίδιου έτους.

ε. Η ισχύς του παρόντος άρθρου έχει διάρκεια από 1.1.2012 έως 31.12.2015.»

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 12 του Ν. 4052/2012 (Α΄ 41) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Εφόσον μετά το συμψηφισμό της παραγράφου δ΄ του άρθρου 11 του Ν. 4052/2012 (Α΄ 41), παραμένει ανεξόφλητο υπόλοιπο απαιτήσεων ή σε περίπτωση κατά την οποία φαρμακευτικές εταιρείες ή Κ.Α.Κ. φαρμακευτικών σκευασμάτων δεν έχουν απαιτήσεις έναντι του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. αλλά μόνον έναντι νοσοκομείων, τότε οι ανωτέρω απαιτήσεις δύναται να εκχωρούνται προς τα νοσοκομεία έναντι καταβολής νοσηλίων ασφαλισμένων τους, τα δε νοσοκομεία συμψηφίζουν υποχρεωτικά το ποσό των κατά τα ανωτέρω εκχωρουμένων προς αυτά απαιτήσεων με οφειλές τους προς τις φαρμακευτικές εταιρείες και τους Κ.Α.Κ. φαρμακευτικών σκευασμάτων. Ο συμψηφισμός γίνεται μόνο μεταξύ των εκχωρηθέντων προς τα Νοσοκομεία, κατά το προηγούμενο εδάφιο, απαιτήσεων και εκκαθαρισμένων οφειλών των Νοσοκομείων προς φαρμακευτικές εταιρείες ή κατόχους αδείας κυκλοφορίας (Κ.Α.Κ.) φαρμακευτικών σκευασμάτων, που δημιουργήθηκαν εντός του ίδιου έτους. Απαιτήσεις ασφαλιστικών φορέων που δεν έχουν ενταχθεί στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. έναντι των φαρμακευτικών εταιρειών ή κατόχων αδείας κυκλοφορίας (Κ.Α.Κ.) φαρμακευτικών σκευασμάτων, οι οποίες υφίστανται δυνάμει του άρθρου 12 του Ν. 3816/2010 (Α΄ 6), όπως συμπληρώθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 36 του Ν. 4025/2011 (Α΄ 228), της παρ. 1 του άρθρου 35 του Ν. 3918/2011 (Α΄ 31), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22

του Ν.4052/2012 (Α΄ 41) και του άρθρου 11 του Ν. 4052/2012 (Α΄ 41), εκχωρούνται υποχρεωτικά προς τα νοσοκομεία έναντι καταβολής νοσηλίων ασφαλισμένων τους. Τα νοσοκομεία συμψηφίζουν υποχρεωτικά το ποσό των κατά τα ανωτέρω εκχωρουμένων απαιτήσεων με οφειλές τους προς τις φαρμακευτικές εταιρείες. Ο συμψηφισμός γίνεται μόνο μεταξύ των εκχωρηθέντων προς τα νοσοκομεία, κατά το προηγούμενο εδάφιο, απαιτήσεων και εκκαθαρισμένων οφειλών των Νοσοκομείων προς φαρμακευτικές εταιρείες ή κατόχους αδείας κυκλοφορίας (Κ.Α.Κ.) φαρμακευτικών σκευασμάτων, που δημιουργήθηκαν εντός του ίδιου έτους. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας καθορίζονται τα ποσά που κάθε φορά εκχωρούνται και συμψηφίζονται κατά τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, η σχετική διαδικασία, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των προηγούμενων εδαφίων.»

3. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 24 του Ν. 3965/2011 (Α΄ 113) αντικαθίσταται ως εξής:

«Όσον αφορά στην πληρωμή των συμβεβλημένων προμηθευτών και των φαρμακοποιών, η οποία μπορεί να πραγματοποιείται μέσω διανεμητικού λογαριασμού ή μέσω φαρμακευτικού συλλόγου, όπου υπάρχει δυνατότητα, ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και οι λοιποί Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης καταβάλλουν ως προκαταβολή το αιτούμενο ποσό, μετά την κατά νόμο αφαίρεση κρατήσεων, εντός εξήντα (60) ημερών από την υποβολή του λογαριασμού.»

4. Η περίπτωση δ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 34 του Ν. 3918/2011 (Α΄ 31) καταργείται και οι περιπτώσεις ε΄ και στ΄ αναριθμούνται σε δ΄ και ε΄ αντίστοιχα.

5. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 34 του Ν. 3918/2011 (Α΄ 31) απαλείφεται η φράση «υπό τον όρο της εμπρόθεσμης καταβολής αυτών των οφειλών».

6. Στην περίπτωση α΄ της παρ. 3 του άρθρου 34 του Ν. 3918/2011 (Α΄ 31) απαλείφεται η λέξη «εμπρόθεσμα».

7. Η περίπτωση β΄ της παρ. 3 του άρθρου 34 του Ν. 3918/2011 (Α΄ 31) αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Η αιτούμενη δαπάνη για τα φαρμακευτικά σκευάσματα της παρ. 2 του άρθρου 12 του Ν.3816/2010 υπόκειται σε αυτοτελή υποχρέωση επιστροφής (rebate) ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%) επί της αιτούμενης δαπάνης για τα σκευάσματα αυτά».

8. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 35 του Ν. 3918/2011 (Α΄ 31) μετά τις λέξεις «φαρμακευτικών προϊόντων προς» προστίθεται η φράση «τα φαρμακεία του Ε.Ο.Π.Υ.Υ.».

9. Το τέταρτο εδάφιο της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του Ν. 3816/2010 (Α΄ 6) αντικαθίσταται ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΕΟΦ, εξειδικεύονται ο τρόπος κατάρτισης των θεραπευτικών κατηγοριών και προσδιορισμού των τιμών αναφοράς ανά θεραπευτική κατηγορία και οι διαδικασίες αναθεώρησης και συμπλήρωσης του καταλόγου, καθώς και οι αποζημιούμενες ενδείξεις, περιεκτικότητες και συσκευασίες ανά φαρμακευτικό προϊόν και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

10. Οι διατάξεις των περιπτώσεων 5, 6 και 8 της παρούσας υποπαραγράφου ΙΒ.2 εφαρμόζονται αναδρομικά από την 1η Ιανουαρίου 2012.[251]

11. Στο τέλος της περίπτωσης β΄ της παρ. 5 του άρθρου 21 του Ν. 4052/2012 (Α΄41) προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Υγείας ορίζονται ο μηχανισμός εφαρμογής και ενημέρωσης των ιατρών, καθώς και περαιτέρω εξαιρέσεις στη συνταγογράφηση βάσει δραστικής ουσίας, οι οποίες θα πρέπει να καλύπτουν πολύ περιορισμένες ομάδες προϊόντων, δεδομένων των γνωστών ευαισθησιών αντιμετώπισης των ασθενών, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και τη βέλτιστη θεραπευτική πρακτική. Το ποσοστό των συνταγών με εμπορική ονομασία δεν μπορεί να υπερβαίνει το 15% της συνολικής αξίας των συνταγών που χορηγεί κάθε ιατρός.

12. Από 1.1.2014 ορίζεται η εκ μέρους των ασθενών καταβολή υπέρ του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. του ποσού του ενός (1) ευρώ ανά συνταγή που εκτελείται από τον εκάστοτε φαρμακοποιό. Οι δικαιούχοι περίθαλψης του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. καταβάλλουν από την 1η.5.2024 στα συμβεβλημένα ιδιωτικά διαγνωστικά κέντρα και στους κλινικοεργαστηριακούς ιατρούς ένα (1) ευρώ ανά παραπεμπτικό για την εκτέλεση διαγνωστικών εξετάσεων βιολογικών υλικών και τρία (3) ευρώ ανά παραπεμπτικό για την εκτέλεση απεικονιστικών ελέγχων. Εξαιρούνται από την εφαρμογή του δεύτερου εδαφίου, οι κάτωθι:[252]

---

[251] Τροποποίηση 4111/2013 art_37

[252] Τροποποίηση 5102/2024 art_25; Τροποποίηση 4235/2014 art_69

Πάσχοντες από μεσογειακή αναιμία, δρεπανοκυτταρική νόσο, χρόνια νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου που είναι σε θεραπεία υποκατάστασης νεφρικής λειτουργίας ή περιτοναϊκή κάθαρση ή έχουν υποβληθεί σε μεταμόσχευση, οι πάσχοντες από κυστική ίνωση, οι πάσχοντες από σακχαρώδη διαβήτη τύπου 1, οι ακρωτηριασμένοι που λαμβάνουν το εξωϊδρυματικό επίδομα με ποσοστό αναπηρίας εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, όπως και όσοι έχουν πιστοποιημένη αναπηρία από Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω, για οποιαδήποτε πάθηση.[253]

ΙΒ.3. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΩΝ ΤΟΥ Ν. 3919/2011

1. Καταργούνται οι εξής διατάξεις:

α) Η παρ. 2 του άρθρου 5 της υπ΄ αριθ. Α5/2005/1999 υ.α. (Β΄ 749).

β) Η παρ. 5 του άρθρου 4 του Ν. 1666/1986 (Α΄ 200).

γ) Οι παράγραφοι 2 , 3 και 5 του άρθρου 4 του Π.Δ. 29/1987 (Α΄ 8).

δ) Το άρθρο 8 του Π.Δ. 225/2000 (Α΄ 194).

ε) Οι παράγραφοι 3 και 5 του άρθρου 13 του Ν. 2071/1992 (Α΄ 123), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του Ν. 2256/1994 (Α΄ 196), συμπληρώθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 33 του Ν. 3329/2005 (Α΄ 81) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 28 του Ν. 3846/2010 (Α΄ 66).»

2. 2. Βεβαίωση λειτουργίας οδοντοτεχνικού εργαστηρίου χορηγείται όχι μόνο σε όσους έχουν άδεια ή βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος αλλά και σε φυσικά πρόσωπα και εταιρείες με οποιαδήποτε νομική μορφή, με την προϋπόθεση να ορίζεται επιστημονικά υπεύθυνος πτυχιούχος ΑΤΕΙ Οδοντικής Τεχνολογίας (Οδοντοτεχνίτης ΑΤΕΙ) ή κάτοχος άδειας ή βεβαίωσης άσκησης επαγγέλματος οδοντοτεχνίτη του ν.1666/1986 (Α΄200).[254]

Τα οδοντοτεχνικά εργαστήρια, τα οποία λειτουργούν μέχρι σήμερα

[253] Τροποποίηση 5102/2024 art_25

[254] Τροποποίηση 4461/2017 art_43; Τροποποίηση 4316/2014 art_32

με νόμιμες άδειες που είχαν ληφθεί πριν από την έναρξη ισχύος και εφαρμογής του ν. 4316/2014 (Α΄270), εξακολουθούν να λειτουργούν νομίμως με τις ίδιες άδειες.[255]

3. Η παρ. 1 του άρθρου 21 του Ν. 3204/2003 , όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 14 του Ν. 3661/2008 (Α΄89), αντικαθίσταται ως εξής:

«Η διάθεση ομματοϋαλλίων διορθωτικών των διαθλαστικών ανωμαλιών των οφθαλμών, των τυποποιημένων ομματοϋαλλίων (πρεσβυωπίας), των φακών επαφής, των υγρών φακών επαφής και γενικά όλων των συναφών προς την όραση ειδών, γίνεται και από καταστήματα μη οπτικών ειδών, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, όπως αυτός ισχύει. Σε περίπτωση που διατίθενται από καταστήματα μη οπτικών ειδών επιστημονικά υπεύθυνος θα είναι οπτικός.»

4. Η παρ. 1 του άρθρου 2 του Π.Δ. 29/1987 (Α΄ 8) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Βεβαίωση λειτουργίας εργαστηρίου φυσικοθεραπείας χορηγείται σε φυσικά πρόσωπα και σε εταιρείες με οποιαδήποτε νομική μορφή από την οικεία Περιφέρεια.

Προϋπόθεση λειτουργίας είναι ο ορισμός επιστημονικά υπεύθυνου φυσικοθεραπευτή.»

5. Τα άρθρα 5 , 6 , 7 του Π.Δ. 225/2000 (Α΄ 194) αντικαθίστανται ως εξής:

«Άρθρο 5

Για τη λειτουργία Μονάδας Χρόνιας Αιμοκάθαρσης (Μ.Χ.Α.) απαιτείται αναγγελία έναρξης λειτουργίας στην Περιφέρεια-έδρα της Μονάδας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν. 3919/2011 (Α΄ 32).

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τη λειτουργία της Μονάδας είναι τα εξής:

α) Τα πλήρη σχέδια του κτιρίου εγκατάστασης και των χώρων λειτουργίας της Μονάδας που συνοδεύεται με την άδεια της Πολεοδομίας.

β) Βεβαίωση της αρμόδιας Διεύθυνσης της Περιφέρειας για την απόσταση και το χρόνο άφιξης από τη Μονάδα στο διασυνδεόμενο Νοσοκομείο.

---

[255]Τροποποίηση 4461/2017 art_43; Τροποποίηση 4316/2014 art_32

γ) Υπεύθυνη Δήλωση του αιτούντος για τον αριθμό και το είδος των μηχανημάτων που πρόκειται να λειτουργήσουν και το μέγιστο αριθμό των ασθενών που θα μπορούν να εξυπηρετηθούν και την προέλευσή τους (π.χ. ημεδαποί, αλλοδαποί κ.ά.).

δ) Υπεύθυνη Δήλωση Ιατρού Νεφρολόγου που θα είναι υπεύθυνος για τη λειτουργία της Μονάδας, στην οποία θα αναφέρεται ότι έχει συμπληρώσει ένα (1) τουλάχιστον έτος από τη λήψη της ειδικότητάς του, δεν έχει καταδικαστεί για ποινικό αδίκημα ή για παράβαση της νομοθεσίας για τα ναρκωτικά και κατάθεση των σχετικών αποδεικτικών επίσημων εγγράφων.

ε) Απόφαση του Υπουργού Υγείας με την οποία καθορίζεται το Νοσοκομείο με το οποίο συνδέεται επιστημονικά η Μονάδα Χρόνιας Αιμοκάθαρσης. Η υπουργική απόφαση εκδίδεται μετά την υποβολή σχετικής αίτησης στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Υγείας μετά από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας.

στ) Στις περιπτώσεις λειτουργίας Μ.Χ.Α. από φορέα του δημόσιου τομέα, Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. απαιτείται απόφαση Δ.Σ. ή αντίστοιχου οργάνου του φορέα. Στην περίπτωση των εταιρειών απαιτείται καταστατικό και νομιμοποίηση της εταιρείας, τα οποία υποβάλλει ο νόμιμος εκπρόσωπός της.

Για τη διαπίστωση της συνδρομής των απαραίτητων προϋποθέσεων για τη νόμιμη λειτουργία της Μονάδας απαιτείται, εντός τριμήνου από την ημερομηνία υποβολής της αναγγελίας έναρξης λειτουργίας, έλεγχος από την αρμόδια Επιτροπή που συγκροτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του Π.Δ. 247/1991 «Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασία για την ίδρυση, λειτουργία και μεταβίβαση Ιδιωτικών Κλινικών» (Α΄ 93) και στην οποία ο εκπρόσωπος του Ιατρικού Συλλόγου είναι υποχρεωτικά ιατρός με ειδικότητα Νεφρολογίας. Η εν λόγω Επιτροπή συντάσσει σχετικό πρακτικό με τις διαπιστώσεις και προτάσεις της.

Στην περίπτωση που διαπιστωθεί ότι συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις για τη λειτουργία της Μονάδας, χορηγείται στον ενδιαφερόμενο βεβαίωση λειτουργίας, εντός τριμήνου από την ημερομηνία υποβολής της αναγγελίας έναρξης λειτουργίας της Μονάδας.

Στην περίπτωση που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη λειτουργία Μ.Χ.Α. ή δεν προκύπτει συνδρομή τους από τα υποβληθέντα στοιχεία, η αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας ενημερώνει εγγράφως τον ενδιαφερόμενο ότι δεν

δύναται να λειτουργήσει τη Μονάδα, γνωστοποιώντας του τους σχετικούς λόγους.

Η εν λόγω έγγραφη ενημέρωση γίνεται πριν την πάροδο τριών (3) μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αναγγελίας έναρξης λειτουργίας της Μ.Χ.Α..

Στη βεβαίωση λειτουργίας αναγράφεται απαραίτητα η επωνυμία και η ταχυδρομική διεύθυνση της Μονάδας, ο συνολικός αριθμός των μηχανημάτων, ο αριθμός των εφεδρικών μηχανημάτων και ο επιστημονικά υπεύθυνος.

Άρθρο 6

Δικαιούχοι λειτουργίας Μ.Χ.Α. είναι φυσικά πρόσωπα, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ή Ιδιωτικού Δικαίου δημόσιου χαρακτήρα και εταιρείες με την προϋπόθεση ότι κατά το καταστατικό τους δραστηριοποιούνται και στο χώρο της παροχής υπηρεσιών υγείας.

Άρθρο 7

Στην περίπτωση επέκτασης των Μ.Χ.Α. απαιτείται η έκδοση βεβαίωσης επέκτασης της Μ.Χ.Α. σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο άρθρο 5 του παρόντος. Σε κάθε περίπτωση ο συνολικός αριθμός των μηχανημάτων Μ.Χ.Α., συμπεριλαμβανομένης και της επέκτασης, δεν μπορεί να ξεπερνά τα τριάντα (30) μηχανήματα.»

6. Οι παράγραφοι 2 και 4 του άρθρου 13 του Ν. 2071/1992 (Α΄ 123) αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Η βεβαίωση λειτουργίας των παραπάνω φορέων παροχής ιατρικών και οδοντιατρικών υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Π.Φ.Υ.) χορηγείται σε:

α. φυσικά πρόσωπα, που διαθέτουν άδεια ή βεβαίωση άσκησης του ιατρικού ή οδοντιατρικού επαγγέλματος,

β. φυσικά πρόσωπα με την προϋπόθεση ότι για τη λειτουργία του ιατρείου, οδοντιατρείου, πολυϊατρείου, πολυοδοντιατρείου, ιδιωτικού διαγνωστικού εργαστηρίου και ιδιωτικού εργαστηρίου φυσικής ιατρικής και αποκατάστασης, ορίζεται επιστημονικά υπεύθυνος για κάθε παροχή υπηρεσίας ιατρός ή οδοντίατρος κάτοχος άδειας ή βεβαίωσης άσκησης επαγγέλματος,

γ. νομικά πρόσωπα, που συνιστώνται και λειτουργούν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών Π.Φ.Υ.,

δ. αστικούς συνεταιρισμούς ελευθέρων επαγγελματιών ιατρών εργαστηριακής διάγνωσης, βιοπαθολογίας, κυτταρολογίας και παθολογικής ανατομίας για την κάλυψη των αναγκών των μελών τους.

Για τη χορήγηση της παραπάνω βεβαίωσης λειτουργίας απαιτείται η υποβολή αναγγελίας έναρξης από το φυσικό πρόσωπο ή το νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας ή του αστικού συνεταιρισμού, η οποία συνοδεύεται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά και παράβολο ύψους διακοσίων (200) ευρώ για τα ιδιωτικά ιατρεία - οδοντιατρεία και παράβολο τετρακοσίων (400) ευρώ για τα ιδιωτικά πολυϊατρεία - πολυοδοντιατρεία, τα ιδιωτικά διαγνωστικά εργαστήρια και τα ιδιωτικά εργαστήρια φυσικής ιατρικής και αποκατάστασης. Το ύψος του παραβόλου μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή υπουργική απόφαση του Υπουργού Υγείας και του Υπουργού Οικονομικών.»

«4. Οι δικαιούχοι της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου επιτρέπεται να λειτουργούν και σε μη συνεχόμενα κτίρια, τα οποία θα έχουν λειτουργική αυτοτέλεια και δεσμεύονται στην τήρηση των τεχνικών προδιαγραφών του Π.Δ. 84/2001.»

7. α. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 13 του Ν. 2071/1992 (Α΄ 123), οι λέξεις «αδειοδότησης και» διαγράφονται.

β. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 13 του Ν. 2071/1992 (Α΄ 123), οι λέξεις «τη νομική μορφή» διαγράφονται.

8. Στις διατάξεις των νόμων 1666/1986 (Α΄ 200), 3661/2008 (Α΄ 89), 3204/2003 (Α΄ 296), 971/1979 (Α΄ 223), 2519/1997 (Α΄ 165), 4025/2011 (Α΄ 228), του Π.Δ. 84/2001 (Α΄ 70) όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 228/2004 (Α΄ 212), των προεδρικών διαταγμάτων 29/1987 (Α΄ 8), 225/2000 (Α΄ 194), των υπουργικών αποφάσεων οικ. 3215/1998 (Β΄ 655), Α5/2005/1999 (Β΄ 749), 949/1981 (Β΄ 388) όπως τροποποιήθηκε με την Α4/οικ.2503/1982 (Β΄ 717), των υπουργικών αποφάσεων Γ4ε/5258/1970 (Β΄ 426), Υ3β/οικ.15543/2008 (Β΄ 230), Υ7/οικ.3971/1994 (Β΄ 433), Α4β/οικ.2352/1988, όπου αναφέρεται η λέξη «άδεια» αντικαθίσταται από τη λέξη «βεβαίωση».

ΙΒ.4. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Π.Δ. 84/2001

1. Καταργούνται οι εξής διατάξεις του Π.Δ. 84/2001 (Α΄ 70):

α) Η παράγραφος 2 του άρθρου 4. β) Οι περιπτώσεις α΄ και η΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 11. γ) Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 11. δ) Οι περιπτώσεις β΄, γ΄ και δ΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 11. ε) Η παράγραφος 6 του άρθρου 11. στ) Η περίπτωση ε΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 13. ζ) Η παράγραφος 1 του άρθρου 14.

2. Τροποποιούνται οι εξής διατάξεις του Π.Δ. 84/2001: α. Στο άρθρο 1 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής: «3. Στις διατάξεις του παρόντος, όπου αναφέρονται οι λέξεις «άδεια λειτουργίας» και «άδεια» αντικαθίστανται από τις λέξεις «βεβαίωση λειτουργίας» και «βεβαίωση» αντίστοιχα, όπου αναφέρεται ο όρος «άδεια ίδρυσης» ο όρος αυτός καταργείται και όπου αναφέρεται «ιατρική εταιρεία» ή «ιατρικές εταιρείες» οι λέξεις «ιατρική» και «ιατρικές» διαγράφονται.»

β. Στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 2 η λέξη «μόνο» αντικαθίσταται από τη λέξη «και».

γ. Η παράγραφος 1 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Βεβαίωση λειτουργίας ιδιωτικού φορέα παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ. χορηγείται:

α. Σε φυσικά πρόσωπα, που διαθέτουν άδεια ή βεβαίωση άσκησης του ιατρικού ή οδοντιατρικού επαγγέλματος.

β. Σε φυσικά πρόσωπα, με την προϋπόθεση ότι για τη λειτουργία του ιδιωτικού φορέα ορίζεται επιστημονικά υπεύθυνος για κάθε παροχή υπηρεσίας ιατρός ή οδοντίατρος κάτοχος άδειας ή βεβαίωσης ασκήσεως επαγγέλματος.

γ. Σε νομικά πρόσωπα, που συνιστώνται και λειτουργούν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών Π.Φ.Υ. και με την τήρηση των ειδικών προϋποθέσεων του άρθρου 11 και των λοιπών διατάξεων του παρόντος.

δ. Σε αστικούς συνεταιρισμούς ελευθέρων επαγγελματιών ιατρών εργαστηριακής διάγνωσης, βιοπαθολογίας, κυτταρολογίας και παθολογικής ανατομίας για την κάλυψη των αναγκών των μελών τους.

Οι περιπτώσεις δ΄ και ε΄ αναριθμούνται σε ε΄ και στ΄ αντίστοιχα και παραμένουν ως έχουν.»

δ. Τα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 11 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Βεβαίωση λειτουργίας φορέα παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ. χορηγείται και σε εταιρείες, με οποιαδήποτε νομική μορφή.»

ε. Στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 11 η φράση «αποκλειστικά και μόνο» αντικαθίσταται από τη λέξη «και».

στ. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 11 η φράση «τις διατάξεις του παρόντος και» διαγράφεται.

ζ. Στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης δ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 14, η φράση «η δημιουργία παραρτημάτων στην ίδια ή σε διάφορες περιοχές της χώρας και» διαγράφεται.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΓ . ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΙΓ.1. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 82 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή, που δεν υπερβαίνει το ένα έτος μετατρέπεται σε χρηματική ποινή ή πρόστιμο. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή που είναι μεγαλύτερη από ένα έτος και δεν υπερβαίνει τα δύο μετατρέπεται σε χρηματική ποινή, εκτός αν ο δράστης είναι υπότροπος και το δικαστήριο με απόφασή του ειδικά αιτιολογημένη κρίνει ότι απαιτείται η μη μετατροπή της για να αποτραπεί ο δράστης από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή που είναι μεγαλύτερη από δύο έτη και δεν υπερβαίνει τα πέντε μετατρέπεται σε χρηματική ποινή, εκτός αν το δικαστήριο με απόφασή του ειδικά αιτιολογημένη κρίνει ότι απαιτείται η μη μετατροπή της για να αποτραπεί ο δράστης από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων.»

2. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 82 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Κάθε ημέρα φυλάκισης υπολογίζεται σε ποσό από πέντε (5) ευρώ έως εκατό (100) ευρώ και κάθε ημέρα κράτησης σε ποσό από πέντε (5) ευρώ έως εκατό (100) ευρώ.

3. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 82 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο ορίζει και τον αριθμό των ωρών κοινωφελούς εργασίας που κυμαίνονται από 100 έως 240 ώρες για ποινή ως ένα έτος, 241 έως 480 ώρες για ποινή από ένα έως δύο έτη, 481 έως 720 ώρες για ποινή από δύο έως τρία έτη, 721 έως 960 ώρες για ποινή από τρία έως τέσσερα έτη και 961 έως 1.200 ώρες για ποινή από τέσσερα έως πέντε έτη, ενώ προσδιορίζει και προθεσμία όχι μεγαλύτερη από πέντε έτη για την εκτέλεσή τους.»

4. Η περίπτωση ε΄ της παραγράφου 7 του άρθρου 82 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) διατάσσει την έκτιση στερητικής της ελευθερίας ποινής ενός έως τριών μηνών για ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας έως 240 ωρών, δύο έως πέντε μηνών για ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας μεγαλύτερης των 240 και έως 480 ωρών, τεσσάρων έως οκτώ μηνών για ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας μεγαλύτερης των 480 ωρών και έως 720 ωρών, επτά έως δώδεκα μηνών για ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας μεγαλύτερης των 720 ωρών και έως 960 ωρών και έντεκα έως δεκαεπτά μηνών για ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας μεγαλύτερης των 960 ωρών.»

5. Η παράγραφος 1 του άρθρου 4 του Ν. 663/1977 (Α΄ 215), ως έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 24 του Ν. 2145/1993 (Α΄ 88) και κατόπιν με την παράγραφο 2 του άρθρου 20 του Ν. 4058/2012 (Α΄ 63), αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα ποσά των επιβαλλομένων σε χρήμα ποινών, καθώς και τα ποσά που προκύπτουν από τη μετατροπή των στερητικών της ελευθερίας ποινών, προσαυξάνονται κατά την είσπραξη κατά ποσοστό 110%.»

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 2 του ν. ΓΠΟΗ/1912 (Α΄ 3) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το δικαστικό ένσημο καθορίζεται σε ποσοστό οκτώ τοις χιλίοις (8 %ο) επί της αξίας του αντικειμένου της αγωγής ή άλλου δικογράφου που υποβάλλεται σε οποιοδήποτε δικαστήριο του Κράτους και υπόκειται σε δικαστικό ένσημο κατά τις οικείες διατάξεις, εφόσον το αιτούμενο ποσό είναι ανώτερο των διακοσίων (200) ευρώ. Επιπλέον αυτού, καταβάλλεται ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) υπέρ του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Τομέας Ασφάλισης Νομικών), ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) υπέρ του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) και χαρτόσημο ποσοστού 2,4%, τα οποία ανωτέρω ποσοστά υπολογίζονται επί του ποσού του

δικαστικού ενσήμου. Από την ισχύ της παρούσας διάταξης, παύει να ισχύει κάθε άλλη που αφορά καθορισμό του δικαστικού ενσήμου, κατά τα ανωτέρω ποσοστά εκτός της παραγράφου 1Α περίπτωση η΄ του άρθρου 10 του Ν.Δ. 1017/1971 »[256]

7. Το άρθρο 9 του Ν. 3853/2010 (Α΄90) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις του άρθρου 42 του Ν.Δ. 3026/1954 (Κώδικας περί Δικηγόρων) δεν εφαρμόζονται στη σύνταξη συμβολαιογραφικών εγγράφων σύστασης εταιριών περιορισμένης ευθύνης και ανωνύμων εταιριών.»

8. α. Το άρθρο 42 του Ν.Δ. 3026/1954 (Α΄ 235) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για τη σύνταξη εγγράφου ενώπιον συμβολαιογράφου, με αντικείμενο την από επαχθή αιτία σύσταση, μετάθεση, αλλοίωση, τροποποίηση ή κατάργηση εμπραγμάτων δικαιωμάτων σε ακίνητα (εκτός από την εξάλειψη υποθηκών και προσημειώσεων), είναι υποχρεωτική η παράσταση δικηγόρου μόνο για τον αποκτώντα το σχετικό δικαίωμα και εφόσον οι ανωτέρω συμβάσεις έχουν συνολικό αντικείμενο αξίας μεγαλύτερο των ογδόντα χιλιάδων (80.000) ευρώ, ανεξαρτήτως του τόπου στον οποίο βρίσκεται το ακίνητο. Στην περίπτωση αυτή γίνεται ειδική μνεία στο συμβόλαιο της παραστάσεως του δικηγόρου και επισυνάπτεται σε αυτό σχέδιο για τη σύμβαση, υπογεγραμμένο από αυτόν, με θεωρημένη την υπογραφή από τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο.

2. Ειδικότερα για τη σύμβαση διανομής ή ανταλλαγής και για συμβάσεις εκ χαριστικής αιτίας δεν απαιτείται παράσταση δικηγόρου για κανένα από τα συμβαλλόμενα μέρη ανεξαρτήτως του χρόνου κατά τον οποίο συντάσσεται το συμβολαιογραφικό έγγραφο.

3. Από 1.1.2014 η παράσταση δικηγόρου κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 είναι προαιρετική για όλα τα συμβαλλόμενα μέρη.»

β. Το άρθρο 92Α του Ν.Δ. 3026/1954 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο δικηγόρος για τις παρεχόμενες με έμμισθη εντολή υπηρεσίες του αμείβεται με πάγια μηνιαία αμοιβή που καθορίζεται με ελεύθερη συμφωνία με τον εντολέα του. Η αμοιβή των ασκούμενων δικηγόρων δεν μπορεί να είναι κατώτερη του εκάστοτε ισχύοντος κατώτατου νόμιμου μισθού υπαλλήλου του ιδιωτικού τομέα.

---

[256] Τροποποίηση 4111/2013 art_40

2. Οι αποδοχές των δικηγόρων που παρέχουν τις υπηρεσίες τους με έμμισθη εντολή στους φορείς της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 4024/2011 (Α΄ 226) καθορίζονται όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 22 του Ν.4024/2011 .»

γ. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται κάθε διάταξη νόμου ή κανονιστικής πράξης που ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα του άρθρου 92 Α του Ν.Δ. 3026/1954 , όπως τροποποιήθηκε από την προηγούμενη διάταξη της υποπερίπτωσης β΄.

ΙΓ.2. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

1. α. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 66 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Ν. 2717/1999, Α΄ 97) διαγράφονται οι λέξεις: «και στις φορολογικές και τελωνειακές προσφυγές εν γένει τριάντα (30) ημερών που αρχίζει όπως ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο».

β. Η περίπτωση β΄ της υποπαραγράφου 2 της παραγράφου Β΄ του άρθρου πέμπτου του Ν. 4079/2012 καταργείται.

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 66 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«2.α. Εξαιρετικώς στις φορολογικές και τελωνειακές διαφορές εν γένει η προσφυγή ασκείται εντός τριάντα (30) ημερών και η προθεσμία για την άσκησή της αρχίζει όπως ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο.

β. Ειδικώς στις περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 64 η προθεσμία είναι ενενήντα (90) ημέρες από την έκδοση ή την κατά νόμο δημοσίευση της πράξης ή τη συντέλεση της παράλειψης.»

3. Η ρύθμιση της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 66 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, όπως προστίθεται με την περίπτωση 2 της παρούσας υποπαραγράφου, καταλαμβάνει πράξεις που εκδίδονται ή παραλείψεις που συντελούνται μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΔ.: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΙΔ.1. ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

1. Οι παράγραφοι 2 , 3 , 4 και 5 του άρθρου 1 του Ν. 710/1977 «Περί ξεναγών» (Α΄ 283), όπως ισχύει, καταργούνται.

2. Το άρθρο 2 του Ν. 710/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 2

Με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων του άρθρου 11 του παρόντος νόμου, δικαίωμα άσκησης του επαγγέλματος του ξεναγού έχουν:

α) Έλληνες υπήκοοι και υπήκοοι κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης κάτοχοι διπλώματος Σχολής Ξεναγών του ΟΤΕΚ ή σχετικού τίτλου εκπαίδευσης, ο οποίος έχει αποκτηθεί σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε. και έχει αναγνωριστεί από το Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικών Προσόντων, σύμφωνα με τις διαδικασίες του Τίτλου ΙΙΙ του Π.Δ. 38/2010 (Α΄ 78).

β) Αλλοδαποί ελληνικής καταγωγής, απόφοιτοι της Σχολής Ξεναγών του ΟΤΕΚ.

γ) Απόφοιτοι των ταχύρρυθμων προγραμμάτων κατάρτισης ξεναγών του άρθρου 14.»

3. Το άρθρο 3 του Ν. 710/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το επάγγελμα του ξεναγού ασκείται ελεύθερα μετά την πάροδο δέκα (10) ημερών από την υποβολή από τους ενδιαφερομένους στο Υπουργείο Τουρισμού αίτησης για αναγγελία έναρξης άσκησης επαγγέλματος ξεναγού, συνοδευόμενης από τα απαραίτητα δικαιολογητικά, όπως αυτά καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, η οποία εκδίδεται εντός προθεσμίας ενός μηνός από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος.

2. Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού (Γενική Διεύθυνση Τουριστικής Πολιτικής και Οργάνωσης, Διεύθυνση Τουριστικής Πολιτικής και Συντονισμού, Τμήμα Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης) εξετάζει εντός δέκα (10) ημερών τα υποβληθέντα σε αυτήν δικαιολογητικά, προκειμένου να διαπιστώσει τη συνδρομή των νόμιμων προϋποθέσεων για την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού.

3. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί η συνδρομή των προϋποθέσεων χορηγείται στον ξεναγό εντός δέκα (10) ημερών από την υποβολή της αναγγελίας, βεβαίωση συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων για την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού και εγγραφής του στο οικείο μητρώο που τηρείται στο Υπουργείο Τουρισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9, συνοδευόμενη από δελτίο ταυτότητας, το οποίο ο ξεναγός φέρει κατά την

άσκηση του επαγγέλματός του, προκειμένου να επιδεικνύεται σε κάθε διενεργούμενο έλεγχο.

4. Σε περίπτωση που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την άσκηση του επαγγέλματος ή δεν προκύπτει η συνδρομή τους από τα υποβληθέντα στοιχεία, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού ενημερώνει εγγράφως τον ενδιαφερόμενο ότι δεν δύναται να ασκήσει το επάγγελμα του ξεναγού, γνωστοποιώντας του και τους σχετικούς λόγους. Η ανωτέρω έγγραφη ενημέρωση γίνεται πριν την πάροδο δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αναγγελίας άσκησης του επαγγέλματος. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της εν λόγω προθεσμίας χωρίς η αρμόδια υπηρεσία να έχει γνωστοποιήσει στον υποβάλλοντα τους λόγους για τους οποίους δεν δύναται να ασκήσει το επάγγελμα του ξεναγού, τόσο η βεβαίωση συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων για την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού όσο και το δελτίο ταυτότητας ξεναγού τεκμαίρεται ότι έχουν χορηγηθεί. Στην παραπάνω περίπτωση ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει σχετική βεβαίωση από την αρμόδια για την έκδοση της πράξης αρχή, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 10 του Ν. 3230/2004 (Α΄ 44).

5. Με την απόφαση της παραγράφου 1, ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διαδικασίας των προηγούμενων παραγράφων.»

4. Το άρθρο 9 του Ν. 710/1977 αντικαθίσταται ως εξής: «1. Στο Υπουργείο Τουρισμού τηρείται Μητρώο Ξεναγών, στο οποίο καταχωρίζονται όσοι πληρούν τις προϋποθέσεις άσκησης του επαγγέλματος του Ξεναγού σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 2 και 3.

2. Στο Μητρώο Ξεναγών καταχωρίζονται τα στοιχεία ταυτότητας του Ξεναγού που πληροί τις προϋποθέσεις άσκησης του επαγγέλματος, τα στοιχεία του τίτλου σπουδών του και οι γλώσσες στις οποίες δύναται να ξεναγεί.

3. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζεται η οικονομική επιβάρυνση των ξεναγών για την εγγραφή τους στο Μητρώο και τη χορήγηση του Δελτίου Ταυτότητας Ξεναγού, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την τήρηση του Μητρώου.»

5. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 10 του Ν. 710/1977 καταργούνται.

6. Το άρθρο 11 του Ν. 710/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Κατ΄ εξαίρεση των οριζομένων στα άρθρα 2 και 3, δικαίωμα ξενάγησης χωρίς αμοιβή σε αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία και χώρους που είχε αναπτυχθεί ή αναπτύσσεται επιστημονική και ανασκαφική δραστηριότητα, έχουν καθηγητές ανώτατων σχολών ιστορίας και αρχαιολογίας, διευθυντές και καθηγητές ημεδαπών και αλλοδαπών σχολών αρχαιολογίας στην Ελλάδα για ξεναγήσεις εκπαιδευτικού περιεχομένου.

2. Σε περίπτωση έλλειψης ξεναγού δυνάμενου να ξεναγήσει σε ορισμένη γλώσσα, έπειτα από σχετική βεβαίωση του Σωματείου Διπλωματούχων Ξεναγών, δικαίωμα ξενάγησης έχουν και άτομα τα οποία δεν πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις για την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού σύμφωνα με το άρθρο 3 του νόμου αυτού, αλλά οι οποίοι έχουν αποδεδειγμένα άριστη γνώση της γλώσσας για την οποία παρατηρείται έλλειψη ξεναγού, έπειτα από σχετική άδεια η οποία χορηγείται από τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Τουρισμού.

3. Υπήκοοι κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβανομένων και των Ελλήνων υπηκόων, οι οποίοι είναι νόμιμα εγκατεστημένοι στα κράτη αυτά και διαθέτουν τα νόμιμα προσόντα για την εκεί άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του ξεναγού έχουν δικαίωμα προσωρινής και περιστασιακής παροχής υπηρεσιών ξεναγού στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις της με αριθ. 165255/ΙΑ/29.12.2010 (Β΄ 2157) κοινής απόφασης των Υπουργών Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Πολιτισμού και Τουρισμού.»

7. Το άρθρο 12 του Ν. 710/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 12

1. Στο έργο των ξεναγών εποπτεία ασκεί το Υπουργείο Τουρισμού.

2. Η εποπτεία συνίσταται στη διενέργεια ελέγχων και την επιβολή κυρώσεων για τις περιπτώσεις παράβασης των διατάξεων του παρόντος νόμου.

3. Σε όποιον παρέχει τις υπηρεσίες του άρθρου 1 κατά παράβαση των άρθρων 2, 3 και 11, επιβάλλεται πρόστιμο χιλίων (1.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής εντός έτους, επιβάλλεται διπλάσιο πρόστιμο, ήτοι δυο χιλιάδων (2.000) ευρώ, ενώ σε κάθε επόμενη υποτροπή επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

4. Σε τουριστικές επιχειρήσεις, οι οποίες στο πλαίσιο άσκησης του έργου τους συνεργάζονται για την παροχή υπηρεσιών ξεναγού με πρόσωπο το οποίο δεν

έχει τις νόμιμες προϋποθέσεις για την άσκηση του επαγγέλματος κατά παράβαση των άρθρων 2, 3 και 11, επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο ύψους δυο χιλιάδων (2.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής εντός του έτους επιβάλλεται διπλάσιο πρόστιμο, ήτοι, τεσσάρων (4.000) χιλιάδων ευρώ, ενώ σε κάθε επόμενη υποτροπή αφαιρείται το ΕΣΛ της τουριστικής επιχείρησης για χρονικό διάστημα μέχρι έξι (6) μηνών.

5. Για παραβάσεις του άρθρου 4 επιβάλλεται αρχικά η ποινή της επίπληξης και σε περίπτωση υποτροπής πρόστιμο πεντακοσίων (500) ευρώ. Σε περίπτωση νέας υποτροπής εντός έτους, επιβάλλεται διπλάσιο πρόστιμο, ήτοι χιλίων (1.000) ευρώ ενώ για κάθε επόμενη υποτροπή εντός έτους αφαιρείται το δικαίωμα άσκησης του επαγγέλματος του ξεναγού για διάστημα έως τριών μηνών.

6. Τα πρόστιμα των ανωτέρω παραγράφων μπορούν να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού.

7. Τα παραπάνω χρηματικά πρόστιμα επιβάλλονται υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Τουρισμού, βεβαιώνονται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ της κατοικίας ή της έδρας του υπόχρεου και εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα περί Εισπράξεων Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ).

8. Κατά της απόφασης της προηγούμενης παραγράφου επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον της αρμόδιας Επιτροπής του στοιχείου δ΄ της παρ. 6 του άρθρου 4 του Ν. 3270/2004 (Α΄ 187), όπως αυτό ισχύει. Η προσφυγή υποβάλλεται στο Υπουργείο Τουρισμού εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης στο ενδιαφερόμενο μέρος. Επί της προσφυγής αποφαίνεται εντός διαστήματος έξι (6) μηνών η αρμόδια ως άνω Επιτροπή. Με την άσκηση της προσφυγής και για το διάστημα της προς άσκηση αυτής προθεσμίας αναστέλλεται η εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης.»

8. Τα δύο εδάφια του άρθρου 14 του Ν. 710/1977 αριθμούνται ως παράγραφος 1 και προστίθενται παράγραφοι 2-5, ως εξής:

«2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού που εκδίδεται εντός δυο (2) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, καθορίζεται το αναλυτικό πρόγραμμα ταχύρρυθμων προγραμμάτων διάρκειας έως δύο (2) μηνών για την κατάρτιση Ελλήνων υπηκόων ή υπηκόων κρατών- μελών της Ε.Ε. αποφοίτων τμημάτων Αρχαιολογίας, Ιστορίας και Ιστορίας της Αρχαιολογίας

Πανεπιστημίων της ημεδαπής και αναγνωρισμένων της αλλοδαπής στην ειδικότητα του ξεναγού. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει: α) τη διδασκαλία μαθημάτων που δεν καλύπτονται από τη διδαχθείσα ύλη των ανωτέρω σχολών και β) πρακτική άσκηση στην τεχνική της διαδρομικής ξενάγησης στο πλαίσιο εκπαιδευτικών επισκέψεων - εκδρομών σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, προκειμένου οι καταρτιζόμενοι να διαθέτουν με την ολοκλήρωση των ταχύρρυθμων προγραμμάτων το απαραίτητο γνωσιολογικό υπόβαθρο για την άσκηση του επαγγέλματός του ξεναγού.

3. Τα προγράμματα της προηγούμενης παραγράφου πραγματοποιούνται τουλάχιστον τρεις (3) φορές το χρόνο. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού καθορίζεται κάθε φορά ο τόπος και ο χρόνος υλοποίησης των ταχύρρυθμων προγραμμάτων, η διαδικασία, τα κριτήρια εισαγωγής των υποψηφίων, ο αριθμός των καταρτιζομένων και η οικονομική επιβάρυνση για τη συμμετοχή στα ταχύρρυθμα προγράμματα. Η άριστη γνώση ξένης

γλώσσας, που πιστοποιείται σύμφωνα με τη σχετική για την απόδειξη γλωσσομάθειας για το διορισμό σε θέσεις του δημόσιου τομέα νομοθεσία, θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή στα προγράμματα αυτά.

4. Για την υλοποίηση των προγραμμάτων της παραγράφου 1, το Υπουργείο Τουρισμού προσλαμβάνει ωρομίσθιο εκπαιδευτικό προσωπικό με σύμβαση εργασίας που δεν θα υπερβαίνει τη διάρκεια του προγράμματος. Οι ειδικότητες και τα προσόντα του εκπαιδευτικού προσωπικού καθορίζονται από τον Υπουργό Τουρισμού με την προκήρυξη πρόσληψης.

5. Με την ολοκλήρωση της παρακολούθησης των ταχύρρυθμων προγραμμάτων του παρόντος άρθρου οι καταρτισθέντες αποκτούν αυτόματα τη δυνατότητα πρόσβασης στο επάγγελμα του ξεναγού σε ισότιμη βάση με τους αποφοίτους των λοιπών σχολών ξεναγών του παρόντος νόμου σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης γ΄ του άρθρου 2.»

ΙΔ.2. ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΓΑΙΟΥ

1. Με συνυποσχετικό μεταξύ της Ελληνικής Κυβέρνησης και της ελληνικής ναυτιλιακής κοινότητας προσδιορίζεται ο τρόπος καταβολής και το ύψος της συνεισφοράς της τελευταίας για τη στήριξη της ελληνικής οικονομίας, του σχετικού ποσού μη δυνάμενου να είναι κατώτερο των εκατόν σαράντα εκατομμυρίων (140.000.000) ευρώ.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 10 με τίτλο «Μεταβατικές διατάξεις» του Π.Δ.103/2011 ««Σχετικά με τους κοινούς κανόνες και πρότυπα για τους οργανισμούς επιθεώρησης και ελέγχου πλοίων και για τις συναφείς δραστηριότητες των ναυτικών αρχών σύμφωνα με την Οδηγία 2009/15/ΕΚ» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2009» (Α΄ 236) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 10

Μεταβατικές διατάξεις

Οι συναφθείσες διμερείς συμφωνίες με τους ήδη εξουσιοδοτημένους αναγνωρισμένους οργανισμούς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι να συναφθούν νέες το αργότερο εντός δύο (2) ετών από τη δημοσίευση του παρόντος.»

ΙΔ.3. ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

1. Κάθε ενδιαφερόμενος, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, μπορεί να προβεί στην ίδρυση και λειτουργία Πρακτορείου Εφημερίδων και Περιοδικών, εφόσον υποβάλει στη Διεύθυνση Εποπτείας Εντύπων και Επαγγελματικών Οργανώσεων της Γενικής Γραμματείας Μέσων Ενημέρωσης αναγγελία έναρξης άσκησης της εν λόγω δραστηριότητας, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του Ν. 3919/2011 (Α΄ 32).

2. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται τα νόμιμα δικαιολογητικά που πρέπει να συνοδεύουν την αναγγελία έναρξης άσκησης της δραστηριότητας της ίδρυσης και λειτουργίας Πρακτορείου Εφημερίδων και Περιοδικών που υποβάλλει κάθε ενδιαφερόμενος, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 3 του Ν. 3919/2011 , καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

3. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του Ν. 1436/1984 (Α΄ 54) καταργείται.

ΙΔ.4. ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΠΩΛΕΣ - ΠΩΛΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ, ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝ ΓΕΝΕΙ ΕΝΤΥΠΩΝ

1. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει δικαίωμα πώλησης και διακίνησης εφημερίδων, περιοδικών και εν γένει εντύπων. Εφημερίδες, περιοδικά και εν γένει έντυπα μπορούν να πωλούνται χωρίς περιορισμούς από κάθε εγκατάσταση, υπαίθρια ή στεγασμένη, χωρίς να απαιτείται η δραστηριότητα

αυτή να αποτελεί τη μοναδική ή την κύρια δραστηριότητα που ασκείται στην εν λόγω εγκατάσταση.

2. Καταργούνται οι παρακάτω διατάξεις, οι οποίες προβλέπουν περιορισμούς στην πρόσβαση και άσκηση των δραστηριοτήτων πώλησης και διακίνησης εφημερίδων, περιοδικών και εν γένει εντύπων:

α) το άρθρο μόνον του αναγκαστικού νόμου της 28/28 Μαΐου 1935 (Α΄ 219), όπως είχε συμπληρωθεί με τη διάταξη του άρθρου 16 του Ν.Δ. 4231/1962 (Α΄ 105),

β) το άρθρο 4 του Ν. 73/1944 (Α΄ 37), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 3 του Ν. 117/1945 (Α΄ 29) και την επαναφορά του σε ισχύ με το άρθρο 2 του Ν. 10/1975 (Α΄ 34),

γ) το Ν.Δ. 2943/1954 (Α΄ 181), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τα άρθρα 1 , 2 και 3 του Ν. 937/1979 (Α΄ 152), το άρθρο 67 του Ν. 1943/1991 (Α΄ 50) και το άρθρο 18 Ν. 2747/1999 (Α΄ 226),

δ) η παράγραφος 2 και το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 54 του α.ν. 1093/1938 (Α΄ 68),

ε) οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 13 του Ν. 2328/1995 (Α΄ 159) και

στ) οι παράγραφοι 1 και 3 του άρθρου 6 του Ν. 1436/1984 .

3. Καταργείται κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη η οποία αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΕ.(…)[257]

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 9 Νοεμβρίου 2012

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 9 Νοεμβρίου 2012

---

[257]Αφαίρεση 5058/2023 art_15

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΡΟΥΠΑΚΙΩΤΗΣ